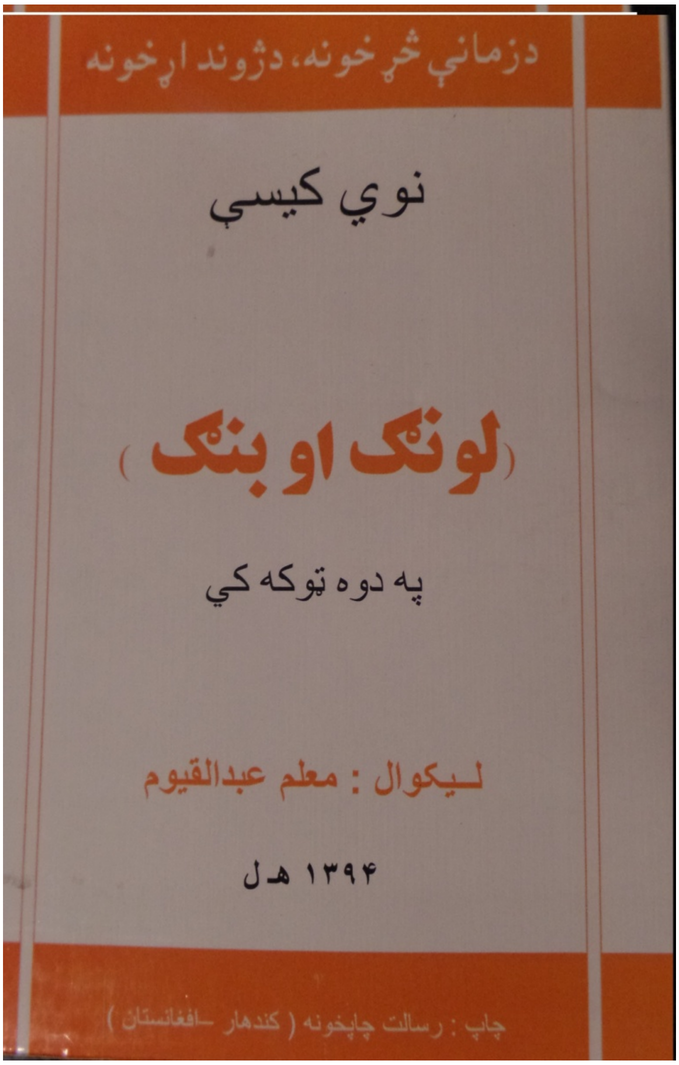

Ketabton.com
www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلیکوال لنده پیژندنه :

په کال ۱۳۲۸هـ ش کي د کندهار
ولایت د پنجوائي ولسوالی په مرکز کي
زوکړی.لومړنی اومنځنی زده کړي ئي د
شمس الدین کاکړ په منځنی ښوونځی کي
تر سره کړي او په کال ۱۳۴۹هـ ش د
دوولسم تولګی څخه فارغ ، په ۱۳۵۰ هـ ش
کي زنداني سوی اوپه ۱۳۵۲هـ ش کي د
کندهار د عالي د ارالمعلمین څخه فارغ او
وروسته د ښوونکي په حیث اوبیا په بیلا بیلو
د نده ګمارل سوی چي د همدې دندو د اجراء په لړکي د وخت د واکداروسره
د سیاسي مخالفت په وجه څوځله اوزیات کلونه په زندان کي پاته سوی د ی .

د لیکوال نور چاپ سوي اثار:

۱ - " استبداد" په ۳۹۳ صفحو کي.
۲- " محبس او قفس" په ۴۵۰ صفحو کي.
۳- "د کندهار غبنتلي" په ۱۴۱ صفحو کي

New Stories
Lawung and Bung

Volume Tow
Writer: "Malım" Abdul Qayum

2015

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب په اړه

دکتاب نوم:--------- نوي کيسې(لونګ او بنګ).

ليکوال:----------------------- معلم عبدالقوم

د کمپيوټرچاري:--------------------- ليکوال

دچاپ شميره:-------------------- زر ټوګه

چاپ ځاي: --رسالت چاپخونه(کندهار—کابل)

E:mail

Aqauym7@gmail.com

Nasirdec91@gmail.com

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوي کیسې

د

لونګ اوبنګ

په دوه ټوکه کې

لیکوال: معلم عبدالقیوم

۱۳۹۴هـ ل

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست: صفحه

۱ – مننه -- ۵---- ۶
۲ – د مقدمي پر ځای -------------------------- ۱۰ ---۷
۳ – تقریظ-------------------------------------- ۱۱ ------ ۱۵
۴ – لمړی ټوک، اوله کیسه" لونګ--------------- ۱۷--۳۰
۵ – د لونګ سُنتي----------------------------- ۳۱--- ۳۷
۶ – د وندې غوښه---------------------------- ۳۹--- ۵۳
۷ – لونګ او ښوونځی-------------------------- ۵۵---۷۳
۸ – د ښوونځی، ښوونکي او کتاب سوځنه---------۷۵- ۹۵
۹ – پلرنۍ مینه خوشي کول. ------------------- ۹۷ – ۱۱۷
۱۰ – د قوماندان ښځه ورکه سوه. ----------- ۱۱۹ - ۱۳۳
۱۱ –د تبنتېدلي ښځي برخلیک ------------- ۱۳۵ - ۱۳۸
۱۲ – کوتره. ------------------------------- ۱۳۹ - ۱۴۸
۱۳ – د کوتري او لونګ لیونی مینه----------۱۴۹—۱۶۷
۱۴ – د کوز دې په شپه د کوتري تېښته------۱۶۹ - ۱۷۸
۱۵ – سهار د قوماندان په کورکي----------۱۷۹---—۱۸۶
۱۶ – لونګ سر تیر سو-------------------۱۸۷---—۲۰۵
۱۷ – سمندر، سر تیر سوو----------------۲۰۷---—۲۳۰
۱۸ – زخمي پیره دار و تبنتاوه-------------۲۳۱--—۲۵۵
دوهم ټول---۱۵۷
۱۹ – د یوه کلیوال ژوند-------------------۲۵۹---۳۹۴
۲۰ – یوه ضمني خبرتیا--------------۳۹۵-------—۴۰۵

پای

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

مننه:

په سرکي غواړم له هغو ښاغلو او قدرمنو دوستانو څخه مننه وکړم چي زما دغه څو ليکلي جملې ئې تر چاپ کولو مخکي په خورا مينه سره و لوستې، دوی هر يوه جلا جلا زه دې ته هڅولی يم چي ليکلنې ته دوام ورکړم. هم ئې د دې ليکنې د ښه والي او تکميلولو د پاره لار ښووني راته کړېدي. هغوی هر يوه:ښاغلي ډاکترصاحب "وطندار"، ښاغلي عبدالرحمن " بسام " صاحب ،ښاغلي پوهنمل حاجي محمد "نوزادي" صاحب، ښاغلی استاد عبدالرحمان "رحماني " صاحب ، دکابل پوهنتون مخکني استاد ښاغلي محمد شريف "هيواد دوست" صاحب، تکړه ليکوال او شاعر محمد عاريف "خزان " صاحب. پدې توګه ښاغلي عبدالقيوم "نورزي" صاحب څخه مننه چي هر وخت به ئې د تليفون دلاري زما د ليکنې په باب معلومات او وضاحت غوښتی، تر هغه وروسته به ئې په تفصيل سره خپل نظر راسره شريکوی. بلې ښاغلي "خزان " صاحب د دې ليکنې د ليک دود د درست والي په برخه کي ډېره خواري کړېده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوی ټولوڅخه د منني علاوه هريوه ته د ښه ژوند غوښتونکی یم.

چي را څخه پاته نسي دلته د خپلي ميرمني دهمکاريو ياد کوم چي د ګډ ژوند له هغه لمړئ ورځي څخه په هوښياری اومړانه زما د ځو ځو ځله تبديليو ،بي کاريو ،ځو ځلي زخمي کيدو، ځوځله او په کلونو بندي ګيريوچي هرځل به مي دخلاصون اوژوندی پاته کيدو تمه نه وه، اوبياځوځلي فرار کيدو په داټولو سختو شپوکي ئې هيڅ وخت راته ونه ويل چي نوره ستړې يم.

بلکي خپله دمعلمی وظيفه ئې پر مخ وړل،زه ئې په محبسونو کي هم چا ته محتاج نه يم پرې ايښئ، او لويه خبره ئي لا دا چي اولادونه ئي ساتل،او مکتبونه ئي په لوستل.د خپلو څلوروو واړو اولادونو څخه ترحد زيات خوښ يم چي اوس ئې د ژوند کولو مناسب شرايط راته برابر کړي او هم مي د کتابونو د چاپ لګښت هر ځل ورکوي.خدای دي زما هر دوست ته همداسي اولادونه ورکړي.

په زيات درنښت!

عبدالقيوم

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مقدمې پرځای

دا به ډېر سخت کار وي ما او هر بل کس ته چې په یوه نا برابره ټولنه کې، هلته چې بیوزله ولسونه یې د خپل ژوند په هره برخه کې لکه: فکر،مذهب،سیاست، حکومت، اقتصاد، کلتور او نور ... هر څه ئې، د پردو پرستو ټوپکوالو، مافیائي او جاسوسو کړیو تر سخت ظلم، وحشت او وحشیانه بیرېدونکي او زیا تیدونکي فشار لاندې په سختۍ نفس کاږي. په داسې پیچلو او مغلقو شرایطو کې راګیر یو لیکوال به څنګه وکولای سي، د ظالمانو له خوا د هغوی د غیر انساني،غیري اسلامي او غیر اخلاقي کړنود سرته رسولو څخه بشپړه پرده پورته او دهغوي څیرې ولسونو ته لڅې او بر بندې کړي؟

یا دې دهغوی"ناروا وي"د کاغذ پر مخ د لیکنې په بڼه تر خلکو پورې ورسولای سي.

په ټولنه کې لرو ډېر شمیر لیکوال، چې هیله ئې ده که وکولای سي د خپلو خلګو ذهنیتونه په واقعیت ویلو او لیکلو سره څه روښانه کړي، پدې هیله، که دوی و کولای سي،خپل هیوادوال وپوهوي، چې څنګه هغوی په بې خبرۍ کې د دښمنانو د دسیسو همیشه ښکار وې.

موږ افغانان په یوه غریبه او د علمه لیرې پا ته ساتل سوې ټولنه کې ژوند لرو تر څو چې د پردو په مټ ولاړ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خائین ،جاسوس او د خدایه نه بیرېدونکي ظالمان پر واک وي نو لیکوالو ته د حقیقتونو را لڅول ستونزمن کار دئ.

د زماني د ټګانو، جاسوسانو، ظالمانو، خاینانو او وژونکو د مخه پرده پورته کول او د هغوي اصلي څیرې خلګو ته ښودل، هغه وخت ښه کیدای سي چي ولسونه وېښ وي. لا تر اوسه زموږ لیکوال مجبور دي په خپلو لیکنو کي د زماني د ټګانو نومونه مستعار ولیکي، مخامخ ګوته چا ته نه سي نیولای، د کیسې سیمه او ځاي نه سي ښوولای. دا ټولي ستونزې د لیکوال مخې ته پرتې دي.

که څه چي زموږ په ټولنه کي له پخوا څخه هم زورواکو خپل ظلمونه د هیچا د سترګو څخه پټ نه تر سره کول. ځکه هغوی هیڅ بیره ئې د چا نه لرل، زورور او جابر د خپلو ظالمانه کړنو د توجیه کولو، عملي کولو او ځانو ته د برأت د پاره هغه وسله په لاس کي لرل اولري، چي هر وخت به ئې د هغي په مرسته د ټولني د پرمختګ لاره په اساني سره بندوله.

د دوی د دې وسلې په وړاندي هیڅ بله "وسله " مقابله او سیالي نسي کولای. یوازنۍ "وسله "چي د دوی د وسلې په وړاندي باید و کارول سي هغه علم او پوهه ده چي ولسونه باندي سمبال سي، چي په خواشنی سره موږ داسي" وسله " لا تر اوسه هم په ولس کي نه ده وېشل سوې.لا مو ولسونه بې وسلې(بې زده کړو) دي.

په هغو بشري ټولنو کي چي اقتصادي او تولیدي زېر بناوي ئې په څو اشخاصو او یا د ټولني په ځانګړو کړیو پوري تړلي وي؛ هلته په ژوند پوري تړلي ټولي مسلي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ټولنيزی، سياسی، مذهبي او کلتوری) د اقتصاد پر لور خپله ور لغړي او جوت د اقتصاد تر اغيزي لاندي وي.

پس د مظالمو او ظلمونو مخالف احساس لرونکي ليکوال هم د دغسي ټولني غړی دی. هغوی له دې کبله چي دوی هم ځانته ژوند او ټولنيزي اړيکي لري او دهغو تر اغيزي لاندي وي. دا چي ليکوال د ټولني د عادي انسانانو په نسبت د خپلي هغه لږ او يا ډيري پوهي په برکت د ظالم په پټو او لوڅو موخونو چي د بيوزلو ولسونو سره ئې خائنين کوي پوهيږي. دوی د خپلي پوهي په اندازه تر عادي خلګو په ټولنه کي د بي عدالتيو څخه زيات ځوريږي. هغه پدې چي دا ئې درک کړې وي چي ظلمونه ظلمان کوي نه د خدای تعالی لخوا را باندي نازل ، پس د خپلي ځوربدني او د ظالم څخه د کرکي د څرګندوني وسيله ئې خپل قلم وي. په يوه شکل د شکلونو خپل زړونه خالي کوي.

څوک خپل نظريات د شعر په قالب کي د قلم تر څوکه راباسي او څوک ئې د نثر په شکل. ماهر اشخاص په ښکلو بيتو او پخو جملو کي خپله موخه را نغاړي او د خلګو تر غوږو ئې رسوي. ما په خپله دې ليکنه کي کوښښ کړې دئ د خپلي ټولني او ټوليز ژوند څخه يو عکس واخلم او تاسي ته ئې در وښيم چي زموږ پر ولس څه په څه چل تير سول اوڅه تيريږي دکمه دغه بدبختئ راځي او څوک ئې چاغوي. چي ورور دورور،زوی د پلار په وړاندي جنګيږي؟ په کيسوکي خيالي څه نسته واقعي پيښي دي. ماغوندي خلګ چي خپل مطلب ترتا سو پوري رسول غواړی، هرڅوک د خپل

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

توان په پیمانه یو څه لیکي، د لیکلو د پند او هنر کمزوري به ئې لوستونکي ورته بخښي.
دنیک بخته راتلونکي ژوند خاوندان سئ!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقریظ:
د دوو کیسو په باب:

هر انسان د خپل فکري وس په اندازه د يو نه يوه کمال او هنر خاوند وي. کولاي سي د ځان، ټولني او ان دا چي د نړۍ په اړه يو څه فکر وکړي.

د ښو او بدو څخه ئې په خپلو فکرونو کي د ښو او بدو پديدو خاطرې واړوي او راواړوي او کله نا کله د ټولني او خپل ژوندانه ناخوالي يا په ويلو او يا هم په ليکلو کي په ډېر هنري شکل څرګند کړي.

نو ځکه کله همدا راز انسانان د خپلو خيالونو په بهير کي په نوښتو ډکو ليکنو او څېړنو لاس پوري کوي. دا هغه انسانان دي چي نه يوازې د کمال او هنر خاوندان به وي. بلکي د کسبي کمالاتو تر څنګ ځښتن تعالي فطرتي او قدرتي وړتيا هم ور په برخه کړې وي. نو ځکه بيا همدا ليکوالان، اديبان او پوهان دي چي د ټولني ناخوالو ته ځير کيږي په انسان مين وي او د مظلومو انسانانو د ملاتړ په ترڅ کي په مبارزو، ليکنو او ويناوو پيل کوي، چي په ټولنه کي د نوښت او د يون سبب ګرځي.

يو له داسي انسانانو څخه پرته له مبالغي څخه ويلي شم چي پوخ علمي او ادبي ليکوال ښاغلي عبدالقيوم دی.

کله چي مي د لومړي ځل لپاره د ده له درو چاپ شوو اثارو څخه دوه چاپ شوي اثرونه "استبداد" او"د کندهار غښتلي ناميان" په نامه ولوستل، بيخي راته جوته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوه چې دی یو پوخ لیکوال دی او په خپله ټولنه کې یو پوخ سیاستوال هم.

لیکوال د خپلو لیکنو په بهیر کې د ټولنې ټول رنځونه، کړاوونه او هر راز ناخوالي په خورا دقت او مهارت سره څرګندي کړي دي. خپله لیکوال هم په خپل ژوندانه کې له خورا سختو کړاوونو، ربړونو او ناخوالو سره مخامخ شوئ،خو خپلې مبارزې او حوصله مندۍ ته ئې دوام ور کړی دئ. وګورئ سراسر "استبداد" د لیکونو اثر ته؛ تاسي ته به هر څه په خپله څرګند شي.

کله چې ما ته د نوموړي دوست د یو بل اثر پاڼې '' دوې کیسې'' چې د دوو داستانونو پخه لیکنه ده، لاس ته راغلی، هغه راته وویل، چې دا به ولولې او یو څه به پرې ولیکې. د محترم لیکوال په دې خبره خوشاله شوم چې دا پاڼې ولولم، خو وارخطا په دې شوم چې د داسې پیاوړي لیکوال په لیکنه به زه کمزوری څه ولیکم. خو خیر، په لوستلو مې پیل وکړ. لوستلو ئې سخت له ځان سره یوړم، ځکه ډېر خوندور لیکل شوي و، او که رښتیا ووایم، هره پاڼه مې چې لوستله، ورسره جوخت مې اوښکې له سترګو بې اختیاره توییدې.

دومره ئې لیوال شوم چې درې ځله مې په مینه او وینه په شوق سره ولوست او که لنډه ئې کړم نو د لوستلو په ترڅ کې دغه لاندې څو ټکې چې زما په اند سره د داستان د پیاوړتیا او ادبي خوځښت په کې له ورایه ځلیږي، ولیکم:

۱. که چیرې وغواړو د داستانونو د لوستلو په ترڅ کې د دغه اثر د لیکوال، ادبي او د لیکنو هنري پیاوړتیا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګنده او ثابته کړو نو ګورو چې خپله لیکوال د خپلو هنري لیکنو په هره کلمه او په هر توري خورا ټینګ تسلط او لاس بری لري او د داستان په کانفلکس"confelex" او غوټه خلاصولو کې دومره پیاوړی تللی چې هر لوستونکی داسي له ځانه سره اخلي چې خامخا به ئي تر پایه په مینه سره لولي.

بله خبره دا چې لیکوال دومره په خپلو لیکنو پوخ او حاکم دی چې د ټولني او کلیوالي ژوندانه لوړي او ژوري ئې او هر راز ناخوالي ئې د بیلو بیلو سیاسي رژیمونو په لړ کي په خورا ادبي او هنري قوت سره څېړلي او هر څه ئې روښانه کړي دي.

۲. دغه ادبي اثر په خورا سلیس او روانه توګه د خلګو په ژبه لیکل شوی چې لږ څیز پوهه کسان ئې هم ولولي، د داستان په موخه او مفهوم اوچته پوهیږي او سرئې پرې خلاصیږي چې ټولنه کي په تیره بیا زموږ په ټولنه کي څه بیلا بیلو ناخوالو او کړاونو تر چتر لاندي زموږ بیوزله ولس کړیږي او له منځه ځي.

۳. هر لوستونکی د داستان په لوستلو داسي فکر کوي چې دی پخپله د داستان غړی دی، چې دا د لیکني ادبي ځانګړتیا او قوت ښئي.

۴. داستان کي مبالغه بیخي نشته، هر څه ریالیستکي بڼه لري او داسي ښکاري چې لیکوال په خپلو سترګو هر څه لیدلي او کټ مټ ئې په خپلو لیکنو کې په هنري چوکاټ کي ځاي ورکړی دی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵. څنګه چې پورته ورته اشاره وشوه، داستان په غوڅه توګه ریالستیکي اړخ لري او د ادبي ریالیزم له ښوونځی څخه په علمي توګه برخمن دی.

۶. ځینې لوستونکي ښائي داسې فکر وکړي چې لیکوال یو کلیوالي لیکوال دی او هسې په کلیوالي کیسو بوخت شوی مګر زه په ډاګه وایم چې هنري او ادبي ځانګړتیا او پیاوړتیا په همدغي تکي کي نغښتې، چې لیکوال په خپلو لیکنو کي دومره ماهر دی چې د یوه کلي استبداد او کړاونه او ناخوالي ئې داسي انځور کړي چې په ټول هیواد او ان دا چې په نړۍ کي ئې استبداد او استبدادي رژیمونو ته خوله ماتوونکی جواب ورکړی دی.

نو ځکه د لیکني ځانګړتیا په دې کي هم پرته ده چې داستان د ټولني په ژبه او خوږه لهجه په امانت دارۍ سره لیکل شوی.

۷. تر کومه وسه چې ما د محترم معلم صاحب عبدالقیوم خان دغه اثر چې دوو داستانونو کي نغښتی " دوې کیسې" "لونګ وبنګ" ولوستې، نه یوازي یو ادبي او هنري لیکنه ده بلکي که چیري د سینمایي هنرمندانو او فلم جوړونکو شخصیتونو لاس ته ولویږي او د فلم او سینما په هنر کي ځای ورکړي، خورا قوي سینمایي داستان به پرې جوړ شي، چې حتا هنرمندان به ئې د سینما او فلم په اسمان کي لکه ستوري وځلیږي.

په همدې ځای خپلې خبرې لنډوم، ګران لوستونکي به ئې په خپله ولولي چي دغه دوه داستانونه څومره انقلابي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوځښت او ځومره په ټولنه کي د بدلون يون پـه جوشيدو راولي.

نـو زه پـه پـاي کـي د ښـاغلي معلـم صـاحب عبدالقيوم د ليکنو ادبي نړۍ، نـه يـوازي ستايم او پـه دې لار کـي د ده زيات برياليتوب او پياوړتيا غواړم، بلکـي تـرې هيلـه لـرم چي تل خپل قلم همدا راز ځغلنده او پيـاوړي وسـاتي او پـه خپلو ليکنـو خپل لوستونکي پـه لوستولو بوخت کړي. دا احسان به ئې ابده تر ابده زموږ په غاړه وي.

په خورا درنښت

د کابل پوهنتون مخکني استاد،

محمد شريف" هيواد دوست"

2015،12،6 م

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوي کيسې

لمړی ټوک

اوله کیسه

لونګ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزماني څرخونه، د ژوند اړخونه

یـوازې پنځـوس کالـه پخـوا وښـار تـه نـژدې د ډېـرو بیوزلو کورنیو په شان د لونګ پلار اکبر هم په یوې غریبې کورنۍ کي د ژمي په یوه سړه او تیاره شپه کي چي نـه څـراغ و، نـه دوا، نـه ډاکټر و، نـه روغتون؛ پر سپیره ډاګ، لڅه مځکه، خړو خاورو له موره وزېږېدی.

اکبر د خپلي زوکړي له هغه لومړنۍ ورځي څخه په لوږه او خواریو کي راګیر غټیدئ. د هیواد د نورو غریبو انسانانو په ډول د ژوند سختیو، ستونزو، خواریو او نیستیو داسي وټکاوه، چي په وروسته کي د جوشي خښتي غوندي پوخ او کلک سو.

لا پوره غټ سوی هم نه و، چي پلار ئي ورته د یوه بل تر ځان لا هم غریب سړی وړه لور ورپه نامه کړه.

اکبر او پلار ئې لا په ګډه، د ولور یوه څنډه ادا کړې نه وه چي په بلي پیښي واوښتل.

متل دی وائي چي ډبره د یتیم له سره نه چپیږي. دا دئ د اکبر مور او پلار غبرګ د وبا په کال د وبا ناروغۍ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ووهل او مړه سول. اکبر یوازي او یتیم پاته سو. خسر ئې چي د اکبر د پلار رښتونی یار او اشنا و، ویی لیدل چي زوم ئې یتیم پاته سوی، هغه ئې خپل کور ته راووست، او خپله لور ئې بې له ولور اخیستلوڅخه ور واده کړه.

اکبر او ښځي ئې تر واده وروسته ډېر اولادونه وزیږول، مګر اولادونه ئې نه پاییدل.

په کلیوالو کي عام او مسلط ذهنیت داسي را جوړ و، د هغو بیوزله خلګو چي اولادونه به ئې نه پاېیدل، پر هغوی به یو بل زیاتي تور او تومت تړل کیدئ.

ویل کیده به چي پر دوی د رب قهر نازل سوی دئ؛ پر دوی د پټو بلاوو، پیریانو او خبیثه ارواوو اثر پروت دئ. دا ښځه او سړی پر درانه ځای ختلي دي... او داسي نور نور تورونه.

په کلیوالو کي د دغه ډول پاخه منفي ذهنیتونو اغیزي موجودي وي، چي اکبر او ښځه ئې مجبوره سول، د خپل اولاد د پایښت په هیله هره ورځ پر فرضو لمونځونو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سربيره نفلې لمونځونه هم وکړي. بيا بـه دواړه جوړه پر زيارتونو، تعويذګرو، سيدانو او پيرانو باندي هم ګرځيدل. هر چيري او د هر چا څخه به ئـي دا يو خواست او يوه غوښتنه لرله:

- د اولاد د پايښت لـه پـاره دعـا، دم، چـوف، تعويذونـه، څاښتونه، پليتې او توبندونه.

د ټولـو هغـو مړو د قبرونـو لـه سـرو څخـه د خـوردې اخيستل، د ډېرو هغو پيرانـو دربـارونو تـه پـه هيلـه ورتـګ چي نومونه به ئې د خلګو په خولو کي وو، او خلکو به د هغو په باب داسي ويل:

- هغـه پلانـی پيـر نـه دی! اه، د ده قربـان سـم، د رب نازولئ دی، ټول پيريان ده مسخر او تابع کړي دي!

يا هغو پيرانو ته چي لوی لوی لنګرونه ئي چليدل، لـه مځکي او اسمانه به خلګو ورتـه پيسـې، غوائې، پسونه، چرګان، اسان، اوښان او حتـا لـوړنـي د دروړو پـه نـوم ور وړلـې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکبر او ښځې ته به ئې چې څه لاس ته ورتلل، ودغسې لويو پيرانو ته ور وړل.

د هغو په دربار کې به ئې شپې او ورځې تيرولې. په دربار کې به ئې د دربار کارونه سر ته رسول، څو د پير ښه پاملرنه ځان ته را واړوي او خداى هم ځينې راضې سي.

بالاخره، په ډېرو بې ګټو ګرځيدو، راګرځيدو، دروړو او شکرانو ورکولو باندې ستړي، مفلس او ناهيلې سول. وروسته له ډېرو ستړياوو، سرګردانيو او خواشينيو ګاللو په ولس کې د منل سوي متل سره سم ئې تن وتقدير ته وسپاره. پر دې خبره په ظاهره دواړه سره سلا سول: "چې نه کوي حبيب، نو څه به وکي خوار طبيب."

نور نو اکبر او ښځې ئې د فکر د خرابوالي، لوږو او کم ځواکو خوړو او خواريو په سبب مايوسه او د مينې، محبت، د ميړه او مايني تر منځ د اړيکو چلونه يو مخ هيره کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اکبر بـه هلتـه نـور هم خولـک تنـګ سـو، چـي د خپـل کور د باندي په کوڅه کي به ئې د خپلو تربرونو، خان، ملک، او پیر اولادونه لیدل چي هر یوه بـه سـور او سپین مخ ناست و، او یا بـه ګرځیدل. او هر کـال بـه ئـې یـو بل کوچنی هم زیږاوه.

د غریبـۍ او ډېـرو نـورو خواریـو سـربیره، د اولاد نـه لرلو ئې له ژوند څخه زړه ور تور کړی و. په مغزو کـي چي ئې هر څه و، هغه بـه و، خو کلـه نـا کلـه بـه ئـې تر خوله یوه د خواشینۍ خبره هم را ووتله:

- خدایه! دا موږ بیوزله بنده ګان دي یـوازي خواریو او غمو ته پیدا کړي یو؟

په دغه ډول ښـځې چي ئـې وخپـل یـو وزری نـاروغ میړه ته کتل، ډېره زوکلیدله. سربیره پر هغه چي اولاد ئې نه لاره، د خپل راتلونکی ژوند څخه ئـې وهم او بیـره هم درلودل او د ځانه سره به ئې ګروم کـاوه. هر وخـت بـه د ځانه سره ګډه وه:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ که خدای مه کړه، سبا مي د ا ميړه نه وي، د ميړه تربرونه او ميراث خواره به زما سره څه وکي؟ ايا زما سره به هم داسي وکي لکه د "ببوګلي خاله" سره چي ميراث خورو وکړل؟ يا، يا، زما خدايه! مه مي سر توره وه، که به سر توره کيږم، ما ته نو مرګ راکړه.

وخت ناوخته خو به ئې خپل سر، سر تورکړ، او غبرګ لاسونه به ئې پورته کړل، اسمان ته به ئې خوله ونيوله. هيڅوک نه پوهيدل چي هغې به لا څه ويل؟ خو يوه خبره ښکاره وه چي ښځه د اولاد په نه لرلو زوريږده او ورځ تر بلي ئې خپل وزن بايلۍ او د بدن غوښه به ئې توی او اوبه کيده.

د ميړه او ماينې دواړو څخه خوب له سترګو الوتی و، شپه او ورځ په فکر او سودا کي وو. دوه درې کاله اکبر او ښځه ئې يو له بل څخه جلا بيديدل.

يوه ورځ سهار وختي چي ښځه له خوبه را پورته سوه، ډيره خوشحاله ښکاريږده .اکبر وليدل چي ښځه ئې نن خوشحاله ده، غوښتل ئې د خوشحالۍ په سبب ئې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوه سي. هغه لا ښځه نه وه پوښتلې، چي ښځي خپل ميړه ته داسي وويل:

- اه سړيه! واوره؛ يوه خبره درته کوم، ته به نو وائې چي څه خبره به وي؟ او يا بل ډول فکر و نه کې. که څه هم ما او تا خو ژبه کړې وه، چي نور به اولادونه نه زيږوو. مګر يو اولاد به پيدا کوو، هغه په دې چي برائې شپه، په خوب کي يوه نوراني سپين ږيري سړي داسي را ته وويل:

- د الله (ج) له درباره نا اميده نه سي، تا ته به لونګ درکړي او هغه به د خيره سره لوی سي.

د اکبر ښځي زياته کړه:

- زه باور لرم چي دې نوراني سړي به رښتيا را ته ويلي وي. وګوره! که دا ځل په رښتيا الله (ج) ما او تا ته زوی را کړئ، فکر دي وي چي هير ئې نه کړي، هغه وخت چي ملا صاحب ئې په غوږ کي اذان ورکوي، نو سمدستي ورته ووايه چي د لونګ نوم پرې کښيږدي. هير دي نه سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې بیا پر اکبر تاکید وکړ:

- ګوره، هیر ئې نه کړې!

اکبر هم د سپیڅلی او کلکي عقیدې خاوند ؤ، د خپلي ښځي خبره ئې زړه ته تیره سوه او ټینګ باوري سو، چي خدای به زوی ورکړي.

کال داسي تیر سو، لکه یو ګړی. د ښځي زوی وسو. دا دئ وروسته له ډېرو کلونو له تیرېدو پس یو ځل بیا د اکبر د خوني پر بام سهار وختي درې نارې وسوې:

- د خدای له داده، د مړو له یاده، د اکبر زوی وسو!

دا درې نارې ټول کلي واورېدې. دا هیله خو د دوی پوره سوه. خدای (ج) دوی ته زوی ورکړی. سهار چي د نوي پیدا سوي هلک پلار اکبر خپل زوی په خپلو ډنګرو لاسونو په غیږه کي نیولی مسجد ته په دې نیت وروړئ، چي ملا صاحب به ئې په غوږ کي اذان ور وکي. خو ملا صاحب چي سهار تر اذان مخکي د اکبر د زوی د زیږېدو ناره اورېدلې وه، نو د اکبر په لیدو پوه سو، چي د مسجد پر لور ئې نوی پیدا سوی زوی را اخیستی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر بل څه ورسره نسته، مانا دا چي اکبر په خالي لاس ور روان دئ.

ملا خپل يوه چړي ته وربړغ کړه، ورته وئې ويل:

- هلکه ورسه، د "اکبرګي" د زوی په غوږ کي اذان ور وکړه.

اکبر چي د ملا صاحب سپکه لفظ "اکبرګي" واورېدی، خو څه ئې ونه ويل. چړي د هلک په غوږ کي آذان وکئ. که څه هم چي اکبر د ملا په کړو خپه سوی و، بيا هم د ملا پر خوا ورغلی، هغه ته ئې په عاجزانه او کمينی سره وويل:

- ملا صاحب، زما او د مور ئې د هلک دپاره د لونګ نوم خوښ دی، دغه نوم پر کښيږده.

خو ملا صاحب له دې کبله چي اکبر تش لاس ورغلی و، خپه و. هغه پر هلک باندي د نوم له ايښولو څخه انکار وکړ.

اکبر د ملا څخه پوښتنه وکړه چي ولي نوم نه باندي ږدې؟ ملا ورته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-اکبره! د هلک په غوږ کې خو مو اذان مفت درته وکړئ، بس دي نه دي؟ د نوم اېښولو میوه او شیرېني دي هم نه ده راوړې او بل د لونګ د نوم سره خو د "عبدال" او "محمد" توري نسته.

اکبر ته هغه د پښتو متلونه چي تربرو به ئې هر وخت په قصدي توګه د ده مخ ته تکرارول: "هستي کوي مستي"، "چې نه لري سړي، نه دي کورت خوري نه غوړي" وریاد سول. اکبر په پټه خوله او خپه زړه هلک کور ته راوړئ او د خپلي ښځي څخه ئې خبره پټه وساتله.

اکبر خپلي ښځي ته وویل:

- الحمدالله چي خدای پاک ما و تا ته زوی را کئ، نور نو زموږ پر مینه میراث خور پیدا سو، که زه مړ هم سم، په تا به مي فکر خراب نه وي او ستا پر لور به مي سترګي کږې نه وي.

اکبر خو هر څه په غوږو اورېدل او د سر په سترګو لیدل. کوم وخت چي به د کلي د یوه ماړه په کور کي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلک وزېږېدئ، سهار وختي پر بام تر درو نارو سربيره، ځابښت به د ټوپکو ډزونه کيدل، خوشحالی به وي، ملا صاحب او چړيان به تر لمانځه وروسته د يو شمير مړو سره يو ځا ی د خان سراچې ته ورتلل، د هلک په غوږ کي به ئې هلته اذان ور کاوه، ماښام به نشره ويل کيده، نوم به اېښول کيدی، مبارکی به وې، او شيرينی به وېشل کيدې.

اکبر به وويل:

-ای زموږ خدايه! موږ دي په کومه گناه او د چاه په گناه نيولي يو؟

خير، اکبر خپل زوی د لونگ په نوم ونوماوه. اکبر چي په دوو لاسونو يو څه گټل، هغه ئې په خپل زوی لگول. لونگ د "لونگ" په شان د مور په مهربانه او پاکه غيږه کي او د خپل پلار تر سيوری لاندي راوغوړيدئ. له مور او پلار څخه ئې د ژوند کولو لومړي حرکات او ډولونه لکه خوړل، خبري کول، شفقت او مهربانی زده کړل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ په خاورو کې تر خاړپوځو کولو وروسته، ولاړ سو او قدم ئې واخیست؛ یوه نیمه خبره ئې زده کړه. ژر د کوره کوځې ته راووت. په خاورو او ختو کې د نورو کوچنیانو سره په ټولنه ورګډ سو؛ د همزولو سره په خبرو او لوبو بوخت سو. هغه په کوځه کې داسې څه زده کړل چې په کور کې د هغو زده کړه ممکن نه و.

لونګ به لا شپږ کلن سوی نه و، چې د ژوندی پاته کیدو او نفقی پیدا کولو لپاره د کلیو د نورو بیوزلو کورنیو د ماشومانو په شان د خپل کمکې بشرې وس او ځواک سره برابر د خپل مور او پلار سره په خواریو کې بوخت سو.

لونګ تر پلار د خپلې موره سره ډیره مرسته کوله.

پدې ډول د مور ئې لاس په خلاص و. د لونګ پلار ناروغ او یو وزری سړی و. د اقتصادی کمزورتیا په وجه ئې ښځې ورسره ملا وتړله. هغې له هیڅ کاره مخ نه ګرځاوه. د لو او لور پر وخت، د کودو، د درمندونو پر وخت ئې په فصلونو او ودنوکې وړې ټولول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هرکس او ناکس د کورونو کارونه به ئې کول. اکبر به بیا هم په دې شکرونه کښل او ویل به ئې:

- د خدای تعالی مهرباني ده، د ښځې مې اوس د خپل زوی سره خوله پرې سول، هغه نوره له یوازیتوب او بې کسی راووته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ سُنتي

د لونګ پلار یوه ورځ د خپل زوی خوا ته تر کتلو وروسته، خپلې ښځې ته مخ ور وا ړاوه، او ورته وې وویل:

-ښځې! سږکال خو باید له خیره سره لونګ هم "سنت" کړو.

د ښځې هم د خپل خاوند خبره خوښه سوه. مګر د لونګ پلار ته ئې داسي وویل:

-سړیه! ګوره، دغه یو زوی لرو، نه مو د هغه د نوم ایښولو ښادي جوړه کړه، نه مو پر زوی چا نشره وویل، نه مو د اووم شپه پر رونه کړل، نه موغاښ کوچه وکړل او نه مي د سر کلی (سرخریلو) ورځ په درییو او خوشحالی ولمانځله.

اکبر وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- وسه مونه لرل، که نه د چا نه خوښيږي چي په خپل زوی هوس او خوشحالي و نه کړي.

د اکبر ښځي وويل:

- پر سنتي به ئې نو د خيره سره يوه ښادي نيسو؛ زه خپل هوس په کوم. پرېږده چي د تربرو ئې زړونه وچوي. ته ئې وينی سږکال مي چرګه پوره ۱۲چرګوړي لري؛ ما خوويل چي ټول به خرڅ کم، ګوندي څو روپۍ په جوړي کړم، کله چي د بلوڅو کډي په دوبي د رېګه کلي ته راشيوه سي، د چرګي د چيچانو په پيسو به د هغو څخه يوه سيرلۍ رانيسم، زما او لونګ جان به سات په تير وي، که خدای کول بل کال به هغه لو بزه او لنګه سي، حلق به مو په لوند وي. خير، سنتي ئې تر هر څه ضرور ده، نو ټول د چرګي چيچيان به تر خپل لونګ جار کړم، ټول په يوه شپه حلالوم، د کلي ښځي خبروم، ټوله شپه ښې د ريې پر وهم او خوشحالي په کوم.

په داسي وخت کي چي د اکبر ماينه (ښځه) ښه پر جوش راغلي وه، اکبر د ټوکي په ډول پر ور درسته کړه:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هو، هو! ښه اواز خو دي هم دی!

ښځې ئې ورته وويل:

- تر خوله دي تيره يم، خود مي ښه اواز دی.

پر اکبر نه يوازي لونګ ګران و، د هغه مور هم پر ګرانه وه. هغه خپلي ښځې ته وويل:

- ښه خبره دي وکړه، خو ته لږ صبر وکړه چې منی را ورسيږي، دا کارونه د مني دي.

اکبر د دې خبري کولو سره په فکر کي ډوب سو.

اکبر پدې په فکر کي ډوب سو، چي د خپلي ښځې دغه هيله به څنګه پوره کوي؟ له لږ ځنډ وروسته ئې سر راپورته کړ او بيا ئې خپلي ښځې ته وويل:

-ښځې! ټول خلګ خپل زامن په مني ځکه سنت کوي چي له يوی خوا هوا سړه وي، له بلی خوا مچان هم کم وي. په سړه هوا کي زخم ژر وچيږي. بل، زه به پوښتنه کوم، کله چي په کلي کي ونډۍ کيدله، او باور مي راځي، ان شاءالله د مني په لومړيو شپو او ورځو کي به کليوال يوه ونډۍ وکړي. ولي چي کليوال ټول زړه خوږي سوي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. زه بـه د ونډۍ پـه ورخ پـوره دوه چاريکه (چارکـه) غوښه د ښادۍ جوړولو له پاره درته راوړم.

اکبر له لږ ځنډ وروسته زياته کړه:

- تـه تلـوار مـه کـوه، سـتا د چرګـي چيچيـان لا اوس کـوچني دي. هغـه پرېږده چي څـه نور غټ سـي، بيـا بـه هغه خرڅ کړو. يوازي مو پـه مخکي د هلـک سنتی نـه ده، اختـر هـم را روان دی. اختـر تـه بـه ستا د چرګـي چيچيـان ښـه غټ سـوي وي، هغـه بـه پـه ښـو پيسـو خـرڅ کړو. د چرګانو پـه پيسـو بـه د اختر لـه پـاره زوی تـه يـو کميس او پرتوګ وکړو. پخوا مو زوی ته يو کميس بسنه کوله، خو سږکال د خيره سره تر پخوا څه زيات ټوکر پـه کار دئ، ولي چي وهلک ته تر سنتی وروسته پرتوګ هم ضرور دئ.

اکبر بيا په خندا د يوې ټوکي پـه ډول خپلـي ښـځي تـه وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ستا خو به ښه یاد وي، څه ښې وختي وې، کله چي زه هلک وم، موږ همزولو تر ۱۵ او ۱۶کالو پوري پرتوګان نه لرل، کمیسونه مو اغوستل او بس.

ښځی ئې وویل:

- خاوري څه شي ښه وختونه و، لوی لوی سړی به واست لڅه... به ګر ځیده لاست.

اکبر وویل:

- څنګه ئې کوې ښځي، د زمانی سره به ځو.

اکبر بیا زیاته کړه:

- ښځي، بل سبب همدغه و، چي ما به تل درته ویل، لږ صبر وکړه، ځکه زما په دغه لږو پیسو خو د کمیس او پرتوګ دواړو د پاره ټوکر نه کیږی.

د لونګ مور د میره خبره ومنله، میره ته ئې وویل:

- سړیه، ته ربښتیا وائې، زما دې خبري ته والله که هیڅ پام و، چي پرتوګ هم غوښت غواړي. ولچی (والله چي) لونګ جان به کله کله را ته ویل چي موري، په جومات کي مو یو شمیر هلکان اوس پرتوګونه لري.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- وګوره ښځې! رښتیا یوه بله خبره رایاده سوه. دا استاد فیضو خو هم یو څه خشمرې غواړي، مفت خو هغه هم دا ستا د زوی "بلاګی" نه پرې کوي.

د لونګ مور پرته له ځنډه په خندا ځواب ورکړ:

- څه ورک سه، د شي د پرې کیدو پر وخت بیا زما زوی سو، ستا نه؟

تر ټوکې وروسته ښځې خپل میړه ته داسې اطمینان ورکړ:

- غم مه کوه، هر څه به سم سي. دا ځل چې هګۍ والا کلي ته را شوه کیږي، ما به ان شاء الله د خیره سره ۲۰ هګۍ دخپلو چرګو څخه ټولې کړي وي، هغه به خرڅې کړم، پوره لس روپۍ کیږي. د هغه تیر ځل هګیو لس روپۍ مې هم ټینګې ساتلې دي، یو څه پلمیټ او پټاسې چې مې د خلګو له کورونو راوړي دي، هغه به په ټوکر کې ورسره غوټه کړم، د استاد فیضو اکا مخ ته ئې کښیږده، تر یوه تومن (پخوا یو تومن شلو افغانیو ته ویل کیدل. لیکوال) خو به دا زوی مړی هم زیاتي نه غواړي؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ پلار د خپلې ښځې د خبرو په اورېدو ډېر خوشحال سو.

*** *** ***

يوه ورځ مسجد ته چا داسي خبر راوړ:

- د جمعې په نيکه شپه د غرګي د کلي عبدالله لالا خپله وچه غوا ونډۍ کوي.

د خبر په اورېدو سره د کلي مشر وويل:

- هر څوک چي په ونډۍ کي ونډه غواړي، يوه ورځ د مخ دي ملا صاحب ته ووائي.

د لونګ پلار چي د همدغسي خبراورېدو ته ئې غوږ اړولی و، ژر ئې ملا صاحب ته وويل:

- زه هم غواړم په ونډۍ کي ځان شريک کړم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ونډۍ غوښنه

دا دی د ونډۍ ورځ را ورسیدله؛ سهار چې اکبر د مسجد څخه کور ته راغی، خپلې ښځې ته ئې وویلې:
هله، ژر سه؛ هغه دوه شلي (څلویښت) افغانۍ چې مې په تا ساتلې وې، نن ئې د لګښت ورځ ده، هغه را که چې ځم، ونډۍ درته راوړم.
د دې خبرې په اورېدو د لونګ مور په ډېره خوشحالۍ سره چسته له خپله ځایه ولاړه سوه؛ د تاخچې غوټې اوغوړاشې ئې د خونې په منځ کې سره راچپه کړې، په ډېر مشکل ئې په غوټو کې هغه څو کاله مخکې ساتلې او د خپلې خولې سپمولې دوه شلګون نوټونه پیدا کړل.
اکبر نو د کلونو ذخیره او سپمولې پیسې د ځانه سره واخیستې، د غرګې د کلي پر لور ور روان سو. په هغه کلي کې د اوبو د ژرندې مخ ته د غټ پنبیې توت سره پر ختینه سوپه (تنګاچه) ونډۍ وال عبدالله لالا د څو نورو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړو سره پېتاوي ته ناست و. چړې او ساتول ئې مخ ته اېښي وه، غوا ئې هم را وستلې او هلته تړلې وه.

عبدالله لالا انتظار و، چې په ونډې شريک ټول کليوال راسي. دا دئ يو په ونډې شريک اکبر هم ځان ور ورساوه. اکبر وناستو کليوالو ته سلام وا چوه. تر سلام او روغبړ وروسته، اکبر وعبدالله لالا ته ورنژدې سو، په کراره اوعاجزانه توګه ئې هغه ته خواست وکئ. داسې چې که ده ته د دوه نيم شلو ونډه ورکړي. دوه شلې لرم او پاته۱۰ افغانی به ان شاء الله څو ورځي وروسته درکړم.

عبدالله لالا چې د ځوانی څخه يو خرابات او مناجات سړی و، او اکبر هم په ځوانی کې وخت ناوخته د هغه سره کښېنستی، کله کله چې به پره کې راغلی، نو خپل روڼ ئې تيراوه، يو دم مم ئې ورسره واهه. په هغه يارى ئې يو ځل بيا د اکبر وچ، ژړ مخ او ډنګرو لاسو ته وکتل، زړه ئې پر وسو. د اکبرخبره ئې ومنله، ورته وئې ويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- اکبر جانه! پروا نه کوي، لس ګون دي ستا بلا واخلي ته خو مي پخوانی یار یې.

بیا نو اکبر په ډاډه زړه هلته خپل پټو تر ځان لاندي کړ او پر کښېنستی. په وندۍ شریک سړي څوک راغلي او څوک را روان وو. ټول په وندۍ شریک ونډه وال او د مسجد ملا صاحب سره راجمع سول.

عبدالله لالا پر ملا صاحب ږغ وکئ:

- ملا صاحب، ان شاء الله څوک به نورپاته نه وي، ته لاس پورته کوه، دعا کوه.

ملا صاحب تر اعوذ بالله او بسم الله وروروسته یو لنډ سورت ولوست، او دعا ئې وکړه. تر دعا وروسته، عبدالله لالا پر خپلو اولادو ږغ وکئ:

- هلکو! غوا را ولې.

زامنو ئې غوا راوستله.

نا ستو خلکو یو د بله سره ویل:

- د پلاني د لاس غوښه به ښه خوږه وي.

بل پر بل سړي لاس کښیښود.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو عبدالله وملا صاحب ته وويل:

-په چا غوا حلاله کړو؟

ملا صاحب خلګو ته مخ ور واړاوه، وئې ويل:

- زما په باور خپله دي عبدالله لالا غوا حلاله کړي، دی خپله ښه تقوا داره مسلمان دی.

خلګو د ملاصاحب په خبره کې څه ونه ويل. د غوا پښې ئې وتړلې، بيا ئې را چپه کړه، څو تنو ټينګه ورته ونيوله. ملا صاحب، عبدالله لالا او ناستو ټولو الله اکبر، الله اکبر ووايه. عبدالله دغوا پر غاړه چاړه راکش کړه. ژر ژر ئې په ګډه سره پوست کړه. کوټې، پښې او ديلبند ئې هغو ته ورکړل، چي وختي ئې پيسې پرېکړي وې. د غوښو د سرجمع څخه ئې ملا صاحب ته دوې کټوي غوښه ورکړه. تر هغه وروسته د حلالې غوا پر څرمن، غوښې لس کوټې کښېښول سوې. له کليو راغلی خلګ زړه خوړي (هغه سړی چي زيات وخت ئې غوښه نه وي خوړلي) وو. هر چا د اوموغوښو له ليدو خوند اخيست.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غوښو هره کوټه د لسو تومنو وه. اوس نو د هغو ونډه چي پنځه تومنه ده، هغو په دوو نفرو يوه کوټه د غوښو واخيستله. نوري برخي په څلورو، پنځو، شپږو او حتا اتو نفرو سره شريکي وې. خو د محمد اکبر ونډه د دوه نيم شلو افغانيو وه، چي په غريبو کي نو اکبر لوی برخه وال و.

ټول خلګ ورته حيران وه، چي اکبر څونه ډېره غوښه کور ته وړي؟ اکبر د يوې کوټي څلورمه برخه کور ته وړي. دا وخت لمر پرسر اوغرمه نژدې وه.

اکبرغوښه را واخيسته، ډېرخوشحاله و، لڅی پښې په مټنو کوڅو کي د کور پر خوا داسي په مينه را روان و، لکه يوه لويه فتحه چي ئې کړې وي. په فکرونو کي غرق دی، دځانه سره وائې: چي کور ته ورسم ښځه او لونګ جان به غوښه و ويني څونه به خوشحاله سي. د جمعې شپه خو لا ليري ده، ښځه به مي د غوښو ښخه لغړ را وباسي او يوه خوندوره ښوروا به ځيني راپخه کړي. په دغه فکر او خوشحالی کي په يوه چارناله (د ځغاستي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ډول ته وائې چي تر تیز تللو تیز او د سیالیو تر ځغستلو کراره وي) کور ته راورسیدی.

په لوی اواز ئې ښځي ته ناره کړه غوښي مي راوړې. دا د اکبر او د هغه د ښځي په ژوند کي لومړی ځل و، چي دونه زیاتي غوښي د هغو کور ته راځي. ښځي ئې په ډېر هوس د غوښو څخه هډوکي را وایستل او پر نوره غوښه ئې مالګه وشندله. غوښي ئې په یوه وچه او کلکه لښته وپیيلي. بیا ئې د لرګی دوه سرونه په پړي وتړل، د خپلو خونو مخ ته د ولاړي وني په یو ښاخ را وځړولي.

د لغړو څخه ئې ماښام ته خوندوره ښوروا پخه کړه، دا نو د اکبر، ښځي او لونګ هغه د خوښی څخه ډکه شپه وه چي شاهانو به دغسي شپه نه وي لیدلی. تر ښورا خوړلو وروسته چي شپه پخه سوه، لونګ بیده سو، ښځي او میړه په تیاره کي دغه خبره سره اړوله او را اړوله، څو د خبرو په پای کي د لونګ مور خپل میړه ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– د جمعې مباره کې شپې ته استاد فيضو کاکا (هغه کليوال ماهر سړی، چې هلکان ئې سُنت کول) را وغواړه، زه به سبا سهار لا ښځې خبري کړم.

تر دی خبري کولو او تصميم وروسته دواړو سرونه کښيښول او بيده سول. د لونګ مور سبا اومه غرمه کې خپل لوی پړنی پر سر کې، له کوره ووته، چې کليوالي ښځې خبري کړي، او هغوی ته ووايي، څو د جمعې شپې ته د دې کور ته ورسي او د لونګ د سُنتی په ښادئ کې ګډون ورسره وکړي. او له هغو کورو څخه چې دريې ئې لرلي، هغه هم راټولي کړې. ښځه تر ګونګو ماښام پوري په کورونو وګرځېده. هغه په ستړيا ځکه نه پوهيدله چې زياته خوشحاله وه.

کله چې کورته راغله، خاوند ئې اکبرهم پر کور و. بيا سره کښينستل، مجلس ئې ډېر خوږ و، يو بل ته ئې وويل، چې ديګ، کاسې او هغه څه چې په کاربړي، د فلانې او يا فلانې له کوره به ئې را وړو. د شپې تر ناوخته ئې پر دغه خبرو خوند اخيستی او پام ئې په بله

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو. هر سهار به ئې غوښې د خونې څخه دباندې د ونې په ښاخ ځړولې او د شپې به ئې په خونه کې ساتلې.

اکبر او ښځې ئې په کور کې لږ غلمين اوړه ساتلي و. خپله ئې اوربشينه پخوله او خوړله. څه وږي چې ئې ميده کړي او پاک کړي ئې لا نه و، لازمه ئې وګڼل چې د لونګ د سُنتې په ښادۍ کې د هغو څخه کار واخلي. نو د لونګ پلار هغه څه وږي چې دوی د کودو د ټولولو پر وخت په پرديو وډونو کې ټول کړي و، هغه ئې وټکول، پاک ئې کړل، ټول ټال يو مشتک (يومټ)غنم سول.

د لونګ پلار تر ژرندې پورې د مشتک د وړلو له پاره کوم مردارهډۍ (خر) نه لاره. مجبور سو، مشتک ئې په شا کړ او تر ژرندې ئې يووړ. سترۍ ستومانه په ژرنده کې د روڼ (نوبت) رسيدو تر وخته هلته د ژرندې په يو کونج کې په خاورو کې پرېووت. ناوخته د مشتک د اوړه کولو وار ور ورسيدی. د مشتک تر اوړه کولو وروسته، اسيوان (اسيابوان) مزد اوشکردانه(يوئې" مزد" مزدوری غوښتی او بل "شکرانه" شاګردانه)

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینی او په غربی رواج "تیپ". د اکبر د مشتک ځخه چې څه اوړه د مزد په نوم او څه د شکرداني په نوم واخیستل سول، بار ئې نور هم سپک سو. هغه ئې را په شا کړل، ماښام ناوخته سترې کور ته را ورسیدی.

د شپې ئې د ښځې سره مجلس ډېر خوږ و، دواړه سترې وو؛ په خبرو، خبرو کې بیده سوی وو. د ښځې ئې غوښې د باندې په ونه ځړولې هیرې سوې وې، چې دشپې ئې خونې ته راوړې. خو اکبر تر بیدېدو مخکې غوښې ولیدلې او خونې ته ئې را دننه کړې.

ښځه چې سهار له خوبه راویښه سوه، تر لمانځه وروسته ئې د نغری په کومې کې پر هغه برنی په پړوندو کې پټ کړې اور باندې څه پروړ، خاشې او خځلې واچولې؛ په پو، پو کولو تر زیات دود پورته کیدو وروسته اور بل سو. بیا ئې د اوبو ډکه توره ګډوه پر دېګدان کښیښوله. کله چې د ګډوې اوبه پر اېشیدو سوې، د جوارو اوړه ئې په خاورېن کاشنه کې واخښل. پر اور ئې تبخۍ کښیښود، د جوارېنو اوړو ځخه ئې ټکی

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړي کړې، يو مخ او بل مخ ئې پر تاوده تبخي باندي ځه وچ وکړل. بيا ئې سوړسکان د اور په پړوندو کي ښخ کړل، چي په مغز پاخه سي.

ميړه او ماندينې بيا هغه د ښادۍ جوړولو او خوشحالۍ خبري سره پيل کړې. اکبر خپلي ماينې ته ويل:

- ترنارې کولو وروسته به ځي، ديګ او کاسې به د همسايه ګانو له کورونو را ټولوي.

په همدې وخت کي يو دم د لونګ د مور ورپه ياد سول، چي غوښي خو ئې د شپې د باندي د ياده وتلي د ي. يو اه ئې تر خوله ووت، ژرئې وځغستل، تر خوني ووتله، ژرئې وني ته وکتل، وئې ليدل چي غوښه نه سته. د خفګانه ئې سر پر له وګرځيدۍ، پر سترګو ئې توره شپه سوه، ډوبه پر مځکه ولوېده.

اکبر په خونه کي د ننه د هغې پر مځکه د لوېدو درز واورېدۍ. اکبر چي له خوني راووت، ګوري ښځه ئې د سرای په غولي کي په خاورو کي ليته پيته بې حاله پرته ده. ژر ژر ئې له خاورو څخه خپله ښځه را پورته کړه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او پـه کش کش ئـې تر خوني ورسوله. لونګ د دوی پـه دربی له خوبـه را وېښ سو، وئـي ليدل چې مور ئـې بـې سده پرته ده، په ژړا سو.

اکبر پـه وارخطـائي کلـه لونګ اراموی او کلـه د خپلـي ښـځې لاس، پښـو او تنـدي تـه لاس ور وړي. پـر مـخ ئـې اوبه ور وپاشی، بيا ئـې اوبو تـه دوه پلميتـه واچول، دغه خوږی اوبه ئې د ښځې په خوله کي ور واچولې، د خدای فضل و، ښځه پر سد راغله.

د کلمی تر ويلو د مخه ئې اوله خبره دا وه:

-غوښي، غوښي، غوښي!!!

ميره ئې ورته وويل:

– څه وائي، غوښي، غوښـي، څـه در پيښ سـول؟ څـه وسول، څه وائي؟

ښځې بيا په نيولي او خفه اواز خبره درسته کړه:

- غوښي نه سته!

اکبر چي غوښي ئې په خونه کي مختـه ځړېدلې، ورتـه وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-هغه دې ځړېږي. ته بيده وي، ما د شپې غوښې خوني ته راوړي.

د دې خبري په اورېدو سره ښځه کرا کرا، عادی حالت ته را وګرځيده. هغي چي غوښي وليدی، نو وروسته ئې کلمه و ويله او شکر ئې وکښی.

څه شيبه وروسته، اکبر ورته وويل:

- زه به د حا جي مراد لالا د کوره ديګ او کاسې درته راوړم. ته ولاړه سه، څه غلمين اوړه لانده که.

د لونګ مور ولاړه سوه، مګر لاسونه او پښي ئې ريږديدل. اکبر د اوړو کاشين، په ګډوه کي اوبه، د مالګي کنډولی او د مشتک څخه لږ غلمين اوړه ورته را نژدې کړل، او بيا ئې وويل:

- اول به ديګ او د ښوروا د پاره کاسې در ته راوړم. بيا نو ځم استاد فيضو کاکو به را ولم. ته لونګ خوشحاله ساته او خونه هم جارو که.

ښځي په ډېر مشکل سره اوړه لانده او واخښل، او د استاد فيضو اکا د راتګ له پاره ئې په خونه کي د کالو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځلو خاورېن تشت سر چپه کښېښود، پر سر ئې نغاړکۍ ورهواره کړه. د دې له پاره چې لونګ د سُنتۍ پر وخت پر دغه لوړ ځای کښېنوي.

اکبر ژر، ژر د همسایګانو څخه پیتلي او خورېني کاسي او کا شینان کور ته راوړل.

بیا اکبر له کوره ووت، او تر لږ وخت تیرولو وروسته، اکبر د استاد فیضو اکا سره جوړه کور ته راننووت. لونګ چي د خپل پلاره سره استاد فیضو اکا او بیا د هغه په بغل کي کوچنۍ د چړو، امبور او پلاس څخه ډکه درنه بغل ځولی ولیدله، په ځان وپوهیدی. ځکه استاد فیضو کاکا دکلي ټول ماشومان پدې پیژانده چې هغه ماشومان سُنته وي.

خو پلار او مور ئې لونګ په چل چل سره هغې خوني ته ورووست، چي د ده د سنتۍ د ناستي ځای پکښي جوړ کړل سوی و. استا د فیضو اکا د کوچنیانو د تیرایستو او بوخت کیدو په لاره کي ډېرمهارت لاره .هغه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهیده چې څنګه یو هلک تر خپل تاثیر لاندې را ولي فکر ئې بل لورته واړوي او ژر ئې سنت کړي.

استاد فیضو اکا نور لونګ ته وخت ورنه کی چې ځان دورې دورې کې، د سترګو په رپ کې ئې لونګ سنت کې او د کوره څخه ووتی.

*** *** ***

نور نو لونګ پروت و، یوه اړخ او بل اړخ ته ئې مور بالښتونه ورته کښیښول .سپین ټوکر ئې پر پښو هوار او هغه د بلا ګې پرې کړې ټوټه ئې په زرغون تار کې اچولې تر چپه پښه غوټه وه. پلار ئې اړخ ته ورته کښینوست، مچان ئې ځینې شړل. مور ئې سره له دې چې د سهار غوځاریدو څخه ئې بدن درد کوی، د ډوډۍ او ښوروا په پخولو اخته وه.

د ماښام تر لمانځه وروسته د کلې ښځې، نجونې او د لونګ همزولې هلکان د خپلو میندو سره د لونګ کور ته راغلل. ښځو خپلې دولاغې،برقې او پړونې له سرو ایسته کړل، کشرانو د لونګ د مور سره په ښه مینه او اخلاص

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډوډۍ پـه سمولو او اچولـو کـي مرسته وکړه. تـر ډوډۍ خوړلـو وروسـته، ټولـو کليوالوښـځو، نجونـو او خپلـه د لونګ مور په شريکه سره د شپې تـر نيمـائې پـوري ګډي او جلا جلا بدلي وويلې، هـم شلې وکړې،هم اتنونـه. ټولـو شپه ئي په ډېره خوښۍ سره سبا کړه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ او ښوونځی

دا هغه کال و چي د ثور د میاشتي پر اوومه نیټه ئې د افغانستان په حکومت کي یو خورا لوی او اساسي بدلون راغلی و. هغه دا چي د یوې ټنبلي او عیاشي کورنۍ واکدارۍ ته د تل لپاره د پای ټکی ایښول سوی و. ورسره سم وحکومت ته د سرکار د نوم پر ځای د خلقي حکومت نوم ورکړل سوی و. خو بیا هم په حکومت کي وظیفه لرونکو او کار کونکو سړو ته ولسي وګړو د سرکاري سړو خطاب کوئ.

د یوې ورځي تر پایه د هیواد په لیري پرتو سیمو کي هم خلګ خبر سول چي په مملکت کي پاچا ګښتي راغلی ده. د ډېرو خلګو په زړونو کي د پخوانیو کورنیو حکومتونو څخه د کرکي او بیري پر ځای د خلقي حکومت سره د نژدېوالي مینه را پیدا سوې وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خلګو مینـه دښـوونځۍ سـره راپیـدا سـول، ولسـونه باورمند سول، پدې چي پاچا نـه خدای دی او نـه د خدای سیوری. هر څه چي دی، هغـه خپلـه هم دغـه خلګ دي. د هیواد پـه هر ګوټ کـي د ښـوونځیو جوړولـو لـه پـاره علم دوستو خلګو خپل حکومت ته وړیـا مځکـي پـه اختیـار کـي ورکړې، حکومت د ښوونځیو جوړولو تر څنګ هر ځـای د لیک او لوست د زده کړي وړیا کورسونه پرانیستل.

خلګو د لیک لوست د زدکړو کورسونو ته مخه کړه؛ د هغو خلګو لـه جملـې څخـه یو تـن اکبرکـاکو هم و، چـي د خپل اخښي ملا نیک محمد په تشویق ئې د لیک او لوست د زده کولو په کورس کـي ځـان شـامل کـړی و. او هم ئـې خپل یوازنی لونګ زوی وښوونځی ته ورکړ.

پـه عامو اوغریبو ولسونو کـي وحکومت تـه د ورنـژدې کیدو روحیه را وخوټیدله، خـو پـه هیـواد کـي د دې بـدلون راتلو سره سم د هیواد دننـه د مفتخـورو او پـردو پرسـتو خلګو او له هیواده بهر ئې د افغان دښمنو قهر هم را وپارا وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې وخت کي لونګ نژدې اته کاله عمر لاره. هغه ته به خپل مور او پلار په ګډه دا خبره کوله:

- لونګ زويه، ښوونځی به ووايي، د خير سره به لوی سرکاري سړی در څخه جوړسي، او که نورهيڅ هم نه سوې، نو معلم خو به سې. بيا به نو د خيره سره پيسي لرې پيسي، عزت به لرې، واده به درته وکړو. زموږ هيله خو همدا ته ئي، مور او پلار دي دواړه ستا بلا واخلي.

لونګ د خپل مور او پلار پدې مهربانه او له محبته ډک نصيحته زيات خوشحاليدئ. ماما ئي هم دغه يو خوره ئې لونګ درلود. پر ماما باندي خوره ئي زيات ګران وي. د اکبر کور ته نژدې يوه کليوالي ښوونځی پرانستل سوه، چي يو ښوونکی ئې درلود. ملا نيک محمد د لونګ ماما د مسجد د ملائې په څنګ کي ئې د ښوونکي وظيفه هم لرل، د دغي ښوونځی ښوونکی سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ پلار اکبر د خپل اخښي ملا نیک محمد په مرسته چي په ملا نیکو سره مشهور و، سږکال نوی په ښوونځی کي چپراسي مقرر سو.

په وطن کي د نوي حکومت په منځ ته را تلو سره په خلګو کي د ښوونځی سره د کرکي پرځای مینه زیاته سوه. ډېرو خلګو چي پخوا خپل اولادونه ښوونځیو ته نه ورکول او یا به ئې په رشوتونو ورکولو له ښوونځیو ایستل، اوس ئې په ډېره مینه خپل اولادونه ښوونځیو ته شامل کړل.

دا دی لونګ په خیر وښوونځی ته روان سو. کلیوالي ښوونځی د دوی له کور څخه لږ لیري په یوه زاړه سرای کي چي د وې خوني ئې لرلې، پرانیستل سوی و.

ملا نیکو چي یو قراردادي ښوونکی و. وښوونځی ته نژدې د مسجد امامت هم کاوه، کلیوال دې ته را بلل چي خپل اولادونه په ښوونځی کي شامل کړي؛ ځکه هغه په ښوونځی کي شاګردانو ته سپاره، پښتو کتاب، حساب او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خط په هغه خپل ډول چې د ده زده وه، هلکانو ته ورښودل.

کله چې ښوونځی پیل سو، د لونګ پلار اکبر ته هم تنخوا چالان سوه. د هري میاشتي په وروستیو کي ئې ۵۵۰ افغانۍ پخه تنخوا وه، چي ۵ افغانۍ تحویلدار صاحب ګرځولې او ۵۴۵ افغانۍ ئې کور ته را وړې.

مهم لا دا وه چي په دغو شپو او ورځو کي نوی حکومت وحکومتي سړو، معلمینو، پوځي خلګو،مامورینو، کارګرو او اجیروته کوپون ورکړی. (واده لرونکو ته د کابل په وزن اته مني کوپون او واده نه لرونکو ته څلور مني کوپون) د دې امرسره سم اکبرهم د اته سیره کوپون خاوند سو.

هغه په خپل تیر ژوند کي هیڅ وخت پر یو ځای د غلمینو اوړو اته سیره کور ته نه و راوړي. اوس د هري میاشتي په وروستیوکي اوړه، بوره، چای او غوړي کور ته را وړي. په کور کي ئې اوړه، بوره او غوړي پیدا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سول، حلق ئې لوند سو. کورنی ژوند ئې لړ ښه سو. دی هم اوس یو سرکاري سړی و.

دا لومړی کال ئې په خیر او خوشحالۍ سره تیر کړ.

لونګ د ښوونځی لومړی کال په خوښی پای ته ورسوی، په ښه نمره بریالی سو .هغه خپله دړې میاشتنۍ رخصتي د مور او پلاره سره په کارونو کي مرسته کوله او په څنګ کي ئې د خپل ماما څخه د پښتو کتاب، حساب او خط لیکل زده کول او قران مجید ئې لوستی. نیکو ډېر ژر په لونګ د دوهم ټولګی پښتو کتاب او حساب ولوستل. لونګ اوس د دوهم ټولګی پیل کیدو ته ښه تیاري لرله.

رخصتي مخ په پای ته رسیدلو وه، په څو ورځو کي چي بیا ښوونځی شروع کیدل، اکبرهم خوشحاله و. یوه ورځ معلم نیکو د لونګ پلار ته وویل:

- اکبره! د ښوونځی تر پرانستلو یوه هفته مخکي به د خیره سره ښوونځی ته ورسي، د ښوونځی د سرای پرغولي انګړ چي سره زوزان، چغک او زومی را شنه سوي دي، هغه به وکاږي، سرای به دخاشو څخه ښه پاک

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې، د خونو دیوالونه به څروبی کې، اوبیا بـه نـو د سرای غولي ښه خیشت او او پاشي کړي.

ملا نیکو زیاته کړه:

- سر معلم صـاحب تیره ورځ راتـه وویـل، چـي پـدې شپو او ورځو کي مفتیش صـاحب لـه ښـاره راځـي، ان شـا الله موږ دواړه درځو، د ښوونځی سرای او خوني د نژدې ګورو.

لونګ چي هوښیار هلک و، د خپل پلار، مـور او مامـا هره خبره ئي تل په غوراوربده، نو ئي د ماما تر هدایت او خبرو وروسته خپل پلار ته وویل:

-بابا جانه، دا د ښـوونځی جـارو کـول خـو نـو تـر هغـو پردیو مزدوریو لکه د غنمو لو کولو، د ویالو تر اشـرونو، د دیوالونو تر وهلو، د خښتو تر مښلو، انګور کښیو، یـوي کولـو، غوبـل کولـو، ګـوروانۍ او چوپـانۍ ټولوڅخـه ډېـره اسانه نه دي؟ اکبر وخندل او وئې ویل:

-هو، زویه! دونه فرق لري لکه مځکه او اسمان.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- لونګ ته چې د خبرو نوره موقع په لاس ورغلې وه، خپلو خبرو ته ئې ادامه ورکړه:

- پلار جانه! زما هغه ورځې چې تا به په سرو او تکنده غرمو کې د کور او کلي ځخه لیري فصلونوکي لوونه کول، ما او مور به د غرمې ډوډئ سوړسک او د خیروګي ماما د کور شلومبې په کونجئ کي در وړلې، نه هیرېږي.

د لونګ مور د خپل زوی خبره ونیوله او میړه ته ئې وویل:

- لونګ جان زوی مې شکر دی هوښیار هلک دی، هر ځه ئې په یاد دي. رښتیا په هغه سره اهاړ کي چې لمر به پر سر یو نیزه را کښته ولاړ و، په هغه ګرمی کې به ما او لونګ لڅې پښې د کلي لیري فصلونو ته وتا ته اوبه او خواړه نه دروړل؟

زما غمجني خو پښې ځه پخې او سختي وې، مګر د لونګ جان د پښو نازکي ګوتي به تڼاکي او د سرو زوزانو به ډکي سوې. زما هغه ستا په دوړو، ګرزونو او خاورو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړلی سپیره مخ، وچ حلق، تناکي او د سرو زوزانو ډک لاسونه او پښې، په لاره (لور) پرې کړي ګوتي چې اکثر وخت به دي لاسونه په سرو وینو لړلي وو، ځیري ځیري کالي د ناړیو او لشو څخه ډکه ږیره له یاده نه دي وتلي. هغو کارونو ته ناروغ کړې.

اکبر وویل:

-هو، زموږ ژوند خو په هوکه او یا سوکه تیرېدئ، ملا نیکو ته دی خدای خیر ورکړي چې سرکاري خواري ئې را پیدا کړه او زه ئې سرکاري نوکر کړم.

د لونګ مور بیا خبره واخیستله:

- زما زوی به د خیره سره ښوونځی خلاص کړي؛ خط خو شکر اوس لا ویلای سي، دی به هم سرکاري سړی سي، ښه پیسې به وګټي، زما او ستا ټول ارمانونه به را پوره کي.

لونګ چې په خپل زاړه لنډي تلتک کي پیچلی پروت و، د مور د خبرو په پای کي په ټوکه وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- پلارجانه! د مور جاني ارمان خو رامعلوم دئ؛ مور مي هر وخت وائي، زوی به خپله مور د خيره سره حج ته بيائي، مور مي نور څه نه غواړي.

ټولو وخندل زياتي د دې خبري سره لونګ پرېووت او بيده سو.

کله چي دوهم کال ښوونځی پيل سوه، اکبر څلور مياشتي تنخوا واخيستله، کوچنی اختر هم را نژدې سوی و. اکبر خان او لونګ ته د نويو کالو له پاره له بازار څخه د ګلبهار د فابريکی ټوکر او خپلي ښځي ته ئي څه د شولی او څه د چيټ ټوکر راوړی. د لونګ مور په ډېرهوس د خوني مخ ته نغاړکی هواره کړه، ستن، تار، انګشتانه او نوی ټوکران ئي را واخيستل، د اختر له پاره ئي په ډېره خوشحالي کالي ګنډل پيل کړل.

اکبر د خپلي ښځي سره ناست او د زړه خواله کوله:

- ښځي! خدای مو ناره وا وربډله، دغه خواری (چپراسيتوب) را ته پيدا سو، نيکو دي خدای په دواړو جهانو کي سر لوړی لري. که نه سږکال نو زه د بل د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواريو نه وم...نفس مي بند بند کيږی. او تر ټولو ښه ئې لا دا چې تـه هم د وړو د ټوليدو او د پـردو د کورونـو لـه کارو بيغمه سوې، خدای يوه ګولـه ډوډۍ دا دی پـه عزت را رسوي.

ښځې ئې ورته وويل:

- سړيه، هو، شـکر دئ، خو تـه مـې زړه مـه را اچوه هر وخت مـه راتـه وايـه چې ناروغـه يم، ډېر کارونـه پـه مخکې لرو، دا زوی مو سبا او بيګاه د خيره سره ځوان دی واده غواړي. لونګ پرمـا اوتـا بانـدي دواده حق لـري. مګر د پردی ښځې کور ته را وستل، خو مفتی نه دي.

اکبر وويل:

- ښځې! ته فکر مه کوه، هغه دئ نوي حکومت د دغـه نـاوړه دود لـوړ ولـور يـا د ښـځو خرڅـول يـو نـاروا عمـل وګانه او اعلان ئـې کړل چې پر ښـځه بانـدي تـر شـرعي ټاکل سوي مهر زيـاتي پيسـې اخسـتل جـايز نـه دي. خدای مهربان دی، نه دي د ي اورېدلي:

- چي شپه تر ميان، خدای مهربان!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ مور وويل:

- هروخت چې مې د لونګ ناوی کور ته راوستله،هلته به د خيره سره ارامه سم.

- هو، رښتيا سړيه! تا خو قول کړی و،کله چې دغه مياشت تنخوا واخلم د خيره سره د څپلوغم به هم وخورم.

اکبر وويل:

هو، دا کار ان شاالله کوم.

درې سره ميړه، ښځه او زوی ئې لونګ سخت خوشحاله وو. دوی د اختر راتلو ته ورځې او شپې شميرلي. د دوی په ژوند کي به دا لومړی اختر وي، چې ټول نوې کالي او څپلی ولري. اکبر وويل:

- ښځي! څه شی به د پخيدو دپاره راوړم، د اختر په شپه به ئې پاخه کړو، سږ کال به موږ له کوره هم د اختر په سهار ماجت (مسجد) ته د خيره سره کاسه ور ووزی. څونه خوند به وکي، ځکه هر اختربه زه ماجت ته خالي لاس ورتلم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا نیک محمد چي د هري میاشتي په وروستیو کي به د ولسوالۍ مرکز ته تلی او د هغه ځایه به ئې خپل او د اکبر میاشتنۍ تنخاګاني دځانه سره راوړې، مګر دا ځل کور ته خالي لاس راغی. ملا نیک محمد چي د شپې کور ته راورسیدی، ډېر خوا بدی و.ما ښام ئې اکبر او خپلي خور ته کیسه کول:

- یو ډېر بد خبر مي را وړی دی.

کبر او خور ئې ورته وویل:

- خدای دي خپل فضل وکړي.

دوی ورته غوږ سول او وې وویل:

- وایه، خدای دی خیر کړي، څه پیښه ده؟

ملا نیکو په ډېر خفګان، وېري او وهم سره چي ناړي ئې په حلق کي وچي وچي کیدې وویل:

- هیڅ مي باور نه راځي، اوس هم لکه خوب چي وینم، ولسوالۍ ته تللی وم، ښوونځی ته ورغلم، ما ویل که تحویلدار صاحب زما او ستا تنخاوي را وړي وي، اختر را روان دی ځیني را وا به ئې خلم، او را به ئې وړم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاکن هلته په بازار کي لا چوپه چوپتیا وه، د ولسوالی په ښوونځی کي یوازي د جانک زوی مست، مست ګرځیدی.

اکبر د ملا نیکو خبره ونیوله:

-هغه لنډی معلم یادوې؟

ملا نیکو ور زیاته کړه:

- هو، هغه لنډی یادوم، یوازي هغه خوشحاله و، داسي پورته او کښته سرې سترګي ګرځیدئ. زه بیا د خدای نا خبره د پخوا په شان چي د هر معلم او مامور په لیدو به خوشحالیدم، له خندا څخه په ډکه خوله مي د ټولو سره روغبړونه کول، مګر ښوونکی را سره د تیر په ډول نه وو، څو زه هم د تحویلدار صاحب په څنګ کي دا سي غلی کښینستم.

د تحویلدار صاحب څخه مي په کراره وپوښتل، چي تنخاګاني دي را وړي دي که نه؟ تحویلدارصاحب په هم داسي کراره پوه کړم چي تنخاګانی نسته. ملا صاحب

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره خرابه ده، ته وده چي خدای لا څه کوي. بیا ئې نور هم چي څوک ئې وانه وري په کراره را ته وویل:

- ملا صاب وه ئې واژه!!!

ما وویل:

- څوک؟ ...څوک ئې وواژه؟؟؟

تحویلدار صاحب پر خوله لاس را ونیوئ او زیاته ئې کړه:

- فکر دي ونیسه...! د جانک زوی ته ئې اشاره وکړه، چي د ی در پوه نه سي. که دربانديٍ اشتباهي هم سي ...هغه خو موږ او تاسي له پخوا څخه ښه پیژنو چي ... زوی نه و؟ اوس خو داسي معلومیږی چي دوی مړ کړی وي.

ـ ما هم په کراره ورته وویل: زاره دي را وچوله، څوک چا مړ کی؟

تحوېدارصاحب بیا په کراره ،کښته او خفه اواز را ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ملا نیکو، ګوره؛ زه تا پیژنم او ته ما پیژنې... چې نه زه حزبی وم او نه ته.

- ما ور درسته کړه:هو، دا خو رښتیا ده. پدې خبرو نه پوهیږم، اوس خبره څه ده؟... ژر را ته وایه څه خبره ده؟ ده بیا را ته وویل:

- ملا نیکو! قسم په خدای که مي پرخوله راځي، داسي خفه یم لکه سکه پلار چي مي چا را وژلی وي.

بیا ئې په سترګو کي اوښکی ورغړېدې. خبره ئې وژول را وژول، خو اخر ئې وویل:

-هغه سپین ږیری نور، نور... ئې وواژه!!!

- زه بیا هم سم پوه نه سوم. ما هغه ته تسلي ورکړه چي خیردئ، د الله امر دی... اخر مي ورته وویل: څوک چا وواژه؟ هغه په ډېر تکلیف خبره پوره کړه او وي وویل:

-تره کی صاب!!!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د دې خبري په اورېدو سره زما هم د بدن وېښتان جگ ودرېدل، هکي حيران پاته سوم نور مي نه خولې کار کاوه نه لاسونو په ډېر مشکل مي ويل چا؟

تحويلدار صاحب سرکښته اچولی و د جانک زوی ته اشاره وکړه، او زياته ئي کړه، په ظاهره داسي معلوميږي لکه دوی چي...!مگر دا چي د چا په ټونګ به دغه سپين ږيری وژل سوی وي، زه هم نه پوهيږم.

- زما تر سترگو هم بې اختياره اوښکی را توی سوې، او له اداري راووتم، مخ د بازار پر خوا راغلم. حکومتي مامورين، سرتيري او حتا ټول خلگ خفه وو. په بازار کي خندا ورکه وه، يوه له ډاره ډکه فضا وه. زه هم له ډېره غمه پړسيدلی لکه ډک ټوپک په څه نه پوهيدم، بس دغسي سيده کور ته را روان سوم.

د دې خبر په اورېدو ټول غمگين سول. د لونګ چي په خبره سر خلاص سو، دی هم زيات خفه سو.

د لونګ مور سر سرتور کي، ښيرا ئي وکړه، ويی وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-هرچا چې د غه سپين ږيرې سړی وژلی وي، خدای دې هغه په خپل عذاب ګرفتار کړي!

ټولو وويل:

- امين، يا رب العلمين.

لږ وخت لا تير نه و، چې د هيواد پر شمالی پولو سرې متجاوزې لښکرې د ميږيانو په شان زموږ پر خاوره را وبهيدلې او له هوا څخه را واورېدلې. زموږ په هيواد کې ټولې را غوړيدلې هيلې ئې مړې کړې، د وطن حالات پر بل مخ واوښتل. د افغانستان په خاوره کې د پرديو ليرې او نژدې هيوادونو پټو او ښکاره لاسوهنو زور واخيست.

*****

اه! دا دئ په کليو کې چک چکه خپره سوه چې ښوونځی ته تلل کفر دی. د لونګ مور او پلار چې دا ګونګوسې وا ورېدې، زړه نا زړه سول، چې لونګ ښوونځی ته واستوي که نه. بل دا چې اکبر نوی د تنخا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاوند سوی و؛ ملا نیک محمد او د لونګ مور د واړو د ملا نیک محمد څخه وپوښتل:

- ملا نيکو، ته خو ملا ئې، يو ځل خو په قران کي ښه پسی وګوره، کـه رښتيا ښوونځی تـه تلـل او ښوونځی لوستل کفر وي، چي لونګ ځيني را وباسو.

ملا نيکو دوی ته وويل:

- خوري او اخښې! ما خو سبق لږ ويلی دئ، تر اوسه مي نه دي لوستي چي ښوونځی ته تلل او يا سبق ويل دي کفر وي. هلته خو کم څه چي ما لوستي دي او ما تـه مي استاذ راښولي دي، وائې چي علم پر نر او ښځه

ـ دواړو -فرض دئ، بيا هم زه بـه دا ځل ښه قران شريف پر وګورم.

پـه هر ډول چي وه، بخـت د افغانـانو سره يـاری و نـه کړه. تر اختر څو شپې مخکي چي، اکبر، لونګ او دلونګ مـور لا اختـر تـه هوسيدل. د ژونـد اول اختـر ئـې و چـي پلار، مور او زوی درو سرو نـوي کـالي ورتـه لـرل، خـو وائـې نه غوستل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښوونځی، ښوونکي او کتاب سوځنه

یوازې درې ورځې اختر ته پاتـه وې چې د لونګ د ښوونځی د سوځلو او د ښوونکې د وژلو دپاره وښوونځی ته یوه ډله مولونه وهلي څښور ټوپکوال سړي ورغله. شاګردان د خپل ښوونکي ملا نیک محمد سره ټول د ټوپکوالو په ورتلو او لیدو سره وارخطا سول.

شاګردان او ښوونکی صاحب ملا نیک محمد نه پوهیدل، چې خبره څه ده؟ په دې وخت کې اجل نیولی چپراسي اکبر چې د غیرحاضرو شاګردانو لیست ئې وړی و، هغه هم ښوونځی ته راورسیدئ. دوه غیرحاضر شاګردان ئې هم د ځان سره له کورونو او کوڅو څخه راوستي وو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغو د خدایه نه بیرېدونکو ببرو، بد رنګو څنورو، ږېرورو او ټوپکوالو په تونده او سپکه لهجه ومعصومو شاګردانو ته وویل:

- مکتبیانو! ژر سی، ژرسی خپل دبغل ځولو څخه کتابونه، کتابچې، د قران سپارې، پنسلونه او د مشق هغه د لرګو تختې ټولې دباندې راوباسئ. دلته ئې د سرای په منځ کې کوته کړئ او په کوټو کې هواری سترنجۍ ګانی هم د سرای په غولي کې د کتابونو پر سر واچوئ.

دې ببرو د لرګو جوړې دوې توري تختې هم ماتې ماتې کړې او د کوته کړو کتابونو دپاسه ئې کښېښوولې. شاګردانو هغسې چې ټوپکوالو ورته ویل، هغسې کول.

وروسته د څنورو ټوپکوالو مشر چې د خبرو د لهجې ئې معلومیدله یو پاکستانی بې غیرته پښتون افسربه و، شاګردانو ته په پوچ ویلو پیل وکړ:

- سکول (ښوونځۍ) د کافرو دپاره دی، د مسلمانو د سبق ویلو ځای جومات (مسجد) او مدرسه وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر چتیاتو ویلو وروسته ئې د معلم صاحب ملا نیک محمد او چپراسي اکبر لاسونه او پښې ور وتړل. بیا ئې هغوی د دغو کوټه کړو کتابونو او لرګو دپاسه کښینول؛ د قران مجید سپارو، کتابونو، کتابچو او نورو ته ئې اور ور وا چاوه.

دا د هر انسان په خاصه د معصومو زده کوونکو له پاره عجبه د وحشت، وهم او بیري څخه ډکه یوه صحنه وه.

کله چې بیوزلو معلم ملا نیک محمد او اکبر د سوځلو څخه د لیري رغښتلو هڅه کوله، نو د پاکستان نوکرو ټوپکوالو د الله اکبر په ویلو پر هغوی ډزې وکړې او د ټوپکو په مرمیوئې دغه دوه مظلوم، غریب، بې کسه، بیوسه مسلمانان ئې غلبیل، غلبیل کړل.

دوی مړه لانه وو، خو له حرکته ولوېدل. دا مسلمانان او پښتانه د اور په لمبو کې سوځېدل، نارې ئې پورته اسمان ته ختې، څو چې کرار کرار ئې اوازونه چوپ ،چوپ او ساوي ئې ووتې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلـه چـې د اور پـه سـرو لمبـو کـې دا دوه غریـب بـې کســه او بــې وســه افغانــان لــو لپــه ســول، ولاړو ټولــو شاګردانو ژړل. له بیرې ئې اندامونـه څـه چـې زامـی هـم کړپیدی. په خپل راتلونکې نه پوهیدل، چې د دوی سره بـه دغه ظالم ولاړ رډپرور، څنور او ټوپکوال څه وکړي؟

نورو ټولـو ولاړو شـاګردانوپوازې دځـان ژغورلـو پـه فکر کې وه او ژړل ئې ، مګر د لونګ خپل ځـان هیـرو، په زړه نو بیـا بـې لـه یوه الله څخـه بـل څـوک څـه پوهیـدل، چې پر ده به لا څـه تیرېدل. ولـې چـې د دې واړه معصـوم افغان ماشوم مخ ته د هغه پوازنی مهربانـه پـلار او ګـران ماما د ټوپکو د مرمیو تر ضربې لاندې او د سره اور پـه منځ کې په ژوندونی سوځیدل، ډېره دردونکې صحنه وه.

لونګ د خپل پلار او ماما له بدن څخـه د وینـو فوارې، د هغوی ترخولو را وتلی نارې، غلبلې، خیزونه، د هغـوی پر بدنونو د اور بلې لمبې او د هغوی لپه تکـی پـه وینـو د سر په سترګو ټولې ولیدلې. ټوپکوالو د ملا نیـک محمـد او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکبر پر نارو او بغارو خندل او چا به لا د الله اکبر، الله اکبر ناره هم کوله.

د دې صحنې لیدل د لونګ له پاره یو محشر و، محشر!!!

په دې ډول د پردو په لمسون او د پردو په خدمت کې ولاړو ټوپکیانو دلته خپله وظیفه سر ته ورسوله او له ښوونځی څخه ووتل.

ټوپکوالو د تلو پر وخت د سرای پر دروازه یو لیک وځړاوه او ولاړل. کله چې ټوپکوال د ښوونځی څخه ولاړل، بیرېدلي کوچني شاګردان چې هر یو به د ښوونځی له سرایه دباندې را وتل، شا و خوا به ئې وکتل، چې څوک نسته، نو په کوڅو، مځکو او باغونو کې د خپلو کورونو پر لور ځغستل. هیچا تر خپلو پښو لاندې مځکه نه لیدله.

مګر لونګ د خپل وروکتوب او ماشومتوب سره سره د دې پر ځای چې د کور پر خوا وځغلي، هغه مخ پر اور ور وځغستل: د بابا، بابا، ماما، ماما ناری ئې وهلې. د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اور په پرندو ورګډ سو، په خپلو نازکو خپرو ئې د سره اور له منځه د خپل پلار او ماما سوځلي اندامونه چي د اور لمبې لا په پوري وي، را ایستل.

پر درست جهان څوک نه وو، چي د لونګ مرستي ته ورغلي وای. د لونګ لاسونه، پښې او مخ په سرو پرندو، ایرو او دود تور د پلار او ماما سوځلي غوښې او سوځلو هډونو ئې لاسونه تناکي او په پروندو ئې پښې هم کباب سوې.

لونګ یوازي هغه هډونه له اوره را اېستل چي غوښې به ئې سوځل سوي وې. تر هغو ئې په تنهائي د خپل پلار او ماما سوځلي اندامونه له اوره را اېستل، څو چي مور ئې له کلي څخه کومک ته راورسیدل.

د لونګ مور په کلي کي د ورغلو او بیرېدلو شاګردانو له خولې دغه غم لړلي خبر واورېدی. د لونګ مور هغه چي په کورونو او کلي کي به د دې د ښایست، ستر او حیا نقلونه کیدل، د دې غمجن خبر په اورېدو سره ئې یو دم بې ارادې د پت ساتلو او ستر پرده څیرې کړله.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څه چي خلګو به افغانيت او د حيا د خونديتوب وسيلي بللې، د لونګ مور دوی داسي مجبوره کړل چي هر څه ئې ليري وغورځول؛ د ليونی په شان ئې پوړنی په تخرګ کي ونيوه، لڅ مخ، سر توره، ببر سر او لڅې پښې په کوڅو کي مخ د ښوونځی پر خوا ئې داسي راځغستله، لکه يو وحشي زمری چي په ښکار پسي ځغلي.

د لونګ مور د سترګو په رپ کي د ښوونځی دروازې ته ځان ور ورساوه. د ښوونځی دروازه خلاصه ولاړه وه. هغه په دروازه همداسي ښوی ورننوتله. ګوري چي د سرای پرغولي د مور نازولی ښايسته لونګ د اور د تورو پړندو په دا منځ کي په دود او ايرو لړلی د پلار او ماما په سوځلو هډو پورې لکه سورکی ميږی مښتی او د اور له منځه سوځلي هډونه را کښوي.

د لونګ مور هم سمه په پړوندو ورګډه سوه او په خپلو سرو لاسونو او سپينو مړوندونو ئې سوځلي هډونه له اوره را ايستل.پر زوی او مور باندي غم او درد دونه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلبه کړې وه، چې نه لونګ او نه یې مور د خپلو ځانونو د سوځلو پروا لرل.

د دواړو، مور او زوی اوښکې په سترګو کې وچې سوي وې، نور ئې اصلن په بدن کي اوبه نه وې. د زړه له سخت درد او خفګان له امله ئې د خپلو سوځلو لاسونو او پښو سوزش، او د تناکو درد هیر وو. د لونګ غمجنې مور هم د خپل میړه او ورور سوځلي هډونه په خپل پوړني کي را واخیستل. لونګ ئې تر لاس ونیوئ، د خپل کور پر خوا چې اوس نو کور ورته کورګی و، را رهي سوه.

د کلي سړي، ښځې او ماشومان له خپلو کورونو نه را وتل. داسي یو ماتم او چوپتیا خپره وه، تا به فکر کاوه، چې ټول کلیوال مړه یا ئې له کلي کډه کړې ده او کلی د سړو او مړو خالي او تور دی. د لونګ مور په ساندو ساندو کي ویل:

- را وه ئې وژل ورور او پلار د لونګ جان
زه ئې کړم کونډه او یتیم سو زما جانان

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر تاسي د ي له غيبو او له اسمانه ټکه پرېوزي
چې اخته ټوله په وير سئ د خپلوانو او د ځان
را وه ئې وژل ورور او پلار د لونګ جان....

تردا وخته لا درست کليوال پر ځای وو. پـه کوڅـه کـي يـوازي دوه سـوځلي او دردېـدلي يـوه مظلومـه ښـځه او بـل کوچنی بې ګنـاه ماشـوم، هغـو دواړه هـم فقط يـوازي يـو ګړی مخکي مړوښی ښځه وه، اوس کونډه ده او زوی ئې لونګ دپلار د مهربـانی څخـه بـې برخـي يـو يتيم سو، را روان وو.

په درست کلي هيڅ انسان او مسلمان نسته،مرسته څـه چـي يـو د رحـم ږغ پـر وکـړي. ميـړه ئـې د ښـوونځی د چپراسي او ورور ئې يو ملا امام او د ښـوونکي پـه ګنـاه وژل سوي وو.

دوی پـه دې نـه پوهيـدل چـي څنګـه، چيـري او چـا د دوی د وژلو فتوا ورکړی وه. او ولـي د دوی د مـرګ پچـه را وختله، دا فتواګران څوک او تطبيق ګران څوک وه؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې خبره چي څوک مسلمان او څوک کافر دی، هر څوک ښه پوهيږی؛ مگر جبر داسي ظالم دی چي هيڅوک نه پوهيږي؟

*** *** ***

اوس خو ټوپکوالو د ښوونځی په دروازه يو ليک ځړولی دیئ. هغوی په ليک کي ليکلی د ي:

- دا دوه خلک چي د کفری حکومت سړي وو، دشرعي محکمې په امر موږ ووژل. د شريعت په حکم او د الله پاک حد پر جاري کړ، د دوی جنازه او هډېره څوک نسي کولای.

لونګ او مور ئې د خپلو دوستانو سوځلي هډونه خپل کورګي ته ورسول. د لونګ مور په خپلو ښځينه سوځلو، ټټاکو او زخمي لاسونو او لونګ په خپلو کوچنيو سوځلو او ټټاکو لاسونو په داسي حال کي چي تر کوچنيو او نازکو ګوتو ئې وينی بهيدلې، په مځکه خپري ولګولې، د سرای د غولي په منځ کي ئې مځکه وکيندله، د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړو - نیک محمد او اکبر- هډونه ئې یو ځای په کښې پټ کړل.

په دې ژړ مازیګر پر ټول کلي یوه چوپتیا خپره وه؛ ټول وګړي لکه چي دمرګ په خوب بیده وي. سته داسي څوک چي غم نه پیژني، له غمو څخه بې خبره وي. ځیني واقیعتونه د با احساسه انسانانو په زړونو کي توفانونه را زیږوي.

لونګ او مور ئې له غمه ډک زړونه د قبر شا و خوا تاوېدل را تاوېدل. اما هغه وخت چي پر سوځلو هډونو ئې خاوري وا ړولې او د قبر خوله ئې پټه کړله، ور سره سم لونګ هم نور خپله خوله وتړل اوچوپ سو، هیڅ خبري ئې نه کولې. د لونګ مور په لوړ اواز وویل:

- وروره، په تا او اکبر څه وسول؟ تاسي څه کړي وو؟ ولي خبري نه کوي؟ ای بې وفا دنیا،.. ای د خدای ظالمانودا په موږ مو څه وکړل؟

مور او زوی دواړو شپه د پټو کړو هډو سره په ژړا تیره کړه. لونګ دخپل پلار پر قبر پر هغه لنده خاوره پړ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخې پروت و، د ډېرې ژړا څخه سترګې او خوب وړې و. مګر مور ئې هلته په ژړا شپه رونه کړل. سهار ګوري چې لمر د پخوا په شان لکه نوري ورځې چې به پر وخت راخوت، په هغه ډول ئې بې پروا خپله رڼا خپره او کرار کرار مخ پر لوړه خوت. د لونګ مور حیرانه وه، چې لمر ولې زموږ په غم غمجن نه دی. ولې ئې زموږ په شان مخ تور نه دی. هغې لمر ته ډېر وخت کتل وکتل؛ بیا ئې لمرته په اشاره وویل:

- ستا دې د ا سورمخ داسې تک تور سې لکه زما د مېړه او ورور چې اور ور تورکړله هډونه.

د لونګ مور بیا خپل زوی لونګ په غیږ کې ټینګ ونیوئ، پر مخ ئې مچ کی، په خپله لمن ئې د لونګ د باړخوګانو څخه خاوري او ختې لیرې کړې. د لونګ د لاسونو او پښو تناکو ته به ئې و کتل چې وینې ځینې را بهیدې نو په کرږو، کرږو به ئې وژړل.

بیا ئې لونګ ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-ای زما د زړه سره! ای زما د سترګو توره! اوس نو يو ته ئې چې زما د سر تاج به يې! زه پردې په غم لړلي لوی او ارت جهان کې پرته له تا بل څوک نه لرم. او ته بې له ما بل څوک نه لرې. ته خو را سره خبرې کوه.

-ته ولې چوپ سوې؟

-زما څخه مرور سوی ئې؟

مور ئې زياته کړه:

- زويکه! زه ستا مور وم، سر له دغه ګړيه ستا پلار هم سوم. زه به ستا ټولې هيلې پوره کوم.

لونګ لکه چې د مور خبرې نه اورېدې. داسې ډوب تللی و. هغه يوازې دا يوه خبره وروسته تر اوږده نفس اخيستلوتکرارولـه:

- بابا، ماما!

مور او زوی کرې ورځ او دغه شپه ټوله د سوځلو او ښخ کړو هډونو سره په ژړا سهار کړه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اکبر او کورنۍ څخه ئې هغه د اختر دپاره راوړی نکريزي، د اختر ميوه او نوی کالي، هر څه هلته پر ځای پاته سول.

سترګي خو به بې له شکه چي نعمت وي، هغه چي زړه سواندي وي او هرو هغو سترګو چي د غه صحنه ليدلې وي، هغو ته نو سترګي نعمت نه، بلکي قيامت وي.

*****

نن اختردئ. لونګ ته چي مور کالي ګنډلي و، بې اغوستلو پاته سول. د لونګ چي سترګي پټې سي، هغه صحنه ئې په مغزو کي راسي، يو دم يو ناره وکړي:

- بابا، ماما!

د لونګ مور هڅه کوله د لونګ له فکره دغه صحنه وباسي. نور لونګ يوازي د خواري مور د سترګو تور دی. مور به ئې د هر ځل ور ږغ کولو سره ورته ويل:

- لونګه زويه، ستا بلا خو دي پر ما سي.

خو هغه خوشحاله او شوخ هلک داسي زهير و، چي شوخي ئې نوره نه پيژندله. مور خو ئې له پخوا څخه د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ د هري شوخۍ په مقابل کي ترېو تندی، بده خبره او بنیرا هغه ته تر خوله نه را وتل؛ اوس ئې مور "نذر" واخیستی چي د خپل ژوند تر پایه به د خدای ج د رضا او لونګ ته د اوږده ژوند په هیله هره د جمعې شپه او د جمعې ورځ ثوابي روژې نیولې.

خو د لونګ له ذهنه هغه صحنه چي د بد رنګو، ملونو وهلو ټوپک سالارانو د دوی په ښوونځِی کي د ده پلار او ماما بې ګناه او په ظالمانه ډول وویشتل او د اور په لمبو کي ئې وسوځل، هغه صحنه چي د پلار بدن به ئې د هري مرمی د لګیدو پر وخت ټوپونه وهل او مولونو وهلو به الله اکبرونه ویل او خندل به ئې، نه هیرېږي. د هري مرمی وېشتلو سره به د وېنو فواره را وبهیده.

د هغه کتاب چي لونګ ئې د زده کولو سره مینه لرله، هغه کتاب سور اور سو؛ د ده مهربانه پلار او ماما ئې وسوځل. د لونګ په ذهن کي دا صحنه واخښل سوه. تر هغې ورځي وروسته په کلیو کي نور د کتاب ویل، د لیک زده کول او قلم په کور کي لرل، د کفرعلامه او د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

واجب القتل دليل سو. له دغي غمجني پيښي وروسته، په کور کي د مکتب د کتابونو لرلو د ډېرو افغانانو سرونه له تنه جلا کړل.

د لونګ مور چي لا خپله عده پوره کړې نه وه،لونګ کرار کرار پر خبرو راغی؛ د ليکلو او حساب سره ئې مينه بيرته را ژوندۍ سوه. بې له قلم او کاغذ لرلو څخه ئې پر مځکه د لاس په ګوتو، د لرګو او خاشو په واسطه څه ليکل او مخ ته به تلۍ.

لونګ د خپلي مور د کوټواله هګۍ وه. لونګ لکه نوم چي ئې لونګ و، په هغه شکل مور ته د لونګو بوټی سو. په خپلو همزولو کي به له ليري ځليده. هغه هر چيري او په هر څه چي به بوخت و؛ پلار، ماما او د هغو بيګناه وژنه او سوځنه ئې له فکره نه وتل. په تيره بيا پلار.

ځکه پلار به ئې هر وخت چي سهار وختي له کوره وتۍ، که به لونګ بيده هم و، ده به ئې پر سره لاس

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیراوه او پر تندي به ئې مچاوه. لونګ اته کاله د پلار د لاس تیرولو او مینې سره عادت نیولی و.

د لونګ مور ته د خپل میړه هغه خبره ور په یاد سوه، چې یوه ورځ د لمانځه تر ادا کولو وروسته کور ته راغی او وئې ویل:

- ښځې! دغه زموږ د ملا نصیحت نن داسې بل ډول و، د لمانځه تر ادا کولو وروسته ئې وویل:

- د قیامت علایم معلوم سول، د مسجد سره د خلګو مینه کمه سوه، د مکتب سره مینه زیاته سوه.

یوه ورځ د لمانځه تر دعا وروسته، ملا صاحب اکبر ته کرار پسته مګر درنه ژبه په مانا داره شکل ویلي و:

- اکبره! ته غریب سړی ئې، ستا سره نه ښائي چې زوی دي مکتب ته ورکې. مسجد ته ئې را استوه چې سپاره ووائې، کلمه او لمونځ زده کړي، ښوونځی ته ئې مه استوه.

د لونګ پلار په کلي کې غریب سړی و، هستي، نیستي او ټوله شتمني ئې د انګورو څلور جویې باغ او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی بې له چار دیوالۍ زړې خوني له پلاره څخه په میراث ورپاته وې. د باغ اوسول (حاصل) ئې د ومره نه و. هغه ملا صاحب ته یوازي یو من وچ کشمش ذکات ورکولای سوای.

د همدغه غریبی له وجهي تربرونه، کلیوالو د نوی ملا په درولو او د زاړه ملا په لیري کولو کي هم نه پوښتئ. ملا صاحب هم په داسي موقف کي ولاړو کلیوالو ته په زیات ارزښت قایل نه وي. اوس خو ملا صاحب ټوپک لا هم لري.

د لونګ مور او پلار هغه وخت پدې خبره پوهیدل، چي د دوی په اولاد پیدا کولو په تیره بیا د لونګ غوندي زوی په لرلو ئې تربرونه خوښ نه وو.

د لونګ پلار د شپي د ملا صاحب دا خبره چي د ه ته ئې په مسجد کي کړی وه، د لونګ مورته وکړه:

- دا زوی دی مسجد ته را استوه چي سپاره ووائـي، لمونځ او اودس زده کړي!!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ مور چې د میره له تربرو څخه ښه زړه نه لاره، د لونګ تر زوکړي مخکې څو ځله مخامخ دا خبري له هغوی څخه اورېدلي وې چې بې زویه او دوچي ښځي په نوم ئې یادول. د لونګ مور د خپل میره د تربرو مخامخ او پسی شا خبري اورېدلي وي، چي ویل به یې:

- اکبر زوی نه لري، میراث دی.

د اکبر تربرونو به د اکبر د باغ، ښځي او کالو ویش تر خپلو منځو کاوه. اوس چي دلونګ مورته هر څوک د لونګ په هکله ښه خبره هم کوي، دا شک کوي چي پدې خبره کي نه چي د تربرو لاس وي، د خبري منفي اړخ به ئې ښه سنجوی.

د لونګ مور چي هیڅ وخت ئې وخپل میره ته خبره نه ورغبرګوله او د هغه خبره ئې پر ځمکه نه اچوله، مګر دا ځل ئې میره ته ویلي و:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زه خپل زوی ښوونځی ته نه اچوم، لمونځ زه خپله ورزده کوم، شکر قران شریف مې زده دی، د ملا خبره پرېږده.

د لونګ مور ته هر ګړی هغه د میړه خبرې ورپه یادېدې او ارمان به ورته درېدئ، او باورمنده کیدله چې هغه وخت لا دغه د ملا خبره چې زوی دی مسجد ته را استوه، بې مقصده نه وه.

دا دی تر خپلې عدې پوره کیدو مخکې چې خبره تربرو ته ورسیږی، یا تربرونه د لونګ مور ته څه ووائې، او یا ئې کوم یو ځانته په نکاح کړې دې د خپل زوی سره تصمیم ونیوئ، چې نور باغ، کور،هدېره هیره او پرېږدي، پر یوه نامعلومه خوا وتښتي.

ښځه د خپل زوی لونګ سره د شپې په تیاره کې له خپلې خونې راووتله، د ورور او میړه قبر ته د لونګ سره ودرېدله، د دوی څخه ئې رخصت واخستی پر هغه خاورو ئې سجده وکړه، خاوره ئې مچ کړه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ هم د پلار او ماما د قبر خاوري په خپل مخ پوري وموښلې، بیا ئې د خدای په اماني ځیني واخیستله او خپل پلرنی کور، کلی او د خوارۍ ګودړان ئې پرېښول. د لونګ مور په زیات ارمان سره داسي وویل:

د کتابونو په اور
را ومو سوځل میړه او رور
قسمته دا څه دي وکړل؟
چې پرېږدم خپل کلی، کور
دکتابو نو په او....

لونګ هم چي د خپل پلرنی میني څخه تلې، څو ځله به ئې تر شا شا خپل کور ته ورکتل، خپل کلی، کور، هدېره او باغچه ئې ارمانیدل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلرنۍ مینه خوشي کول

مور د خپل زوی لونګ سره د شپې په تیاره کې د خپل کور او کلي څخه لیري بل پردي کلي ته ولاړه. اوس نو دوی په دغه نوې کلي کې د هیچا هیڅ هم نه دي او څوک ئې په پلار او نیکه هم نه پوهیږي. پدې پردی کلي کې یوه خدای پرسته ښځه اوسیدله، چې دهغې میړه څو کاله مخکې مړ او دا کونده سوې وه. سر او نیم سر واړه اولادونه او د میړه څخه باغ او پټی ورته پاته و.

دغی کونډې ښځې د خپلو خونو په څنګ کې ولونګ او مور ته د اوسیدو د پاره یوه خونه ورکړه. د لونګ مور

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د خواریو سره د وړکتوب څخه بلده ښځه وه، اوس چې کونډه او د بل همسایه سول، نو د نر میره په شان ئې کار ته ملا وتړله. ساده خړ پرتوګ ئې واغوستی، پوړنۍ ئې هم تور پر سر کی، وېښتان ئې د ایله پر ځای ټنګې کوڅۍ کړلې، ځان جوړول ئې لا وختي پرې اېښي وه.

لونګ هم شکر دی تکړه او په ژبه پوه هلک دی. هغه ته خو سمدستي خواري پیدا سوه؛ د کلیوالي کونډې پنځه وري پیائې. هغه خپل نس وا ړاوه .مور ئې هم ارامه کښینه نستل، ژر ئې په کلیوالو ښځوځان پېژانده. دې هم د پخوا په ډول کار شروع کی. کلیوالو ښځو به وخت نا وخته د خپلو کالو منځلو په ورځ مرستې ته ورغوښتل، تر کالو منځلو وروسته به ئې څه لاس ور ته نیوئ.

نور نو د لونګ مور د هر ډول ورپیدا سوو خواریو څخه مخ نه چپاوه. د هر کور کالي به ئې پرېولل،غړکی به ئې ور شربلې، تلتکان به ئې ورګنډل، وړۍ به ئې ور شنلې، ډوډۍ به ئې ورپخولې او یا کله چې به ښځو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل کورونه پاکول، نو د مرستي له پاره بـه ئې د لونګ مور وربلل.

د کار تر تماميدو وروسته به ښځود لونګ مور ته پر لـړ لاس نيولو سـربيره، پاتـه سوی خـواړه، څـه چـای او بوره هم ورکول. د لونګ مـور ژر د دې کلـي د ښځو پـه منځ کي پدې مشهوره سوه، چي يوه مسلمانه، د بـاور وړ او نه لاس وهونکې ښځه ده.

د لونګ مور هم خپل يوازنی زوی لونګ ښه نـازاوه او د هغه روزني ته ئې پام کاوه. ځکه دا پوهيدله چي زيات شميرپه نس ماړه بې علمه خانان او په تيره بيا دغه نوی د پاکستان پلاس روزلی افغان ټوپک سالاران او پيسه وال پـاک نفس خلـګ نـه دي. هميشـه د لونـګ د مـور دا خبـره وريادېده، چي د لونګ پلار به تل هغې ته ويل، شـکر بـه کاږو چي زوی لرو، زما تر مرګ وروسته بـه زمـا مينـه توره نه پاته کيږي او زموږ د کاله څراغ به لګيدلئ وي.

د لونـګ مـور تـه دوه شـيان لکـه: پـر ځـان بـاور او د لونـګ ملګرتيـا هـر څـه وو. لونـګ هـره ورځ د ورځـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسونه پيول او ماښام ستړی چي به کور ته راغی، څه سبق ئې هم وايه او بيا به د خپلي مور په څنګ کي پر هغه نازکه نغا ړه کي پرېوتی. مور او زوی په دواړو يو زوړ تلتک لاره.

لونګ به په هغه ورځ خوښ و، چي مور به ئې د کالو، مينځلو او يا تلتک ګنډلو پر ځاي، و يوې لوی ميلمستيا او يا کليوالي ښاديو ته د کار او پخلي له پاره وربلل سوی وه. د شپې به لا لونګ تياري نيوله، ځکه په هغه ورځ به ئې مور د نورو ورځو خلاف ډېره وختي له خوبه پورته کيدله، د لمانځه تر ادا کولو وروسته به ئې سمدستي خپل زوړغټ پينه، پينه تور پوړنی پر سر او خپلي زړې کلوښي به ئې په پښو کړې، لونګ به ئې هم سهار وختي له خوبه را وېښ کړ.

لونګ به د لمانځه تر ادا کولو وروسته سهار وختي د بډائې ښځي پسونه ځړ ته بوتلل او اومه کی غرمه به ئې ماړه کور ته راوستل. هغه به د پسونو د شپې خوړلو دپاره څه واښه هم ورسره راوړل. بيا به ئې نو په بيغمه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه سره خپله سپاره په څنګ کې ونيول او خپل زوړ کړوپ، روئې بې سر پوښه ديګ د ځان سره واخيستل او هغه کور ته به تلی چي مور به ئې چيري کار کاوه.

که څه هم چي لونګ نو اوس نامي خدا د بدو سترګو دي په امان وي، نژدې د دولس ديارلسو کلونو ښه غښتلی هلک دی، خو د مور يو زوی دئ. کليوالي ښځې هم د لونګ څخه پلو مخ ته نه نيسي.

د لونګ مور مجبوره وه، تر هغه کوره ځان وختي ورسوي چيري چي د ا به کار ته وربلل سوی وه. ځکه د وړو اخښل او د کور جارو کول، هغه کارونه دی چي د سهار تر ناري مخ ته بايد وسي. د لونګ هغه ورځ د خپلي مور سره ښه تيرېدله، کوم چي په هغه کور کي به د ده همزولي هلکان او نجوني زياتي وي. د ډول ډول نجونو او هلکانو سره به ئې لوبي کولې. د ټولو همزولو هلکانو او نجونو لونګ خوښ و. د لونګ مور د کليو هکانو او نجونو خاله بلله او لونګ ئې د خاله زوی

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ چي ښه هلک و، حتا د ټولو کليوالو ښځو هم خوښ و.

د ډېرو ښځو د لونګ رنګ څه چي د هغه بشپړي، سمي، پوره او هوښياری خبري خوښي وې. هر يوې غوښتل د ده سره خبري وکړي. په هره ښادي کي د لونګ مور ته کليوالو ښځو نصيحتونه کول، چي خواره مه سي، دغه زوی ته دي سپلني دود وه، له بدو سترګو دي په امان وي، بدي سترګي سته چي له نظره ئې نه کړي.

د شاه اغا له زيارته څخه ور ته د نظر تور بندونه راوړه او ور په غاړه کوه ئې.

لونګ هم د خپلو همزولو نجونو او هلکانو په منځ کي د هري لوبي په سر کي ميراو وي. د کليو ښځو به خپل تر منځ د لونګ د مور د خوا پاکۍ او چابکۍ صفتونه کول. کله نا کله به کليوالو ښځو د هغې په غياب کي يوې بلی ته سره وويل:

- فلانۍ خواره مه سي،خوري! ته خو يو ځل پر خاله ښه پام وکه، کار ئې څه کوي ځوانه جانه(جهانه) هم ده،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په رنګ کي هم جوړه نه لري. داسي معلوميږی چي د ا له ذاته اُپره نه ده، کوم مصيبت وهلې را معلوميږي.

د لونګ مورد خپل مجبوريت له مخي د خپل ژوند په غم لړلئ داستان هيچا ته نه سوای ويلای. په هر صورت، د ښځو ځانګړتيا خو دا ده چي د خپل ميړه په مخکي د پردی ښځي د کمال خبري نه کوې رنګ خو لا پرېږده. مګر د هغو ښځو چي ميړه ئې درې،څلور ماينې لري، هغوی بيا دا خيال نه ساتي. دا چي څنګه د بد مرغه قوماندان ترغوره د لونګ د مور د ښايست خبره ورسيدله، معلومه نه ده.

د لونګ مور د کليوالي ښاديو په هر شپه، سره له دې چي د کار تر ختم وروسته به که هر څونه زيات نا وخته هم سو،دې ترخپلي خوني ځان رساوه.

له هغې ورځي څخه چي د قوماندان تر غوره د لونګ د مور د ښايست خبره رسيدلې وه، نور ئې خپلي ښځي هيري وي د لونګ د مور په فکر کي ډوب و، چي څنګه به وي؟ کله به ئې لاس پر برسي. د لونګ مور د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان په کړو کړو پوهیدله.یوه شپه چي د لونګ مور د ټوپکوال قوماندان کور ته د کار له پاره ور وبلل سوه، د لونګ مورد ځانه سره ویل:

- یا الله! پر تا ځان سپارم؛ له هري بلا ما او بچی مي را ساته.

بیا ئي په ډېر افسوس سره وویل:

-یا زما ربه! موږ دي هم بنده ګان یو؟ که نه؟ غریبي د ې ځان وخوري، د یوې ګولې ډوډۍ له پاره مي د پردو د کورونو وخواریو ته ځان اچولی دئ.بې غیرته والله که یم، خو بې کسه او بې وسه یم. پردی کلی دئ، سر توره خو دي کړم، بې کوره خو دي کړم، یوازي د عزت په ساتلو کي را سره مرسته کوه!

بیرته ئي وویل، دا هم د شکر ځای دئ چي لونګ زوی خودي را کړی دئ.په لونګ مي زړه تکیه دئ، پدې توګه ئي خپل ځان ته تسلا ورکړه چي ځه شکرلونک خو را سره دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان د څلورو معلومو اورتو (عورتو) خاوند و، زياته حرامه شتمني ئې را ټوله کړې وه. سربيره پر دا ټولو چي لرل ئې، بد ارواح او په هډ و نا پاک سړی هم و.

دغه قوماندان به تل د سترګو تر کونجو هري ښځي ته کتل. د لونګ مور چي د ده د ښځو له خوا هر ځل وکار ته وربلل کيده، قوماندان به د لونګ مور ته پرته له اړتيا يوه خبره کوله او پدې ډول به ئې په هغې باندي ځان ليدئ.

د لونګ مور د خپلي حيا ساتلو په منظور د قوماندان څخه مخته پلو نيوی. د هغه خبره به ئې داسي تيره کړه، لکه هيڅ چي ئې نه وي اورېدلې.

قوماندان ته خو خپلو ښځو د ميړه په سترګه نه کتل؛ لکه هرو ډېرو ماينو لرونکو ميړو ته چي ئې ښځې د ميړه په سترګه نه ګوري. نو ئې د ميړه په کړو تلو او کړو کړو خوا نه بدېده په داسي حالت کي را ګيری ښځي له خدايه غواړی چي خاوندان ئې پر يوه بلا وا وړي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې شپه چې د قوماندان د کشري او ګراني ښځې پلرګنۍ او خورلڼې میلمنې وې. اول خو دا چې میلمنې ښه ناوخته راغلې. ډوډۍ ناوخته وکښل سوه. د چای څښلو، د لوښو منځلو او د دالانچې پاکولو ښه زیات وخت ونیوې، په اسمان کې سپوږمۍ تر سر اوښتې وه. ایله چې د لونګ مور لوښي او لرګي سره ټول او له کاره فارغه سوه.

لونګ هم کله چې نور کوچنیان او همزولي ئې بیده سول، راغلی و، د اور په دالانچه کې چیري چې مور ئې په کار بوخته وه، بیده سوی و. د لونګ مور یو څه د وریجو کوینی موینی، سوځلي د نه ساتلو وړ پاته سوي خواړه په خپل روئې د یګي کې واچول، غوښتل ئې چې د قوماندان له ښځې څخه رخصت واخلي. بیا نولونګ له خوبه راویښ کړي او خپل کور ته ولاړه سي.

نور نو نژدې دی د سهار پیرونې را پورته کیږي؛ د قوماندان ګرانې او نازولي ماینې چې د ټول کور واکداره وه، د لونګ مور ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-خاله! ته يو ځل ماتله (معطله) سه، لونګ د خوبه مه را وېښوه.

د دې خبري کولو وروسته، ښځه د خپل ميړه د خوب خوني ته ورغله، ميړه ته ئې وويل:

- که ستا خوښه وي، ښه هوا ده، ټول کوچنيان بيده دي، دا ميلمنې به يوساعت په باغچه کي وګرځي، لوی ښځي دي، ګلان او بوټي دي نه ماتوي. د لونګ مور به دلې زموږ تر بيرته راتلو پر کوچنيانو پام کوي.

قوماندان چي په زړه پاک سړی نه و، هغه چي د لونګ د مور د يوازي پاته کيدو ئې واورېدل، نو هغه څه ئې ور په ياد سول، چي له ښځو ئې اورېدلی و:

- د لونګ مورځوانه او په رنګ ښايسته ده.

د قوماندان نور خپل باغ او باغچه هيرسولٍ، شرمښ له خدايه څه غواړي؟ باد او باران.

قوماندان له خدايه دا ساعت غوښتئ. په زړه کي خوشحاله سو، ژر ژر ئې خپلي صدرۍ ته لاس کئ، له

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جيبـه ئـې د بـاغچې د قلـف کلـی را وايسـتلې او خپلـې کشري ماينې ته ئې ورکړې.

د قوماندان ښځه راغله، د لونګ مور ته ئې وويل:

- يوازې د يوه ساعت د پاره لا پاتـه سـه، ښـه هوا ده، کوچنيـان ټـول بيده سـوي دي، ايلـه چـې مينـدې ئـې اوس لږبې غمه سوې، موږ يو ځل دا باغچې ته ورځو او ته پـه کور کې پر دغه کوچنيانو پام کوه، موږ ژر راځو.

د لونګ مور ناچاره وه، و ئې منله او خپل کـور تـه لـه تلـو پاتـه سـوه. کلـه چـې ټـولې ښـځې بـاغچې تـه تللـې، د قومانـدان هغـه مشـره ښـځه لنـده لـه نـورو ښـځو څخـه را وګرځيده او راغلـه د لونګ د مور سره د اور پـه دالانچـه کې کښينستله. ځکه د هغې د خپلې بنـې د ميلمنو سره ورږ نـه وتـی، د لونـګ مـور هـم د دې ښـځې پـه پاتـه کيـدو خوشحاله سوه؛ ځکه هغه يوازې بيرېده.

تـر لږ خبرو او مجلس کولو وروسته، د اور دالانچـه ګرمه وه، د قوماندان مشري ښځې ته خوب ورغی دالته د لونګ څنګ تـه پرېوتـه او بيده سوه. د دې ښځې او ميړه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر منځ د میړه توب او ښځیتوب خوند لا ډېر وختونه مخکي نه و.

د لونګ مور له یوې خوا نا ارامه وه او له بلي خوا ښځو ورته پرې اېښي کوچنیان، ټول د لوی سرای د غولي په منځ کي پرختینه تنګاچه بیده وو. نوکله چي د قوماندان مشره ښځه (د کوتري مور) دلته د اور په دالانچه کي د لونګ د اړخه سره بیده سوه، د لونګ مور دا او لونګ دواړه بیده پرې ښوول او خپله د تاوده دالانه را ووته، د باندي پر تنګاچه د ماشومانو په منځ کي پرېوته.

له بیري او تشویشه خوب نه ورتی، او پرځای وېښه پرته وه. په همدې وخت کي ئې ولیدل چي په غم لړلی قوماندان په تلوار لکه د مني د وروستیو شپو وږئ لیوه چي په ښکار پیدا کیدو پسي سر ګردان ځغلي په هغه شان سر تور سر، ببره ږېره او توپنګچه په لاس د خپلي خوني د باندي راووت او سیده د اور د دالانچي پر خوا ورغلی .

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سد دسره تللی او سترګو ئې سم نه لیدل ؛ فکر ئې کاوه، چې د کور ټولي ښځې باغچې ته تللي دي، یوازې د لونګ مور پاته ده او د اور په دالانچه کې پرته ده. د اور دالانچه څه توده او لږ تیاره وه. ده په دالانچه کې دومره ولیدل چې ښځه د لونګ په خوا کې پرته ده. فکرئې کاوه چې دغه د لونګ مور ده.

بس پر ښځه ئې ځان واچوی، او ورسره پرېووت... ښځې هیڅ مخالفت و رسره ونه کړ، خپل ځان ئې چوپ نیولی و. قوماندان پدې فکرکې سو، چې ښځې له بیری ئې ځان چوپ نیولی دئ.ده خپل کار وکړ. تر پایه پوه نه سو، چې دا ئې خپله ښځه وه. د غلا، بیري او وهم خبره وه. وروسته ژر خپلي خوني ته ولاړ.

ډېرخوښ پدې سو، چې د ده په فکر د لونګ مور مخالفت ور سره و نه کی. لږ وروسته چې ټولي ښځې د باغچی څخه بیرته کورته راغلې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوترې مورد قوماندان مشره ښځه هم د اور دالانچې ځخه ور ولاړه سوه، خو ښه خوشحاله په ښځو ګډه سوه. بیا خپلې خونې ته ولاړل.

د لونګ مور چې د سرای په منځ کې پر تنګاچه وېښه پرته وه، هر څه ئې د سر په سترګو ولیدل او ښه پوه سوله چې بلا وه، برکت ئې نه. هغې له ځانه سره وویل، ګوره، چې د کومو ښو اعمالو له برکته خدای (ج) د درنده او وحشی حیوان له برېده ئې روغه اوسالم. وساتلم.

بیا ئې هم له بیرې ټول بدن رېږدېدئ، په سړه هوا کې توده تبه پر راغله، په خولو کې لنده خیشته سوه،خبرې ئې سمې نه سوای کولاې، غوښتل ئې چې اجازه واخلې او کور ته ولاړه سي. پدې وخت کې قوماندان له خپلې خونې ځخه خپلې ګرانې ښځې ته ور ږغ کړل:

-ښځې! تاسې راغلاست؟

ماینی ئې :هو، راغلو!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان زیاته کړه:

- دغه د لونګ جان مور نن د اشپزۍ او لوښو منځلو سربیره، ستاسي ډېر خدمت و نه کړ؟ په خدای چي دا ډېره مسلمانه ښځه را ته معلومیږي،یوه د پټې خولې میرمنه ده. که کوم اضافي کالي مالي وه لرې، یوه جوړه ورکړه، زموږ به خیرات سي او د دې به یوه پرده په وسي. دغه سل روپۍ هم زما له خوا ورکړه؛ داسي د پټې خولې میرمنه والله که تر دا اوسه پوري ما د مزدورانو په تخم کي لیدلې وي.

خدای سته د قوماندان پردې مهربانۍ او د لونګ دمور پر وارخطا ګۍ دهغه کشر ښځه لږ اشتباهي سول. څه ئې و نه ویل .د لونګ د مور په زړه نو یو پاک الله خبر و. حلق ئې وچ وچ کیدئ. هغه بې خوبه، بیرېدلې او حیرانه پاته وه چي اوس څه وکړي، څه ووائې، چا ته د زړه غوټه خلاص کړي او څه ئې له وسه کیږي؟ هغه اوس سل په سلو کي باورمنده سوه چي قوماندان لاس نه اخلي څکه ئې ورته سلګون ورکړئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر ډول چې و، هغې خپل زوی لونګ له خوبه راویښ کړ، د پاته سوو سړو خوړو ډک دیګ، او د قوماندان د ماینې ورکړې د زړو کالوغوټه ئې را واخیستل او د لونګ سره یو ځای د قوماندان د کلا د دروازی تر ولاړ ټوپکوال را تیره سوه.

د لونګ مور د خپل زوی سره په تیاره کوځه کې د کور پر خوا روانه وه او چورتونو پر سر اخیستې وه، لاری ته ئې پام نه و.

یو ځل به ئې په فکر کې ور وګرځیدل: چې راسه، د تیرې شپې کیسه د هغه ماینو ته وکړه. بیا په چورت کې ډوبه سوه، او د ځانه سره ئې وویل:

- شرم، حیا، غریبې، کمزورې، د زوی کوچنیوالی، مجبوریت، پردی کلي او تر ټولو لویه خبره سر توره یم، کونډه یم نه چې خپله پدې خبره کې بد نامه سم؛ ځکه په غریب او کونډه پورې ژر تهمت مبتلې.

هغه بل لوری خو ټوپکوال، زورور جنګ سالار دئ. یو شمیر حیله ګر ملایان او نا پوهه کلیوال هم ور سره

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یولاس دي. نو راځه، هر څه پر ځان تیره وه او ځان ساته؛ تر اوسه خو ئې په تاڅه نه دي کړي. توکل پر الله.

بیا ئې په ډېره نا امیدی کرار له ځانه سره وویل:

- کونډه ئې، غریبه ئې او زوی دي لا ما شوم دئ.

لویانو ویلي د ي: "چې نه لرې سرې، مه کورت خوره، مه غوړي." لونګ سره له دي چي خوب ځنګاوه، خو د خپلي مور دغه د نا امیدئ خبري ئې اورېدې، په دغه ګړی ئې څه و نه ویل، ځکه خوب پر زور و.

د لونګ مور د خپل ځان سره پرېکړه وکړه، چې خپل ځان به خپله وساتي.

اوس نو سپیدې وچاودي، نژدې سهار و، چي خپلي خوني ته را ورسیده، ستړی ستومانه پرېوته. ژر سهار سو، ملا اذان وکئ، دې هم کلمه وویله او را پورته سوه، خپل لمونځ ئې ادا کئ. بدن ئې ور سره مرسته نه کوله. څو ورځي ناروغه سوه او د چا د کور کارو ته، به نه تلل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند ئې سترې دئ؛ نور د پخوا په شان د هرچا د کور کارو ته ځان رسوي، خو د قوماندان د کور پر خوا ور ګوري هم نه. ډېر ځله د خان ښځو د لونګ مور وغوښتله، چي کار ته ورسي، ښاديو او ميلمستياو ته ئې د کار له پاره خبره کړه، خو د لونګ مور قسم کړی و، کار ته څه چي بيا به د قومندان د کور په دروازه سر ور دننه نه کړي.

*** *** ***

په دغو شپو او ورځو کي له دغه کلي څخه هم د نورو کليو په شان هره ورځ يوې يا دوو کورنيو د پاکستان پر خوا کډه کوله. ځکه د يوه لوري جنګونه وه او بل خوا ته په کليو کي کار ورک سو. لونګ هم څو ځله خپلي مور ته وويل:

- مور جاني! ډېرخلګ پاکستان ته ځي که زه او ته هم پاکستان ته ولاړ سو، بده به نه وی.کليوال حتا ملا صاحب

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا ویل چي هلته مفت اوړه، غوړی، خیمه اونور شیان افغانانو ته مفت ورکول کیږي؛ ډېري کورنۍ کډه سوې.

د لونګ مور په زړه کي د پاکستان او د هغو د مزدورو ښځه سخته کرکه درلوده، ځکه چي له پاکستانه راغلو ټوپکوالو د هغې میړه او ورور ور وژلی وو. خو بیا هم حالاتو هغه مجبوره کړه، د یوې بلي کورنۍ سره په ګډه پا کستان ته مهاجره سوه.

*** *** ***

د لونګ مور چي کله پاکستان ته ورسیده، هلته د مهاجرو کمپ ته د خپل زوی لونګ سره ورغله. د ځای او یوې خیمي د تر لاسه کولو او راشن پاس د په لاس را وړلو له پاره یوه افغان ته چي د کمپ مشر و، ورغله. د کمپونوزیات مشران دوطنه تللي خانان اوملکان وه.

ډېری دهغوی خو لا په وطن کي په زړه ناپاک، غل او حرام خور سړی و، هغوی د مهاجرو سره مرسته مشروط کوله.د کمپ مشر د لونګ له موره اول د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیسو(رشوت) غوښتنه کول، چې هغې نه لرلې. بله غوښتنه ئې بد اخلاقي چې دې ځان نه سپاره. بله غټه ستونزه ئې لا دا وه، چې د میړه تذکره ئې چا ته نه سوای ښودلای، نه چې څوک ئې و نه پیژني.

د لونګ مور پدې فکر کې وه، که د مهاجرو په کمپ کې خلګ خبر سي، چې دا د هغه اکبر ښځه ده، کوم چې نژدې دوه نیم کال مخکې ټوپکوالو وژلی و، نه دا چې مرسته به ور سره و نه کړي، بلکې تربرونه به ئې هم خبر سي، بیا به دا په زور د میړه کولو د ستونزي سره مخ وي.

*** *** ***

نو ښه ئې دا وګڼل چې بیرته وطن ته را وګرځي.لونګ او مور ئې په ډېرو ستونزو لیدو سره بیرته نا امیده افغانستان ته، هغه کلي ته راغله، چې لومړی ځل د خپل اصلی ټاټوبی ورته ورغلي وه. هغې ښځي چې پخوا ئې ځای ورکړی و، بیا ځای ورکړئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قوماندان ښځه ورکه سوه

وروسته له څه دو میاشتو تیرېدو د قوماندان مشره ښځه په ځان وپوهیدله، چي له هغې شپې څخه چي میړه ئې د خپلي خوني څخه په بد نیت د لونګ د مور په تلاښ راوتلی و، په تیروتنه او سر ناخلاصی کي د دې سره پرېوتی و،اوس په نس کي کوچنی لري.

په زړه کي خو زیاته خوشحاله وه، مګر دا چي څنګه او په چا به دا ومني، چي دا کوچنی ئې د خپل میړه څخه دئ،ځکه میړه خوئې ډېر کلونه د دې سره کار نه لاره، له دې سببه ئې تشوېش او بیره لرل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځې خپلې بنې، میره او دوستان نه سوای خبرولای، چې د هغې کوچنی په نس دئ، ځکه د دې پوښتنې سره مخامخ کیده، چې د چا څخه دې کوچنی په نس سو؟ نه پوهیدل چې څه وکړي؟یو څه وخت ئې هڅه کوله، غټ کالي واغوندي، مخامخ پر چا ور نه سي، د هر چا څخه ئې ځان پیچئ.

په دغه شان د حمل اخیستلو ئې پنځه میاشتې تیرې وې، چې یوه ورځ ئې کشره بن پر شکمنه سوه. هغې ته تشویش پیدا سو. ځکه د کشرې ښځې سره خو قوماندان قول کړی و، چې دنورښځو سره به نور کار ونه لري.

د قوماندان کشره ښځه، د دې پر ځای چې د میره سره خبره سپینه کړي، اول غواړي خپل ځان پوره باوري کړي، چې مشره بن ئې په رښتیا امیدواره او په نس کې څه لري،که نه. ځکه دې هم په دغه شپو کې په خپل نس کې اولاد لاره. نو یوه ورځ کله چې مشره بن ئې خپلې کوټې ته ولاړه، لږ وروسته، دا هم بې له دې چې له هغې اجازه واخلي، داسي ښوی په خونه ورننوته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته مشري بني ئې خپل کالي بدلول. کشري بني د مشري بني هر څه لځ او د سر په سترګو وليدل. پر سر ئې لکه د اور لمبه چې وګرځيده،دغسي لنده (ژر) د کوټې راووته، په ځغاسته خپلې خوني ته ولاړه، او دخوني دروازه ئې د شا لخوا ځنځير کړه. تر ماښامه د خوني را ونه وتل. هغې په خپل ځان خولې ولګولې، خپل وېښتان ئې وشکول، او بالښتانو ته ئې سوکان ورکړه. داسي پوچې خبري ئې له خولې څخه را وتلې، چې د باندي هم اورېدل کيدې.

دوې نوري بني او د قوماندان لور کوتره يوه هم نه پوهيدل، چې څه پيښ سوېده؟ بني دواړي راغلې، د مشري بني ئې وپوښتل:

- څه دې په وکړه؟ چي داسي بغاري وهي او ښراوى کوي، رد اوبد وائې.

مشري ښځي ځان بې خبره وښود. تر ماښامه پوري ښځه له خپلي خوني را و نه وته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشره ښځه خو وپوهيده چي د ميړه نـازولي ښـځي مـي نس وليدئ. خبره مي تر ميړه رسيږي، دا چي هغه بـه څـه وايي او يا به څه کوي، دا هغه څه دي چي دا ئې تر مخـه فکر نه سي کولای. د شپې نا وخته کله چي ميړه ئې کور ته راغلی، د پخوا په ډول د خپلـي کشـري ښـځي خوني تـه ننوتی، وئـې ليدل چي د معمول خلاف د خوني د روازه کلکه تړلی ده.

دروازه ئـې وټکولـه، بيـا ئـې پـه زور سـره دروازه پوري وهله او خوني ته ورننووت. ښځه د قومانـدان مخـې ته ولاړه نه سوه، سلام ئې وا نه چوی. سر بيره پر هغـه ئې ژړل، ښيراوي ئـې کولي. قوماندان ښـځي تـه نـژدې کښينستی، په ناز ئې خپله ښځه وپوښتل:

- ګراني !څه پيښه ده؟

ښځي يو دم د خپل ميړه وغاړی تـه د جنګره پيشـي پـه شـان خپلـي سـری منګولي ور واچولي او کميس ئـې تـر لمنـي ور څيري کړ، پر مخ ئې ور تـو کړل، او بيـا ئـې ورتـه وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- درواغجنه! ستا چې هغه خوښه وه، نو زه دي څه کولم؟

په دغه وخت کې چې قوماندان خوني ته دننه سو، مشره ښځه ئې راغله، دباندي ئې غوړ ورته ونيوئ؛ دماپښين څخه ئې لا خپله غوټه موټه تياره ټوله کړې وه.

په خونه کې دننه چې قوماندان د خپلې ګرانې ښځې خبري وا وريدلې، هک پک پاته سو، نه پوهيدئ، چې په کومه ورانه ئې ښځه خبره سوې ده،او چا خبره کړی ده؟ د هغه څخه هم د کلاوې سر ورک و.ځکه ده خو ډېري تيروتني او لاس وهني کړي وې.

قوماندان د ځان سره فکر کاوه چې امکان لري. د لونګ مور به څه ورته ويلي وي، ځکه چې هغه تر هغې شپې وروسته بيا دا ډېر وخت کيږی، چې زموږ کور ته د کالو منځلو او د ښځو سره مرستي ته نه راځي. سخت وارختا سو، په خبرو کې ګنګوړه سو. بيا ئې ژر ژر وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ته څه وايې؟ څه وايې؟...څوک؟...څوک مې خوښه ده؟

ښځې ئې خبره ورسره اوږده نه کړل، د ميړه د چورتونو او تشويش خلاف ئې د خپلې مشرې بنې نوم پر خوله راوړئ.

قوماندان په زړه کې شکر وکښئ، داسې خوښ سو، لکه هيڅ چې نه وي پېښ سوي د ځانه سره ئې وويل:

- شکر

چې د لونګ د مور او يا د بل ادرس خبره نه وه.

د خپلې ښځې په باب خو مطمئن و؛ نو په خندا زياتي تر قسمو لاندې سو او خپلې ګراني ماينې ته ئې وويل:

- ستا سر قران دئ، ما دې ووهې، چې ستا تر واده وروسته مې بيا د هغې د خونې پرده هم نه ده ور پورته کړې. ته څه وايې؟ هر چا چې هرڅه درته ويلې دي، رښتيا نه دي. ته زما خبره ومنه.!!!

ښځې ئې بيا ور ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زما خبري ربښتيا دي، زه درواغ نه وايم، تهمت هم نه تړم، که زما خبره نه مني، ورسه، خپله د هغي نس وګوره، دا له کومه سو؟

قوماندان حيرانی واخيست، چي د ا ښځه را ته وائې. هيڅ ئې باور نه را تلی. فکرئې خراب سوونه چي دا مشره ښځه مي د کم بل چا سره جوړه سوې وي.

که داسي نه وي، نو ښځه ئې نس ډک سوی دئ؟ ولي په ځان خو ئې باور و، چي لاس ئې نه دئ ور وړئ. وروسته له ډېرو خبرو اورېدو او ځُرتونو ښځه درد ورغلی. ولاړ سو، ټوپک ته ئې لاس کړ، او کشري ښځي ته ئې وويل:

-نور دي نو خولک را تنګ کی، ما ډېر وژلي دي، خو په خپلوانو او خپلي کورنی کي به مي دا لومړی وار وي، چي خپله ښځه وژنم. دا دئ اوس ورځمه، که ستا خبره ربښتيا وه، هم دا نن شپه ئې په دغه ټوپک، هلته په خپله خونه کي ځای پر ځای وژنم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کشره ښځه ئې په زړه کي ډېره خوښه سوه، ځکه دا باوري وه په خپله ئې   د بني غټه سوی خیټه لیدلې وه. هغې خپل میړه ته وویل:

- که ما تهمت تړلی و، یا زما خبره دروا غ سوه، نو بیا راسه، په دغه ټوپک ما مړه که. ما خپل خون دربخښلی دئ.

مشري ښځي چي د خپل مرګ خبره وا ورېده، باوري سوه، چي بې پوښتني وژل کیږم، ځکه قوماندان به ډېر ځل په کور کي خپلو ښځو ته ځان ښکاره کاوه.

قوماندان به کله ناکله د خپلو ناروااوو اعمالوپه خاصه د قتلونو او وژنو کیسې په کور کي هم کولې. ویل به ئې:

- د مقاماتو موخه ئې (د پاکستانISI) څخه و څه چي به د هغوی هدایت و، هغه مې تل سر ته رسول. د فلاني لور هغه چي مکتب ته به تلل، هغه مي ووژله؛ فلانی مامور، فلانی ښوونکی، فلانی بزګر او په لسګونو د اردو او پولیسو سرتیري ټول ما ترور کړئ دي....

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو چي دی له خوني را وتی مشري ښځي دوې پښې خپلي وي او دوې ئې نوري پور کړې. پخوا تر دې چي ټوپکوال میږه ئې له خپلي خوني را ووزي، په یوه شیبه کي ښځه ورکه سول که څه هم چي شپه او تیاره وه، خو دا له کوره ووته او پر نامعلومه خوا ولاړه.

قوماندان چي ټوپک په لاس له خپلي خوني راووت، هلته د شا له خوا ئې کشري ښځي دواړه لاسونه چپه پسي پورته او له خدایه ئې وغوښتل، چي بن ئې ووژل سي او قوماندان په یوه بلا اخته سي.

کوم څه چي د دوی هیله وه، هغسي و نه سول. د دوی دواړو د هیلو خلاف، کله چي قوماندان د مشري ښځي خوني ته ورغلی، ګوري چي "ځای سته او جولا نه." یوازي ئې لور (کوتره) په خونه کي بیده ده. ټول سرای او هر څه نور ئې وپلټل، ښځه ئې پیدا نه کړه. د کشري ښځي ادعا په ظاهره رښتیا سوه.

قوماندان ته اوس دوې خواری ور پیښې سوې. له یوې خوا وخپلي ګراني ښځي ته بې اعتباره سو او له بلې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خـوا ئـې مشـره ښـځه وتښـتيدله، دا شـرم هـم ورتـه پاتـه سو....

نـور د قومانـدان لـه سـترګو خـوب والـوت. هغـه هڅـه کوله، چي خپلي کشرئ او ګراني ښځي ته دا ثابته کړي چي يوازي دا ورباندي ګرانه ده، او د دې د بني سره نه دی يو ځای سوې.

بل خوا ته پدې فکر کي هم و، چي دا تښتيدلی ښځه به ئې د چا سره يو ځای سوی وي؟ دا شرم به چا ور اړولی وي؟ هغه فکر کاوه حتمي به مي ښځه زما په ټوپکوالو کي د کوم ټوپکی سره جوړه راغلی وي. هغه خپل هر ټوپکي ته په مغزو کي د شک په سترګه کتل.

نه پوهيدئ چي چا به دا بد نامي ور اړولې وي؟ او بده ئې لا دا چي ښځه ئې ژوندئ ژړانده ورکه سوه؛ د ښځي و پلرګنی ته به څه وايي، چي لور ئې چيري ده؟

قوماندان ټوله شپه ګراني ښځي ته په زاريو او د بلي ورکي ښځي په باب په چورتونو کي تيره کړه. پدې شپه ئې لا فکر کاوه، چي ممکن ښځه به مي د خپل پلار

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترکوره تللي وي. په دغه چورتونو کي وچي شپه پر سهار سوه. سهار ئې نه غوښتل پردي ځوک خبر کړي. په پټه خوله ئې د خپلي ښځي د پيدا کيدو په موخه کوند پی(بيله دې چي ځوک پوهه يا خبر سي پلټنه کول) پيل کي.

تر ټولو مخکي ئې د خسر کور ته ښځي واستولې، چي ځان ته دا معلومه کي، ښځه ئې د پلار کور ته تللي ده او که نه؟ کله چي له هغې خوا،ليرل سوو ښځو احوال ورته راوړی، چي ښځه هلته نه ده تللې، اوس ئې نو نور هم فکر خراب سو.

هغه شا و خوا په پټه خوله معلوماتونه کول، ځو ټولي هڅی ئې بې نتيجې سوی پدې منځ کي ورځي تيري سوې. دا دئ د ښتيدلي او ورکي ښځي پلرګنی خبره سوه، چي لور ئې د ميړه په کور کي نسته. هغوی راغلل، د قوماندان څخه ئې د خپلي لور د مړي يا ژوندئ معلومات غوښتنه کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان خپلي خسرګنۍ ته سم ځواب نه درلود. د ښځي د تیښتي اصلی سبب چي څه پیښ سوه، نه سي څرګندولای. د ښځي مور او پلار فکر کاوه، چي قوماندان به حتمي د دوی لور وژلې وي. قوماندان چي نه ئې خپله ښځه وژلې او نه بندي کړې وه، او نه ئې کولای سوای، هغه تریخ حقیقت چي دی هم سم نه په پوهیدئ، بیان کړي.

ځکه قوماندان پدې باور و، چي ښځه ئې خرابه نه وه، او که پر هغې تور هم وتړي، خپله لمن په خپل پورته کوي. وروسته له ډېرو بې نتیجو هلو ځلو، د ښځي خپلوان مجبوره سول، هلته د ټوپکمارو په نوم محکمې ته ورغلل؛ د خپل زوم (قوماندان) د لاسه عارض سول. هغوی د خپلې لور دمړي او یا ژوندی معلومات ئې غواړي. دا هغه وختونه وه، چي په هیواد کې دمرکزو نو څخه پرلیرو پرتو کلیو باندي ټوپکسالارانوخال خال خپل سیوری غوړه ولی و.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هغه محکمه کي زور او زرو خبره سر چپه کړه. د ټوپکوالو محکمي د قوماندان خوا ونیوله. د ښځي پلار ئې بندي کړ او تور ئې پر ولګاوه، چي د قوماندان ښځه ئې پټه کړې ده.

تر ډېرو وهلو او ټکولو وروسته، د توپک سالارانو قاضي حکم وکئ، چي د ورکي ښځي پلار دي خپله لور د میړه کور ته حاضره کړي او پنځه زره افغانۍ نغدي جرېمه دي هم تحویل کړي.

کله چي د لور پلار ته د محکمي پرېکړه د ملا قاضي له خوا واورول سوه، سړی وویل:

-د خدای روی دئ، هم مي لور وژل سوېده، هم ما بندي کوئ او هم مي جرېمه کوئ؟ دا عدالت او انصاف نه دئ؛ زما سره دي عدالت وسي!

خو قاضي ورته وویل:

- تا پر یوه جهادي قوماندان تهمت تړلی دئ او دروا‌غ دي ویلي دي، هغه زموږ یو مجاهد دئ. زموږ د سنګر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

انډيوال دئ، د سرو روسانو سره جنګيږي، محکمې د شريعت سره سمه فيصله کړې، بايد عملي سي.

په کلي او کورونو کي خبري، ورځ تر بلې ډېرېدلي او تودېدلي. د خُسر کورنۍ نو اوس د خپلي لور د مرګ او ژوند خبره هيره کړه، د خپلي کورنۍ د يوازنۍ مشر او سپين ږېرې د خلاصيدو وسه هم نه لري او د پنځو زرو افغانيو د جريمې د ورکړي وسه خو بيخي نسته. په حقيقت کي ئې زور د جهادي قوماندان سره برابر نه و. په عجز، زاريو او مرکو ئې نفس وخوت، چي د قوماندان له شره ځان خلاص کړي.

ډېري هلي ځلي ئې وکړې، خو ګټه ئې و نه کړه. په پای کي دې ته مجبوره سول، چي د جريمي د ورکړې له امله ئې خپله لږ مځکه ګرو کړل. لنګه غوا او مردارهډۍ ئې په کمه بيه ورته خرڅ کړل. مګر د خپلي لور پيدا کيدل ئې تر وس وتلې خبره وه؛ ځکه د هغې د مرګ او ژوند معلومات نسته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له بلي خوا، د خسر کورنۍ د محکمې له خوا هره ورځ د وراستول سوي ماسل (محصل) څخه په تنګ سول، ځکه ماسل هره ورځ ډوډۍ او پیسې غوښتې. په پای کې د قوماندان د خسر کورنۍ یوه شپه د هغه د ناروا وو او نا دودو او د ماسل د ماسلانۍ څخه د ژغورلو په موخه، خپل کور او کلی پرېښود او د شپې په تیاره کې ښار ته ور وتښتیدل.

*** *** ***

د قوماندان کشره ښځه چې امیندواره وه، قوماندان او ټوله کورنۍ ورته خوشحاله او پدې هیله وه، چې ګوندې کشره ښځه به ئې زوی ورته وزیږوی؛ خو نه دا هیله ئې پوره نه سول. دې هم لور وزیږله. پدې ډول قوماندان او کشره ښځه ئې د لور په زیږېدو نور هم غمجن سول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تښتيدلي ښځي برخليک

د کـوتري مـور چــي د حتمــي مـرګ څخـه د ځــان د خلاصـون او ږتيـدو پـه هيلـه د ميړه د کوره ووتـل، خپلـه يوازنۍ لور کوتره ئـې تـر شـا پرې ايښـی وه. دې يـوازي د خپل سر امـان غوښـتی. تـر لـوی ښـاره پـوري ئـې ځـان

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورساوه، په ښار کې تر څو میاشتو ژوند کولو وروسته ئې هغه د خپل میره څخه په نس سوئ زوی پیدا سوی و.

که څه چي د ښځي په کلی کي لا د لونګ نوم خوښ و، بیا ئې هم پر خپل زوی د "سمندر" نوم کښیښود. هغې د خپل ژوند د اړتیاوو د پوره کولو له پاره د کلي د لونګ د مور څخه په الهام اخیستلو سره کارکولو ته ملا وتړله.

هغې د خواریو او مزدوریو ځان نه سپموئ. یوه ورځ ئې خپل ماشوم زوی د درملني دپاره روغتون ته وړئ و. هلته په روغتون کي یوې ښځینه ډاکټري تر څه معلوماتو وروسته، مرسته ورسره وکړل. په روغتون کي ئې د پیاده په توګه د کار موقع ورته برابره کړه.

تر کار پیدا کیدو وروسته، ښځه د معاش خاونده سوه. زوی ئې د روغتون په وړوکتون کي بې له پیسو د ورکړي ورساتل کیدئ او روزل کیدئ. وخت ډېر ژر تیرېدئ کوچنی سمندر د سترګو په رپ کي ښوونځی ته د تلو عمر ته رسیدلی و. مور خپل زوی ښوونځی ته شامل کئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزمانې څرخونه، د ژوند اړخونه

د سمندر د مور چې اوس ئې په خپل معاش او کوپون ګوذاره کيږي. ژوند ئې يو څه رونق ونيوی، نو پلار، مور، ورور او کورنۍ وریاد سول، خپله یوازنۍ پر دې ګرانه لور (کوتره) ئې تر بل هر چا ډېره یادېده او هر وخت ئې دا هیله وه، چې کـه څوک ورتـه د خپلي مور، پلار، ورور، خور او لور احوال د کلي را وړي.

د خپلي لور کوتري په باب خو ئې پدې ډېر تشوېش کاوه، چې هغه به اوس پیغله وي او میری ګانو به چا ته واده کړې وي؟

د دې دا تشـوېش پرځـای و. واقیعـت دئ میـره مـور هیڅکله د مور په شان مهربانه، نه وي. نو د کوتري مور بـه روغتـون تـه د دوی لـه ولسـوالۍ څخـه هـر ورغلـي ناروغه ته ورتلله او په غیر مستقیمه توګه به ئې د کلي په احوال ځان خبروئ.

هغې به له هر ناروغه سره راغلی پایوزان جلا جلا پوښتل، څو خبره سي چې په کلـي کـي څوک مړه او څوک ژوندي دي؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ورځ ئې په روغتون کې د يو بسترسوي ناروغ له خولې واورېدل، چې ويل ئې:

- زموږ د کلي ټوپکوال قوماندان هغه چې ښه ډېر کلونه پخوا ئې يوه ښځه ژوندۍ ژړانده ترې تم سوی وه، څه وخت د مخه ئې پيغله لور هم د خپل مزدور (لونګ) سره جوړه راغله او د هغه سره له کوره وتښتيدله.

د دې خبري په اورېدو سره د کوتري مور په زړه کي خوشحاله سوه، چي لور ئې کوتره په خپل بخت پسی تللي ده. د پلار ظالم او د هغې د کشري ښځي له ناروا وو خلاصه سوی ده. هغې ته دا خبره يقيني بريښيدله، چي په کلي کي خو د لونګ په نوم بيله د خاله د زوی لونګ څخه بل هلک دلونګ په نوم نه و. دې خبري د هغې زړه ته بشپړه تسلي ورکوله.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوتره

کوتره چې په ښایست کې وتلی پیغله ځيني جوړه سوی وه، ډېره هوښیاره سوی هم وه، او په ټولو رازونو د خپل ژوند ښه پوهیدله. هغې تل له ځانه سره د خپل برخلیک په هکله سوچونه کول. په هغه کور کې چې دا لوییده، یو خوا ته بې پروا او ظالم پلار، بل خوا ته د مور ورکه، د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نيکه بنديتوب، د انا، خاله او ماماګانو څخه را جلاوالی او د هغوی پر نـا معلومـه خوا تلل، د مور د بنو او ميرو ميندو سره په کور کي ژوند، دا ټولي نـاخوالي وي چي د هغې ژوند ئې په ربښتيا ور سخت او تريخ کړی و.

پـه وروسـتيو وختونـو کـي خـو ئـې پـلار هم کـور تـه چندانی نه ورتلی؛ پدې چي يوه ښـځه د کوتري مور ئـې ورکه سوه،د کشري ښځي سره خفه و، د دوو نـورو ښـځو څخـه خـو لا پخـوا لاس پـر سـر و. هغـه د خپلـو نـورو ټوپکوالـو سـره پـه کوټـه کـي اوسـيدئ، هلتـه ئـې هلکـانو خدمت کاوه، مګر هغه پخوانی دبدبه ئې نه وه پاته.

سره لـه دې چي ډېر وخـت تيرسوی و، بيـا هم کلـه نـا کله ئې پـه زړه کي د لونګ د مورسره خيـالي يادونـه او مينه پـه زړه کي را ژونـدی کيدلـه. هغـه بـه غيرمستقيم لـه هلکـانو څخـه د لونـګ او د هغـه د مـور پوښتنه کولـه، خـو بيرته به ئې ځان تير کئ.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته د خپل کلي ځخه ليري د لونګ مور خپلي خوارى کاږي، غاز پر غاز، يکي پر يکي غِران پرغِران سر پر سر سره ږدي. هغه پدې فکر کي وه چي په خپل ژوند کي د لونګ جان کور ور جوړ کړي او ناوې ئې ووينې. دا نو د لونګ د مور وروستۍ او خورا لويه هيله وه.

لونګ د خپلي مور يوازنى زوى و. هغه به نو ١٧ يا ١٨کلن ځوان و. ښه روغتيا، ښه قد او بازو خداى ورکړې وو. مور ئې ښه کالي،صدرۍ او څپلۍ په اغوستل، د پاچ لنګوټه ئې په سر تړله، او بهرام جانۍ چوټې (څپلۍ)، يا زرينه سوچه چوټې ئې په پښو کولې. د کليو ډېرو نجونو په زړونو کي ئې ځاى نيولى و. د کلي په ټولو ځوانانو کي د لونګ جوړه نه وه.

دا ئې لا ځه چي لونګ د مسجد سبق ويلى و، حتا ليک ئې ليکلاى او لوستلاى سواى. په هر کور او کلي کي نر او ښځي ټولو لونګ په ښه رنګ، ځواني او ښو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخلاقو يادا وه. د کلي ډېرو نجونو ته هغه يو پيژندل سوی ځوان و. د هري نجلۍ زړه غوښتل چي د لونګ سره واده وکړي. مګر بې کسي او غريبي ټولي د روازې د لونګ پر مخ تړلي وې.

د لونګ اسکيرلي مور چي د ټول کلي په راز، خير او شر پوهه وه، د ټولو کورنيو نجوني ئې ښې پيژندلې، د هر چا سره ئې دوستي زړه نه غوښتۍ او هر چا ته ئې زړه نه سو ورنږدې کيدلای. په خپلي غريبۍ او خوارۍ ئې څه پيسې سره يو ځای کړې وې، چي د لږ ولور د ورکړي وسه ئې درلوده او يوه خوشحالي ئې پرې جوړولای سوه. هغې به هر وخت ويل: چي د غه يو زوی مي دئ، هر څه چي لرم او ګتم، د ده د خوشحالۍ له پاره ئې لګوم.

*** *** ***

يوه ورځ چي لونګ کور ته راغې، د ډوډۍ خوړلو پر وخت ئې خپلي مور ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ادې! زموږ د کوره سره نژدې قوماندان تيرېدئ، روغبړ مي ورسره وکی، زه ئي اول ونه پيژندم، وروسته ورسره ملګرو هلکانو ور وپيژندم. هغه زما په ليدو ډېر خوشحاله سو. مورجاني تا ته ئي هم ډېر سلامونه ويل. ما ته ئي وويل:

- هلکه، ستا څخه خو ښه ځوان جوړ سوی د ئ. مور خو دي بيخی ښه ښځه وه، دا ډېرکلونه زموږ کره نه ده راغلې، جوړه خو ده؟

بيا ئي زياته کړه: چي ته هم نه را ګرځې، ډېر خو سره ليري نه يو؟ په څه خواري اخته يې که نه؟

ما ورته وويل:

- يوازي د خپلي مور خدمت کوم او په مسجد کي سبق وايم.

لونګ يوه سا واخيسته،بيا ئي مور ته وويل:

- قوماندان را ته وويل، راسه زموږ انډيوال سه، جنګ ته دي نه استوم. تا به د ځان سره ګرځوم، په تا باور لرم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته زما سره عربان، د مقاماتو سړي او نور ډېر خلک سته، هغه به سبق هم درته وائي.

د دې خبرو په اورېدو ئې د مورد زړه شرک سو، سر ئې پر له وګرځېدئ او په فکر کي ډوبه سوه، بيا را پورته سوه، د ځانه سره ګډه سوه:

- يا خدايه! مېړه او يوازنى ورور دي را څخه واخيستل، د تربرو له بيري مي کور او کلى پرېښود، اوس دي بيا دلته دا ظالم قوماندان را ته بلا کئ...ولي، ما څه ګناه کړې ده؟

د لونګ د مور زړه ته تيره سوه، چي قوماندان له دې لاس نه اخلي، او پدې چل لاره خلاصوي. هغې خپل زوى ته څه و نه ويل، او چوپه خوله پاته سوه.

لونګ چي اوس چټ ځوان و، پوه سو، چي د مور ئې نه ده خوښه. هغه ته يو ځل بيا د خپل ښوونځى سوځېدل، د پلار اوماما بې رحمانه وژنه، له هغه د کتابونو اخيستنه او سوزونه ور په ياد سول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په فکرونو کې لاهو سو، او د هغو بد مرغو ټوپکيانو بڼې ئې تر سترګو سوې. يو دم لکه لـه خوبـه چې راوېښ سي؛ د هغه ظالم اواز ئې په غوږ کي ازانګه وکړه. هغه لړه شيبه وروسته، بيرته له فکرونو او سوچونو را ووت.

د هغه په زړه کې چې هر څه تير سوي و، خو د اوس له پاره ئې په ښکاره څه و نه ويل.

لونګ هم يوکليوالی ځوان و، و بيکاره کليوالي ځوانانو تـه پـه کليـو کـي د ناسـتي او ولاړی ځايونـه، د مجلـس او بنډار ځايونه همدغه د ټوپکوالو اتاقونه وو. د هر ځوان د بنډارسره مينه وي. ټول د کلي ځوانان پدې مصيبت لړل سوي و.

لونـګ بـه د خپلـي مـوره پـه پټـه د ورځـي يـو ځـل د قوماندان اتاق ته ورتلی .هغه هلتـه کليـوال او غيـر کليـوال خلـک لکـه: پاکسـتانيان، عربـان او نـور ډول ډول خلـګ ليدل. چاي، ډوډۍ او مجلس هلته وو.

د تـرور، وژلـو، سوځولو او نړولـو کيسـې، چـور او د څه په لاس راوړلو کيسې بـه هلکـانو کـولې، پـه ورځ کـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ځل به د نويو ځوانانو د جلب وجذب دپاره د عربي او پاکستاني ISI استازو له خوا پر هغه دنيا او اخرت کي د جنتونو، حورو او غلمانو وعدې او زيري ورکول کيدل.

قوماندان له نورو ټوپکوالو کسانو څخه په جلا کوټه کي اوسيدئ. هغه به زيات وخت د مخابرې په نوم په يوه کوټه کي د دوو ښايسته هلکانو سره چي په دواړو ئي تورخو ښايسته، ښوی د ميکس يا ټيټرون کالي اغوستل، دهغوی سره ناست او پروت وو.د مخابرې کوټي ته هيڅوک بې له هغه د اجازی ورتلای نه سوای. هر هغه څوک هلته ورتلای سوای، چي زيات به ورته اعتباري و.

د لږ وخت په تيريدو، لونګ په خپله ناسته، پاسته، کړو، ښايست او جرأت سره د عربو او پاکستانيانو پاملرنه ځان ته ورواړوله. لونګ ته اجازه ور کړل سوه، چي په ټولو کوټو او سرايو حتا د مخابرې اتاق ته هم بې له تلاښئ او پوښتني ور سي. هغه پدې ډول د دوی په کار او خدمت کي ځان مشغول کړ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ ته وخت نا وخت د نورو جنګياليو او افرادو په نيامه (په پټه)کوم عرب او يا پاکستانيوالisi څه لاس هم نيوئ، څه پاکستانۍ کلداري به ئې لاس ته ورتلې. دا کار د لونګ د نور فعاله کيدو او تشويق سبب ګرځيدئ.

قوماندان هم پر لونګ نسبت نورو جنګياليو ته زيات اعتماد کاوه. هغه لا د لونګ مور له ياده نه وه ايستلې. قوماندان د خپل کور ټولي چاري لونګ ته وسپارلې. اوس نو لکه مرغانو ته چي د انه واچوې او يا هيليو ته مله په اوبو کي کښينوې.

د قوماندان په خام خيال که ئې د لونګ مور يو ځل بيا په نصيب سي. لونګ سربيره پردې چي د جنګياليو، پاکستانيانو،عربو او مخابرې کوټو ته بې له اجازې ورتلای سي، د قوماندان کور ته هم په خلاص مټ لاس رسی پيدا کړې و. د لونګ مور دقوماندان،ځای او کورته دلونګ په ورتلو هغه وخت خبره سوه، چي کار تر کار تير و.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې بیوزلی د لونګ د را ګرځیدو هڅې د خپل وس برابر وکړې، خو بې ګټې وې. هلته د قوماندان په کور کې د قوماندان درو سرو وریاته ښځو نسبت نورو مزدورانو ته لونګ ته لا هماغسي د کوچنیوالی په سترګه کتل، چي د خپلي مور سره به د دوی کور ته ورتلئ، هغوی به لونګ له نازه لونګین باله.

د قوماندان د هغې مشري تښتیدلي ښځي لور کوتره چي د لونګ همزولې وه، کله چي به لونګ د خپلي مور سره د دوی کور ته ورتلئ، هغه وخت به دې د لونګ سره لوبي کولې؛ اوس دواړه برابر ځوانان وو، وروسته له ډېرو کلونو ئې بیا یو بل سره پیدا کړل. په لیدو ئې هغه تیري خاطرې په زړونو کي را تازه سوې، دلیدو په هغه اولو څو ورځو کي ئې په زړونو کي یو له بله مینه سره را پیدا سوه او یو پر بل سره مین سول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوتري او لونګ لیونۍ مینه

د لونګ او کوتري تر منځ د کوچنیوالی دوستي اوس د ځوانۍ په لیونۍ مینه واوښته. د لونګ او د قوماندان د لور تر منځ مینـه د دوو نـه تجربـه لرونکو ځوانـانو مینـه وه. د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی د ډېر احتیاط سره سره د ډېر وخت لـه پـاره دا مینـه پټه پاته نه سوه.

د لونـګ او کـوترې تـر منـځ پـه پاکـه مینـه د قومانـدان یـوازنی کشـره ښـځه څـه، بلکـې درې سـره پـه کـور کـې ناسـتې ښـځې ښـې پوهیـدلې. څنګـه چـې دوی ټولـو کـوتره خپله لور نه ګڼل. هغوی کوتره د بنـې لـور بللـه. پـس درې واړه بنـــې خوښـــې وې چـــې کـــوتره بـــد نامـــه ســـې. دوی خوشحاله پدې وې چې کوتره د یوه مزدور سره جوړه ده.

د قوماندان درو سرو ښځو په ګډه کوښښ کاوه، چې د کوترې او لونګ تر منځ د مینې اړیکی د بد نامې تر پولې ورسوي. خو کوترې او لونګ په ډېر احتیـاط او مهـارت د ټولو نه پټه په شپه کې په سرای، پر بام، کله هم په باغچـه کـې سـره لیـدل، د خپلـې مینـې د ټینګښـت او بـې خطـره پایښت تارونه ئې نغاړل.

دوی دواړه چې به هر ځل سره مخا مخ کیدل، د مینـې او محبت کولو پر ځای ئې ټول وخت پدې تیرېدئ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور به څنګه پر مخ ولاړسي. نژدې يو کال دوی په پټه سره ليدل. د کورنۍ نجلۍ کوتري خو په وس او اختيار کي يوازي او يوازي خپله اراده او خپل ځان و. هغې به لونګ ته اطمنان ورکوئ:

- ځان درسره وژنم، ترخپل سر در سره تيره يم او تر مرګ به درسره يم، بې له تا مي ټول ځوانان په دين او دنيا ورونه دي، نورلونګه ته پوه سه او کار دي چي څنګه کوې.

لونګ چي د کوتري رښتوني، د مينې ډکي اوغيرتمندي خبري اوري، حيران به پاته سو، چي څه وکړي؟ هغه يو غريب، يتيم، بې کسه نوی ځوان دئ. هغه داسي په فکر کي ډوب د خپلي مور ليدو ته ولاړی. اوس په دوه زړه کي دئ، چي د خپلي مور سره خپل مشکل شريک اومشوره وکړي که نه؟ ځکه لونګ پوهيدئ، څه وخت مخکي چي هغه د قوماندان ځای ته تلی، مور ئې دومره ډېره خوښه نه وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو لونګ حیران و چې څه وکړي. یوې خوا ته هغه کوتره چې مور ئې د کوره وتلې او ورکه سوې وه، د نیکه کورنۍ ئې ورکه وه، پلار ئې هغه د سړو د سر قاتل، بل خوا ته خپله غریبي، یوازنۍ کونډه مور، بې کسي، پردی کلی دا ټول غمونه او جنجالونه به دی څنګه پر سر واخلي؟ اخر څه وکړي؟ هلته د کوترې سره په هر ځل لیدنه کې کوتره د غیرت او مینې خبرې ورته کوي.

لونګ زړه بایللی دئ، نه په ناسته پوهیږي او نه په ولاړه. هر څه چې فکر کوي، بله لاره اوچاره نه وینې. بې له خپلې مور څخه بل تیرونی خواخوږی او دوست نه لري. چې ده ته مشوره ورکړي. د خپلې مور څخه د بیرې سربیره زیات شرمیږي هم، نو توکل ئې پر خدای، زړه ئې را غونډ کئ، راغئ؛ خپل یوازنی مرستندوې مور ته کښینستی، ټوله کیسه ئې بې پردې او سپینه ورته وکړه.

مور ئې چې د خپل زوی خبرې واورېدې او د هغه مینې ته ئې وکتل، په فکرونو کې ډوبه سوه، سر ئې پر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زنګنونو کښېښنود؛ ټولي تيري پيښي ئې يو ځل بيا په فکر کي له سره را وګرځېدلې او تر يوې اوږدې دمي وروسته ئې سر را پورته کړ، او اوږده سا ئې وايستله.

د لونګ د مور نو د لونګ سره د خبرو پر وخت دغه تکيه کلام و:

- لونګه زويه! مورکه دي ستا بلا واخلي. زه چي تپيدم، ستا له پاره تپيدم؛ زما يوازنۍ هيله ستا خوشحالي او ستا د زړه ساتل دي. که زما د سر په بيه هم دا خبره تمامه سي، ځان به تر تا جار کم.

هغې زياته کړه:

- هو، زويه! زه پوه سوم چي پر کوتره دي زړه بايللی دئ، په هر ډول چي وي، دا کار به ان شا الله کوو. زه ستا د دغي غوښتني د پوره کيدو په لاره کي درسره يم.

د لونګ مور له ځايه ورو ولاړه سوه، خپل زوی لونګ ئې پر سر او مخ مچ کړ او په زړه پوري ئې ټينګ ونيوئ، بيا ئې ورته وويل :

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ګرانه زويه! ما تاته ويلي وه چي زه نوره ښځه نه يم، اوس نر ميړه يم، ستا په خاطر د کوترې د پلار پر ټولو بديو او دښمنيو ئې سترګې پټوم. زه چي تا لرم، عزت لرم؛ نو مور دي ستا بلا واخلي، فکر دي مه خرابه وه. غر که هر څومره لوړ سي بيا هم پر سر ئې لاره سته. ښه سو، چي خبره دې کړم، "سلا د مړو هنر دئ"ته بې غمه اوسه، په يوه اونۍ کي دننه به زه هر څه درته سم کړم. يو ځل به زه خپله هم کوتره له نژدې ووينم. په رنګ کي خو کوتره ښايسته او په خوى کي هغه وخت چي ما ليدلې وه، يوه حيا ناکه نجلۍ وه، مګر دا څو کاله ما دنژدې نه ده ليدلې، ښه دئ، زه به ئې يو ځل بيا هم ووينم.

لونګ خوشحاله او زړه ئې باغ، باغ سو. د خپلي غيرتي مورجاني لاسونه ئې ورمچ کړل، له هغې ئې رخصت راواخيستی او بيا د قوماندان ځای ته په خوشحالي او هوس ولاړئ. د شپې د ډوډۍ پر وخت ئې په کوتره ځان وليدئ، خو د خبرو موقع نه وه. د ماخستن

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر لمانځه وروسته ئې تلوار و، چې د خوب په پلمه له مجلسه ولاړ سي.

لونګ ته مځکه ځای نه ورکوي، په زړه کي ئې اور بل و، غوښتل ئې چې ژر د کوتري سره وګوري، څو دغه خپله خوشحالي د هغې سره نیمه کړي او ورته ووائې، چې مور ئې ورسره منلي ده او هغه به مرسته را سره کوي.

کله چې دا نور ټوپکوال ځوانان پرېوتل، لونګ د قومندان کور ته تیر سو. په زړه ئې نو یو الله خبر و، خو د کوتري سره میني ئې بیره او وهم له مغزو تښتولی وو.

کوتري هم دننه په کور کي خپلي دوې سترګي د خپل زړه وړونکي لونګ د راتلو په انتظار د سرای د دروازې د غلام ګرد پر لوري پیره دارانې کړي وې. په خپله خونه کي دننه د پردې تر شا په تیاره کي د بت په شان ولاړه وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا شپه نو د دوو يو پر بل ګرانو له هر څه محرومو ځوانانو له پاره د اميدونو او خوبونو د رښتيا کيدو يوه د خوښيو ډکه پيلامه وه، خو خورا ګرانه پيلامه.

کله چي لونګ مازي تر دا غلام ګرد د سراى غولي ته ور تير سو، کوتره د سترګو په رپ کي لکه لمبه پر را تاو سوه او لونګ ته ئې پر ځيګر، ځيګرپه خپلو نرمو او پستو لاسونو سوکان ورکړل او بيا ئې لونګ په خپله نرمه او ګرمه غيږه کي داسي ټينګ ونيوئ.

لمړی ځل دئ چي کوتره او لونګ سره غاړه او غږئ سول. لونګ د کوتري د زړه درزا په خپلو غوږو اوريدل. کله چي ئې د کوتري ومخ ته وکتل، وئې ليدل، چي د کوتري تر سترګو اوښکي پر نازکو،سپينو او سرو باړخوګانو داسي رښی رښی را بهيدلي.

لونګ هم د دې په نرمه غيږه کي خپل حواس بايللي وه.

کوتري لونګ ته وويل :

- څونه وځنډيدې؟ تا خو ويل ژر راځم!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ ګنګوره سو په ځان نه پوهیدئ.

کوتري بیا پوښتنه ځیني و کړل! تاخو وویل:

ژر راځم څونه وځنډې دې؟

بیا نو لونګ وویل:

- یوازي یوه شپه نه وم.

کوترې وویل:

- ما چي ویل کال تیر سو.

لونګ وویل:

- راسه، چي زېرى دربانديي وکړم!

- ښه، ژر سه را ته وایه!

لونګ وویل:

- ولاړم، خپل زړه مي راغونډ کئ، خپلي مورجانې ته کښېنستم تولـه کیسه سپینه او صفا ورته وکړه. پوهیږې؟...هغې راسره خوښه کړه، چي زه به له تا سره واده وکم.

کوترې وویل:

- ښه، مور دي نور څه ویل؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- مور مې راځي او ستا سره خبرې کوي.

د لونګ او کوترې شپه پدې ډول سوالونو او ځوابونو کې دا لته په ولاړې داسې خوړه او لنډه تېره سوه، چې د وی یو د بل په لیدو او کیسو لا ماړه نه وه، درنګ ملا د سهار اذان وکئ. ډېرو لږو ځوانانو به په خپل ژوند کې د اسې یوه شپه تېره کړې وي.

د بلې ورځې په سهار لونګ بې خوبه و. سم کار ئې نه سو کولای، مګر نسبت نورو ورځو ته زیات خوښ و. پــه اتــاق کــې راتــول جنګیــالې، قومانــدانان،عربان او پاکستانیان ټول د لونګ رفتار، بې خوبۍ او خوشحالۍ ته د شک په سترګه کتل.

هلته د لونګ مور هم چورتونه وهل. هغې د ځانه سره فکر کاوه، که د قوماندان لور ته په مرکه ورسم، باور ئې نه راتلئ، چې خیر دې ووینې. ځکه پوهیدله په دې چې دا او زوی ئې غریبان دي. دې په خپله هم د هغوی د کور مزدورې کړې ده او لونګ هم د دوی مزدوراو د مزدورې زوی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا زما ورتګ او مرکه به قوماندان بده وګڼي. هغه به دا د ځان سپکاوی وبولي. له امکانه لیري نه ده چي زوی مي په یوه تور را تومتي کړي. هغه به بندي او حتا د مرګ خطر ئې هم سته. پیسې نه لرو، چي د جګ ولور او لوی واده خبره ور سره وکړم.

د لونګ مور په چرتونو کي د خپل میړه او ورور وژنه او د قوماندان نا پاکه کړه وړه هم په زړه کي ورتیر سوه، او نوره هم په فکر کي ډوبه سوه، چي په راتلونکي کي به د هغه سره څه ډول دوستي پالي؟...هغی چي هر څومره فکر وکړ، نو دا دوستي هیڅ ممکنه نه وه!

د لونګ مور د ځانه سره وویل:

- یوازي دا یوه لاره را ته پاته ده، خیر دئ د لونګ په خاطر به قسم مات کم، د قوماندان کور ته به وروسته له ډیره وخته یو ځلي ورسم، خپله به مخامخ د کوتري سره له نژدې وګورم.

د لونګ مور بله ورځ د قوماندان کور ته ورغله. د قوماندان ښځو د لونګ د مور په ورتګ زیاتي خوشحاله

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هم حیرانـي سوې. ښـځو بیـا هم د لونـګ د مـور عزت وکـئ. ځکه د لونـګ مـور وروسته لـه زیـات وخت تیرېدو څخه د دوی کور ته بیا ورغلې وه.

کوتره چي د لونګ د مور د ورتلو په مقصد پو هیدله، د هغې په لیدو زیاتـه خوښـه وه. د لونـګ مـور هڅـه کولـه، چي د خپل ورتګ سبب یوازي وکوترې تـه و وائـي او د هغـې د خـولې خبـري واوري. د ماپښـین د لمانځـه پـر وخت، کوتري د لونګ مور ته د اودس تازه کولو ګډوه لـه اوبو ډکه کړه او ور ته وئې ویل:

ـ خاله، د اوداسه اوبه دغه دي، لمونځ به زما پـه خونـه کي وکې.

د لونـګ مورخوشـحاله سـوه، تـر اودس تـازه کولـو وروسـته، د کـوتري خـوني تـه ولاړه. کـوتري د لمانځـه مسله ورپسي ور وړل. د لونګ مور د لمانځه تر ادا کولو مخ کي کوتري تـه د خپـل ورتـګ سـبب وـوایـه، چـي مـا تـه لونګ خبره کړې ده، غواړم ستا له خولي ئې هم وارم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زويه! موږ خو ډېرغريب خلګ يو، زه او لونګ خو هيڅ شی کور، ځای او پيسې نه لرو، ته څنګه زما د زوی سره واده کول غواړې؟

کوترې په ډېر جرات سره د لونګ مور ته وويل:

- موري! په هر څه خبره او پوهيږم، ډېري پيسې زما پلار لري. دغسې ډېري ماينې هم لري... په خدای باور وکه، چې يوه ورځ مو د خوشحالۍ ګوله نه ده خوړلې؛ ټوله ورځ په کور کې وهل، ډبول، جنګونه او دعوې وي. بې له لونګه نور ټول نارېنه وما ته ورونه دي.

کوتره د دې خبرې په کولو سره په ژړا سوه، او د لونګ د مور پر لاسونو ور پرېوتله او په ژړا کې ئې ورته وويل، بې له لونګه ژوند نه غواړم، ته مې مور سه، زه به دې لور سم. هر څه چې را ته وائې، هغسې کوم.

د لونګ مور د کوترې اوښکې ورپاکې کړې او وعده ئې ور سره وکړه. هغې ته ئې وويل:

- زويه! زه لاره جوړوم، ته بيغمه اوسه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کــوتري چــي د لونــګ د مورمهربــاني او ډاډګيرنــه واوريډله، نو ئـې د هغې لاسونه ورمچ کړل، او ورتـه وئې ويل:

- مورى! زه دي بل زوى سوم.

د لونګ مور هم کوتره پر تندى مچ کړه.

د لونګ مور د لمانځه تر ادا کولو وروسته، کوتري ته وويل:

- زويه! بيا بـه لونـګ تـه نـوري خبـري وکـړم. اوس بـه زه ولاړه سم، چي دا مندي دي اشتباه و نـه کـړي چـي ډېـر وخت مي ستا په خونه کي تير کي.

د لونـګ مـور د خـوني را ووتلـه، د قومانـدان لـه ښـځو ځخه ئې هم دکورته تلو رخصت واخيست او د هغوى لـه کوره راووته.

په لاره کي ئې لونګ وليد او پوهه ئې کړ، چي خبره سمه ده. بيا بله ورځ يو ځلي کور ته راسه.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزماني څرخونه، د ژوند اړخونه

ماښام چي کوتري او لونګ بیا سره ولیدل، کوتري ژر لونګ وپوښتی:

- مور دي نورڅه وویل؟

لونګ ور ته وویل :

- مور مي ستا څخه خوشحاله وه، ما ته ئي وویل، یو ځل بیا کور ته راسه.

کوتري لونګ ته وویل:

- نو څه ته ګورې، ژر ورسه، چي مور دي خا مخا څه درته وائي.

لونګ کوتري ته وویل:

- اوس شپه ده، سبا به ستا له پلاره اجازه واخلم، کور ته به د مور لیدو ته ورسم.

خو کوتره نا ارامه وه، نه پوهیدله چي د لونګ مور به کومه لاره پیدا کړي، چي زما او د لونګ واده وسي. پدې خبرو خبرو کي بیا پر دوی سهار سو.

بلـه ورځ چي لونګ د مور لیدو ته راغئ، مور ئي هغه ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زویـه! د پنجشـنبې پـه شـپه بـه کـوتره لـه کـوره را وتښتوي، مـا بـه هم خپل یو څـه ضروری شـئ مـئ سره تړلي وي، درې سره بـه دا کلـي هم لکه خپل د پيدايښت ټاټوبی چي مو پرېښود، پرېږدو.هو دا ځل نو موږ مجبور يو، چي د دې بلاو (مجاهدو) څخه د ځان خوندي کولو پـه خاطر ليري هغه د کُفري حکومت په لاس کي نژدې ښـار ته ننوځو چي پټه مو د دوی څخه ورکه سي.

د لونګ مور له لږ چوپتيا وروسته زياته کړه:

- که څه چي ما خو ښار ليدلی نه دئ، زويه! اما خدای بخښلي پلار بـه دي کيسـه کولـه، چـي ښـار يـو غټ ځـای دئ، هلتـه خلـګ ډېـر دي؛ هلتـه بـه ژونـد او ګـوذاره کـوو. خلګ وائي تر کلي په ښار کي کارونه زيات دي. يـوازنی د پټيدو ښه ځای هم ښار دئ. هلته په ډېرو خلګو کي موږ خلګ څه پيژني. تر هغو به هلته ژوند کوو تر څو چي دا ټوپکوال خدای ج ورکوي.

د لونـګ هـم د خپلـي مـور خبـره خوښـه سـوه. هغـه چـي شپه پـه خپـل کـور کـي د مـور سـره تيـره کـړه، سـهار ئـې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوس و، چې ژر ولاړسي. ځکه غوښتل چې کوتره خبره کړي، څو هغه هم تیاری ونیسي.

په دغو وختونو کي لا ټول کلي یو مخ تور (خالی) سوي نه و، څه کورنی لا پر خپلو کورونوپاتی وي. تر لنډ ځنډ وروسته، لونګ بیرته د قوماندان ځای ته را ورسیدئ.

لونګ ولیدل چي په دا یوه شپه کيٍ وضعه بدله سوی ده. د قوماندان په کور کي د یوې لوی میلمستیا له پاره تیاری نیول کیدئ. د کور په مخ کي څو سرېیو لرګي ماتول، څو تنو نورو په سراچه کي د دیګدانو په جوړولو او څو تنه نور د مځکي په اوارولو او سمولو سره بوخت وو.

سره له دې چي نیم کلي تور ولاړ دئ، بیا هم په کلي کي پا ته خلګ را جمع سوی دي. په همدې وخت کي لونګ را ورسیدئ. قوماندان چي لونګ ولید، هغه ته ئې وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- لونګه! ته چیري غیب وي؟ د کار پر وخت ورک سي. ځه، دلته څه کوي چي ولاړ ئې، کور ته دننه ورسه، د ښځوسره کومک وکه.

لونګ د وضعي په لیدو په چورتونو کي غرق سو.دی نه پوهیدی چي اصلي کیسه څه ده؟ کله چي کور ته دننه سو، ګوري چي په کور کي ښځي پورته او کښته کیږي. ښځو چي لونګ ولیدئ اوس نو هر کار په لونګ کوي. هغه هم د ښځو سره په کار لګیا سو .هڅه ئې دا وه چي ځان یوه کړي.

د نورو ورځو او میلمستیا وخلاف نن خپله مینه کوتره نه سي لیدلای. کوتره د خپلي خوني نه راوزی؛ ټولو ښځو ښه کالي اغوستی وو، هري یوې پسولونه په ځانو ځړولي وو، د ټولو لاسونه سره وو، هري ښځي د ناوی په شان ځان جوړ کړئ و. د لونګ دا اوله ورځ وه، چي دا سي ډېري سینګار کړي او جوړي کړي ښځي ویني.

اوس خو لونګ چټ ځوان و؛ په هر څه ښه پوهیدئ، مګر دا چي خپله کوتره نه سي لیدلای، یا هغه له خوني نه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

را وځي، نو سخت غمګین و. تر ماښام پوري لونګ د ښځو سره کار وکړ، مګر کوتره ئې و نه لیدله.

شپه سوه، لونګ راغی، د نورو جنګیالیو په مجلس کي کښیناست، خو فکر ئې ډېر خراب و.لونګ همدلته د نورو توپکیانو د خولي خبر سو، چي سبا سهار د قوماندان سرکښ له کوره سړي او ښځي راځي، د قوماندان د لور کوتري شیرښي او دستمال وړي.

د دې خبر په اورېدو سره نه یوازي د لونګ پر سر بلکي په سینه کي اور بل سو، مځکه سره سوه، د ده پر شپه سوه؛ نه پوهیدئ، څه وکړي.

یوې خوا ته قوماندان ډېر خوښ و، او وېل به ئې چي د یوه لوړ کور سره ئې د دوستۍ خبره سوې د ه. لونګ له مجلسه ولاړسو، او ولاړي؛ په خپله چریکي بستره ننووت، له ځانه سره ئې د غم په دنیا کي دخلاصون لاره لټوله.

قوماندان راغئ، شا و خوا ئې وکتل او په مغرورانه ډول ئې وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هلکو، پام مو ونیسئ، چې سهارزما د میلمنو ښه عزت وکړئ، دغه مې مشره لور ده، زوی نه لرم؛ دا زوم به مې زوی هم سي.په خپله کور ناخبره.

لونګ غمجن پروت دئ، هر څه پر خپل زړه تیروي او لار لټوي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوزدې شپه د کوترې تېښته

دا هغه شپه وه، چې توپکمار د خپلې لور کوترې د ورکړې خوشحالۍ کوله. خپلو سرو ته ئې د سبا ورځې د میلمنو دعزت کولو او کارونو د وېش امرونه کول. ده خپلې خبرې نوې پوره کړې، چې یو پیره دار راغئ او هغه ته ئې د اسې ویل:

- قوماندان صاحب، نن بندي ته چاهیځ ډوډۍ را نه وړه!

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان د نورو ټوپکوالو په شان چي د خپلو بادارانو (ISI) څخه ئي زده کړی وه، د هغوی د پلانو او غوښتنو برابر ئي هر مکتب لوستی او هر حکومتي مامور، سرتيرئ او افسر چي نيوئ هغه ئي ژوندی نه پرېښود. دوی به اسيران مسله کول،په دار ځړول،سنګسار کول اوپه فجيع توګه به ئي وژل.هغه څوک چي د پيسو په مقابل کي به ئي د تبادلې او خوشي کيدو امکان و هغه به ئي په پيسو تبادله کول..او که به ئي پيسې ورنه کړې، هغه ئي وژل.

ټوپکيانو د بندي د ساتلو هيڅ عادت نه لاره مناسب ځايونه او تدبيرونه، نه لرل.اول ځل و چي قوماندان خپل خُسر ژوندی بندي ساتلي و، د دې خبر په اورېدو چي کرئ ورځ ئي بندي خسر ورې پروت دئ، خدای سته،له ځانه سره څه خبر سو. ځکه قوماندان او ټول توپکوال پوهيدل، چي بندي د ده خُسر او د هغي کوتري نيکه دئ، چي سبا ئي بل ته دی کوزده کوي.

قوماندان پر لونګ ږغ وکئ:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هلکه لونګه! پورته سه، کور ته ولاړسه، وګوره، که د خوړو څه وه، بندي ته ئې راوړه.

لونګ چې په يو عالم غمونو او فکرونوکي ډوب پروت و، تر دغه وخته پدې هم نه پوهيدئ، چې دغه بندي د قوماندان خُسر او پر ده د مينې کوترې نيکه دئ. لونګ ځکه په ډېره مينه له ځايه ولاړ سو، او د قوماندان کور ته ولاړ، چې که وکولای سي، کوتره له نژدې وګوري او ځان پدې پوه کړي، چې دکوترې اراده څه ده او څه کوي؟

لونګ چې د قوماندان کور ته ورغی، د قوماندان د هرې ښځې د خونې دروازه ئې جلا جلا ور وټکوله، د څه خوړو د تيارېدوغوښتنه به ئې ځينې وکړه، خو د ده بيوزله په خبره هيڅ يوې هم غوږ و نه ګراو. ځکه د قوماندان ښځې پوهيدې، چې بندي خو د کوترې نيکه او د دوی د بنې پلار دئ.

لونګ ته خدای ور کړه، دغه ئې پلمه وګڼله او راغی د کوترې د خونې دروازی ته. د کوترې د خونې د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروازې څنګېر ئې وشرنګاوه، او په کښته اواز ئې ور
بږغ کړل، ور ته وې ويل:

- لونګ يم ، لونګ!

کوترې چې تيره شپه لونګ نه و ليدلی، ډېره غمجنه او
د ځان سره ئې زيات ژړلي و. ځکه پلار ئې د هغې له
خوښې خلاف، اراده درلوده، چې سبا ئې بل چا ته
کوزده کړي. هغې د لونګ سره ژبه کړې وه او د لونګ
سره ئې مينه وه. نو له ډېره ګرومه او خواشينۍ څخه ئې
زړه پړسيدلی و؛ نه پوهيدله چې څه وکي.

څه وخت چې ئې د لونګ اواز واورېدئ، لکه د
اسمانه چې يوه غيبي ناره پر وسي، ژر ئې دروازه
خلاصه کړه او لونګ ئې په خپله غيږه کې ټينګ ونيو،
خپرې ئې په ولګولې. لونګ ور ته د خپل کار او
فعاليت خبري لنډې وکړې، او د تيښتې پلان ئې ورسره
شريک کړ. بيا ئې ور ته وويل:

- پلار دې را استولی يم، د هغه بندي د پاره ډوډۍ را
کړه چې ور ئې وړم .

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوتره د دې خبري په اورېدو شکمنه سوه، ځکه دا نـه پوهیدله چي بندي به د دې نیکه وي. باور ئې نـه راتلـئ، چـي د هغـې نیکـه دي د دې پـلار تـر دا اوسـه ژونـدی ساتلی وي. بیا هم هغې ژر، ژر خپل له خوني را ووتـه، څـه د خـوړو شیان ئـې سره جوړکړل او لونګ تـه ئـې ورکړل.

کوتري لونګ ته وویل:

- دا معلومه که، چي بندي څوک دئ؟ نه چي زما نیکه وي.

کوتري لونګ ته وویل:

- زه پر خپل نیکه زیاته ګرانه وم، که هغه و او کولای د ي سوای، زما او ستا د میني او تښتي بیان ورتـه وکړه، کـه مـو پـه وسـه وه، نیکـه بـه هـم د ځـان سره وتښتوو، د لاري ملګری به مو وي.

لونګ پـه یوه کاسـه کـي خـواړه را واخیستـه او کـوتري ته ئې د تیښتي د تیاري نیولو وخت ورکړئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ خواړه را ووړل؛ پیره دار لونګ ته اجازه ور کړه، چي په خپله د بندي کوټي ته ډوډۍ ور وړی. لونګ له بندي څخه وپوښتل، چي څوک یي؟ هغه ور ته وویل، زه د قوماندان خُسر یم.

لونګ خوشحاله سو، په یوه شیبه کي ئي هغه په خبره پوه کئ.

مؤظف پیره دار، فکر کاوه چي لونګ خو تر ټولو پیره دارانو زورور حتا د مقاماتو سړی او د قوماندان د کور سړی دئ، له بندي سره د لونګ تماس ئي یوه معمولی خبره وبلله.

لونګ چي د بندي سره خبره پخه کړه، هغه لوښی چي خواړه ئي پکښی را وړي و، هغه ئي د بندي سره پرېښود. خپله بیا د قوماندان کور ته ولاړ، خپلي میني ته ئي حال ووایه. کوتري وختي لا خپله غوټه تړلې وه.

کوتره له کوره را ووته، د مؤظف پیره دار سره ئي په خبرو ځان اخته کړ. په دغه وخت کي چي کوتري د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیره دار سره خبري کولی، لونګ راغې، پیره دار ته ئې وویل:

- هغه د ډوډۍ لوښی مې د بندي سره هیر سوی دئ، کلی را کړه، چې زه لوښـی را واخلم، تاسـي خپلـي خبري کوئ.

ځوان، مجرد او له هر څه محرومه پیره دار، په خپل ژونـد کـي دیـوې ځـواني نجلـۍ پـه نـرم او پاسـته ږغ کـي خبـري نـه وي اورېـدلي، و نجلـۍ تـه ئـې مخـا مـخ سـم کتلای نه سوای؛ هغې پر خبرو ئې داسي خوند اخیستی، چې له خوښۍ ئې بدن خوله خوله سوی و. پـه ځـان او دې جهـان نـه پوهیدئ. ده خـو دعربـو اوپاکسـتاني جاسوسـانو څخه دجنت او هورو بیـا نونـه اورېدلي وه ،فکر ئـې کـاوه چـې دهوري سـره مخـامخ سـوم.د بنـدي د کـوټې کلـی ئـې لونګ ته ورکړه.

لونګ لوښی هلته پرېښود، بندي ئې خوشي کئ. بندي په بیړه دباندي ووتی. لونـګ خـالي کوټـه قفل کړه، بیرتـه راغـی، کلـي ئـې پیـره دار تـه ورکـړه. کـوتره او لونـګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړه هم راووتل وه. لونګ، کوتره او د کوترې نيکه درې سره يو ځای سول.

اوس نو کوتره په داسې شپه د کوره د لونګ سره تښتې چې سبا ئې د ورکړې ورځ وه. هلته په بل کلي کې د لونګ مور خوهم سبا شپې ته چې د جمعې وه د لونګ او کوترې راتلو ته انتظارکا وه.دا څه خبره وه چې حالات بل شان سوې وه.

د لونګ مور به لا سبا خپله تياري نيول، چې دا دئ يوه شپه مخکې لونګ، کوتره او د کوترې نيکه ورته راورسيدل.

د لونګ مور لکه څنګ چې لونګ ته به ئې ويل: "زويه! زه له دې وروسته، ښځه نه يم؛ بلکې د نرميړه په شان به ستا تر شا ولاړه يم"، په رښتيا چې هغه په دغه شپه د دوی د راتګ تود هرکلی وکئ. وروسته ئې خپل د خوارئ څه چې لرل، ټول ځای پر ځای پرېښول؛ په تياره کې ځلور سره د لونګ د مور له خونې هم ووتل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغوی پرېکړه داسي وه، چي داسي ځای ته به ځانونه ورسوي، چي د قوماندان له ظلمه څخه ئي ژوند مصؤن سي. دوی د حکومت تر کنترول لاندي لوی ښار وړ او مناسب ځای بللی. هغوی څلور واړو د شپې په تیاره کي خپل مزل کاوه او تر لوی ښاره ئي ځانونه رسول. هر یو پر لاره د ځان سره فکر کاوه، چي چیري ځو؟

نیکه فکر کوي، څنګه به خپله نوره کورنی پیدا کوم؟ که د قوماندان سړو پیدا او ونیولو، څه به را سره وکي؟ د لونګ څخه هم خوشحالي هیره وه. خو د هغه مور به ټولو ته ډاډګیرنه ورکوله چي خدای مهربانه دئ، هرڅه به الله تعالی سم کړي.

کوتري د لونګ سره د مینې په خاطر کور پرېښود. لونګ د کوتري سره د مینې لرلو له امله د یوه زورور قوماندان بدي او دښمني پر سر واخیستل. د لونګ مور د خپل زوی د هیلو د پوره کولو له پاره ډول ډول خواری پرځان منلي دي. کوتره د لونګ په تشویش پوهیدله، د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل لونګ پر اوږه ئې لاس ورکښیښود او داسې ئې ورته وویل:

- زما لونګه! فکر مه کوه، یو ځای به ژوند کوو، که ژوند نه و، دواړه به یو ځای مرو.

لونګ جواب ورکړی:

- تا چي لاس کښیښود پر ما

زه نو ولي سر کښینږدمه پر تا

دوی د کلي څخه د لوی ښار پر خوا نژدې اووه ساعته په تیاره کي منزل کړئ و، چي وربانديِ سهارسو. سخت ستړی وو، ښار هم نور لیري نه وو. دا دې تر لمرختومخکي یوه د خاورو ډکه لاریَ (ټرک) ورته ودرېدل. دوی هم ور پورته سول.

پر هغه لنده خاوره کښینستل .لمر څرک موټر حکومتي تلاشۍ ته تم سو. تلاشي والو لونګ له موټر څخه کښته کئ. لونګ د جلب او احضار د ګروپ په لاس کښیووت.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار د قوماندان په کور کي

سهار وختي د ټوپکوال قوماندان په کور کي ټول نر او ښځي بیا په خپلو کارونو بوخت سوه. دلونګ پوښتنه هره ښـځه کـوي چـي د هغـوی سـره پکـارو کـي مرسـته وکړي،لونـګ نـه پیداکیـدئ. د کـوتري د خـوني دروازه ټینګـه تړلـی وه. ټولـو ښـځو فکـر کـاوه، چـي کـوتره شـرمیږي، ځکـه نـو د خـوني څخـه د بانـدي نـه را وځـي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځابښت سو، ښځو په خپلو منځو کي يوى بلى ته سره وويل:

- کوتره که بيده وي، بايد چي اوس ئې را وېښه کړو. که شرميږي هم ئې له خوني را وباسئ، چي څه ئې جوړه کړو، اوس به مرکه والي ښځي را ورسيږي، دا به لا بيده وي.

يوه ميره ئې ورغله، د کوتري د خوني دروازه ئې ور وډبوله. بيا هغې هغه بلي بني ته ور ږغ کړل، چي راسه، ته دروازه ور وټکوه، ګونډي ستا په ږغ به دروازه خلاصه کړي. هغې هم خپله وسه وکړه او نارى ئې کړې:

- کوتري، کوتري!

خو کوتري ځواب ورنه کړ. نو هغه دريمى ميرى ئې وويل، چي لونګ ته ور ږغ کړئ، چي هغه د کوتري پلار خبر کړي، هغه به راسي، زموږ په خوله دا نجلى له خوني د ادئ نه را وځي. دوى په لونګ پسي هم ډېر احوالونه وکړل، لونګ هم پيدا نه سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې وخت کې ږغ وسو، چې هغه دئ د کلي سر ته مرکه وال را ورسیدل. د کوترې یوې میرې جرات وکئ، له خپله کوره را ووتله او قوماندان ته ئې د یوه توپکی پر لاس احوال ورکئ، چې قوماندن ته ووائې یو ځل کور ته راسه. قوماندان چې خبر سو، ښځه ئې را وتلې، نو په زړه کې ښځې ته وخښمیدئ، دغسې قهرجن او چوپه خوله کور ته راغئ،

ښځو ئې ورته وویل:

- سړیه! له یوې خوا، مرکه والې ښځې هغه دي را رسیږي، له بلې خوا دي دا لورکوتره له خونې نه را وځي.

قوماندان په ډېر قهر ورغلی او د کوترې د خونې دروازه ئې په لغته ووهله، دروازه پاشنه سوه، مګر، له هغه لورې ئې کوم غبرګون و نه لید. قوماندان څه ښکنځل منځل وکړل او خپلو ښځو ته وویل:

- ورسئ، اوس ئې نو په زوره را وباسئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځې چې خونې ته ورننوتې، خونه ئې هر څه وپلټله، په خونه کې کوتره نه وه.

ښځو بیا قوماندان ته احوال ورکئ، چې کور ته راسه. قوماندان بیا خښمیدلی کور ته راغئ. ښځو خبر کئ چې کوتره خو په خونه کې نسته.

قوماندان فکر کاوه، په کور کې به چیرې بل ځای پټه وي. هغه بیا وویل:

- وګورئ، هر چیرې چې وي، پیدا ئې کړئ.

ښځو کور او باغچه ټوله وپلټل؛ د دوی ټولې هڅې بې نتیجې سوې. خبره لڅه سوه، چې کوتره نه سته. د قوماندان لونګ په کار سو. هغه وپوښتل، دا لونګ چیرې دئ؟

په لونګ پسې چې ئې سرې واستول. لږ شیبه وروسته، دا خبر هم ورته راغئ، چې لونګ هم نه سته. قوماندان امر وکړ، ولاړ سئ، د لونګ کور ته، هغه را ولئ، هلته ئې بندې کړئ، دی ولې بې له خبرتیا په داسې مهمه ورځ چې د کار ورځ ده، کور ته تللی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه وخت کي مرکه وال نر او ښځي د نجلۍ د ور کولو او دستمال وړلو په نيت را ورسيدل. ښځي ئې کور ته ننوتې او نارينه په سراچه کي ځای پر ځای سول. چای تياري وې خلګ کار کوي. د ورجو او غوښو تر ديګو لاندي اورونه بل دي او ديګونه په مستي کي اېشي. ميلمانه د قوماندان سره ناست وو، خو قوماندان سخت نا ارامه معلوميدئ. هر څوک له ورايه په پوهيدئ، چي کومه خبره سته.

قوماندان ته پرله پسي څوک راځي اوځي ده ته په غوږ کي يوه خبره کوي. د هر استازي تر خبري وروسته، د قوماندان وضعه نوره هم خرابيدله.

دا خبر هم ورته راغئ، چي بندي هم د شپي تښتيدلی دئ.قوماندان اوس پدې خبره يقيني سو، چي فساد ئې په لور کي دئ او هغه هم تښتيدلې ده. لږ وروسته، دا خبر هم ورته را وړل سو، چي لونګ هم نه سته؛ حتا د لونګ مور هم له خپله کوره کډه سوی د ه او څوک نه پوهيږي، چي چيري به تللي وي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قوماندان وضعه تر پخوا هم نوره خرابه سوه. مرکه وال چي هر څه ورته وائي، دی په مجلس نه سي ور ګډېدلای؛ قو ماندان لکه د ډېرو اوبو ژرنده چي اوبو پر سر اخيستي وي، دی هم خپلو چورتونو او غمونو داسي پر سر اخيستی و.

د غرمي د ډوډۍ وخت را ورسيدئ. په همدې وخت کي څوک راغئ، له قوماندانه ئې وپوښتل، چي ډوډۍ وکاږو؟قوماندان د تائيد په توګه خپل سر وښوراوه. کله چي د لاس پرېمينځلو ګډوې او دوشئ ګانی راوړل سوې، مرکه والو د لاسونو له مينځلو څخه ډډه وکړه.

هغو غوښتنه وکړه، چي قوماندان صاحب اول زموږ کار راخلاص کړه، چي زړه مو بيغمه سي، بيا به د خيره سره لاسونه ومينځو او ډوډۍ به په خوند وخورو.

قوماندان غوښتل ځان تير کړي .هغه نه پوهيدئ څه وکړي.ځکه ده ته غم ور پيښ دئ. په کورنۍ او دوستانو کي خو هغه داسي څوک نه و پرې ابښي، چي دی ور سره مشوره وکړي. مهمه او خطر ناکه خبره ئې لا دا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وه چي مرکه وال هم تر ده کمزوری نه وو، چي دی ئي د نورو په شان په خپلو ټوپکوالو وبیروي.

قوماندان د پاڼ او پړانګ ترمنځ ولاړ و، هرڅه ئي هیر سول. د مرکه والو مشر وویل:

- تر څو زموږ شیرینی او دستمال را نه کړې، موږډوډئ نه خورو.

قوماندان د مرکه والو مشر سپین ږیرئ له مجلسه را ولاړ کئ. کله چي ئي د ناستو خلګو څخه جلا کئ، بیا ئي ورته وویل، چي د شیرینی ورکولو ته اوس چمتو نه دئ، بیا به وروسته ګورو.

مګرد مرکه والومشر د قوماندان خبره و نه منله او فکر ئي وکئ، چي امکان لري. قوماندان به د ډېرو پیسو غوښتونکی وي. نو ئي ورته وویل:

- ګوره، دوستي د سلو کلونو لاره ده، ما ترکور،کلي قوم او سیالانوپوري مه شرموه، کنجوسه! هر څه چي غواړې، ووایه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان د عادت خلاف، چې هيڅ وخت ئې داسي نه کول، مرکه وال ته وويل:

- يوه شيبه صبر وکړه.

قوماندان خپل کور ته راغئ، خپلو درو سره ښځو ته ئې وويل:

-اوس څه وکړم؟

ښځو ئې ورته وويل:

- د لته په کور کي هم راغلي ښځي غوښتنه کوي چې يو ځل نجلۍ وګوري.

قوماندان خپلو ښځو ته وويل:

- شيرينی به ورکړو. اول خو بـه کوتره پيدا کړو، او که هغه پيدا نه سوه، نو بيا به زرکه ورته ور واده کړو.

د دې خبري پـه اورېدو ئـې ګرانـي ښـځي دونـه بـد يووړل، چي مه ئې کوه خبري. لومړۍ ئې په قهر ميړه ته مخ راواړاوه، او بيا ئې ورته وويل:

- ماينـه (دکوتري مور) دي خورا ښـه پيدا کړه، چـي پاتـه د هغـې لـور سـوه. پـام چـي دا کـار و نـه کـړې؛ او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوره! زه خپله لور (زرکه) د کوترې په عوض کې چا ته نه ورکوم.

قوماندان بې نتیجې بیرته میلمنو ته راغئ مرکه والو له ډوډۍ خوړلو ډډه وکړه او ولاړ سول. د خلګو سپکاوی خو وسو، اوس نو د هغو غبرګون ته قوماندان ځان چمتو کاوه. د ماینې ورکه، د لور ورکه، د خسر تیښته د ده له چنګاله، دلته د خلګو سپکاوی اوس نو قوماندان د ځان د ساتلو په ویر اخته سو.

لونګ سرتیری سو

هلته چې د حکومتی تلاشی پر پوسته باندې لونګ د جلب او احضار سړو له موټر کښته کړ، نو د لونګ مور، کوتره او د هغې نیکه هم له موټره ورسره کښته سول. دوی هم درې سره هلته د تلاشئ د پوستې څنګ ته په

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتظـار کښېنستل.د کـوترۍ او د لونـګ د مـور تـر سـترګو اوښکي بهيدې. ګوري چي څه به پېښ سي. نـژدې غرمـې ته د جلب او احضار سړو لونـګ او دوه درې نـور هلکـان کوم چي عمرونه ئې وجلب تـه برابـر وو، د موټرونـو را کښته کړي وو، ټول ئې يوځای ښار ته وړل.

څـه وخت چـي عسـکري موټر د ښـار پرخوا حرکت کاوه، نو د لونګ مـور، کـوتره او د کـوترۍ نيکه هم دغه موټر ته ورپورته سول. که څه چي سرتيرو ئې مخـا لفت کاوه، خـو د دوی زاری او د لونـګ د مـور ژړا وه، چـي د لوی افسر پر زړه خدای د رحم اوبـه تيري کړې، اجـازه ئـې ورکـړل چـي دوی مـوټر تـه پورتـه سـي. مشـر افسـر سرتيرو ته وويل:

- ښـځي ورسـره دي، تـر ښـاره بـه ئـې پـه مـوټر کـي ورسوو.

لوی عسکري موټر ښار تـه د رسيدو سره سم د جلـب او احضــار د کميســارۍ مـخ تــه ودرېـدئ. لونــګ او نــور هلکـان ئـي د موټره کښـته او د کميسـارۍ افسـرانو تـه ئـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسپارل. د کميسارۍ سرو د خپلو اصولو برابر لونګ او نورو جلبيانو ته فورمې واچولې. يوه افسر د لونګ څخه د تذکرې غوښتنه وکړه. لونګ تذکره نـه لرلـه. د لونـګ مور چي د ليري خپل لونګ ته کتل او دعاګاني ئـې کولې، ژر افسر ته ورنژدې سوه. افسر ته ئـې و ژړل، چـي وروره، دغـه يـو زوی لـرم، کونـډه يـم، رحـم رابانـدي وکـړئ، دا زوی مي را خوشي کړئ.د دې زاريو ګټه نه کوله.

نو د لونګ مور و افسر ته وويل:

- وروره! زوی خو مي تذکره نه لري. اما دغه د پـلار تذکره ئې را سره ده، واخله. يوه سرتيري د لونګ د مور څخه تذکره واخيستل؛ د مکلفيت افسر لعل محمد خـان تـه ئې ورکړه.

د مکلفيت افسر يو پخوانی ښوونکی لعل محمد خان و، چي ټولو لعل بالـه. هغـه د لونـګ د پلار تـذکره واخيستله. کله چي ئې افسر تذکره پرانستل، په تذکره کي ئې د اکبر خـان پـر عکـس بانـدي سـترګي و لګيـدې. لعـل د اکبـر د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عکس په لیدو سخت غمګین سو، او بې اختیاره ئې تر ستر ګو اوښکي راغلې .

ټولـو ناسـتو افسـرانو ولیـدل، چـي د تقـوا لرونکـی لعـل محمـد خـان سـترګی لـه اوښـکو ډکـی سـوی. دا پـدې چـي د لونګ د پلار د تذکری په لیدلو سره لعل محمد خـان تـه د اکبر او نیک محمد معلم د بې ګناه وژلـو کیسـه ور پـه یـاد سول. دا غمجنه کیسه په کلي کي هر چا اورېدلې وه. امـا افسـر لعـل محمـد خـو اکبـر او معلـم نیـک محمـد دواړه لـه نژدې هم پیژندل.

افسر لعل محمد خپل قلم پر میز کیښود او کار ئې بس کړ. یوه اوږده د خفګانه ډکه سا ئې و ایستل، بیائې نورو افسرانو ته وویل:

ـ دغه هلک به سبا ځیره کړو.

افسـرلعل محمـد دخپلـه ځایـه را ولاړ سـو راغـئ او د لونـګ د مـور پـه خـوا کـي پـر مځکـه کښیناسـت او د لونـګ مور ته ئي ویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- خوري! ما وبخښه، ما تاسي و نه پيژندلاست، د اکبرکاکو د عکس په ليدو اوس پوهه سوم چي ته خو زموږ د کلي د اکبر کاکو ماينه ئي.

د لونګ مور حيرانه پاته سول، چي په ښار کي دا لوی افسر ما څه پيژنی؟ او بيا د لوی افسر تر سترګو اوښکي را بهيږي. باور ئي راغئ چي حتمي دې مي پيژني، نو اړتيا نسته چي ځان پټ کړم . افسر لعل محمد ته ئي وويل:

- هو، وروره؛ زه د شهيد اکبر ښځه يم.

افسر لعل محمد د لونګ مور ته وويل:

- خوري، پر خدای ګرانه ئې، چي زه نن دلته يم، که نه اوس به خدای خبر لونګ په کوم ليري ولايت کي سرتيری وای.

لعل محمد چي پخوا يوازي په لعل معلم مشهور و، اوس لوی افسر دئ. هغه د لونګ مور او نيکه ته ځان ور وپيژندئ. وئي ويل:

- زه ستاسي د کلي معلم لعل يم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه دوی ته بلنه ورکړل، چې راځئ، زما سره کور ته ولاړ سئ.

د لونګ مور د معلم لعل نوم د خپله وروره معلم نیک محمد څخه ډېر اوریدلی و، چې ښه سړی دئ. هغې د معلم لعل وړاندېز ومانه. لعل هم دوی ټول خپل کور ته بوتلل.

تر ډوډۍ او چایو ورکولو وروسته ئې لومړی د لونګ مور ته خپله خواخوږي او ډاډ ګیرنه څرګنده کړه او وروسته ئې د لونګ د موره څخه پوښتنه وکړه:

- خوري! پدې خبره مي پوه کړه، تاسي څنګه او د څه دپاره ښارته راغلاست؟

د لونګ مور معلم صاحب لعل ته وویل:

- وروره، ستا څخه به ئې څه پټوم. ښار ته موږ یوه مجبوریت راوستو. که څه چې هلته په کلیو کي ملا صاحبانو موږ ته ویل، ښار ته سره کُفار راغلي دي. د ښار خلګ هم ورسره کافر سوی دي. د مسجدو څخه ئې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینماګاني جوړي کړې دي، اذان نسته او نور داسې څه....

هغې زیاته کړه:

- اه وروره! اوس نو ته راته ووایه، چي د دې سرو کفارو په څنګ کي به ایا موږ ژوند وکولای سو؟ که رښتیا داسي وي، لکه هغوی چي هلته موږ ته ویل، نو اوس لا سري وخت دئ، وروره؛ موږ به پر بله ولاړ سو، چي خدای مه کړه، دلته مي دا لونګ زوی څوک را کافر نه کړي.

معلم لعل د لونګ مور ته په خندا وویل:

- خوري، موږ ته وګوره چي کافران سوي یو که نه؟

د لونګ مور وویل:

- نه وروره، خدای دي خوله نه را کوي، په تاسي کي خو والله که هيڅ بدلون راغلی وي.

معلم لعل د لونګ مور ته وویل:

- خوري! هغه چي کافر وو، هغه هلته هم کافر وو، او دلته هم کافر دي. هر هر چيري چي ولاړ سي کافردي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوري، هر څوک يو مجبوريت لري. موږ دا سره او سپين مخي کافران نه دي را بللي، او نه مو راوستلي دي. دوی په خپله راغلي او په خپله به ځي.

- خوري! څه وکړو، چيري ولاړ سو؟ تا خو په کلي او پاکستان کي هر څه د سر په سترګو وليدل، ايا اکبر کاکو کافر و، که ستا ورور معلم نيک محمد کافر و؟

د کوتري نيکه چي تازه ئي د مازېګر او ماښام لمونځونه د کور دباندي په مسجد کي کړئ وو، ملا، مسجد او په جمعه د زيات شميرخلګو لمونځ ئي ليدلي و، خبره ونيول؛ د لونګ مور ته ئي وويل:

- خوري! ټولي خبري درواغ دي، زه دا اوس د ماجت (مسجد) څخه راغلم.

دوی دغه خبري کولي چي د ماخستن اذان ئي واورېدئ.

د کوتري نيکه زياته کړه:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ما خو دغسي ډېر خلګ يو ځای په ملا پسي ولاړ بل ځای نه وو ليدلی. د اودس تازه کولو سم ځای او هر څه برابر؛ ټولو خلګو خپل لمونځونه وکړل.

د لونګ مور وويل:

- ورورە، د خپل ورور او ميړه په باب څه ووايم. ورور خو مي څه کوې، چي خپله ملا و، د اکبره سره مي زيات تر پنځه ويشتو کلونو ګډ ژوند تير کړ. قسم په خدای که هغه يوه ورځ هم لمونځ قضا کړئ وي او يا ئې د بل حق خوړلی وي.

- ښه، نوخوري؛ چي خبره داسي ده، اوس نو ته خپله راته ووايه، د هغو په نوم مجاهدو او د هغوی د قومانـدانانو کړنـي اسـلامي وې؟ هيڅکلـه نـه. اوس د پاکستان نوکران موږ ته اسلام راښئي. زموږ افغانان پاک او سپڅلي خلګ دي. د پاکستان او نورو پرديو هيوادونو په اصلي مقصد نه پوهيږي.

د لونګ مور په جرات سره ورته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ورورره! قسم په خدای ج درته یادوم، درواغ هم نه وایم، د درواغجن دي مخ تور سي. د هغو ټوپکیانو یو کار هم مسلمانانو ته نه پاته کیدئ. داسي عملونه ئي کول، چي ته باور وکړه، په ویلو او یادولو ئې زه چي یوه افغانه ښځه یم، و لچي (والله چی) شرمیږم.

معلم لعل محمد چي اوس په ښار کي لوی پوځي افسر و، داسي وویل:

- ښه خوري، اوس به نوزه درته ووایم: که چیري تاسي غواړئ په دې ښار کي ژوند وکړئ، نو په ښار کي هغه ځوانان چي عمرونه ئې عسکرئ ته برابر وي، هغه باید په جبري توګه دوه کاله د مکلفیت عسکری او بیا د احتیاط دوره عسکري خدمت وکړي. او که نه په ښار کي پر دغه سن برابر هلکان نه خواري کولای سي او نه هم ګرځیدلای سي.

که ستا خوښه وي، اوس لا زه کولای سم، لونګ د ځان سره سرتیرئ کړم، د شپې به پر کور وي، یو څه تنخوا به هم لري.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبرې په اورېدو چې لونګ به "د شپې پر کور وي او معا ش به هم لري"، د لونګ مور څه چې کوتره هم زیاته خوشحاله سوه. په تنخوا خو د لونګ مور پوهیدله، چې اکبر به کور ته راوړله. لعل معلم صاحب دوی ته دا هم وویل:

- که د خدای رضا وه، تا ته به هم ستا د مېړه او ورور د شهادت وثیقې در جوړې کړم، د دوی دواړو تنخواوې به هم درکول کیږي، کوپون به لري. او ارام به دلې (دلته) خپل ژوند کوئ.

تر ډېرو خبرو او دلایلو ویلو وروسته، د لونګ مور ومعلم لعل ته وویل:

- ستا خوښه ده، ته مې په دین او دنیا ورورئې، ته په پوهیږې، په څه کې چې زموږ خیر ګڼې، هغه به کوو.

بله ورځ لونګ د معلم لعل په مرسته سرتیرئ سو. د لونګ په عسکرئ کې لږ وخت تیر نه و، چې معلم صاحب لعل نوره مرسته ور سره وکړه. د لونګ د پلار اکبر او ماما ملا نیک محمد د شهادت وثیقې ئې ورته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړي کړي. د لونګ موراوس د هغو د شهادت حقوق په لاس راوړل. او پدې کار سره ئې په ژوند کې پوره بدلون راغلی. هغو د ځان له پاره جلا کور په کرایه ونیو او د معلم لعل د کوره ووتل.

څه وخت وروسته چي د لونګ د مور زړه د میړه او ورور د شهادت د حقوقو په لاس راوړلو، د هغوی د کوپونونو د اجرا او د لونګ د عسکری د تنخوا د را چالانه کولو د خوا څخه را بې غمه سوه، نو ئې یوه شپه په سړه سینه سره د کوتري نیکه ته دا خبره وریاده کړل:

- کاکا جانه! که ستا خوښه وي، ستا لمسۍ (کوتره بې بی) به زما زوی لونګ جان ته نورپه نکاح کړو؟

د کوتري نیکه بې له ځنډه پر را غبرګه کړل:

-ښه خبره ده، کوتره څه وائي؟ ربښتیا د لونګ غوندي ځوان بیا چا ته رسیږي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ مور، د کوترې نیکه، معلم صاحب لعل او د هغه کورنۍ د مسجد ملا راوستۍ. د لونګ او کوترې د نکاح او د واده مراسم ئې په لنډ ډول پر ځای کړل.

د کوترې او لونګ تر واده وروسته نو د کوترې نیکه هڅې پیل کړې، چې د خپلې ښځې او اولادو پته پدې لوی ښار کې معلومه کړي. د کوترې نیکه خو څو ځله پخوا هم دې ښار ته راغلی و، نو ځکه دی په ښار کې لږ بلد و.

د کوترې د مور د ورکې خو زیات کلونه تیر سوي و. دوی فکر نه کوي چې هغه دې ژوندۍ وي. له بلې خوا، نه پوهیدل چې هغې به پر کومه خوا مخه کړې وي. شاید بل میړه ئې کړی وي، او نور...نور فکرونه ئې په سر کې ګرځیدل.

نور لونګ یو کلیوال هلک نه دئ. هغه په ښار کې ژوند کول زده کړل. هغه اوس یو سرتیرۍ دئ،په عسکري قشله کې و اوسیدئ. د لیک او لوست د زده کړې په کورسونو کې درس هم وائې. مور او ښځې ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئې هم کور ته د ليک او لوست د زده کړو ښوونکى ورځي او هغو ته هم ليک او لوست ور زده کوي.

بل اړخ ته، د درو تنو معاشونه ئې هم کور ته راځى او درې کوپونونه هم لري. د کوتري نيکه سپين ږيرى د ي. مسجد ته ځي او کور ته راځي. هغه ضمناً د خپلي ښځي او اولادونو د پيدا کيدو پوښتني او هڅه هم کوي.

د لونګ د مور ژوند د اقتصاد له پلوه اوس ښه و. شپږ مياشتي وروسته لونګ د زده کړو له کورسونو څخه په ښه نومره بريالى سو. د هغه خو ليکل او لوستل له پخوا څخه هم زده و. نو معلم صاحب لعل ورسره بيا هم مرسته وکړه، لونګ ئې له سرتيرى څخه د بريدمن رتبې ته ور پورته او افسر کړ.

لونګ ته خداى ښه ځواني، قد، اندام او استعداد ورکړى و. هر څه ئې ژر زده کول. د خپل کار، فعاليت، او جنګي مهارتونو له کبله ئې د څو لنډو کلونو په بهير کي فوق العاده ترفع ګانى وکړې، لوى افسر سو او د يوې عسکرى لوا تر قوماندانۍ پوري ئې ځان ورساوه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ اوس د ښار د خلګو او حکومتي چارواکو خولو ته ولوېدئ. په هر ځای او هر مجلس کې د قوماندان لونګ نوم د نموني په ډول يادېدئ. هغه په صداقت، جرات، ميړانه، ښايست، او زړور قوماندان سره مشهور سو.

د کوتري مور او د ټوپکوال قوماندان ښځه چې ډېر کلونه پخوا کله چې د هغې ميړه غوښتل، هغه بيګناه ووژني، خو هغه په توره شپه کي له کوره وتښتيده، هغه هم دغه ښار ته راغله او د ښار په لوی روغتون کي ئې د اجيری په توګه ځان ته کار پيدا کړ، د خپل ميړه څخه چي ئې کم کوچنی لاره، هغه کوچنی (سمندر) نو اوس ځوان سوی و.

په روغتون کي د کوتري مور د سمندر د مور په نوم بلل کيده. سمندر په ښوونځی کي و. څه وخت چي د کوتري مور د خپل کار پر وخت په روغتون کي د ناروغو او زخمي سرتيرو له خولي څخه د قوماندان لونګ د ځوانی او غيرت خبري اوريدلې، نو په فکر کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ئې ورګرځېدل، چې دا لونګ بـه څـوک وي؟ ځکه ښـه رنګ او ښه اخلاقي هلک خو هغه زموږ د مزدورى خالـه زوى لونګ و. بیا به ئې د ځانه سره ویل: نـه، هغه بـه نـه وي. هغه ګوره، دا ځاى او دونه لوړ منصب؟؟؟

*** *** **

شپې ورځې تیرېدلې. یوه ورځ ئې په روغتون کې لـه ډاکټرانو څخـه واورېدل، چې نن قومانـدان لونـګ د خپلو نـاروغو سـرتیرو لیـدو تـه روغتـون تـه راځـي. د کـوترې مـور او نـور کــارکونکی وګمــارل سـول، چــې ژر ژر صفایی وکړي. د کوترې مور خپل کـار پـاى تـه ورسـاوه. غرمـې تـه نژدې دا دئ هغه ښایسته جګ ځوان افسر پـه پوځي دریشي کې روغتون ته راغئ.

د کـوترې مـور چـې پـه واقیعت کـې د قومانـدان لونـګ سکه خوابښې هم وه، په غورغور لونګ ته وکتل، کټ مټ هغه د دوى د مزدوري د خالـه زوى تـه ورتـه و. زړه ئـې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څـو ځلـه راغونـډ کړ، چـې خبـري ورسـره وکـړي، خـو جرات ئې و نه کړ. د ځانه سره ئې بيا وويل:

- نه چي کوم بل څوک وي، او کـه هغـه وي چـي زمـا له خوا د هغه پيژندګلوي پر ځان بده ونه ګڼي.

بلـه ورځ ئـې لـه نـاروغو او زخمـي سـرتيرو څخـه د قومانـدان لونـګ د کلـي او کـور پوښـتني پيل کـړې. د هـر نـاروغ او زخمـي څخـه ئـې پـه داسـي حـا ل کـي پوښـتني کولې، چي بيربېدله هم، که يو ځل چا وويل چـي د څـه لـه پاره پوښتنه کوې؟

نو هغې په ډېر احتياط سره پوښتنه کوله :

- دا ستاسـي قومانـدان لونـګ ډېـر ښـه سـړی دئ، دی څوک او د کوم ځای دئ؟

لکه څنګه چي دې خپل ځان وخلګو تـه سم نـه سـوای ورپيژنـدلای، لونـګ بيـا تـر دې هم پـه ژونـد کـي زيـاتي ستونزی درلودلی. د هغه خپل سرتيري هم د ده پـه اصـل او نسب نه وه خبر.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزمانې څرخونه، د ژوند اړخونه

د کوترۍ مور چې د شپې خپل کور ته ولاړه، له ډېرې خوشحالۍ ئې خپلې مور، خور او ورور ته چې هغو ئې پخوا لا په روغتون کې د کار کولو پر وخت پیدا کړی وو، او اوس یو ځای سره اوسیدل، فکر ئې نه و، چې د خپل زوی ومخته ئې دا سې یوه خبره یاده کړه:

- مورجانې!خدای مې دې غاړې نه بندوې، والله دغه د لوا قوماندان لونګ چې هر ځای ئې خلک خبرې کوې، نن په روغتون کې ما ډېر د نژدې ولیدی؛ کټ مټ هغه زمونږ د مزدورې خاله زوی و.

د کوترۍ مور پدې خبرې یادولو سره ځان ته بله ستونزه را وزېږوله. هغې چې ټول وختونه له خپل زوی څخه دا خبره پټه ساتله، نه ئې غوښتل، چې زوی ئې خبرسې چې دوی څوک دي. مګر اوس ئې خبره تر خوله ووتله. سمندر زوی ئې اوس زلمی دئ، لا هم نه پوهیږي، چې دی پلار لري او پلار ئې ژوندی او یو ټوپکوال قوماندان دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور خپل زوی له واقعیته نه و خبر کړئ. سمندر چې د مور لـه خـولې ځـځـه دا خبـره واورېدل، چـې د دوی د مـزدوري زوی؛ پـه فکـر کـې ډوب سـو. هغـه خپلـه مـور ټینګه ونیوله:

- مــور! ستاســې د مــزدوری زوی؟ یعنــې تاســې مـزدوران لـرل؟ مـا تـه خـو دې دا خبـره تـر اوسـه نـه وه کړې. اوس رښتیا را تـه ووایـه، تـه د چا لـور او زمـا پـلار څوک دئ؟ چیري دئ؟ څه سول؟ مړه دئ او که ژوندی؟

دسمندرمورحیرانه پاته سوه او پر خپلـه خبـره پښـیمانه وه .هغه رازچې د ې څه کم شل کالـه پټ سـاتلې و، اوس مجبـوره سـوه، چـې وئـې وایـې .مګـر، د خپلـې خبـري د اثبات له پاره چې د دې زوی سمندر د ټوپکوال قوماندان زوی دئ، دا خواره په لاس کې کم سند نه لري. او که ئې زوی قوماندان ته ور هم سي، هغـه ئـې کلـه منـي، چـې دا دده زوی دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې پیښې یوازنې شاهدان خو یو خدای او بله د کلي د لونګ مور وه، چې دلته نسته او بس. نو نه ئې سوای کولای، زوی ته قناعت ورکړي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمندر سرتيرى سو

هغه وخت د زوى او مور تر منځ خبره خرابه او پيچلې سوه، چي زوى د خپلې مور څخه وغوښتل،ده ته ووائي، د ده پلار څوک و؟ د سمندر مور يوازي د سمندر د پلار نوم يادوي، خو دا خبره نه سي کولاى، چي ميړه ئې مړ، ژوندى، د کوم کلي او اوس چيري دئ. ځکه که د ميړه يا سمندر د پلار سم معلومات زوى ته ورکړي، بيا نو بايد دا خبره هم وکړي، چي دا ولي او په څه سبب د ميړه د کوره راوتلې وه؟

که د سمندر مور وسمندر ته د ده د پلارد کوره څخه د خپلې تيښتي بيان هم وکړي، د خپلې خبري د درستوالي او سموالي هيڅ سند او شاهد نه لري.څو دا ثابته کړي، چي سمندر زوى ئې د خپل ميړه څخه دئ. ميړه ئې ژوندى او ټوپکوال دئ او دا د هغه د ظلمه را تښتيدلې وه .

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمندر هم اوس ځوان دئ، ملامت نه دئ، بايد پوه سي، چي دی ځوک دئ؟ مور ئي نه سي کولای، خپل زوی ته قناعت ورکړي او که د سمندر مور دا خبره وسمندر ته وکړي، چي ته د ټوپکوال قوماندان زوی ئې،څنګه به سمندر دا ومنی چي دی دهغه زوی دئ.

په نتيجه کي خبره د زوی او مور تر منځ په بې باوري او بد نيتی واوښتله. سمندر له کوره ووتی او له موره مرور ولاړی.

په ټول هيواد کي وضعه او شرايط دښمنانو داسي را جوړکړي وو، چي ځوانان او زاړه هر يو چي به له کوره وتی، د ژوند کولو بله لاره نه وه، بې له دې چي سيده به ځي د دولت د پلويانو او يا د هغه د مخالفو په جال کي به بنديږي.

هر د کوره وتلی او خفه ځوان به سرتيری کيدئ يا به ټوپکوال کيدی ډوډی د ټوپک دخولې سره تړل سوې وه. د سمندر د مور وکور ته په نژدې سيمه کي د قوماندان لونګ لوا پرته وه. په دغه ولايت کي هم د نورو ولاياتو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شان هر د مور او پلاره مرور او خوارئ نه لرونكى ځوان به د قوماندان لونګ تر پوځي قرارګاه ځان ور رساوه او هلته په خپله خوښه سرتیرئ کیدئ.

سمندر ته هم یوازي دغه لاره معلومه وه؛ کله چي د موره مرور سو، نو سیده هلته ورغلئ. په خپله خوښه ئي ځان عسکر کئ. کله چي د لوا قوماندان مخ ته د نوو ځیره سوو سرتیرو د نومونو، شهرت او ځیره خطونه کښیښودل سوه، هغه د ځیره خطونو په لړ کي د نوي په خپله خوښه راغلي ښایسته کشر ځوان عکس سمندر تر سترګو سو.

قوماندان نوی داوطلب سرتیرئ ځان ته ور وغوښته، څه معلومات او پوښتني ئي ځیني وکړې. تر خبرو اترو وروسته ئي نوی سرتیرئ (سمندر) ته چي لا اومه خوله هلک او په رنګ ښایسته و، د هغه دعزت د خوندیتوب له پاره د قطعي قوماندان ته امر وکړ، چي دغه ځوان (سمندر) د محاربوي قطعاتو څخه را وګرځوي او دلته ئي د لوا په قرارګاه کي وساتئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سمندر چي د درس ویلوسره مینه نه وه پرې سوې، د لوا د قوماندان لونګ نوره هم ورسره مینه پیدا سوه. د سمندر په لیدو به د لوا قوماندان لونګ ته خپل د ژوند داستان ور یاد سو. نو ئې د سمندر سره مرسته کول، چي د سرتیرۍ د وظیفې په څنګ کي خپلو زده کړو ته ادامه ورکړای سي .

ځکه سرتیرئ سمندر د لوا قوماندان لونګ ته ویلي و، چي دی پلار نه لري، د یوې کونډې ښځي زوی دئ. د یتیمولی او بې پلارولی په اور د لوا قوماندان لونګ تر سمندر مخکي سوځول سوی و.

د سمندر په وړاندي د لوا د قوماندان د پیرزوینی او ښه نظر لرلو له امله، په قطعه کي څوک د سرتیري سمندر سره ډېر سر نه ګرځوي. هغه د شپې کور ته نه تلئ؛ ځکه د مور سره مرور و. د لوا قوماندان وخت نا وخته چي په خپل کور کي کوم کار درلود، د هغه کار د سر ته رسولو له پاره ئې سرتیري سمندر ته وظیفه ورکوله.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ یـو د دوی څخـه نـه پوهیدل،پـدې چـي سـرتیرئ سمندر څوک دئ؟ نه د لوا قوماندان لونګ، نـه د قومانـدان ښـځه کـوتره، نـه د کـوتري نیکـه او نـه د لـوا د قومانـدان مـور. پـه واقیعـت کـي سـرتیري سـمندر د کـوتري سـکنی ورور دئ.

هلته د سمندر مور پـه خپـل کـور کـي چـي د ځانـه سـره هر څـه وژړل، او هر څونـه انتظـار چـي ئـې وویست، د خپـل زوی احـوال ورتـه معلـوم نـه سـو. د سـمندر مـور پـه کـور کـي د خپلـي مـور، خـور او ورور تـر منتونـو لانـدي هم راغله. ټولو ورته وویل، چي ستا د بې پر وائـي لـه لاسه و، چي یو ځل د میړه لـه کوره وتښـتیدې، موږ دي ټوله و زورولو، بیا دي زوی پیدا کړ،

اوس دي زوی درڅخه وتښتید.

پلار مو ستا له لاسه ورک سو، کور، کلـي او جایداد هم ستا لـه لاسـه را څخـه پاتـه سـو. تـه اوس څـه بـلا ئـې، ګوره چي دغه هلـک سمندر دي لا د چا زیږولـی دئ او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـه دي د روغتـون څخـه د بـل ارمـونی اخیسـتئ او لـوی کړئ و؟

د سمندر مور تر سخت فشار لاندي ژوند تيراوه. سره لـه دی چي نژدې شل کاله د دې د سرگردانیو لـه شروع څخه تیر سوي و، بیا هم خپله مور، خور او ورور ئـي لا ملامته بولي، نور خلگ خو هلته پرېږده. د ټولو فشارونو سره سره بیـا هـم هغـې پـه روغتـون کـي خپلـه دنده نـه خوشي کول او له دی لاري ئې خپل ژوند کاوه.

د خـدای کارونـه دي. يـوه ورځ بیـا پـه روغتـون کـي ډاکټـران پورتـه کښـته کیـدل. ویـل کیـدل، چـي د قومنـدان لونـگ ښـځه د اولاد د پیدا کیـدو پـه خـاطر و روغتـون تـه راوړي.

د کـوتري د مورعلاقـه زیاتـه سـوه، چــي حتمــي بــه د قوماندان ښځه له نژدې په خپلو سترگو ووینې. د قوماندان لونـگ ښـځه ډاکټرانـو پـه ځـانګړی واټ کـي بستر کـړه. د قومانـدان د ښـځي خـدمت تـه د روغتـون هـر ښـځینه او نارینه کارکوونکي نه پرېښودل کیدل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوازې ځانګړي او ټاکلي ډاکټران ورتلل، او هغوی ليدله. د لونګ اصلي خوابنې يعنې د کوترې مور چې کلونه کلونه په دغه روغتون کې کارګره وه، او زيات اعتبار ئې په روغتون کې درلود، بيا ئې هم د لوی قوماندان ښځه نه سوای ليدلای.

بله ورځ ئې کتل، چې د لوی قوماندان د ښځې ليدلو ته هغه د دوی پخوانۍ مزدوره د لونګ مور په لوړ سر راغله او د روغتون ټول پرسونل ورسره په ادب پورته او کښته کيږي.

اوس دا د يوه لوی قوماندان مور ده؛ هر څوک ئې په ړغ تيارسی ولاړ وي. د لونګ خوابنې د کوترې مور چې د هغې د ا دبدبه وليده، ځان ئې تير کړ، وئې نه غوښتل د لونګ مور ئې وپيژني. خو تر ډېره بريده په زړه کې خوشحاله سوه؛ پدې چې د لونګ مور خو د دې د اولاد د په نس کولو په ټول جريان خبره ده. او بل د دې سره هغه وخت ښه جوړه وه. د ځانه سره ئې پرېکړه وکړه، چې يوه ورځ به د خپلې مور سره يو ځای د قوماندان لونګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـور تـه ورځـي، چـي هغـه د دې د اولاد د پـه نـس کيـدو کيسه د دې مور ته وکړی، او پدې ډول ئې د غمونو پيټی يو څه سپک سي.

د کوتري مور لا د خپلي مور سره د لونګ وکور تـه د ورتلو خبره پخه کړې نه وه. په ښار کي اوازه خبره سوه، چــي خـدای دي خيـر پـيش کـړي. د لونـګ لـوا د کومـو عمليـاتو تيـاری نيســي. ټـول خلـګ پـه ډار کــي وه او نــه پوهيدل، چي کمي خوا ته به ئې مخه سي.

د قومانـدان لونـګ ښـځه (کـوتره) پـه روغتـون کـي وه، قوماندان لونګ ته دنده ورکړل سوه، چي په ولسواليو کـي تلاشـي او تصـفيوي عمليـات وکـړي .د لونـګ تـر مشـرئ لانـدي لـوا پـه ټولـه سيمه کـي د يوې سر سـختي منظمـی جنګـی لـوا پـه توګـه د دښمن پـه ليکـو کـي هم وېـره خپـره کړې وه.

تبليغــات داســي و، چــي د ښــاره څخــه مــخ پــر ختــيځ عمليـات کيږي. دښمن لـه دغـه پوځـي لـوا څخـه سخت پـه وېره کي و، نو ځکه له سيمي څخه وتلي وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان لونګ سخت انظباط لرونکئ افسر و. هغه ته ورکړل سوئ پلان د له ځانه سره ترهغو پټ ساتی، چي دپياده کولو وخت به ئې رارسيدئ. همدا سبب و، چي د عملياتو په ټاکلي ورځ قوماندان لونګ د مخکنيو تبليغاتو خلاف قوماندە ورکړه، مخ پر ختيځ نه، بلکي مخ پر لوېديځ ئې پوځي او تصفيوی عمليات د دښمن په بې خبري کي پيل کړل.

د عملياتو پر وخت سخت جنګونه را منځ ته سول، دواړو غاړو تلفات ورکړل، ډېري ککری تر خاورو لاندي سوې،زيات خلګ زخميان او يو شمير جګړه مار د حکومتي سرتيرو په لاس کي ژوندي کښيوتل. بل لور ته، يو شميرسرتيري د حکومت د مخالفينو په لاس هم اسير سول. د دولت مخالفينو يا د ای،اس ای نوکرانو چي اسيران نيول، هغوی به ئې ټول وژل. مګر، حکومتي لوری زخميان روغتون ته وړل او اسيران ئې د وخت څارنواليو ته د تحقيق دپاره سپارل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ځل د زخميانو په منځ کي کليوال ظالم قوماندان د کوتري پلار د لونګ خُسر هم اسير سوی و. د لوا سرتيرو او نورو افسرانو هغه نه پيژندئ. کله چي زخميان روغتون ته راوړل سول، لونګ خپل خُسر دروغتون له عمومي واټ څخه را جلا اوځانګړي واټ ته يووړئ.

اوس نو د کوتري مور او پلار دواړه يو په بل ناخبره په يوه روغتون کي دي. د کوتري مور کارګره او پلار ئې اسير او زخمي بستري دئ. د دې کلونو په موده کي د کوتري مور د سواد د زده کړو د کورسونو په برکت سم ليک او لوست کولای سي، د کار کولو پر وخت د هر زخمي شهرت لولي.

قوماندان لونګ چي د کوتري مور نه پيژني او خبر هم نه دئ چي هغه هم دلته په روغتون کي کارګره ده. نو د خپل زخمي او اسير سوي خسر د ساتني له پاره د خپل باور وړ سرتيرئ سمندر راوغوښتئ، چي په اصل کي د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدغه زخمي اسير قوماندان زوی و، هغه ئي هلته وظيفه دار کي.

د لوا قوماندان پوهيدئ، چي زخمي د مجاهدو قوماندان د ده خُسر دئ. خو پدې بيا نه پوهيدئ، چي سرتيرئ سمندر بيا د همدغه زخمي زوی او د ده اخښی دئ. هغه پدې هم نه و خبر، چي خواښې ئې هم په دغه روغتون کي کار کوي. اما سرتيرئ سمندر پوهيدئ چي مور ئې په دغه روغتون کي کار کوي، خو ده له هغې څخه ځان پټاوه.

په هيواد کي شرايط دغسي راغلی و، چي د يوی کورنۍ غړي: پلار، مور، زوی، زوم په يوه روغتون کي وو. پلار زخمي، مور کارگره، زوی سرتيرئ يا پيره دار، او زوم بيا د لوا قوماندان و. کوتره د لونگ ښځه د زخمي جنگسالار لور، د روغتون د کارگری لور د سرتيري سمندر خور، يو د بله نه سره پيژندل؛ حتا يو د بل دښمنان وو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرتيرئ سمندر يوازي پوهيدئ، چي مور لري او دلته په هم دې روغتون كي كار كوي. ټوپكوال قوماندان هيڅ فكر نه كوي چي دى زوى لري؛ ځكه دى خو بې زويه و. كوتره هم نه وه خبره چي ورور لري. مور ئې هم نه وه خبره چي لور، زوى او ميړه ئې ټول په دغه روغتون كي دي.

په هغو شپو كي چي قوماندان لونګ په عملياتو كي بوخت و، په دغه روغتون كي د كوتري زوى (زمرى) پيدا سو. قوماندان لونګ چي له وظيفې څخه ستړى راغي، د خپلي مور د ليدو له پاره كور ته ولاړئ. مور او د كوتري نيكه پر هغه زېرى وكى، چي زوى دى پيدا سوى دئ. شكر دى كوتره هم جوړه ده. ټول خوشحاله وو، او مباركي وويل سوه.

قوماندن لونګ په خپل كور كي تر لږ ناستي وروسته د خپلي مور او د كوتري د نيكه سره يو ځاى هغه روغتون ته ورغلل، چي كوتره پكښې بستر وه. قوماندان لونګ د كوتري او خپل زوى تر ليدو وروسته، غوښتل له

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتون څخه ټول یو ځای کور ته ولاړ سي .د درملنی ډاکټر ور ته وویل:

- ضروري دوا او د کوچني له پاره په کار څه درمل به درته را وړم،بیا به رخصت سئ.

ډاکټر ولاړ، لازم او اړین څه ئې په یوه کارتن کې واچول، د کوتري مور چي هلته کارګره وه، هغې ته ئې په لاس ورکړل، چي د ډاکټر سره دغه صندق د ناروغ تر کوټې ورسوي. د کوتري مور خو نو د لونګ د مور په لیدو سره اوس شک نه لري. چي قوماندان لونګ دي د هغې د مزدوري خاله زوی نه وي. او دا چي غوږېدلي (خبره ئې اورېدلی) وه، د ټوپکوال قوماندان لور د خپل مزدور سره تښتیدلي ده، مګر باوري نه ده، چي کوتره به د دغه لونګ سره را تښتیدلي وي، که د بل سره؟

هغې علاقه درلوده چي ژر د قوماندان لونګ ښځه ووینې. کله چي د نا روغ کوټې ته ورسیدله، ډ اکټر ته اجازه ورکړه سوه، چي کوټې ته دننه سي، مګر د کوتري مور ته د ننوتلو اجازه نه وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوترې مور سخته خفه او نا امیده سوه. کوتره او نور چې کله کور ته تلل، د کوترې مخ په چادرۍ کې پټ و. مور ئې مخ ونه لیدی چې خپله لور وپیژني. خیر، پدې ورځ دوی کور ته په خیر سره ولاړل.

قوماندان لونګ چې دوی کور ته ورسول، په دا سبا ئې زړه راغونډ کی، خپلې مور، کوترې او د کوترې نیکه ته ئې وویل، د کوترې پلار او ستا زوم مې زخمي نیولی دئ. کوترې او د کوترې نیکه دواړو وویل:

- کشکې دې دا ظالم وژلی وای.

د لونګ د مور زړه هم ورته پړسیدلی و، خو دا چې کوتره ډېره پر ګرانه وه، نو ئې زوی ته وویل-:

- زویه، ښه دئ چې ژوندی دې نیولی دئ. ته باید په زړه کې رحم ولرې، ستا او د دوی(توپکسالارو) تر منځ باید دا توپیر وي؛ تا ته به خدای د خپلو ښو بدله حتمي درکړي.

لونګ وړاندیز وکړ، چې سبا سهار به مو روغتون ته ور ولم، له هغه سره به وګورئ. اوس هغه بندي او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زخمي دئ. که څه چي زخمونـه ئې ډېر سخت نـه دي، خـو هغـه د غـرور او تکبـر وخـت ئـې نـه دئ. اوس يو عاجزه او بيوزله سړی دئ. ما ځان نه دئ ورښوولی او ده هم نه يم پيژندلی.

په سبا چي دوی ټول روغتون ته ورغلل. د روغتون پـه منځ کـي د مخـه تـر دې چـي نـاروغ تـه ورسيږي، د کوتري مور په مخه ورغله. د کوتري مور خپل پلار چـي نژدې شل کاله ئې نه و ليدلی، وپيژندئ چي د قومانـدان لونګ په څنګ کي را روان و. دهغه په ليدو سره د ښځي د توانه ووتل، يو دم ئې يوه لويه چغه وکړل، د خوشحالی څخه په ژړا سوه، ځکه هغې هيڅ فکر نه کاوه، چي د دې پلار دي ژوندی وي.

ور وئـي ځغسـتل، د پـلار پـه پښـو کـي ئـې ځـان ور واچوه. پلار چي وليدل يوه سپين سری ښځه ئې پښـي مچوي، سره له هغه چي دی هم د چوغي کيدو نه و، بيا هـم ورچـوغئ سـو، ښـځه ئـې را پورتـه کـړه، د ښـځي سترګو ته ئي وکتل، د هغې تر سترګو د اوښکو لاړونـه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

را وتل. ده وپیژندله، چي دا ئې هغه ورکه لور ده. پلار هم باور نه کاوه، چي د هغه لور دي ژوندئ وي.

پلارئې چي په ځواني کي زیات زوړ و، خپل کنترول له لاسه ورکړ، د خلګو په مخکي ئې خپله لور په غیږ کي ټینګه ونیوله، پر دا سر او مخ ئې مچوله اوورسره ژړل یي. پدې وخت کي کوتري هم خپله مور وپیژندله؛ دې هم د چادرئ روی بند پورته کې، د مور سره غاړه تر غاړه سوه. اوس نو پلار، لور، مور، لور او نیکه ټول په ژړا او لاس تر غاړه سول.

قوماندان لونګ چي اوس لوی افسر و، ټول ډاکټران او د روغتون کارکوونکي او مراجعین ګوري، حیرانئ واخیسته، چي پر دا سپین میدان د خلګو مخ ته څه ناري، ژړاګاني او ماتم جوړ سو. هغه ډېر ژر دوی ټول یوې کوټې ته دننه کړل. هلته پلار، لور او لمسئ ښه په ژړا ځانونه سره ستخ کړل.

بیا د کوتري مور او د لونګ مور یو د بله سره مچ کړل. اوس د کوتري مور هغسي بیوزله سوې ده، لکه یو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخت چې د قوماندان لونګ مور د دوی مزدوره وه .په دې منځ کې د کوترې پلار له مشرې لور څخه پوښتنه وکړه، چې په مور، خور او ورور دې څه احوال سته که نه؟ هغه مړه دي،ژوندي دي،چېرې به وي؟

لور ئې ور ته وویل:

- پلاره، هغوی شکر ژوندي دي؛ هم دلته په دغه روغتون کې څو کاله مخکې ما هغوی پیدا کړل. اوس مې دا دئ تاسې پیدا کړلاست.

د کوترې مور ولیدل چې د کوترې په غېږه کې کوچنی دئ، ژر ئې له کوترې څخه پوښتنه وکړه:

- لورې، واده سوې ئې؟ چا ته ئې ورکړې ئې؟

کوترې خپلې مور ته وویل:

- هو، مورې؛ ورکړې ئې یم. د لاس په ګوته ئې نیکه ته اشاره وکړه، چې یعنې ده ورکړم.

مورئې بیا خبره ورغبرګه کړه، چا ته؟

کوترې د لاس د ګوتې په اشاره:

- ده (قوماندان لونګ) ته.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لونګ هم د خپلي خواښـي رنګ څه،څـه ور پـه يـاد سو. د لونګ مور چي زياته هوښياره وه، کوتره او د هغي نيکه ئي پوه کړل، چي د نـاروغ پوښتنه بـه بيا بلـه ورځ وکړو. ځکه ټول پدې پوهيدل، چي د کـوتري د پلار پـه وړانـدی خـو ترهـر چـا زيـا ت د کـوتري مـور دهغـه څخـه ډېره کرکـه او نفرت لـري، نـه چـي د هغـه پـه ليدو سـره، نـوري ستونزي او رسـوائي را منځ تـه نـه سـي. هغـه د کوتري مور ته وويل:

- درځی، ښه به دا وي چي ستاسي کور تـه ولاړ سـو. نيکـه بـه خپـل بچيـان وګـورې، کـوتره بـه خپلـه مـور، انـا، خاله او ماما ووينې.

د لونګ هم د خپلي مور خبره خوښه سوه. دوی ټول د کوتري د مـور کـور تـه ولاړل. پـه کلونـو کلونـو سـره جـلا سوو او ورکو سره پيدا کړل.

قومانـدان لونـګ او مـور ئـې دوی ټـول هلتـه سـره پرېښـوول او دوی خپـل کـور تـه ولاړل. کـوتري تـه ئـې وويل چي سبا به دوی ټول خپل کور ته راولي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سبا ورځ چي کوتره او مور سره یوازي سول، د کوتري مور و کوتري ته وویل:

- لوري! د پلار او ستا د لیدو په خوشحالي نه پوهیږم، زما سر د خواریو دئ. پدې نه پوهیږم چي ولي مي خدای زوکلوي. دا دئ څه کم یو کال کیږی چي ورور دی له کوره وتلی دئ، کور ته نه راځي.

د کوتري دا لومړی ځل و، چي اوری"ورور!". حیرانه سوه. مور ته ئې په تعجب حتا د کرکي او نفرت په سترګه وکتل او وئې پوښتل:

- ورور مي؟ موري زما ورور د څه و؟ ما خو ورور نه درلود...!!! موري! بل میړه دي کړی دئ ؟

مور ئې خپلي لور ته بیا په ژړا سوه او په ژړا، ژړا ئې خپلي لور ته وویل:

- نه، نه، لوري؛ قسم په خدای که مي بل میړه کړئ وي. دغه ئې وخت دی چي زه تا ته د اولاد د په نس کیدو، له کوره څخه د تیښتي او ستا غوندي لور د پرېښولو او خپلو سرګردانیو ټوله کیسه وکړم: خدای دي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چا د سر پر دښمن هم داسې خوارۍ نه تیروي. لورجانی! اصلی کیسه داسې وه.... اوس د شکر ځای دئ چې خاله د لونګ مور ژوندۍ او دلې ده؛ هغې ته هر څه معلوم او خبره ده.

هغې ټول داستان او لیدلې خوارۍ ټکی په ټکی لور ته بیان کړې او ور زیاته ئې کړه، چې ستا خواښې د دې داستان ژوندۍ شاهده ده.

کوترۍ چې د خپلې مور پر تیري کړل سوو خواریوڅخه خبره سول، دې هم ډېر وژل او د خپلې مور لاسونه او پښې ئې ور مچ کړې. بیا ئې مور ته وویل:

- مورې! ما فکر کوي چې یوازې به دلونګ پر مور خوارۍ تیرې سوې وې، خو ستا خوارې او دیدنې هم تر هغې په کمه نه دي.

بیا نو کوترې هم مور ته د خپلې تیښتې او د لونګ سره د واده کولو کیسه وکړه. د لونګ د مور د زړورتیا او د دې سره د مرستې کولو او د نیکه د راوستلو ټول بیانونه.......... ورته وکړل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوترې مور لور ته وويل:

- زما هغه وخت دغه ستا د ميړه نوم خوښ و، مګر ستا پر ورور مې د لونګ نوم ځکه کښېښود، چې د لونګ د مور بيچارې ژوند ډېر سرګردانه و، نو مې د سمندر نوم خوښ سو. هغه اوس شکر ځوان دئ، هغه غواړي وپوهيږي، د چا زوی دي؟ ما دغسې چې تا ته مې د زړه حال ووايه، ده ته خومې له شرمه ويلای نه سواې. زما څخه پر همدغه خبره مرور سو او له کوره ووت، بيا کور ته نه دئ راغلی.

کوتره د خپلې مور د ژوند په غم لړلې داستان ډېره خفه سوه او په چورتونو کې ډوبه سوه. تر څه ځنډه وروسته،ئې و خپلې مور ته وويل:

- مورې! د سمندر په نوم يو هلک خو زما د ميړه سره سرتيری دئ.

د کوترې مور ډېره خوشحاله سوه، او وې ويل:

- شکردئ، زوی سمندر جان مې هم پيدا سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو ټول په خوشحالي سره د کوترې کور ته روان سول.

څه وخت چې کوتره د خپلې مور، نیکه، انا، خاله او ماما سره یو ځای خپل کور ته راورسیدل، ګوري چې په کور کې ئې خوابنې یوازې ده. د میلمنو له پاره هم کوم ځانګړې ترتیب نسته، له خوابنې ئې وپوښتل:

- لونګ تر اوسه پورې کم شی مې د پخیدو له پاره نه دي را وړي؟

خوابنې ئې په کراره ور ته وویل:

- نه زویه، سهار وختي له کوره ووت، ما ته ئې وویل، زه ژر سودا راوړم؛ دا دئ تر اوسه نه دئ راغلی؛ خدای دې ئې په خیر راولي.

- اوس به زه او ته د غرمې غم وخورو، دی به هم را ورسیږي.

لږ شیبه وروسته، د سرای دروازه پرانیستل سوه او لونګ د سودا سره په سرای را ننووت. مور ئې شکر وویست، چې زوی ئې په خیر کور ته راغئ،دهغې د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لونګ د نا وخته راتلو خبره هیره سوه او پوښتنه ئې ځیني و نه کړه. مګر کوتره ورته په قهر وه. څو چې کوتري ځان و ګیلې او جګړې ته جوړاوه، لونګ د خپلې مور، خوابښې او د کوتري له نیکه څخه په بخښنه ویلو سره اجازه واخیستله چې زه باید کار ته ولاړ سم، یو ضروری کار پیدا سوی دئ.

قوماندان لونګ له دوی څخه خبره پټه کړه. د لونګ په بیرته کار ته تللوسره د کوتري مور، انا او نیکه یو لړ شان مړیجن غوندي هم سول.

د شپې کله چې لونګ ناوخته کور ته راغلی، ټولو ته ئې کیسه وکړل، چې خُسر مي له روغتون څخه تښتیدلی دئ او سمندرهم ورسره تللي دئ. د لته کوتري مور چې مخکي ئې یوازي کوتري ته د خپلو خواریو بیان کړی و، اوس ئې د خپلي مور، پلار او لونګ په مخکې د سمندر د په نس کیدو ټوله کیسه وکړه.

د دې داستان په اورېدو سره ټول حیران سول. د لونګ پر خپلي خوابښې ډېر زړه وسو. خو د سمندر د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیښتې په سبب نه پوهیږي، چې څنګه سمندر د قوماندان سره وتښتیدئ. ایا سمندر خبر سوی و، چې قوماندان ئې پلار دئ؟ ایا قوماندان پوهیدی چې سمندر ئې زوی دئ، که څنګه؟

دا پوښتنه بې ځوابه پاته وه. مطلب قوماندان لونګ دوی ټول ښه ساتل او د هغه مور هم دوی نازول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زخمي پيره دار وتښتاوه

قوماندان لونګ چې سهار له کوره ووت، اراده ئې درلوده چې لومړی خپل کور ته څه سودا راوړي. لا ئې سودا کړی نه وه، چې داسي خبر ور ته راورسيدی:

- قوماندان صاحب، تيره شپه د روغتون څخه يو زخمي اسير د توظيف سوی پيره دار سمندر سره يو ځای د روغتونه وتلی او تښتيدلی دئ.

قوماندان لونګ ته چې دا خبر ورسيدئ، نو د سودا رانيول ئې پرېښول، روغتون ته ورغلئ، خپل معلومات ئې په لاس راوړل، او بيا خپلي عسکری قطعی ته ولاړ، چې د پيښي د پلټني چاری تنظيم کړي. همداسي ئې وکړل. دپلټنو کار ئې راپيل کړ.

د ښار امنيتی او کمربندي پوستو ته ئې خبر واستاوه او نوري هڅی ئې هم جاری وساتلې. د قوماندان لونګ سره هغه سوالونه بې ځوابه پاته وه، چې سمندر او زخمي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه سره جوړ راغلل؟ ايا سمندر خپل پلار وپيژندئ؟ اوكه پلار خپل زوی؟

قوماندان ځان ته د دې سوالونو د حل په نيت يوه د كشف همكار ته وظيفه وركړه، چي ولاړ سي، په كلي او پاكستان كي دا خبره ځان ته معلومه كړي، چي سمندر د خپل پلار سره دی او كه پر بله تللی دئ. دقوماندان لخواستولي سړي ته پته ولګيده چي سمندر د هغه تښتيدلي سره يو ځای په كور كي دئ.

دا معلومات ئي قوماندان لونګ ته راوړل او هم دا معلومات ورته و سو، چي تر اوسه پوري سمندر دهغه سره اوسي. مګرهلته داسي اوازه خپره وه، چي د اشرارو قوماندان سره چي سرتيری سمندر مرسته كړې وه، قوماندان د هغه سره دا منلي وه، چي دی به امريكا او يا اروپا ته استوي.

سرتيری چي ځوان او يتيم هلك و، وبهر ملك ته د تللو هيله ئي لرله. مګر د اشرارو په اصطلاح د مجاهدو قوماندان اوس غواړي هغه عسكر ته چي د ده سره ئي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرسته کړې وه، د مرستې په بدل کې خپل لور ور واده کړي.

د لوا قوماندان لونګ ته د دې خبر رارسیدل سخت تمام سول. اوس خو قوماندان لونګ ښه پوهیږي، چې سمندر ئې د ښځې ورور دئ. هغه مجبور سو، د خپلې مور، ښځې، خواښې او نورو دوستانو سره دا خبره شریکه کړي.

د کورنۍ ټول غړي د دې خبر په اورېدو هیښ پیښ پاته سول. د سمندر د ژوند د احوال په رارسیدو د دې پر ځای چې خوښي وکړي، خفه سول. ځکه هر یوه ته دا خبره سخته وه، چې که خدای مه کړه "سمندرد خپلې خور سره واده وکئ" دا شرم به بیا څنګه وړو؟

قوماندان لونګ یو ځل بیا د ژوند په یوه سخته جنجالي معامله کې راګیر سو. ټوله کورنۍ په چورتونو کې ډوب سول. هغه پدې چې لونګ په کابل کې لوړ افسردئ. هغه اوس پدې پوهیږی چې د اشرارو قوماندان ئې خسردئ،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر خسر ئې نه پوهیږی چي قوماندان لونګ د ده زوم دئ.

قوماندان لونګ کولای سي، چي پاکستان ته څوک واستوي؛ مګر نه سي کولای، خپل دغه کورنی راز د بل چا سره شریک کړي. وروسته مجبور سو، د کورنۍ په مشوره دکورنۍ دغړو څخه یو څوک تیار کي چي خپل خُسر ته ئې واستوی، او هغه پدې پوه کړي، چي سمندر د هغه زوی دئ؛ د سمندر او زرکي (خوراو ورور)واده نه سي کیدای.

اوس سوال دا دئ چي کله به ئې د خُسر دا خبره زړه ته تیره سي، چي سمندر د ده زوی دئ. ځکه ده خو زوی نه لاره. پردو خلګو ته څنګه دا ټوله کیسه وکړی، چي سمندر څنګه د مور په نس او وزیږیدئ؟ او څوک بیا کولای سي، دغه کیسه د اشرارو د قوماندان تر غوږه ورسوي؟

د ده د خُسر د بدوعملونو له لاسه د کورنۍ هیڅ غړی ئې دی ته تیار نه دی، چي ولاړ سي او د لونګ خُسر ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول حال ووائي. نه د کوترې نیکه او نه هم د کوترې انا دې ته زړه ښه کوي چې ولاړ سي او خپل زوم د حاله خبر کړي. د کوترې د مور خو د سمندر د پلار خپل میړه ځخه بیخي کرکه کیږی. کوتره هم نه غواړی د ظالم پلار مخ بیا وګوري.

پاته سول د لونګ مور؛ هغه بیوزله سره د دې چې نوره سپین سرې سوې ده، د سفر کولو توانایي هم نه لري او په ربښتیا زړه ئې د اشرارو په تیره بیا د زوی د خُسر ځخه بد او تور دئ. خو د خپل زوی لونګ او کورنۍ د عزت د خوندیتوب په خاطر ئې زوی لونګ ته وویل:

- زویه! ما ستا سره ژمنه کړی وه، چې زه به تر مرګه ستا سره مرسته کوم. مور دې تر تا جارسي؛ ستا د فکر د سموالي په خاطرتر تا ځان قربانه وم.زه به د یوه لاری بلد سړی سره تر پاکستانه ولاړه سم. ته مه غمنجن کیږه.

لونګ چې د مور غیرتي خبري واورېدي، د مور لاسونه ئې ور مچ کړل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- موری! ستا ترغیرت جار سم، خدای دي هر چا ته دغسي غیرتي مور ورکړي؛ تا خو زما سره ټول عمر مرسته کړې ده، هیڅ وخت دي په غم کي یوازي نه یم پرې ایښی. ستا پر ما حق دئ، چي د ژوند تر وروستۍ ګړي پوري ستا خدمت وکړم. زه پر تا باندي نور حق نه لرم چي د کوم کار ووایم. تا تر حق زیات څه ما ته راکړې دي.

- نه زویه! زه پوهیږم چي د سمندر او زرکي یا د ورور او خور واده تر ګناه زیات د راتلونکی ژوند دپاره د خلګو په منځ کي د ټولي کورنۍ پر لمن یو تور داغ پاتیږی. زموږ د کورنۍ پر لمن د دغه تور داغ د لګولو څخه د مخنیوي په خاطر به یو ځل ولاړه سم او خُسر به دي د حاله خبر کړم.

د ټوپکوال قوماندان پاته کورنۍ ډېر کلونه مخکي هغه وخت چي کوتره لور ئې د کوره وتښتیدله، له هغه نه وروسته، قوماندان خپله پاته کورنۍ د کلي څخه د کویټۍ ښار ته یوړه او هلته ئې ځای پر ځای کړې وه. مګر تر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی جنګ وروسته، د قوماندان کورنۍ او میراثخواره تربرونه خبر سول، ټوپکوال قوماندان په جنګ کي ورک سو. د مړی او ژوندي احوال ئې تر کوره رانه غلۍ. ټول خوشحال وو، فکر ئې کاوه چي نوموړی به وژل سوی وي، او کورته به بیا رانه سي.

تربرونه د ده تر ورکي وروسته، خوښ وو. د قوماندانۍ چاري ئې هم مربوط تنظیم یوه بل تربره ته وسپارلې. د کور او جایداد، حساب ئې هر تربور جلا جلا کاوه. خو د مرګ سم خبر ئې تر کوره نه و رارسیدلی. یوه میاشت لا تیره نه وه، چي بې خبره قوماندان ناجوړه خو ژوندی خپل کور ته راغلئ.

د قوماندان په بیا لیدو او ژوندي پاته کیدو ئې یوازنۍ لور زرکه خوشحاله سوه، چي پلار ئې پیدا سو. تربرونه په خاصه هغه چي د ده وجایداد او قوماندانۍ ته غله وو، هغوی ئې په بیرته راتلو ټول خفه سول. د قوماندان لیدلو ته نور ټوپکوال تلل او را تلل. ده به هر چا ته د ځان د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زخمي کيدو بيا را تيښتي کيسه کوله او د سمندر له خوا د ورسره مرستي يادونه ئې کوله.

قوماندان به هر چا ته سمندر ورپيژندئ، چي دغه ځوان و، چي راسره مرسته ئې وکړه. سمندر تر ټولو ښه ځواني لرله، مکتب ئې لوستی و، په حکومت کي ئې عسکری نظام ليدلی و. کله چي په پاکستان کي د افغاني ټوپکوالو ژوند، وپاکستاني مامورينو ته د دوی غوړه مالی او سپيتاني وليدلې، نو پرخپلو راتلوبه وپاکستان ته پښيمان سو، ځکه سمندر ته په کابل کي ژوند، ښوونځی، د خلګو اداب، په پوځی قطعه کي نظم، د افسرانو او سربازانو پاک نفسي، غرور او ميراني به ئې سترګو ته جګي ودريدلي. هغه وليدل چي په پاکستان کي د غرور او ميرانی ځای سپيتاني ډک کړئ وو. ای،اس،ای په افغاني ټوپکوالو کي غرور وژلی و، او دوی ته ئې د سړو په حيثيت نه کتل.

د ټوپکوالو قوماندان سمندر تنظيمي او پاکستاني دفتر ته د ځان سره وړئ. سمندرته د هر دفتر شکل او په

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دفترو کې د ناستو خلګو ناستې او کړه وړه لیدل ورته درس او پند و. هر چیري به ټوپکیانو وقوماندان ته ویل، چې د دې هلک رنګ خو بیخی تا ته سوې دئ، لکه تا چي زیږولی وي.

قوماندان ته د سمندر کړو خوند ورکاوه؟ هغه به وخندل او وبه ئې ویل:

- که رښتیا در ته ووایم، د هغې اولی ورځې څخه چي مې دغه هلک لیدلې دئ ما ته هم هغه خپله ځوانی را په یاد سوه. داسې ښه مسلمان او پر لمانځه ټینګ هلک دئ. زما سره ئې ډېره میرانه وکړه. د سرو کفارو د منځ ئې را خلاص کړم.

سمندر ته د ټوپکوالو ساده خبرو، ناسته، ولاړه او شوده ژوند خوند نه ورکاوه. حتا د خپلي لوا قوماندان لونګ د هغه پاک نفسي، نظم، ډسپلین او پر ده باندې مهربانی به ورپه یاد سول، د ځانه سره به ئې خپل ځان ملامت باله. هغه به د ځانه سره وویل:

- په خپل لاس دې په ځان څه وکړل؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اما د ټوپکوال په زړه کې سمندر ځای نیولی و. ټوپکوال د خپلو خپلوانو او ښځو سره مشوره کوله چې که د دوی خوښه وي، خپله لور زرکه دغه ځوان سمندر ته د ده د مرستي په بدل کي وبخښي.

په دوستانو کي او په تيره بيا په تربرو کي د هيچا دا دوستی خوښه نه وه. يو او بل به ورته ويل، چې د دې هلک نه مور معلومه ده او نه ئې پلار؛ ته څنګه لور ور کوې؟ بل به وويل، چي د ا خو حکومتي، حزبي او کافر دئ، ته څنګه دا کار کوې؟ مګر، ټوپکوال قوماندان به ويل:

ـ نه، دغه هلک تل لمونځ کاوه. يو يتيم هلک دئ، بيغمه او بې بدو سړی دئ. دلته به په کور کي را سره وي، زه هم زوی نه لرم، زه ئې له مرګه ژغورلی يم.

مګر تربرو ليدل، چي ټوپکوال قوماندان ناروغه دئ. هغوی فکر کاوه چي دی به ژر مړسي. تيار ميراث دئ. نژدې ميراثخورو يي دغه دوستي نه خوښول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټوپکوال چي د زخمونو څخه سم روغ سوی نه و، ورځ تر بلي ئې ناروغي سختېدله، نو ئې دا ښه و ګڼل چي د سمندر حق ور ادا کړي. بله ورځ ئې سمندر ته دا خبره وکړه، چي تا زما سره ډېره مرسته کړې ده، ستا د دې مرستي په بدل کي زه غواړم چي خپله لور زرکه تا ته درکړم، خو ته به دلته زما سره اوسې، او زما زوی به ئې، ځکه زه زوی نه لرم.

کله چي د واده او د لور د ورکړي خبره وځوان سمندر ته یاده سول، وخارج ته د استولو خبره ئې په دغه ګړي کي بیخي د یاده ووتل، چي ټوپکوال ته و وائې تا خو زما سره ژمنه کړې وه، چي کم بهر ملک ته دي استوم.

سمندر نوی ځوان وو، د واده سره ئې د هر ځوان په شان مینه وه. خو د ټوپکوالو سره ژوند کول ئې نه خوښېدل. بل خوا ته ئې خپله مور هم د زړه څخه نه وتله. هغه قوماندان ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ما خو تا ته ویلي و، چې زه بل څوک نه لرم بې له یوې مور څخه. مور مي دلته نسته، زه څنګه واده وکړم؟

بلي خواته سمندر پدې شپو کي څو ځله د قوماندان لور زرکـه لیـدلې وه. زرکـه ښایسـته پیغلـه وه، سـمندر نـوی ځوان.اما دا چې هغه ښوونځی لوستې و، په ښار کـي ئـې ژوند کړئ و،زرکه یوه کورنۍ نجلۍ وه. دهغې سره واده کول زړه نازړه کړی و.سمندر په یوازي سر پرېکړه نـه سي کولای. په عمر، د شلو کلونـو پـه شـا و خـوا کـي دئ. تر ډېره حده خپل راتلونکي سنجوي.

بیا ور په یاد سول، چې توپکوال خو زما سره دا ژمنـه هم کړې وه، چې اروپا یا امریکا ته به دي استوم. تر دغه وخته پوري خو سمندر داسي ارزول چي کوم بهرملـک ته به ولاړ سي، بیا به خپلـه مـور هم بوځي. هغه و اروپـا او امریکا ته د تللو په هوس د قوماندان سره را تښتید لـئ و.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمندر نژدې یو کال د قوماندان سره تیرکړ. په اخر کې ئې خپل زړه راغونډ کړ، او ټوپکوال قوماندان ته ئې وویل:

- ستا خبره هم پر مځکه نه اچوم، د زرکې سره هغه وخت واده کوم، چې وبهر ته زموږ د تللو کار اول را جوړ کې، زرکه به هم د ځان سره بهر ته بوځم.

ټوپکوال د خپلې ښځې (د زرکې د مور) سره د سمندر غوښتنه شریکه کړه. د ښځې ئې هم سمندر خوښ و. زرکې هم نه داچې مخالفت نه لاره. بلکې دوه چنده خوښه سوه.وروسته نو قوماندان د سمندر غوښتنه ومنله. هغه یوه قاچاقبر ته نیمې پیسې مخکې له مخکې ورکړې، او ور سره د سمندر او زرکې عکسونه ئې هم ورکړل.

قاچاقبر په درو میاشتو کې د هغوی د تللو د کار د سمیدو ژمنه وکړه. ټوپکوال مخکې تر دې چې دغه درې میاشتې پوره سي، سمندر او زرکه بهر ته سره ولاړ سي، غوښتل چې د سمندر او زرکې واده وسي. سمندر یو بل وړاندیز وکئ، چې که ده ته اجازه ورکړي چې دی یو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل خپله مور ووينې، که هغه ورسره راتلـه، هغه بـه هم راولـې، دلته به زما او د زرکې په واده کې برخـه واخلـې. او که چيرې ئې مور نه را تلله، د هغې ځخه خو به يوه د خداى پـه امـانې راواخلـى، بيرتـه بـه ژر ان شـاالله ځـان راورسوې.

ټوپکوال سمندرته د تللو اجازه ورنه کړه. ځکه هغه لـه دې بيرېدئ، چې سم دم سړى بـه مې دلاسـه ووځـى. هلتـه به ئې مور پښيمانه کړې. نو ولې پـه لـوى لاس سم سړى چې د لور او ښځې مې هم خوښ دى، دلاسه ورکړم. هغـه سمندر ته وويل:

- کلـه چـې ستا او زرکې واده وسو، زمـا بـه هم زړه بيغمـه سـې. تـر واده وروستـه کـه وخـت و، ولاړ بـه سـې، مور به دې ووينې.

سمندر پـه داسـې يـوه حالـت کې راګير و، چې نـه سـې کولاى، پر خپل سر بيرتـه مـور تـه ولاړ سـې، د ټوپکوال خبـره ئـې ومنـل. قومانـدان ژر مـلا راوستـى. د سمندر او زرکې نکاح ئې ور وتړله. نور سمندر د قوماندان د کور

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړی او زوم سو. هغه د زرکي سره يو ځای او په مينه اخته دئ.

سمندر او زرکه د يوې خوا يو د بل خور او ورور دي، بلي خوا وينه او مينه ئې سره ګډه سوه.

هلته قوماندان اوښځي ئې د سمندر او زرکي دښه لوی واده دپاره ترتيبات نيول پيل کړل.

د سمندر او زرکي د واده خبر ښار ته هم ورسيدئ. کله چي د سمندر مور، خور او قوماندان لونګ د کيسې خبر سول، قوماندان لونګ د خپلي مور، خواښی او ښځي په مشوره سره دا ښه تره وګڼل، چي د دې لوی شرم مخه ونيسي.لونګ د کورنۍ غړوته قناعت ورکئ، وې ويل:

دا شرم سبا موږ ته پاتيږی. هغه خلک خوچي د پاکستانی چارواکو په لاس کښيوتي دي، د هغو ځخه چارواکو داسي سړی جوړکړي دي، چي هغوی اوس د خپلي مور (وطن) په کيسه کي نه دي.

پاکستان غيرت، شرم او همت ئې په دوی کي وژلی دئ. په خفګان چي نوم د نامه نه پرې کيږي. زموږ نوم

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس ورسره تړل سوی دئ. نوښه خبره داده چې موردا ځل بیا په تکلیف کم او تر پاکستانه ئې ولیږم. ښه پوهیږم چې دا به مور ته ډېره سخته وي.

د لونګ مور وویل:

- زویه! ستا او د کورنۍ د عزت د خوندیتوب دپاره به ځان اور ته هم واچوم.

د قوماندان لونګ مور وپاکستان ته د ورتلو تیاري نیول. تر لږ ځنډ وروسته، د لونګ مور د یوه اشنا او بلدی سړی سره اراده وکړه، چې د کویټې ښار ته ولاړه سي. په لاره کې ستونزی وې. دوی یو څه په ځنډ سره تر پاکستانه ورسیدل.

پوښتنه پر پوښتنه ئې د ټوپکوال کور پیدا کئ دا هغه شپه ده، چې د ټوپکوال په کور کې د سمندر او زرکي د واده د مراسمو د نیولو په کار نر او ښځې بوخت دي. د لونګ مور د ټوپکوال کور ته ننوتله. زیات کلونه تیر دي؛ د ټوپکوال ښځو د لونګ مور اول و نه پیژنده. ځکه سره له دې چې عمر تیر سوئ، کوچنیان لویان سوي او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځوانـانو ځیـرو هـم تـوپیر کـړی دئ، د لونـګ مـور چـي اوس د یوه زبردست قوماندان"لونـګ "مـور ده، د هغـي پـه جامو، سر او وضعه کـي د پخـوا پـه پرتلـه ډېـر تـوپیر لیدل کیدئ، نو پـه دغـه سبب د ټوپکوال ښځو دا اول ونـه پیژندله.

کله چي ښځو ولیدل، کور ته ئـي یو معمره او معتبره سپین سرې ښځه راغله، هره یوه ئې روغبړ تـه راغلـه. د روغبړ پـر وخـت د خبـرو څخـه د لونـګ مـور وپیژندلـه. ټولي ښخي په تعجب کي ولوېدې، پدې چي اول د لونګ مور څونه په ښه ښه سوې ده او بل دا چي څنګه لـه ډېـرو کلونو تیرېدو وروسته د دوی کور ته راغله؟

هر ډول چي و، د لونګ د مورتود هر کلي ئـي وکـړ او ټوپکـوال ئـي د لونـګ د مـور پـه راتللـو خبـر کـړ. ټوپکـوال هـم پـه فکرکـی ډوب سـو، ځکـه د هغـې زوی لونـګ خو کلونـه مخکي د ده لـور (کـوتره) د کـوزدې پـه شپه د ده د کوره تښتولی وه. د هغـه خُسر ئـي د هغـه لـه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنـده څخـه خوشـي کـړی و، او خپلـه د لونـګ مـور هـم د هغوی سره يوځای د کلي تللې وه.

دی هم نه پوهيدی، چي د لونګ مور بـه اوس څنګه او د څه دپاره راغلې وي؟ بيا په داسي نازک وخت کـي چـي موږ ټول د زرکي د واده پـه کـار و بـار سره بوخت يوو.

ټولو ته تشويش پيدا وو. ټوپکوال خپلو ښځو ته وويل:

- تاسـي د لونـګ د مـور سـره خبـري وکـړئ؛ ژر دا معلومه کړئ چي دا ښځه څنګه او د کمه راغلې ده؟ زه خو فکر نـه کوم چي دا ښځه دي داسـي تصـادفی را پيښـه سوې وي.

د ټوپکوال ښځو د لونګ د مور څخـه پـه خبرو خبرو کي دا پوښتني کولې چي دا دونـه کلونـه چيري وی؟لونګ زوی چيري دئ؟ کوتره مړه ده کـه ژونـدی؟ تـه احـوال پـه لرې که يا؟

د لونګ مور دوی ته وويل:

- ټول شکر دئ ژوندي او جوړ دي. موږ پـه ښـار کـي اوسوو.هلته په ښار کي اوازه ګډه وه، چي قوماندان خپلـه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور ودوي. زړه مي تاکت (طاقت) و نه کی. ما ویل، ښه دئ، چي یو واري تاسي وګورم، او د ښادئ مبارکي به تاسي اوپه خپل قوماندان صاحب ته هم ووايم.

که ستاسي خوښه وي زه غواړم چي تاسي ټولي ناستي یاست، قوماندان صاحب یو ځل ووینم؛ څو خبري لرم چي ستاسي سره ئې شریکي کړم.

ښځو وویل:

- ولـي نـه، مـوږ بـه احـوال ورکړو هغـه رابـه سـي. قوماندان اوس سپین ږیری او ناروغ سړی دئ. هغه هیلـه لري خپله لور زرکه په خپل لاس واده کي.

د لونګ مور پوښتنه وکړه:

- د چا سره مو دوستي کړېده.

د زرکي مور ورته وویل:

- د زرکـي پـلار غـواړی، زرکـه هغـه هلـک تـه واده کړي، چي د ده سره ئې د ده په تیښته کي مرسته کړې ده. هغه یو ښاری هلک دئ، خو ښه هلک معلومیږی. نور ئې موږ هم مور او پلار نه پیژنو. سمندر نومیږي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دی وخت کې ټوپکوال کور ته راغی. د لونګ مور دافغانی دود او رسم د هغه مخ ته ولاړه سوه. ټوپکوال ته ئې سلام واچوی، او بیرته پر ځای کښینستله. ټوپکوال او د هغه ښځې درې سره کښینستئې د لونګ مور وروسته له ډېرو کلونو تیرېدو څخه د دوی کور ته د خپلو ورتلو سبب داسې بیان کی:

- قوماندانه وروره! ښه غوږ راته ونیسه، نه مې غوښتل، چې ستا کور ته راسم. خو کله ناکله په ژوند کې داسې سخت او ژور مجبوریتونه پیښ سې، چې یو په زړه کې سخت خفه سوی انسان هم اړ باسې، تولې تیرې ترخې تر شا وغورځوي.

نن ورځ زه، زوی لونګ، نږور (د زوی ښځه اوستالور) کوتره د کوترې مور، ستا ښځه،ستا خسراو خواښې ټول داسې مجبور سو، چې زه د دوی ټولو په خوښه ستاسو کور ته د څو خبرو د یادولو دپاره راغلم.

زما راتګ هم داسې یو مجبوریت وګڼه. زه د ښاره په ډېرو مشکلاتو سره تر دې ځایه یوازې ستاسې د لیدو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپاره نه یمه راغلې. بلکي دا ټول مشکلات او ستړیا مي د دې دپاره پر ځان ومنلې چي مساله د اسلامی شریعت د پایماله کیدو دمخنیوی، د خپلي کورنۍ د عزت خوندیتوب خبره وه چي زه ئې مجبوره کړم، یو ځل بیا ستاسي پر کمبله کښینم.

هغې زیاته کړه:

- په دې دوو سببونو زه خپله راغلمه. یو، نه مي غوښتل، چي پردي سړي د دې رازه څخه خبرکړم او بل سبب ستا د خطا شاهده زه وم؛ باید په خپله مخامخ زه درته ووایم. دا پدې چي ستاسي د کورنۍ سره زما د زوی لونګ چي ستا له رضا پرته ستا زوم سوی دئ، د هغه د عزت سره تړل سوی خبره ده.

دلته د عزت د ساتلو مساله ده، کله چي موږ په ښار کي خبر سو، تاسي غواړی خپله لور (زرکه) وسمندر ته واده کړئ، نو ما، لونګ، کوترۍ، د کوترۍ مور، د کوتري نیکه او انا پرېکړه وکړه، چي تا خپلو غلطیو ته متوجی کړو، چي بله لویه غلطي و نه کړی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه هغه هلک پيژنم، ښه هلک دئ.خو سمندر مور لري. سمندر پلار لري. سمندر خور لري. لنډه ئې دا چي سمندر هر څه لري.

ټوپکوال د لونګ مور ته وويل:

- پدې خبره خو مي سر خلاص سو، چي ستا زوی لونګ د کوترې ميړه زما زوم او د کوترې مور، نيکه او انا د لونګ سره اوسی او ژوندي دي. اما د زرکي په ورکړه کي کمه نيمګړتيا سته؟ دا خو لا نوره ښه خبره سول، چي ته سمندر پيژني. هغه مور، پلار او هر څه لري. او ښه هلک هم دی، نوغلطي په کم ځای کي ده؟

د لونګ مور ټوپګوال ته وويل:

- غلطي ډېرکلونه مخکي تا کړېده،ستا هغه دميلمستيا شپه په ياد ده، چي زه ستاسي په کورکي وم.دقوماندان خودهغې شپې خوند هيڅ دمغزه نه و وتلی. وبيرېدئ، فکر ئې وکړ چی سمندرلکه چي زما اودې دهغې شپې زوی دئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دلونګ مورکیسه شروع کړه: ستا ښه په یاد دي چې ته د شپې د خوني راووتې او د اور دالانچې ته ورغلې، سمندر ستا د هغې شپې زوی دئ.

ټوپکوال د خپلو ښځو په مخکې وشرمیدئ.لا هم هغسي فکر کوي، چې سمندر د ده زوی دئ، د لونګ د مور ځخه. د لونګ مور خبره نوره هم روښانه کړه، هغې وویل:

- په هغه شپه د اور په دالانچه کې د کوترې مورستا خپله ښځه پرته وه او زه د سرای په منځ کې د کوچنیانو سره ویښه وم، ته مې لیدې.سمندر ستا دهغې شپې غلطې ده،یعني ستا زوی، د کوترې او زرکې هم ورور دئ.

د دې خبرو په اورېدو سره د زرکې مور او ټولو ښځو د لونګ د موره ځخه خوښې سوې، او قوماندان وشرمیدئ. ټولو په یوه خوله وویل:

- شکر چې د زرکې واده د خپل ورور سمندرسره و نه سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوماندان چي دغه ټولي خبري واورېدې، د ځان سره پر خپلو کړو باندي سخت پښېمانه سو. اوس نو ستونزه دا ده، چي څنګه خپل ترېرو ته او نورو کليوالو ته ووائي، چي سمندر د ده زوی دئ؟ هغه چي خلک خبر و، قوماندان خپله لور (زرکه) سمندر ته ودوي، هغو ته څه ووايي؟ د خور"زرکی" او ورور"سمندر" واده خو ممکن نه دئ.

نو د کورنی، سمندر او د لونګ د مور په خوښه ئې دا تر ټولو ښه وګڼل چي،له دغه ځايه کډه وکړی. هغو په هماغه شپه کډه را وکړه.افغانستان بيا ښار ته د لونګ کور ته ټول راغلل.

قوماندان لونګ سره له دې چي کوتره، د کوتري مور، د کوتري نيکه د کوتري د پلار قوماندان په راتلو د دوی کور ته خوښ نه و، خو هغه په هغه لياقت او ښايستګي چي لرل ئې، د خپل خسر راتلو ته ئې ښه راغلاست ووايه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوتري، د کوتري مور او نيکه ته ئې پدې قناعت ورکړی، چي زما او د کوتري د پلار تر منځ بايد فرق وي، ما مکتب لوستی دئ، زه په يوه نظام، قانون او نظم کي رالوی سوې يم.مګردغه ښيګڼی په هغوکي چي د کوتري پلار ورته کار او فعاليت کاوه(ای،اس،ای) کي،دغه ښيګڼی نه سته.

کله چي د کوتري پلار د خپل زوم قوماندان لونګ له خوا د ده د بديو سره بيا هم داسي نه ښول چي د ده څخه دي خوا بدئ وي. نو ئې يوه ورځ لونګ ته وويل:

- زه پر خپلو ټولو کړو پښيمانه يم او ستاسي څخه بخښنه غواړم. دوی....به راته ويل، او ما هم فکر کاوه چي د اسلام د ساتنی دپاره کارکوم، خبر نه وم چي خپل کور خرابوم او اخيرت ته به مختوری ځم.

پای

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم ټوک

دوهمه کیسه

بنګ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیوه کلیوال ژوند:

زموږ په کلي کې هم د نورو کليو په شان د منې په وروستیو شپو کي، کله چي پروړونه له ډاګونو څخه ټول او ذخيره سي، د ممیزځایو څخه ممیز (کشمش خانو څخه کشمش) له باغونو او باغچو څخه انار يوړل سي، دا مانا چي هوا سړه سوله. د هوا د سړېدو سره جوخت کار او خواری کمه یا ورکه سي. د منې سړې سیلۍ را والوزی، د ونو او بوټو پاڼی ورژوي. ډېر وختونه اسمان شین او صاف وي.

کله نا کله پاس په اسمان کې نری وریځې بې له اوربېدو د کلیو دپاسه داسي په ځغاسته تيرېږي،چي لم ئې په خاشه کې نه بندېږي. د کبنې ساړه بادونه پسې را والوزی، د هر سړی په غوږونو کې سوړباد شپیلکی وهي او شنه ډکي د مځکي پر مخ ورک سي.

چوغکی چي کری ورځ د خپل نس د ډکېدو دپاره پر لابنوباغونو، فصلونو او ورشوګانو ګرځیدلي وي، هر مازېګر د خپلي شپې د تیرېدو دپاره په سیلونو سیلونو د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغونو، لڅو ونو او ورشوګانو څخه را الوزی او په ډله ییزه توګه مخ د خندق پر خوا ځی، هلته چې نلونه او لوخي ولاړي وي، دوی تر لمر لوېدو مخ ته هلته ځانونه رسوي. تر ګونګو ماښام پوري په خپل منځ کي په خپله ژبه سره ګډي وي، او تر هغه وروسته بیدېږی. سهارئې بیا د خپل نس غم وي. الوزي خورو ورو ورشوګانو ته ځي او د ځانو دپاره خواړه پیدا کوي.

د هوا په بدلون او سړېدو سره زیات کلیوالي ماشومان، لویان او زاړه نر او ښځي رېزش او زکام سي، پُزی ئې را ایله وي. د غریبو کورنیو ژوند خو په پسرلي او دوبي کي هم ښادمن ژوند نه ویني، خو د مني او ژمی سړه هوا، ورباندي یو بل غم ایضافي سي.

وسمني کورنۍ یا هغه کورنۍ چي د ژمی لپاره لږ څووری ولري، د سړو شپو د ښه تیرولو لپاره د مني په لمړیو ورځو کي خپل لاندي حلال کړي. دمني په اخیر او دژمي په اولو شپو کي د لاندي څخه لغړ پخوي او په ژمي کي خپلي کترې خوري.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزماني څرخونه، د ژوند اړخونه

د غريبو ژوند خو په هوکه او سوکه تيرېږي. زيات وختونه سوړسک او اوربشينه په اونۍ کې يوه شپه ئې غلمينه وي. سپوره ډوډۍ خوبه يو بختور لري.

د غريبو هره هغه ورځ ښه وي، چي اسمان صاف يا د اسمان مخ له وريځو خالي وي. کله چي سهار ژړ او کمواکه لمر د غره له سره څخه خپل سره ټکی مخ راښکاره او پر پراخه ورشو باندي خپله لمن خوره کړي، ټول کليوال ورته هوسيږي.

په هره هغه ورځ چي سهار لمر يوه نيزه را پورته سي، نو د مځکي مخ لږ د ناستي او ګوذارې سي. لاس هم د تخرګه دباندي راخيژي.هر څوک د بيابانه څخه د ډوډۍ پخولو دپاره څه خاشې کور ته راوړي. تر هغه وروسته، ماشومان، ځوانان او زاړه، د خپلوکورونو څه د کلي په منځ کې ميداني ته راووځي. نجوني هم د خپلو همزولو سره په ناوکيو بازی کوي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول هلته د ميدانۍ په هغه کونجک کي، هلته چي د سهارنی لمر وړانګي ورته سيده رالويږي، او د باده څخه ئي غوړونه څه پناه وي، پيتاوي ته سره کښيني.

د هر کلي په ميداني کي مشرانو دمشرانو،ځوانان د ځوانانو اوهلکان د هلکانوسره د ناستي او بازيو ځايونه معلوم وي. هر کليوال د هري کورنۍ څخه چي وي دې ميدانۍ ته راوځي، د دوی په کاليو او څپليو کي ډېر د پام وړ توپير نه ليدل کيږي. پدې چي ټول نژدې يو شان غريبانه ژوند لري. په دغه ميداني کي تر غرمي پوري، هلکان د هلکانو سره، ځوانانو به د ځوانانو سره او پدې شان به سپين ږيرو له سپين ږيرو سره د زړه خواله، خبري اتري او لوبي کوي. هري ډلي يو د بله سره په يو څه نه يو څه ځانونه بوخت کړي وي. بجليوال د بجلو لوبي، مردکيوال د مردکو لوبي کوی.

ځيني مشرانو بيا کتار، شپاړس ګاټی، درګاټی، غولبندۍ سره ايښی وي. پاته نورسيلبين پر راټول وي. ځيني زړو به ودغو ناستو او راټولو ته د خپلي ځوانۍ يوه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیمه کیسه، د خپلې عسکرۍ د دورې کیسې او ځرګندونې کولې.

مثلاً یوه به ویل: کله چې مې پچه را وختل، حکومتۍ ته ورغلم، دستې ئې ځیره کړم، د دوو جوړو کالو او درو شلو افغانیو سره د کوره ووتم. دوه کلنه نوکري مې هم دوه کاله او څلور میاشتې سوه؛ پدې چې عوضي نه و،را رسیدلی ترخیص مې بند وه. ما ویل چې ترخیص وانه خلم، کور ته نه ځم. همداسې مې وکړل.

د دوو کالو دعسکرۍ کولوبیانونه نو دونه زیات کیدل،چې مه کوه خبرې. کله چې به د یوه ځخه بل ترهغه مشر ته د خبرو وار ورسیدی، هغه بیا د امان الله خان د پاچهی، د سقاوۍ دورې کیسې او څه چې ئې لیدلي وي، هغه بیانولې.

د هر یوه هڅه هلته دا وي، ځان داسې وښئي، چې پر ده دا عمرخوشې نه دی تیر سوئ، تر پېښو او لیدنو زیات څه وائي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلیم کاکو، چې په ناستو کې تر ټولو مشر دئ، د عمر زیاته برخه ئې په سختیو، خواریو او سرگردانیو کې تیره کړې ده. هغه د ژوند ډېرې تجربې لري.

ډېر څه د سلیم کاکو په مخکې تیرسوې دي. کله چې هر یو له دوی څخه خپل بیان خلاص کړي، نو د خپلو خبرو او کیسو د رښتیاوالي او سیکه کیدو په موخه، خپل مخ وسلیم کاکو ته را واړوي، او په لوړ اواز ووایي:

- سلیم کاکو همداسي نه وه؟

سلیم کاکو په خپل کار باندي بوخت وي، سر ئې کښته اچولې وي، پورته چندان نه گوري؛ یوازي د تائید په توگه سر وښوروي.

هلته نو خبري کوونکئ ډېر خوشحاله پدې سي، چې بیان ته ئې سلیم کاکو هم د هوکي سر وښوروئ. که به پخپلو خبرو کي کم چا څه زیاتی هم کړئ و، سلیم کاکو غوږ کوڼ اچاوه. څوک ئې د ځانه نه مرور کاوه. سلیم کاکو نو خپله یو کلیوال پوخ نجا ر دئ. دروازې، د یوي رختونه، جغونه، مالې، چوغ لندی، بگیرکي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنیچویونـه، د یامـه لاستی ، ټکـه کـي او هر هغـه څـه چـي د کلیوالو اړتیا وه، د سلیم کـاکو سر ور سره خلاص دئ. هغه ئي پـه ښه توګه سرته رسولای سوای.

که څه چي اوس نو د سلیم کـاکو لاسونه رېږدي، پر سترګو ئې هم پردې پیدا سوې دي، د پخوا پـه شـان ښـه نـه وینـي، مګـر غوږونـه ئـې ښـه اوری، خـو د ده غـټ اندامونـــه، قـــوی بدنـــه، چـــي لا کړوپـــه ســـوې نـــه ده، د لاسونو پنجې ئې غښتلي دي.

*** *** ***

نــن هــم ســلیم کــاکو د هــري بلــي ورځــي پــه ډول ســـــــهار د کـــــــوره د خپلـــــــي تیشـــــــې، رنـدې، برمـې، ارې، د میخونـو د جـابې او یـو دوو تختـو سره میداني ته راوتی دئ. بنګ زوی ئې چلم او د تنبـاکو جابه ورته هره ورځ راوړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګ د خپل پلار سره مرسته کوي او کله نا کله ئې پلار اسانه او لږ کار ده ته هم سپارئ.

سليم کاکو درې زامن لري. د مشر زوی نوم ئې عطا محمد، د دوهم زوی نوم ئې بنګ او د کشر زوی نوم ئې هرڅه چي و، خو ټولو کليوالو (کولی) باله.

عطا محمد ئې پوخ نجار سوئ و. د واده خاوند و، د کلي څخه ښار ته کډه سوئ.هلته په ښکارپور بازار کي ئې د نجارئ دوکان کاوه. بنګ او کولی د پلاره سره په کلي کي اوسيدل. پدې کلونو کي د سليم کاکو ښځه وفات سوه. سليم کاکو د خپلو دوو زامنو سره په پردیو دوو زړو خونو کي اوسيدل.

د غريبو کليوال په ناست ځايونو او باندارو کي هيڅکله د شرابو، کبابو، مستيو، نشو، د جامونو د تشولو او ډکولو خبري نسته. ځکه دا شيان زموږ د ولسی ټولنيز ژوند په منځ کي ځوک نه پيژني.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سليم کاکو د تنباکو د چلم څکولو پوخ (عملي) سوی و. د عمر د پخوالي او زيات چلم څکولو له امله د هغه په سينه کي خره هاری هر چا اورېدی.

سليم کاکو خپل شخصي کور او جايداد نه لري. پدې کلي کي ئې نا معلومه خورا زيات کلونه د يوه ښه ګاونډی په توګه ژوند کړی دئ.

په ټول کلي کي هيڅوک نه پوهيږي، چي سليم کاکو په اصل کي د کوم ولايت، کوم کلي او په نسب څوک دئ. خو دا دئ اوس د شاه دولا لالا د غويو د سرای تر څنګ د کلي د ميدانی سره جوخت د خپلو بچو سره ئې ګوذاره ده.

خلک ئې د جت سليم په نوم يادوي. هغه په رنګ ښايسته، په قد جګ، په خبرو پوه، د خبرو او لهجی څخه ئې په واضح توګه سړی پوهيدا سي، چي رښتيا هم د دې سيمي د کليو اصلي اوسيدونکي به نه وي. يو عمر ئې د دې کليو د خلګو په چوپړ کي تير کړی دئ. غوږونه ئې جوړدي، د ټولو ناستو خلګو خبري اوري، او د ځان سره

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئې ارزوې. خپله لږ په خبرو او مجلس ورګډېږی. دا چې دی بـه څـه چورتونـه وهـې؟ يـوازې خـدای پـوهيږي. يوازې يتيم اکا د نورو کليوالو خلګو په نسبت سليم کاکو ډېر پيژنی. يتيم اکا او سليم کاکو سره همزولـي دي. سليم کاکو او يتيم محمد اکبر يو بل ښه سره پالي هم، يعنـي يو له بله تګ او راتګ سره لري.

په دې کلي کي د مځکو تر اصلي مـالکينو نـور خـوار وغريب، بې کوره، جلا وطنه يـا "اوپـره" کـورنی زيـاتي اوسي. نو د ميدانئ په مجلسونو کي هم د "اوپـره" هلکانو او سړو شمير زيات وي.

يـــوه ورځ تـــر څـــو چـــې دوی يـــو او بـــل تـــه د خپلو زړونو غوټې سره خلاصولې او راسپړلې، چې د سليم کاکو زوی "بنګ" په وارخطائې سره ږغ وکړئ:

- هغه دئ، هغه دئ سردار صاحب، سردارصاحب پر دې خوا را روان دئ. په ميداني کي راټول سړي، واړه او زاړه، د يوه مخه داسي يو دم چوپ سول، لکه پر مرغانو چې باز، څرخک ووهی او يا شاهين را ښکاره سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیر، سردار صاحب کرار کرار د میدانی پر لور رانژدې کیدئ. دلته ټولو ناستو لویو او وړو خپل نفسونه په غاښ نیولي وه. کله چې سردار صاحب میدانی ته رانژدې سو، نو په میداني کي ناست ټول واړه او زاړه ورته ولاړ سول، سلامونه ئې ور واچول. سلیم کاکوهم خپل زور وواهه چي ولاړ سي. خو وئې نه سوای کولای.

سردار صاحب پر زړو او سپین ږیرو خلګو باندي هم خپل د مړی خیتې ټوکي وکړې. پرخپله کوندۍ ږیره او په ږیره کي تاو بریتو ئې لاس راتیر کړ؛ لکه جهان چي ده فتحه کړی وي. بیا ئې سلیم کاکو ته داسي وویل:

- سلیمه! زه نن بازار ته روان یم....

هغه لا خپله خبره پوره کړی نه وه، چي سلیم کاکو ورته وویل:

- په خیر ولاړ سې!

سردار بیا خپله پر راغبرګه کړه او خپله خبره ئې تکرار کړه:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- سليمه! ته به کور ته ورسېٍ، د درشتې د اړې لاستی او د يوې خونې د دروازې لخک دواړه سست سوي وو، هغه به وګورې او جوړ به ئې کړې.

- سليم کاکو په کميني سره وويل:

- ښه دئ سردار صاحب، بنګ به دستي ورولېږم، ان شاالله جوړ به ئې کي.

سردار صاحب بيا پر را درسته کړه:

- سليمه!که ته خپله ورسې، ښه به وي، ما په کور کي ورته ويلي دي.

سردار صاحب په کور کي له خپلو څلورو ښځو څخه څو لوڼي، يو نازولی خو په سر پک او بې بند و باره زوی لاره.

سردار بيا سليم کاکو ته وويل:

- دا خبره مي پدې درته وکړل، چي دا د نن زماني هلکان دومره د باور وړ نه دي. ته زما زوی ته وګوره، فکر کوم، دا ستا زوی بنګ هم ما ته يو ډول بل ډول هلک رامعلومېږي. هغه بل ورځ مي واورېدل، چي بنګ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس په چینه کې په صابون ځان پرېولي، که دا رښتيا وي، نو د ده سره احتياط په کار دئ.

سردار ځکه داخبره وکړه چې زموږ په کليو کې صابون لږ.و مړو کورنيو يوازي د کالو منځلو دپاره کاراوه. دغه بازاری صابونونه چا نه پيژندل. بيا چې پيدا سول، يوازي مړو کورنيو او د هغو اولادو کاراوه، غريبو ته ئې کارول، عيب او شرم و.

سردار صاحب به لا څه نور تومتونه په بنګ پوري تړل، چي پدې وخت کې شاتر تاجو راښکاره سو، ږغ ئې وکئ:

- سردار صاحب، اس تيار دئ.

سردار صاحب هغه ته جواب ورکئ :

- ښه، ښه دئ، د رځم.

هلته مهتر لالو ماما د سردار صاحب د اس قيضه نيولې، ميداني ته راووتی.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزمانې څرخونه، د ژوند اړخونه

مهتر لالو چې کوسه وزمه سړی دئ، نری څو تاره ږیره ئې پر زنه شنه وه، خپلې زړی ربړی څپلې ئې په خپل پټو کې تر ملا او اوږی تینګې تړلی وې، دی ته اماده و، چې د سردار صاحب د سپرلی د اس تر مخ به ځغلي. ځکه دا د مهتری وظیفه د لالو په برخه وه. د کوڅې په خوله کې د لالو دوه ښایسته بچیان سپیره چاودلی مخونه چې پرتوګونه ئې نه لرل، د سړی هوا له امله ریږدیدل؛ لاسونه ئې تر لنډو کمیسونو لاندې په تخرګو کې نیولې ولاړ وو، ګورې چې پلار ئې د سردار صاحب د اس تر مخ څنګه ځغلي.

ښځه ئې هم د خپلو بچو تر شا ولاړه ده. د اوبو ډکه کونجی ئې په لاس کې ده، انتظار باسي، چې کله به سردار پر اس سپور او روان سي. د دې د اولادو پلار لالو خو د اس تر مخه ځغلي او دا به اوبه ورپسي پاشي.

د لالو دغه لمړۍ ورځ ده، چې د سردار صاحب نوکر سوی دئ. لالو تیره شپه خپلې ښځې ته ویلی و، ښه سو، چې خواری راته پیدا سول، اما تر دا اوسه مې دونه زیات

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځغستلي نه دي، تر بازاره خو په پياده تلو د يوې پوره ورځې مزل دئ، چې وبه کولای سم که يه. ته دعاوي راته کوه چې وکولای سم.

تاجو "شاتر" هم د اس دپاره څه شپیشتی په خپلو پټو کي په شا پوري تړلې اماده ولاړ دئ. د تاجو سا پخه ده؛ ډېر کلونه ئې د سردار صاحب د اس تر شا ځغستلي دي، پښې ئې په ډېرو ځغاستو، شګلنو مځکو، ډبرېنو لارو، ترږو او ښګلنو مځکو، خاشو او اغزو کي پخې سوي وې، ستنه ئې په پښه په مشکل ننوتل.

د اس قيضه مهتر ونيوله او شاتر ريکاب ونيوئ، سردار صاب راغلی پر خپل اس ئې پښه واړوله، سمدستي ئې اس پونده کی.

د لالو کوروداني (ميرمن) تر شا اوبه پسي وشندلې، دعاګاني ئې وکړې. خپل بچي ئې تر لاس ونيول، خپلي خوني ته بيرته وګرځيدله.

لالو د اس مخ ته او تاجو تر اس شا ته په يوه چارناله د ولسوالۍ د بازار پر لور ولاړل. د سردار صاحب تر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تګ وروسته، د کلي د سپین ږیرو او په عمر پخو خلګو یو بل ته سره وکتل. هیچا جرات و نه کی، چي خبري وکړي، مګر مسکي مسکي سول.

دلته حاضرو ځوانانو ته یو ډول بل ډول فکرونه پیدا سول. پدې چي دا ولي د سردار صاحب تر تلو وروسته، مشران مسکي مسکي سول؟

څومعلم مرجان دا چپتیا ماته کړل و ئې وویل:

- لالو ته دي خدای خیر ور پیښ کي، څکه یو د ځغاستي سره نا بلد دئ، سا به ئې ژر وسوځي او بل پښې ئې هم پخې نه دي، په لاره کي ډبري، شګي، خاشې او ځوزان به ئې ګوډ کي.

بیابنګ د خپل پلا ره په کراره وپوښتل:

- پلا ره! دا سردار صاحب خو تر تا ډېر کشر دئ، دی هم په کوچنیوالي لکه خپل زوی (زلمی) دغسي..... و؟

سلیم کاکوخپل زوی بنګ وترټئ ورته و ئې ویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- چوپ سه، خدای وهلې، نه ئې وینې، چې ملک سلطان هلته ولاړ دئ، خبره به دي واوري، دستي ئې تر سرداره رسوي. هغه خود سردار مخبر دئ زویه! دا ټول یو شان وه،بدي د دوی په خټه اخښل سوېده،ته سر مه په ګرځوه، خپله شپه تیره وه. موږ مجبور یو ګوذاره کوو، غریب خلګ یو، چې ته او کولی د خیره سره لویان سی، بیا خپله به په هر څه پوه سی. اوس ته د دغه خپل معلم صاب خبرو ته غوږ نیسه، خپل سبق وایه، د نورو په کار، کار مه لره.

سلیم کاکو له لږدمي کولو وروسته زوی ته وویل:

- اه ښه سو، چې رایاد سول زویه! ته یو ځل د سردار صاحب کور ته ورسه، وګوره، چې د دوی د دروازې لخک څه کار غواړي او د ارې په لاستی ئې څه سوي دي؟ که ئې ډېر کار غوښتی، چې ماپښین زه او کولی ورسو، او که ئې کار کم و، هلته ئې ژر ور جوړ که، وروسته به نو د خیره سره ښوونځی ته دي ولاړ سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګ پـلار تـه ښـه کړل. څـه سـامان ئـې د ځانـه سـره واخیستې، د سر دار صاب کور ته ور روان سو. دلتـه نـو اومکۍ غرمـه ده؛ د ډوډۍ خوړلـو وخـت هـم رانـژدې دئ. د هـر کـور د پاسـه دودونـه پورتـه سـول، تبخـې بانـدې او اورونه بل سول. یو شمیر کـورنۍ پـر تبخـۍ او څـوک پـر تنــاره خپــل لانــده کــړې اوړه اچــوي، او ډوډۍ پخــوي. د خدای او هست خبره ده، چـا د جـوارو، چـا د اوربشـو او چا د غنمو اوړه لانده کړي وي.

ګوروان لنګې غواوې، چوپانـانو لنګـې میږې او بـزې کلې ته راوستې او طالب هم د ټوک او جیرې د راټولولـو دپـاره د کلیوالـو د کورونـو پـر خـوا ور رهـی سـو. یـوه ډله کوچنیان د ښوونځی را رخصت سوي دي.

د سلیم کـاکو کـوچنی زوی کـولی هـم د ښـوونځی څخـه کور ته راځي او نور هلکا ن ښوونځی ته روان دي. بنګ هم باید ښوونځی ته ولاړ سي. هغه د درس او لیک لوست سره زیاتـه مینـه لـري. مـلا سیف الدین هم لکړه پـه لاس د مسجد په خوا کې ولاړ دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا دئ امیر خان اکا د هري ورځې په ډول چې نا وخت به مجلس ته راتلی، نن هم بیخي غرمه راغی. سلام ئې واچوئ، ټولو ئې سلام ته وعلیکم دي سلام ووایه، خو بدي اکا و امیرخان ته د سلام جواب داسې ورکړئ.

- امیر خانه، والله چې به تا کې هم کوم فساد سته، ټوله ورځ ورک ئې، یو دم لکه مادوزمی (پیری) پیدا سې، بیا بیر ته لکه مرغړی ورک سې. یوه کیسه شروع کړې، هغه پر نیمائې خوشي کې، ولاړ سي. په څه بوخت سوی ئې، خدای دي ئې خیر کړي. هغه بله ورځ دي هم د زرین ډُهل زن (ډهل وهونکی) نقل دغسې پر نیمه پرېښود، ولاړې.

امیر خان د بدی کاکو په ځواب کي وویل:

- خدای دی موړ او تاسي ژوندی لري. د زرین ډُهل زن کیسه خو څه کوي، ډېري نوري کیسې به درته وکړم، درځې، درځی؛ اوس غرمه ده، کورو ته به ولاړسوو، ګوله موله به تر ستوني تیره کړو، د ماپښین

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمانځـــه تـــر ادا کولـــو وروســـته بـــه، کـــه د خـــدای رضا وه، باران نه و، لمر به هم ښه تود وي، بيابه د خيره سره کيسې کوو.

مومن اکا ئې خبره ونيوله، وئې ويل:

- په يو شرط!

مومن کاکو لا خپل شرط ويلی نه و، چي بډی اکا ئـې خبره غوڅه کړل:

- شرط مرط ئې په کونه پوري مه ورتړه .

اميرخان وويل:

- مـومن اکـا ښـه وايـی، بډی کـاکو خـو زمـا پـه مـرض پـوهيږي، کـه د ماپښـين پـه مجلـس کـي معلـم صـاحب و، نو بيا زه خبري نه سم کولای. ځکه د يوې خوا مـي معلم صاحب مشر د کاکا زوی دئ. بل د هغه ژبه ډېره تيزه ده. هغه ورځ سردار صاحب او ملا صاحب لا ويل، چـي مرجـان ډېـر ژبـور دئ. پـدې وروسـتيو کـي چـي هرځـای کښـيني د خانـانو او ملايانو غيبتونـه کـوي.معلـم مرجـان هيڅوک غوږ نه پرېږدی....

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلیم کاکو چي لږ په مجلسوکي ئې خبري کولې اما دا ځل ئې وویل:

-هلکو! معلم صاحب تر موږ اوتاسي په هر څه پوهیږي، هغه مکتب ئې ویلی دئ، ښار ئې لیدلی دئ، د پوهو خلکو سره کښینستلی دئ، موږ او تاسي په څه خبر یو؟ناست خلک ټول چپ سول.

*** *** ***

بنګ چي کله د سردار صاحب د کور دروازی ته ور ورسیدئ، د سرای په دروازه کي ئې پښه ونیول ودریدی او په لوړ اواز ئې ور ږغ کړل:

- زه بنګ یم، پلار را استولی یم، چي دروازه او اره در جوړه کم.

په کور کي د سردار صاحب ښځو او لوڼو د بنګ اواز وپیژندئ. د بي بی صدفي مور بنګ ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- راځه، کورته راسه؛ ښيلې (؟) ستا څخه بيا څوک مخ پټوي، ته موږ ته هغه کوچنی بنګ ئې چي وي، دلوی سړي چمونه مه کوه.

بنګ کور ته ور ننوتئ د سردار صاحب ښځو ته ئې سلام ور واچوئ، او پوښتنه ئې ځيني وکړه، چي د کومی دروازې لخک خراب سوی دئ؟

د صدفي مور و صدفي ته وويل :

- زويه، ورسه؛ بنګ ته دروازه ور وښيه او اره هم ورته را واخله.

چي بنګ ئې جوړه کي صدفه تر مخه، بنګ ور په پسې، هغې خوني ته ورسيدل، چي د دروازې لخک ئې ختا سوئ و. بنګ دروازې ته کښينستئ، چي لخک ئې ور جوړ کړي.

صدفه ورته ودرېدله، خپلي دوی سترګی ئې په بنګ کي ښخي کړيي وې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګ په خپل نازک تور بخون پوست کي زيات ښايسته دئ، غټي توري سترګي، جګه پزه، سپين غاښونه او برابر اندامونه خداى ورکړي وه.

بنګ تر يوه وخت پوري سترګی کښته اچولی وې؛خپل کار ئې کاوه، کله کله به ئې سترګی صدفي ته ور وا وښتي، چي وبه ئې ليدل، صدفه ده ته ګوري، د ده هم بدن وتخنيدی، مغزی ئې ورکوړ کئ؛ کله چي دواړه سترګو په سترګو سول، عقل او فکر ئې هلته بند سو.

بنګ په تيشه خپلي ګوتي داسي سختی ووهلې، چي تر ګوتو ئې وينی را جاري سوې.لادی خپل ځان ته متوجه نه دئ. په خوړ پوه نه سو. صدفه هم غرکه په چُرت کي تللي ده؛ وچه ولاړه ده، د بنګ دوسترګو ته ګوري .

په دي وخت کي د صدفي مور راغله، ګوري چي مځکه په وينو سره ده. د بنګ تر ګوتو وينی بهيږی او لور ئې ورته ولاړه ده، سيل ئې کوي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د صدفي مور پر خپلي لور بږغ وکئ، چي ورسه، ژر څه رښکئ او ټوکر را واخله، د بنګ ګوتي ور وتړه، او خپله ئي هم بنګ ته وويل:

- زويه، نور کار بس که، بيا به دي پلار راسي، دروازه به جوړه کي.

د صدفي د مور پر بنګ باندي زړه وسو؛ ولاړه چي بنګ ته څه خواړه راوړي. هغي يوه کاسه ډکه د خوړو راوړه. ګوري چي صدفي لا د بنګ ګوتی نه وي ورتړلي. د بنګ تر ګوتو هماغسي ويني څڅيدې. د صدفي دواړي خپړي هم د بنګ په وېنو سرې دي.يوبل ته ګوري.

*** *** ***

له هغه وخته چي صدفي د بنګ لاس په خپلو دوو لاسونو کي ونيوئ، څو خوږ سوي ګوتي ئې ور وتړي، د بنګ او صدفي دواړو لاسونه او بدنونه خوله خوله

(c) ketabton.com: The Digital Library

سول. د دواړو بدنونه رېږدېدل؛ لاسونو او پښنو ئې کار نه کاوه، عقل ئې د سره تللي و.

د صدفي د بنګ خوږ سوی ګوتی هیري سوې، یوازي دوی دواړو یو بل ته سره کتل. په خونه کې چوپه چوپتیاده، د صدفي مور چي دوهم ځل خوني ته ورغله، پر صدفي ئې منت وکئ.

- تر اوسه دي د مسلمان ګوتي نه دي ور تړلي؟ ته ایسته سه، چي زه ئې ور وتړم، ته لکه چي د وېنو څخه بیرېږې.

صدفي دخپلي مور خبري نه اورېدې څو مور ئې دا لږ پري وهل کله چي صدفه د خپله ځایه څخه وځیکده، د صد فی مور د بنګ لاس په خپل لاس کي ونیوئ، ګوري چي د بنګ تر ګوتو تودی وینی او د لاس تر خپړه ئې یخي،یخي خولې څاڅي.

د صدفي مور حیرانه سوه، ژر ئې خپلي لور ته وکتل، ګوري چي د هغې په مخ کي یو څاڅکی وینه نسته؛ داسي سپینه اوښتي ده، او په خولو کي لنده خشته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده. د صدفي مور وپوهیدله، چې دا د دوو زړونو تر منځ د میني رشته او خوله ده.

*****

د صدفي مور ژر ژر د بنګ کوتي ور وتړلې. بنګ ته ئې د ډوډۍ کاسه کښیښول خوبنګ دغسې ډکه پرېښوله.ډوډۍ ئې ونه خوړل د سردار صاحب د کوره شوم را ووتئ، مګرخپل زړه ئې هلته پرېښود او د صدفي زړه ئې د ځان سره را واخیست او را رهي سو.

بنګ چي خپل کور ته راغئ، پلار ئې ورته وویل:

- بنګ زویه، ډېرعمر دي وکئ، دروازه لکه چي ډېره خرابه وه .

بنګ پلار ته وویل :

- هوبابا، جوړه مي نه کړه.

سلیم کاکو ورته وویل:

- خیر، ستا بلا دي واخلي زویه، زه او کولی به ورسوو، جوړه به ئې کړو. ته خپل ښوونځی ته ولاړ

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سه، درباندي ناوخته نه سي، ډوډۍ دي په بغل ځولی کي کولی زوی در اچولې ده، پر لاره به ئې وخورې.

بنګ خپلي زخمي ګوتی د پلاره څخه پټي کړې. کشر ورور ئې ژر ژر ډوډۍ او بغل ځولی ورته را واخیستل. کله چي بنګ د کولی څخه خپله بغل ځولی اخستله، کولی ئې ټپي ګوتي ولیدې. بنګ خپل ورور پوه کړ چي پلار ته څه مه وایه، او پخپله ټپي ګوتي د کوره ووتی او و ښوونځی ته ولاړ.

سلیم کاکو وخپل کشر زوی کولی ته وویل:

- زویه، یو څه سامان در واخله، چي ورسو، د سردار صاحب دوی کور ته، دروازه او د اری لاستئ به ور جوړ کو.

کولی همداسي وکړل. زوی او پلار دواړه د سردار صاحب کور ته ورغلل. د سردار صاحب ښځو چندانی ستر نه کاوه. د سلیم کاکو سره خو بیخی کوچنی لوی سوي وې. سلیم کاکو دروازه سمه او د اری پر لاستي ئي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یـو دوه میخونــه ووهـل. د کـار تـر تمامیـدو وروسـته، د سردار د کوره را ووتل، او مسجد ته راغلل.

د جمعي لمونځ تیر سوی و. ملا صاحب سلیم کـاکو تـه وویل:

- سـلیم اکـا، سـړی چـي سـپین ږیـری کیـږي، دینـداره کیږي، مګر ته په دینداري کي سست سوی ئـې، د جمعـی لمانځه ته ځان نه را رسوې. زر لمونځه د کور، یو لمونځ د ماجت (مسجد)، زر لمونځه یوازي، یو لمونځ د جمعـي سره برابر نه دي.

سلیم کاکوخپل سر وښوراوه، او ملا ته ئې هیڅ جواب ور نه کی، خپل لمونځ ئې ادا کی.

د ماپښـین د لمانځـه تـر ادا کولـو وروسـته، کلیـوال بیـا ومیدانی تـه سـره را ووتـل. د تل پـه شـان د میدانی دا بـل دیوال ته چیري چـي مـازیګر د لمر وړانګي ور لـوېږی، هلته سره پنډ سول.

امیرخان، بډی کاکا او یتیم اکا، ټول سره راغلـل. هلتـه ئـې پـه خپلـو پټوانـو کـي ځانونـه پیچلـي پـه خـاورو کـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګونه ووهل. دا دئ معلم صاحب مرجان هم لکه چي ګوله تر ستونی تیره کړی وه او مجلس ته راورسیدئ.

ملا صاحب هم د کوچنیانو د سبقونو څخه ځان را بیغمه کړئ و، راغلی وسلیم اکا ته نژدې پر دوو تلو کښنستی، داسي کښینستی چي خلګو ته وښیي، چي زه بیرته ژر ولاړیږم.

د ملا صاحب د راتلو څخه مقصد او وظیفه دا و، چي معلم مرجان د خلګو په مخکي څه سره کوچنی کي.هغه د معلم مرجان سره آخیستې وه. هر چیري چي معلم صاحب د خلګو سره کښیني، ملا صاحب بې له ځنده ځان هلته باید ور رسوي او د هغه د خبرو په خلاف خبري کړي.

په دې ورځ ملا صاحب بیله ځنده معلم صاحب مخاطب کی، په قهر ئې ور ته وویل:

- معلمه، ته ولي د ماپښین لمانځه و جمعی ته نه راځی؟

معلم مرجان ملا ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ملا صاحب، دماپښين د لمانځه پر وخت، زه د مکتبه را وځم، تر کوره او ماجته (مسجد) پوري پوره يو ساعت لار ده. خدای ته خو معلومه ده، چي زه د عيال په نفقه او د دې وطن و اولادو ته د څو تورو د ور زده کولو په کار بوخت يم، نو لمونځ هلته په مکتب کي يا په لاره کي ادا کوم.

د يو څه لنډ ځنډ وروسته، بيا معلم صاحب ملا ته وويل:

- ملا صاحب، پدې شپو او ورځو کي خورا تر له وتلئ معلوميږي. خدای دي ئې خير کي، چي بيا به دا خلګ کومي کندي ته ور واچوي؟

د دې خبري سره، سليم کاکو هم وويل:

- معلم صاحب ښه وايي.ملاصاحب پدې شپو کي بيخي د (ووله) وتی دئ.

نور ملا چا خبرو ته پرې نه ښود. بدې اکاملا ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ملا صاحب، یو ګړی مو دلته ارام پرېږده، ماجت ته درځو، هلته دي نصیحتونه را ته کوه. لمونځ کوو، نور نو ته داسي وچ زموږ...هره ګړۍ لکه چپه لاس مه درېږه.

بدی اکا خو بیا په کلي کي مشر سخي، چرسي او شوخ سړی دئ، په خبره ئې چندان څوک نه خفه کیدئ.بل بدي اکا ته دمعلم مرجان خبري خوند ورکوي.بیا ئې مخ پر امیر خان را واړاوه:

- ښه امیرخانه، ته وایه، وا مي ورېدل، چي ښار ته تللئ وې؟ په خیر راغلې اوس نو وایه څه دي راوړي دي؟ کومه ماته، ګوډه او ړنده پیښه سوې ده که یه؟ خلګ خو وائي چي په ښار کي ډېري خبري سته.

امیرخان دوه درې ځل بدی اکا ته اشاره وکړه، مانا دا چي معلم مرجان ناست دئ، زه خبري نه کوم. خو بدی اکا امیر خان مجبور کي چي خبري وکړي.

امیر خان وویل:

- بدی اکا! په اوس زمانه کي والله که داسي څه سړی واوري، چي د زړه د راپورته کیدو دي وي. که رښتیا در

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ووایم، زما نو دا څووم وار دئ، چي ښار ته ځم او راځم. څه وکم خیښي ده. هره پلا چي ولاړ سم، دوې درې شپې هلته تیروم.

هغه زیاته کړه:

- لیري ځای دئ، اوس مي کولمي هلته ګرو دي، اولاد دئ،نه ځیني رغول کیږي، مجبور یم، ورسم. حیا دي وي ډېره ډېره د هلکو مور هم را ته وایی، ته ولاړه سه، د لور احوال را ته راوړه. هغه بیوزله خو د بل په کور کي ده، نو زه مجبور یم، ورسم، احوال ئې واخلم.

بډی اکا پر را درسته کړه:

- ته خپل غمونه دي پرېږده. دا د ښاري خلګو د ژوند کیسه وکه. دوی څه کوي، څه شی خوري.....؟

امیرخان یو سوړاسویلی تر خوله راوایست، وئې ویل:

- یاره بډی اکا، څه به درته ووایم، زما خو ئې په خپله ښاری ژوند والله که خوښ سوې وي. ښاری خلګ سر و کال، ستړي او هلاک وي. یوازي ناوخته ماښام

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر کور وي. سهار په تياره کي لکه زموږ کارگر، بزگر، چوپان، باغوان چي په پسرلي او دوبي کي پر سپيدو د کوره وځي.

امير خان زياته کړه:

- ښاريان کال دولس مياشتي دغسي سترى ژوند لري.

ميلمه ئي سهار د خولې د پرېکړي څوک نه سي پيدا کولاى. سهار به يوازي وي. چاى به کومه کوچنى نجلۍ يا يوه زړه ښځه درته راوړي، چي پوښتنه ځيني وکې، پلانى څه سو؟ دا يوه خبره اوري، خپلي خوارئ ته ولاړئ.

په کلي کي بې له بډى اکا، سليم اکا او معلم صاب څخه نورو کليوالو چنداني ښار نه دئ ليدلى. د امير خان خبري ورته د بلي د نيا خبري او خورا په زړه پوري وي. بيا يوه وپوښتل:

- دوى پدې سړو شپو کي څه کار کوى؟

امير خان وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هلته سړی او ګرمی شپې معلومې نه دي. کار، کار؛ ټوله ورځ کار. چا دوکان لاره، چا د سړک پر غاړه شیان خرڅول، چا د اسونو بګۍ لرلې، هغه ئې ځغلولې. چا ډوډۍ پخولې، چا سړکونه او پاشې کول، چا جارو کول، چا د کوڅو انبارونه پر خرو مځکو ته رسول. څوک د ختو په مزدوريو اخته وو. چا د خلکو سرونه او ږېرې ور خريلې. خورا ډېرې خوارئ وي په ښارکې. ټول خلګ د خپل سر په وېښتانو را څوړند وو. په ښار کې هره ورځ تياره د قيامت ورځ وي.

د لږ سا اخيستو وروسته امير خان وويل:

- که څه په ښار کې هم لږ خلګ ارام او ماړه وو، نوري ټولي کورنی يوازي دونه څه د ورځې ګټې، چې ماښام ئې خټي، بس دا به وايو چې خدای دي زموږ او ستاسي ال او اولاد د دوی د حاله په خپل قوت سره وساتی. والله که هلته هيڅ سړی د خپلي کونی لګيدو ته وخت لري. د خلګو ئې حرص زيات سوی دئ، قناعت

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نسته. هره ورځ په ښار کې لکه د محشر ورځ چې وي، نر او ښځې ګډوډ تر له جاروزی، مخ پوټی نسته.

ناستو زړو خلګو خپله یوه یوه د لاس ګوته په خاورو کې کش کړل او دغه په خاورو لړلی ګوته ئې پر خپلو پزو باندي را کش کړې، په لوړ اواز به ئې وویل:

- توبه، توبه!

دلته نو ملا سیف الدین اکا چې لا په ولاړی ولاړ دئ، بیا بهانه په لاس ورغله، ژر ئې یو ایت ولوستی، وئې ویل:

- په کتابونو کې ئې راوړي دي: چې "په اخیره زمانه کې به د نرو او ښځو تر منځ پرده نه وي، ټول به سره ګډ سي". دغه دئ هغه حالت، قیامت را نژدې سوی دئ، خپل طاعت او عبادت کوئ. د خلګو پر خبرو غوږ مه نیسئ، ځان مه خبروی، پر خپلو غوږو لاسونه ونیسئ، هر څه چې بې خبره یاست، هغو نه ښه یاست. قیامت تور وي، که سپین؟ چې ښځې مخ نه پټوي، او په بازارو کې د نارینه و سره تاویږی او را تاویږی، نور به لاڅه اورو؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلم مرجان د ملا څخه خبره ونیوله، او وئې پوښتل:

- تا ښار لیدلې دئ؟

- ملا صاحب وویل:نه، خدای دي نه را باندي ویني، نوري ګناه مي کمي دي چي ښار هم ووینم.

- معلم بیا وپوښتل !ملا صاحب (لمده) ډوډۍ ښه خوند درکوي، که وچه؟

- لنده چي وي، وچه دي ځان وخوری....

ملا صاحب پر معلم مرجان ور ږغ کړل:

- معلمه، خبري مه اوږدوه، تاسي معلمان والله که په خبرو کي د چا پلار ملامت کي. ستاسي ژبی مار څټلي دي. مطلب دي څه دئ؟

معلم مرجان وویل:

- ګوري خلګو، ما په ښار کي څو کاله مکتب ویلی دئ، امیرخان دوې درې شپې د لور کور ته تللی دئ. د ښار د خلګو ژوند زموږ تر ژوند ډېر اسوده دئ. په ښار کي دوا او ډاکټر پیدا کیږي، د ښار د خلګو کالي پاک وي. هغه لږ خواړه چي خوري، زموږ تر خوړو ښه وي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ژوند نوري اسانتیاوي سته. په ښار کي څه ښځي هم د نـرو پـه ډول پـه حکـومتی ادارو کـي کـار کـوي، ډاکتراني،معلماني او په نورو کارو مصروفي دي.چي دا ټولي ښې خبري دي.

ملا صاحب ئې بيا خبره ونیوله:

- واالله هوله.....! ښځي د نرو سره یو ځای کارکوي؟ توبه توبه ما خو وویل، چي ستا ژبه مار څټلې ده. ته د کلي خلک ګمراه کوې؛ خپله خو ګمراه سوی ئې.وینم دي اوس کله کله بې لنګوټې پر لمانځه درېږې. هغه بلـه ورځ دي حتا ویل چي په لڅ سر هم لمونځ روا دئ. ګوره چي سبا به لا څه ووائې.

امیر خان هم د ملا پله ونیوله:

- ملا صاحب، رښتیا دي ورته وویل.

تر څو چي معلم مرجان ځان د ملا او امیر خان د خبرو جواب ته ځان جوړاوه، بډي اکا بیا ملا مخاطب کئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ملا صاحب، ولي مو يو ګړئ ارام نه پرېږدي؟ دا ځای د مسالو او فيصلو نه دئ. بيا چې ماجت ته درغلو، هلته دي خبري کوه، موږ به درته ناست يو.

ملا صاحب چوپ سو. خو معلم مرجان په حوصله سره اميرخان ته وويل:

- امير خانه، دا ستا ژوند خو لکه د يوه حيوان ژوند؛ خپل باغ ته لا انبار په شا وړي. پيسې په مځکه کي ښخوي، چي د زړه خوږی څخه دي اولادونه مړه سي، يوه کټوه غوښي کور ته نه را وړې. که دي دا اوس هم د سر و ږېري سپږي دا ناست خلګ وشميري تر شپيته به زياتي وي کمي نه.

ناستو خلګو وخندل. يو تن وويل:

- والله چي معلم صاحب رښتيا دي وويل، سم دي ورته وويل.

سليم هم د معلم صاحب خبره درسته وبلل، ورته وئې ويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- یار معلم صاحب پر خوله دي برکت سه، امیر خان دغسي کنجوس او سود خور سړی دئ. دا وطن تا غوندي ځوانانو ته اړتیا لري. موږ کلیوال دی تر شا ولاړ یو. خدای سته خبري دې زموږ خوښیږی؛ هر وخت خپلو زامنو او د کلي کشرانو ته نصیحت کوم، چي د معلم صاب خبرو ته غوږ نیسی، یو څه ځیني زده کړئ.

دناستو خلګو د سلیم کاکو خبري خوښي سوې.. امیر خان او ملا صاحب مړیجن غوندي دمجلسه ولاړ سول.

د ماز پګر د اذان وخت سو. ټول سره ولټیدل. کله چي د مازپګر لمونځ وسو، خلک د ماجته ووتل. ملا صاحب او امیرخان سره دوه پـه دوه پاتـه سـول. مـلا صـاحب امیرخان ته وویل:

- امیر خانه د دې معلم مرجان یوه چاره پـه کـارده، کـه ئې مخه و نـه نیول سي، والله کـه یـو دوه کالـه وروستـه د کلـي د مکتبیـانو څخـه بیـا څـوک پـه دغـه مسـجد کـي لا خبري وکي.لکه دغه نن د معلم خبري پرخلګواو هلکانو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاثیرکوي. والله که بیا پیاز زموږ په خوله څوک سپین هم کړي. د شیطان مرسته ورسره ده.

امیرخان وویل:

- زه ئې په چاره نه پوهیږم، خو په کار ده چي د سردار صاحب سره هم مشوره وکوو. د سردار صاحب لاسونه اوږده دي.

ملا صاحب امیر خان ته وویل:

- ته ښه وایې، د کلي مشر خو سردار دئ، اما دا خبره دي ستا په خوله کي امانت وي، خبره خو دلته خرابه ده، چي دا سردار خپله هم په دینداري کي مزه نسته. کله چي مشر خراب سي، نو د کشرانو څه ګیله کیدای سي. سردار پر هیڅ حساب دئ. بیا کاشکی یوازي په لمانځه کي سست وای؛ خلک وائې زوی مړی په نورو بد بختیو اخته دئ، څوک ورته ویلای سي.

امیر خان پر را درسته کړه:

-هو، ملا صاحب، ته رښتیا وایې. خبره ترخبري پوري راغله زما خو ئې د پلاره سره هم ګوذاره وه. هغه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مړ دئ او زموږ ورپسې لاره ده، چې غيبت ئې و نه سي، خداى دي ښه ورسره وکي، بيخي د ده په شان و.

ملا صاحب وويل:

- توبه ئې د بترو څخه،امير خانه، ته خو دهغه سره ډېر نژدې ئې، خلګ دا هم وائې چې سردار په دا مردارو اوبو(شرابو) خوړلو هم روږدئ دا خبره رښتيا ده؟

- ملا صاحب، زما په خوله دې ئې خداى نه کوي، يو ډول اوبه خوري بد بوى ئې ځي. نو که و دغه به وي، موږ ته وايې، دا دوا ده. د دغو اوبو تر چښلو وروسته، داسي ليونى ليونى کيږى.

ملا صاحب وويل:

- هو، امير خانه، په کتابو کي ئې را وړي دي، وايې: هر څوک چې شراب وخوري، هغه لکه اوښ داسي مست کيږي، تر خوله ئې ځګونه بهيږي.

- څه وکو، اوس دغه شى خداى زموږ په برخه کړى دئ. ته ګوره، کله چې دى پر کور سى او بې حاله نه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي، دواړه به ورسو؛ د معلم په باره کې به خبري پـه ګډه ورته وکو. نور د ماښام د لمانځه وخت دئ. اوس دا خبره د ځان سره وساته، څوک موک ماجت ته راځي؛ بيا بـه ګورو.

******

د ماښام د لمانځه تر ادا کولو وروسته، سليم کـاکو د خپل کشر زوی کولی سره يو ځای د خپل کور پر خوا روان سو. د زوی څخه ئې وپوښتل:

- زويه، دا بنګ نن و نه ځنډېدئ ځکه په سترګه مي نه سو؟

کولی ورته وويل:

- يه، بابا؛ موږ په ماجت کي و، ما وليدئ، بنګ رالـئ (راغی).

کله چي سليم کاکو او کولی کور ته راغلل، ګوري چي بنګ بيده دئ. د سليم کاکو څه فکر خراب سو، چي بنګ خو هيڅکله دا وخت نه بيدېدئ، دا نن څنګه داسي بې وخته بيده سوی دئ. کولی ته ئې وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زویه، ته څه اور بل که، چې لږ رونیا سي، زه به بنګووینم.

کولی چې څه دلرګوتراشنی په د یګدان کې کښیښولې، اورلګیت ئې ورته وواهه، تر دود وروسته د تراشنو څخه د اور لمبه پورته سوه. سلیم کاکو ولیدل، چې د بنګ د لاس ګوتې تړلې دي کولی ته ئې وویل:

- زویه، بنګ لکه چې د چا سره کوم جنګ کړی دئ؛ ځکه د لاس ګوتی ئې تړلې دي. کولی په کراره پلار ته وویل:

- یه، بابا؛ جنګ ئې نه دی کړئ، نن چې د سردار صاحب د کوره راغی او مکتب ته تلی، ما ئې لاس ولیدی چې ګوتې ئې تړلې وي.

بنګ چې زړه ئې د کوتلو وېنو ډک و، پر ځای پروت و، بیده نه و، د پلار او ورور خبري ئې اورېدلې. سر ئې راپورته کړ. سلام ئې واچوی، پلار ته ئې وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- بابا، کله چې مې د سردار صاحب په کور کې دروازه جوړوله، خپلې ګوتې مې په تیشه ووهلې؛ ځکه مې دروازه جوړه نه کړه، جنګ مې نه دی کړئ.

- خیردئ، زویه؛ اوس کښینه، کولی جان به ښه چای پخې کې، د یوه ګیلاس خوړو چایو سره به ډوډئ وخورو، سهار به ئې په رڼا زه وګورم، اوس تیاره ده.

بنګ پلار ته وویل:

- بابا، ډوډئ مې خوا ته نه کیږي.

پلار ئې ورته وویل:

- نو حتمي به دي تبه وي، که ډوډئ نه خورې، خیر دئ، یو ګیلاس تودې خوږي چای ښې دي، بدن به دي څه تود سي.

کولی چای جوشه پر اور کښیښوله، ژر په دود لړلی توره خونه، له دوده ډکه سوه. د خوني هوا څه توده سوه. بنګ یو ګیلاس ګرمي او خوږې چای غوړپ کړې. کولی یو زوړ، خو ښه دروند تلتک پر واچاوه.

*****

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار چي کله ماپښين د بازاره څخه بيرته وخپل کلي ته راتلی، يو من بوره، يو چاريک توري چای او يو چاريک شني چای، نيمنی پلميټ، يوه غوټه ټوکران او څه نوره ميده ريزه سودا ئې هم کړې وه. چای، بوره او پلميټ ئې و لالو ته ور په شا کړل. د ټوکرانو او ميده سودا غوټه ئې تاجو ته ورکړل. خپله ئې پر اس پښه واړوله او خپل اس ئې پونده کاوه.

لالو ماما چي هيڅ وخت ئې نه و ځغستلي،دسهار دځغاستي څخه ئې لا پنډيو درد کاوه، سا ئې پخه نه وه، اوس چي سردار صاحب دوه منه پيټی هم ور په شا کئ، ده ته خورا مشکله وه، چي د دونه د رانه پيټي سره د اس تر مخه وځغستلای سي.مجبور و ښه ډېره لاره بيوزله د زړه په دوک وځغستل. په نمايی دلاري کي ئې نوره ځغستا په وسه نه وه؛څو ځل لالو بيچاره په لاره کي ولوېدی؛ نړدی به و، چي د سردار د اس تر پښو لاندي سی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا به سردار مینت پر وکئ؛ ژر به پورته سو. سردار به ورته ویل:

- چابک سه، چابک سه؛ شپه راباندي راغله. په تیاره کي لیوان، غله او غدوی راباندي پیښ نه سي، څه تیز سه.

لالو بیوزله زیات نه سوای ځغستلای. تر څه لاره منډو وهلو وروسته، دا ځل ډېر سخت پر خوله ولوېدئ. سردار چي څو ناری او منتونه پر وکړل، لالو بیا سر را پورته نه کئ. سردار هم تاجو ته وویل:

- دا غوټه، چای، بوره او پلمیټ ځیني را واخله، ما ته ئې را کړه. درځه چي زه او ته ځو، دی دا لته پرېږده چي لیوان ئې وخوری. د ده دي ملا ماته سي دبې غیرته.

هغوی لالو پر بټې بیابان پرېښود. سردار او تاجو ګونګو ماښام کلي ته ځانونه را ورسول. سردار خپل کور ته ننوتی. تاجو بیا اس تر جلو ونیوه، دوری هوری ئې په کوڅو کي وګرځاوه، چي د اس نفس ساز او خوله ئې وچه سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته د لالو ښځه او ماشومان وېښ ناست او د خپل پلار د راتلو په انتظار وو. کله چي ئې په تياره کي د اس د پښو درزى واورېدئ، خوښ او خوشحال سول، چي دا خو د سردار صاحب د اس د پښو دربې دئ؛ شکر چي پلار مو په خير سره را رسيدلى دئ. سترګى ئې دروازى ته نيولي وي، چي پلار به ئې راسي. مګر لالو بيا کورته را نه غئ.

د لالو ښځي د خپلو اولادو سره کرئ شپه په انتظار تيره کړه. سهار وختي ئې خپل کوچني اولادونه تر لاس ونيول، د تاجو کور ته ورغله. د تاجو د ښځي څخه ئې پوښتنه وکړه:

- تاجو ماما کور ته راغلى دئ؟

د تاجو ښځي ورته جواب ورکړئ:

- هو، د شپې نا وخته راغى،اوس بيده دئ. ولي، خيرخو به وي، چي پدې وختي راغلې؟

د لالو ماما ښځي ور ته وويل:

- زما سړى خو تر دا اوسه نه دى راغلئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تاجو ښځه ولاړه، د تاجو څخه ئې وپوښتل. هغه ور ته وويل:

- راځي، پر لاره دئ.

غرمه چي تاجو د سردار سراچې ته ورغي، اس ته ئې اوبه، وابښه او دانه ورکوله، چي سردار هم د کوره را ووتی.

تاجو سردار ته وويل:

-لالو لا تر اوسه کور ته نه دی راغلی.

سردار جواب ورکئ:

- پربېږده ئې؛ هغه دي چنداني سړی نه و پيدا کړئ. تا و نه ليدئ، تيره ورځ ئې په قصدي غوښتل، چي پر لاره راباندي نا وخت کي او په غلو مي لخ او يا ووژني؛ را به سي. ما ته لالو يو ټګمار سړی معلوم سو. د ده دی ملا ماته سي، دوه منه بار ئې وړلای نه سوای، چي را هم سي، جواب ورکه، په يو بل سم سړی پسی ګوره؛ مزدوران خو کم نه دي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سباغرمي ته نو ټول کليوال خبر سول، چي لالو کور ته نه دی راغلئ. د خپلي تجربی له مخي سليم کاکو پوه سو؛ خلگو ته ئي وويل:

- خدای دي فضل کوي، فکر کوم چي لالو ته به يو څه ورپيښه وي، ځکه شپه خو ډېره سړه تيره سوه. که چيري لالو پر بيابان پاته سوی وي، اول خو به يخ وژلی وي، که يخ نه وي وژلی، نو ليوانو به خوړلی وي.که دونه لاره خونه ده چي تر اوسه به پر لاره وي.

د ماپښين لمانځه ته د بل کلي يو مسافر پر ماری اوبش سپور د هغه لوري را روان کلي ته را ورسيدئ.

سليم کاکو مسافر ودراوه:پوښتنه ئي ځيني وکړل:

- سړيه د کمه (کومه) راغلي او چيري ځي؟

مسافر وويل:

- د بازاره راغلم، خپل کلي ته ځم.

سليم کاکو وپوښتی:

- په لاره کي دي بل مسافر و نه ليدئ؟ نه مسافر خو مي په سترگه نه سو. هو ولچي هلته ستاسي کلي ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نژدې د سورکۍ غونډۍ په شيله کي پر يوه مرداره باندي ځو کارګان او دوی ګيدړی را ټولي وی. کله چي زه ورته را ورسيدم، و مي ليدل، چي کالي او ځپلۍ ئې د کم (کوم) مسافر وو، چي د شپې مردار خورو او ليوانوبه خوړلی و. د کوتکه او کوسي نښي او علايم نه وو، نو د مسافر سره چي په دغسي سړه شپه کي کوسی او کوتک نه وي، پر دغه لاره، د دغو غرو لمن ليوان لري. او يا ممکن خپلو ملګرو وژلئ او هلته غورځولئ وي. خدای خبر، کم (کوم) بيوزله به و.

سليم کاکو او نور کليوال خفه او حيران سول. مسافر هم د دوی په ليدو خفه سو؛ پر خپلو خبرو پښيمانه سو، چي کاشکي مي دا حال نه وای ويلی. په دغه وخت کي چي مسافر کليوالو ته نکل کاوه، تاجو هم را رسيدلی و. سليم کاکو ته ئې کرار وويل:

- مسافر رښتيا وايی. لالو پر دغه ځای زموږ څخه پرون مازيګر پاته سو.

سليم کاکو پر کليوالو خلګو ږغ وکئ:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- همدغه لالو ماما دئ؛ درځی چې پسې ورسو، پاته هډونه ئې راوړو. ښه دئ د کونډې او اولادونو زړونه به ئې صبر سي.

امیر خان چې دا خبره واورېدله، د خلګو د منځه را ووتی، په منډه منډه ولاړی، سردار ئې د کیسې خبر کئ.

د دې خبرې په اورېدلو په اول کې سردار هیڅ پروا و نه کړه، مګر کله چې امیر خان ورته وویل، هغه مسافر د کلیوالو په مخ کې وویل، چې دا سړی به چا وژلی او هلته پرې اېښئ وي، د سردار یو څه فکر خراب سو. امیر خان ته ئې وویل:

- ملا صاحب چیرې و؟

امیر خان وویل:

- هغه هم کلیوالو د ځانه سره بوتی، چې د لالو هډونه راوړي.

سردار توبه،توبه وکړه، امیر خان ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ته ژر پسې ورسه، ملا پوهه کړه، چې د دغې خبري لړغم وخوري، که نه بیا کلیوال او معلم مرجان د دې نا چیزه خبري څخه یوه خبره جوړوي.

امیرخان ډېر تیز په کلیوالو پسې منډي ووهلې. کلیوال لا د لالو د هډو ځای ته نه وه رسیدلي، چې دی ورسره یو ځای سو. کله چې کلیوالو د لالو ماما بې غوښو هډونه، د سر کوپړه، څپلی په وینو لړلي د کالو ټوټې هري خوا ته تیت او پرک ولیدل، سخت په غوسه سول.

د یوې خوا ئې دغه پاشلي هډونه او ټوټې را ټولولي، د بلي خوا ئې د دې پر ځای چې لالو ماما ته دعاګاني وکړي، تر خولو ئې سردار ته بد الفاظ راوتل.

امیرخان ملا صاحب ته ځان ور نژدې کئ، کرار ئې ورته ویل، چې سردار صاحب ویل،ملا صاحب ته ووایه، دغه دې د کمال ښکاره کولو ورځ ده، د خلګو په منځ کې دي خپل کار وکه، خلګ ارام که. ملا صاحب امیرخان ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ښــه دئ، زه پــوهيږم چــي څــه وکــم (وکــړم)، دا ئــې ځای نه دئ. اوس که څه وايم، خبره نوره خرابيږي، چي کلي ته ورسيدو، زه به قران مجيد هم را واخلم، بيا به ئي ګوري، ته بيغمه اوسه.

کله چي قهرېدلو کليوالو د لالو ماما هڅونه کلي ته را ورسول، د يوې خوا شپه او تيـاره وه، او د بـل لـوري د لالـو د ښځي او يتيمانو ژړاوو، سر شکونو او نـارو کلي پر سر واخيستی. د کليوالو ښځي او کوچنيان هم راغلل. ټول کلي ژړل.

په کلي کي د ژړاوو، او ښراوو يو محشر جوړ کړی و، چي د سر دارصاحب خوب ئي هم نـا ارامه ور نـا ارامه کئ.

ملا صاب او امير خان دواړه د سردار کورتـه ولاړل، چي سردار ته کيسه وکي. سردار دوی ومنل. ډوډی ورتـه راوړل سوه. دوی دواړو د لالو د پاته هڅونو د راوړلـو او د کليوالـو د احساساتو د پارېدلو بيان سردار تـه وکـئ پـه ضمن کي ملا صاحب و سردار ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دغه معلم به اخیرموږ او تاسي په یوه لوی غم اخته کي.

سردار امیرخان ته وویل:

- ته خو یو ځل کور ته ور ږغ کړه، چي څه چای راوړی.

کله چي امیر خان ولاړ سو، سردار و ملا ته وویل:

- ما به وختي د معلم یوه چاره ور کړې وایی. ته خبر ئې چي معلم مرجان د امیرخان سکه د کاکا زوی دئ.

امیر خان بیرته راغلئ، سر دار خبره واړوله:

- ملا صاحب، ستا خو لږ کلونه کیږي، چي زموږ کلي ته راغلې یی؛ ما او امیر خان ته دا معلومه ده چي معلم څوک دئ او څنګه معلم سو؟

سردار زیاته کړه:

- معلم د امیرخان مشر د کاکا زوی دئ. زه او مرجان سره همزولي وو. هغه وخت چي مکتب نوی زموږ په کلي کي شروع کیدئ، نو سرکار زما د پلاره څخه وغوښتل، چي اول به ته خپل زوی مکتب ته ورکې،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي وروسته نور خلګ هم خپل زامن مکتب ته ورکې. پلار مي نه غوښتل ما مکتب ته ورکي.هغه مجبور سو، د مرجان د پلاره څخه ئې وغوښتل، چي دا ستا زوی به زما د زوی پر ځای مکتب ته ورکړو؛ زه به تا ته هرکال نغدی پنځوس افغانی درکوم. هغه و، چي زما پر ځای مرجان مکتب ته ولاړ، اوس هغه مرجان نه یوازي ما ته، بلکي ټول کلي ته دا دئ غم سو.

ملا صاحب او امیر خان ورته وویل:

- دا غم نو ستا پلار کرلی دئ؛ خیر، اوس هم سری وخت دئ.

سردار ملا صاحب ته وویل:

- اوس ئې چاره او مخنیوی په تا کیږي.ستاڅه ملا ماته، حکومت،خان، ملک،مسجد او قران ټول ستا پلاس کي دي. امیر خان به د رسره وي، څه چي اړتیا وي، زه مو تر شا ولاړ یم. ملاصاحب ډاډه سو.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار چې کليوالو د لالو د قبر او کفن په کار لاس پوري کاوه، ملا صاحب راغی، قران شريف ئې په څنګ کې را اخيستی و. د نرو او ښځو په منځ کې کښينستئ، قران مجيد ئې خلاص کی، يوښه اوږده سوره ئې تلاوت کړه؛ بيا ئې نو د نصيب، قسمت، وخت او وعدی د پوره کيدو په هکله اوږدې خبري وکړی؛ ګورئ څه چې د چا په نصيب وي، هغهويني، څه چې د چا په برخه وي، هغه ورکول کيږي. وعده چې د چا پوره سي، څوک ئې نه سي زيا تولای، دا د اذل وېش دئ.

ملا صاحب په خبرو کې کرار کرار دغسې تر جنته ولاړی. هغه زياته کړه:

- د لالو ماما په قسمت کې دغه شان مرګ ليکل سوی و. بيا دي هم هغه د خدايه ارمان نه کوي، نن شپه د جمعي ده، بختوره شپه ئې په نصيب سوه. د جمعي په شپه د جنت دروازې خلاصې ولاړي وي، او د دوزخ دروازې قلف وي. هر څه د خدای د طرفه دي، نا ارامی کول، ژړل د خدای تعالی د احکامو مخالف کار دئ. د ده

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر موږ ټولو دا حق دئ، چي تر خاورو ئې ورسوو، دمړي ژر ښخول سنت كاردئ.دعاوي ورته وكړئ، چي خداى ئې وبخښي.

د ملا صاحب تر خبرو وروسته، اميرخان وويل:

- د مړى ډېر پرېښول په كور كي ښه كار نه دئ، در وائې خلى، چي خاورو ته ئې ژر وسپاروو.

سليم اكا پر را ږغ كړل:

- اميرخانه، كښينه؛ هلكان سهار وختي د قبر كيندني دپاره تللي دي، تر اوسه ئې احوال نسته، د باندي هوا سړه ده، تر څو چي دوى احوال را نه كى، چي قبر تيار دئ، د دې ځايه ئې مه ښوروئ.

نور ملا صاحب او اميرخان جرات ونه كى، چي خبري وكي. معلم صاحب ناستو كليوالو نرو او ښځو ته وويل:

- عزيزانو، خويندو او ځوانانو!

- دا يوازي لالو نه دئ، چي په ډېره ظلمانه توگه ووژل سو. ستاسي به ياد وي، چي دوه كاله مخكي سلام

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جـان دغسـي مړ سو. بې لـه شـکه چـي مـوږ او تاسـي د خـدای پيـدا يـو، او خـدای بـه مـو پنـا کـوي. امـا، پـه قـران شـريف کـي دا هـم راغلـي دي، چـي کـوچنی، صـغير او مومن ته تر څو چي بالغ سوی نه وي، څوک جزا نـه سـي ورکولای. ملا صاحب همداسی نه ده؟

ملا صاحب د معلم صاب خبره ومنلـه. بيـا معلـم صـاب وويل:

- په قران شريف کـي ئـې راوړي دي، چـي د پـلار پـه جرم زوی، لور، ښـځي او نـورو دوسـتانو تـه ئـې جزا نـه ورکول کيږی.

بيا ئې ملا ته مخ را واړوئ:

- ملاصاحب همداسی نه ده؟

ملا بيا د معلم خبره درسته وبلله.

وروسته، معلـم صـاب د لالـو يـو ماشـوم زوی تـر لاس ونيوی او وئې پوښتل:

- دغـه ماشـوم څـوک ژړوي؟ دا ښـځه څـوک ژړوي؟ کمه (کومه) گناه ئې کړی وه؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کليوالو وويل:

ـ نه، هيڅ ګناه ئې نه ده کړی.

معلم صاحب زياته کړه:

ـ پس دا نو خدای تعالی نه دئ، چې دغه ماشومان، ښځې،موږ او تاسې ټول ژړوي، دا بل څوک دئ، چې دا ظلم کوي، ټول ولس ژړوي.

ملا صاحب او ټول کليوال وپوهيدل، چې معلم صاحب کم (کوم) ظالم يادوي؟ تر څو چې ملا صاحب خبره جوړوله، نفر راغئ، وئې ويل چې قبر تيار دئ.

د معلم خبري د خلګو په مغزونو ننوتې او ملا صاحب ته موقع په لاس ورنه غله. ټولو د هدېری پر خوا جنازه واخيستله او روان سول.

پرلاره باندې د خلګو تر منځ پسپسی دېرسو. چا و چا به ويل:

ـ دا معلم صاحب خو والله چې په قران هم ښه خبر دئ. ملا ئې هره خبره منله.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا به لا دا ویل، چې دا بل ظالم نو څوک دئ، چې دی وائي؟

امیرخان بیا د ملا صاحب پر غوږ ور پرېوتی، چې تا ولې د معلم خبرې درستي وبللې؟ د دې خبرو څخه د هغه مقصد دا و چې لالو خدای نه دئ وژلی. نو چا وژلی دئ؟ د دې خبري مانا خودا سول چې خدای ناکرده لالو سردار صاحب وژلی دئ. که څه چې وژلی ئې هم وي، څوک څه ورته ویلای سي، خو بیا هم ښه نه ده، چې پسي شا په سردارصاحب پسي هر خوار او غریب خبري وکي.

*** *** ***

هلته د لیري سردار صاحب معلوم سو، چې دی هم د هدېرې خوا ته راځي؛ را نژدې سوی لا نه و، چې امیر خان او دوه درې نور غوړه مالان ئې مخ ته ورغلل. تر څو سردار را رسیدئ، خلګو لالو په قبر کي ایښی او خاوري ئې ورباندي را اړولې. کار چې خلاص سو، ملا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحب لاسونه پورته کړل او دعا ئې وکړه. وروسته بیا معلم صاحب خبرې پیل کړې:

- لالو، زموږ او ستاسې ورور او غریب سړی و، هیڅ بد عمل ئې نه لاره، پنځه وخت لمونځ ئې کاوه، مګر غریبی دي ځان وخوري؛ زموږ په وطن کې د اولاد نفقه پیدا کول، څه اسانه کار نه دئ، دا ماړه خلګ هم باید د خدایه لږ وبیرېږي، په مزدورانو باندې دونه درانه کارونه و نه کی، چې په وس کې ئې نه وي، او تر لاندې مړ سي.

معلم صاحب زیاته کړه:

- نور نو لالو زموږ او ستاسې په منځ کې نسته، دلته د قبر پرسر لاسونه پورته کئ او درې واره قل هوالله احد ووایاست،ثوابونه ئې ده ته وبخښی؛ دغه ئې فاتحه ده، نوره فاتحه ئې نسته.

*** *** ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لالـو د مـرګ کيسـه د خلګـو تـر مـنځ سـره تاوېـدل راتاوېدل. د معلم صاحب خبرو پرکليوالو ډېر اثر کړئ و. هر يو به ويل، چي د لالو بيوزله سره ظلم وسو. ځينو بـه لا دا ويل چي ګوره بيوزله به ئې ښځه مړ کړئ وي، او ښځه به ليوانو خوړلې وي

معلم مرجان خو د دغه کلـي اوسيدونکی دئ. سربيره پر معلمی څه خپله مځکه هم لري. د ژوند څرخ ئې سم څرخی؛ چا ته اړ نه دئ. کليوالو تـه ئې خير رسيږي، د کليوالو په منځ کي ورځ تر بلي د ښه اعتبار خاوند کيدئ.

د دغه کليوالي ښوونځی ښخه د معلم مرجان د تبديليدو دپـاره خـو يـو ځـل مـلا صـاحب او اميرخـان دواړه د سردارصاحب سره ملګری حتا تر ښاره ولاړل، که ئې د تبديلی يوه چاره په معارف کي وکړي. پـه معـارف کـي د دوی غوښتنه د معلم مرجـان د تبـديلی پـه بـاب و نـه منل سوه. ځکه د معارف د چارو مشر دوی ته وويل:

ـ تاسي ما ته بل معلم را کئ، چي هغه ستا سی د کلـي په معلمی کولو خوښ وي او هلتـه در سي؛ ځکـه پـه کلـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي د معلم د اوسيدو ځای نسته، بازار ته ئې د تللو راتللو امکـان، ترانسـپورت او ترانسـپورتی لاره نسـته. سـر دارصاحب ته ئې وويل ته معلم ته په خپله سراچه کـي د اوسيدو ځـای ورکوې ؟ معلومـه ده چې جواب دي منفي دئ. نومعلم مرجان د هغه کلي سړی دئ؛ زما مفتشين ئې د کاره راضی دئ.

نو ځکه، دوی درې واړه په پټه خوله ناکام بيرته کلي ته راغله.

*** *** ***

کله چې سليم کـاکو د لالـو د ښـخولو ځخـه خفـه زړه کور ته راغی، کولی زوی ئې ورته وويل:

ـ د لالا (بنـګ) د لاس ګـوتی تکـی شـنې اوښـتي او پړسيدلي دي. ډوډئ ئې هم دا دوی ورځي نه ده خوړلي، پروت دئ.

سليم اکا ورغی، پر بنګ ئې بږغ وکـئ، د بنګ لاس ئې وکتئ، بيا ئې کولی ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زویه، اور بل که، څه پیاز را ته راکړه د چړې سره.

خپله ئې څه غوړې دیګ ته واچول او پر اور ئې کښېښودل، چې غوړې ګرم سول، پیاز ئې پکښې واړه کړل. کله چې پیاز په غوړو کې سره سول، اوبه ئې پکښې توی کړې، مالګه او څه د کټوې دارو ئې ور واچول؛ درې هګۍ هم ور واچولې، ښه ګرمه شکنه ئې پخه کړه. بیا یې کولی ته وویل:

- زویه، په کاشنه کې ډوډۍ وړه که، را ئې وړه.

سلیم اکا بنګ په زور د ځایه راولاړ کی، څه ډوډۍ ئې په وخوړله؛ بیا ئې یو ټوټه کراست لنده کړل، څه مالګه یې پر وپاشله؛ د بنګ لاس ئې پکښې ور وتاړه. ویې وویل:

- ان شاالله سهار ته به ئې پاړسوب یو څه کم سی.

هغه، بنګ او کولی ته نصیحت وکړئ، چې زما د تجربی له مخې که خدای مه که هر وخت هر څه در پیښ سي، ډوډۍ خوړل به نه پرېږدئ، ولي چې لوږه ژر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړی د پښو اچوي. سبا سهار بـه کولی پـه کلي وګرځي، هـر چـا چـي د خرڅیـدو هګـۍ لرلـې، ځینـي را بـه ئـې نیسـي، کـور تـه بـه ئـې راوړي، دوی درې شـپې بـه ښـه غوړه ډوډۍ درباندی وخورم، داسي ګل غونـدي بـه جوړ سی.

*****

بله ورځ معلم مرجان خبر سو، چي بنګ نـاروغ دئ او مکتب ته هم نـه و راغلی. هغه پوهیدئ چي بنګ خو هیڅکله غیر حاضري نـه کولـه. نو راغـی، د سلیم کـاکو څخه ئې پوښتنه وکړه:

- سـلیم کـاکو دا بنـګ چیـري دئ؟ مکتـب تـه نـه و راغلی؛ بې له بنګه، مکتب را ته تور معلوم سو. خدای دي ئې نه خوږوي، څه په سوی دي؟

سلیم اکا معلم مرجان ته وویل:

- نـه، شـکر دئ، نـن ښـه و. دی د لالـو تـر مـرګ یـوه ورځ مخکي ما د سردار صـاحب کـور تـه واسـتاوه، چـي د خـوني د دروازی لخـک ور جـوړ کـی؛ هلتـه ئـې خپلـي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوتی په تیشه وهلي وې. نو خدای ته هیله سته، چې سبا ته به جوړ سي.

معلم مرجان وویل:

- شکر دئ چي بل څه نه دي په سوې.

*** *** ***

دا دئ سبا ته په کلي کي چک چیکه سول، کلیوال خبر سول، چي د سردار صاحب لور، صدفه، دا څو ورځي کیږی، چي هیڅ نه خوري او نه خبري کوي. داسي لوی تبي نیولي، پرته ده؛ خدای خبر چي بیا به روغه سي، که یا. سردارصاحب د شا و خوا کلیو ملایان او پیران راوغوښتل، چي هغوی دم او چو پر وکي، ګوندي جوړه سي. ټول ورته راغلل، خپلي هڅي ئې وکړې، خو صدفه لا جوړه نه سوه.

بله ورځ سهار د وخته، سردار تاجو ته خپل د سپرلی اس ورکی، چي ژر د ولسوالۍ مرکز ته ولاړسي، خلګ وائي چي هلته ډاکټر سته، هغه تر دې ځایه راوله. تاجو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر اس پښه واړوله، ماپښين ته ئې په داسي وخت کي ډاکټر را وستی، چي سردار صاحب د کليو څخه د راغليو ملايانو او څوپيرانو سره نا ست و.

تاجو مجلس ته ورغي او سردار ته ئې د ډاکټر د راوستلو خبر ورکی. سردار پوهيدی، چي د ملايانو او پيرانو د ډاکټر د نامه سره لا جوړه نه ده، نو ئې تاجو ته په کراره وويل:

- د صدفي مور خبره که، چي صدفه ډاکټر ته ور وښئي؛ زما سره دلته دا ميلمانه ناست دي.

په رښتيا سره د ډاکټرانو سره د ملايانو او پيرانو ډېره جوړه نه وي. تاجو د سردار د وينا سره سم ډاکټر د صدفي مور ته ور وستی.

ډاکټر د ماشومتوب دوره په دغه کلي کي تيره کړی وه، او لومړی ښوونځی يي هم دلته لوستلی و. د ډاکټر پلار هم مځکه او جايداد نه لاره. هغه د يوه کلي به بل کلي ته په خواری، بزگری او باغوانی پيدا کيدو پسی کډه کيدی. نو ډاکټر ډېر کلونه دغه کلي ته بيا نه و راغلی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکټر چي کله د صدفي د ناجوړۍ د درملني دپاره دې کلي ته راتلی، خوښ و. په کور کي ئې لا خپلي کورنۍ ته ويلی و، چي د سردار کلي ته ځم. ښه دئ هلته به دخپل همصنفي د معلم صاحب مرجان مور، اولادونه او خپله به هغه هم ووينم. معلم مرجان مي د مکتب د دوری همزولی و، او څه ليري خپلوي مو هم ورسره لرله.

اوس ډاکټر يو تجربه لرونکو ډاکټر دئ. هغه چي صدفه وکتله، ژر د صدفي په ناجوړي پوهه سو. د نجلۍ په بدن کي د ناجوړۍ لڅي او ښکاره نښاني نه معلوميدې. ډاکټر د صدفي د مور څخه څو پوښتني وکړې:

- نجلی مو چا ته ورکړی ده که نه؟

- دا ناجوړي کله ورته پيدا سوي ده؟

د صدفي مور ډاکټر ته وويل:

- الله ستا قربان سم ډاکترصاحب ستا څخه به ئې ولي پټوم، روغه رمټه نجلی وه. په هغه ورځ چي د سليم اکا زوی بنګ د دروازی د لخک جوړېدو ته راغلي و، بنګ کار کاوه، صدفه ورته ولاړه وه. بنګ په تيشه باندي خپلي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوتي ووهلې؛ کله چي د بنګ تر ګوتو ويني جاري سوې او دې هغه وليدې، لور مي لکچي وبيرېدله، تر هغه وروسته مي دا لور دغسي پرېوته. فکر کوم چي لور مي هيڅ وخت وينه نه وه ليد لې. اوس به کوي خدای، سبب به ئې ته يی.

د صدفي مور زياته کړه:

خپل کوښښ وکه، دا لور مي را جوړه کړه. ښځي وايی، چي پر وېنو دستي پيرانان راځي، خدای دي وکي، چي پيرانان نه وي پر کښينستلي.

ډاکتر د صدفي مور ته وويل:

- خير دئ خوري ، دا يوه کليوالي عامه ناجوړي ده. په تعويذ او دوا دواړو نه جوړېږی. لور دي ستا په مرسته جوړېدای سي. ما اورېدلی و، چي د سردار دريمي ښځي مکتب لوستی دئ؛ ستا د خبرو څخه وپوهيدم چي هغه به ته يی. نو ځکه دا خبره تا ته کوم، چي ما شاالله لور دي غټه ده، او ستاسي هم شکر دئ ژوند ښه دئ، پر لور باندي ولور مه اخلی، پيسو ته اړ نه ياست، د خپلي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لـور خوښـي پـه پـام كـي ونيسـئ، پـه خپلـه خوښـه ئـې واده كـی. اوس بـه زه څـو ګـولی وركم، چي لږ ئـې خـوب سم سي؛ اما د جوړېدو چاره ئـې د مـور او پـلار پـه لاس كـي ده؛ څونـه چـي زيـاتي شـپې پـر تيرېـږی، هغـو نـه ئـې روغتيا ډېره خرابيږی. كه بيا هم پدې ګوليو ښـه نـه سوه، نو به ئې هلته بازار ته را ولئ؛ ځكه دلته زما سره زياتي دواوی نسته .

د صدفي مور ډاكټر ته په كراره وويل:

- تر خولي مو جار سم، تـه زمـا پـه دين او دنيـا ورور يی؛ سردار صاحب ته دا خبره وكـه، چي نجلئ بـازار تـه را ولـه، ښـه دئ، هلتـه مـو دوسـتان سـته؛ مـوږ بـه هـم پـه بازار كي يو څو شپې تيري كړو. ګوندي خدای وكـي د صدفي فكر سم سي. ستا پـه كوښـښ بـه مـي پـاک خدای دا لور را ښه كي.

ډاكټر د صدفي د مور غوښتنه په پام كي ونيوله. راغی سردار ته ئـې ډاډ ور كـئ، چـي لـور دي ډېـره ناروغـه نـه ده؛ اما څو ستنو وهلو ته اړتيـا سـته، چـي هغـه نـو دلتـه پـه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلي کي نه کيږي، هر کله چي دي وخت و، هلته (بازار) به ئې راولې.

ډاکټر شپه د سردار صاحب په ميلمستون کي تيره کړه، سهار ئې د سردار صاحب څخه رخصت غوښتی، چي ولاړ سي. او په دغه کلی کي يو بله شپه د معلم مرجان سره تيره کي. سردار ته ئې وويل، اوس عجب راغلی يم، معلم صاحب مرجان مي هم دا ډېر وخت نه دی ليدلئ، ښه دئ هغه او کورنۍ به هم ووينم. بله ورځ به د خيره سره تاجو ما ورسوي.

ډاکټر د معلم مرجان کور ته ورغی؛ معلم صاحب پر کور نه و، خو د معلم صاحب مور د ډاکټر صاحب ډېرعزت وکئ، څو چي معلم صاحب د مکتبه کور ته را ورسيدئ، کله چي معلم مرجان کورته راغی د ډاکټر په ليدو زيات خوښ سو، ځکه ډېر کلونه ئې نه و سره ليدلي.

په ښه مجلس ئې شپه سره تيره کړه. سهار وختي تاجو اس راوستی. ډاکټر رخصت واخيست او خپل کور

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـه ولاړ. ډاکټر د معلم د خولې د لالو بيوزلـه د مرګ پـه کيسـه سـم خبـر سـو. پـه زړه کـي ئـې د سـردار ځخـه بـد راغلل، خو په خوله ئې ځه نه ويل .

سردار صـاحب چـي د شپې کـور تـه تللـئ و، د صـدفي مـور تـر فشـار لانـدي نيـولې و، هرځونـه چـي ژر کيـدای سـي، دا خپلـه لـور بـازار تـه بيـايم، او دواوی پـه کـوم. د سردار هم د ډاکټر مشوره خوښه سوه.

اوس د کليوالوپــه مجلســونو کــي د لالــو پــر مــرګ د تبصـرو ځـای د سـردار صـاحب د لـور صـدفي د نـاجوړی خبري ونيوئ. امير خان او ملا صاحب د سـردار پـه کـور وځې او ننوځې. د سـردار د لـور د نـاجوړی اوازه ژر تـر شا و خوا کليو ورسيدله.

څوک څوک لا دا خبره کوي، چي دا بـه د لالـو غريـب ازار وي، چي خدای ئې لور ور ليونی کړه.

هلته کله چي بنګ د صدفي پدې شـان نـاجوړی بانـدي خبـر سـو، پـر سـر ئـې اور بـل سـو، تـوده تبـه پـر راغلـه، داسي سره اېشيدی؛ مګر بنګ ډېر هوښيار هلک و.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د ځانه سره ئې فکر کاوه، چې زما تر وسه تیره خبره ده، هیڅ ډول ممکنه نه ده، چې که ځان هم مړ کم د سردار لور ما ته څوک نه راکوي. خپل ځان ته ئې خپله قناعت ورکړی و؛ نو ئې نه غوښتل پلار یا بل څوک پر ځان شکمن کی.

سلیم اکا چې د بنګ لوړه تبه ولیدله، وارخطا سو؛ کولی ته وویل:

- ته ولاړ سه، معلم مرجان، بډی کاکا او یتیم اکا ته ووایه، چې پلار مي ویل، یو ځل راسی.

کولی ولاړی، درې واړه ئې خبر کړل؛ دوی هم راغلل. سلیم کاکو دوی ته وویل:

- دا بنګ داسي معلومیږی، چې لوی تبې نیولی وي. زه به بنګ تر ښاره ورسوم، ښه دئ، عطا محمد او اولادونه به ئې هم ووینم، بیا هغسي ژمی راځي، لاري ختې کیږي، تګ نه سي کیدای. تر څو چې موږ بیرته را ګرځو، دا خپل سامان او کالي اول پر خدای بیا پر تاسي سپارم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کليوالـو د سـليم کـاکو سـره خوښـه کـړل، معلـم ورتـه وويل:

- سليم اکا، داسي نه سـي، چي د ښـار ژونـد دې خـوښ سي، بيا کلي ته را نه سې. په کلي کي زمـوږ ټولـو پـه تـا باندي زړونه تکيه دئ.

سليم اکا پر را درسته کړه:

- نه، ان شا الله راځم.

سبا په خړه، سليم اکا خپلو دوو زامنو بنگ او کـولی تـه وويل:

- يو، يو تلتک به واخلو، پر لاري ساړه دي.

درو سـرو خپـل تلتکـان پـه شـا کـړل؛ د کلـي ځـځـه د بازار پر لـور روان سول. شپه ئـې د ولسوالۍ مرکز تـه ور سوله. په يو سماوار کـي ئـې شپه تيره کړه؛ سـها ر د ښار موټر ته ولوېدل. ايله چي مازېگر ښار ته ورسيدل. د خپل مشر زوی عطا محمد کور تـه ورغلل. زوی، مړ.ور او لمسيان ئي خوشحال سول. د بنگ هم د مشر ورور او وريرونو په ليدو ځه پام غلط سو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سليم اکا خپل مشر زوی عطا محمد ته د نبګ د ګوتو د خوړکيدو او بيا لوړی تبي خبره وکړه. عطا محمد د بنګ د لاس ګوتی وکتلی، پر بنګ ئي څه ټوکئ موکي وکړې. وئې ويل:

- سهار به ئي زه روغتون ته بوځم، هلته به ئي ګوتی سمی ور پرېولي او بيا به ئي ور وتړي، د درد ګولی به ورکړي، جوړ به‌ي.

بيا ئې پلار ته وويل:

- که د بنګ ګوتي نه وائې خوړ سوي، ته خو نه راتلې، په کال کي لا يو ځل نه راغلی. زه خو دلته يو وزری يم؛ سهار کار ته ځم، ماښام تياره کور ته راځم. دا لمسيانو به دي هره ورځ يادولي. ما دوکان نه سوای پرېښولای، چي دوی مي دروستلي وائې؛ څه، اوس هم ښه دئ، چي په خير راغلاست؛ نور به دلې ګډه ګوزاره کوو. بنګ او کولی به دلته په ښار کي مکتب ته واچو، زه او ته به په دوکان کي اخته يو. د شپې به ټول پر يوه کاسه سره راټول يو؛ يوه وچه او لنده به سره خورو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سليم اکا زوی ته وويل:

ـ زويه، په کلي کي مي ډېر کلونه ژوند کړی دئ، څو ښه خواړه د مجلس خلګ سته. بل د کلي دا ورشو يو څه خلاصه ده، دلته خو پدې تنګو او بويناکو کوڅو کي به مي زاره وچوي. زه والله چي تا ته لا حيران يم، زويه، چي تا څنګه دلې ځان ورته ټينګ کړی دئ.

سليم اکا زياته کړه:

ـ زويه، اوس چي مي دا خپل لمسيان وليدل، نامي خدا غټوکي سوي دي، ټوله ورځ مي د غيرې نه ايسته کيږي. د دې په ايسته، که کلي ته ولاړم، هم سم زړه به مي ستاسو سره وي. مخکي به مي تنها ته او ستا ښځه يادېدل، دا ځل به مي تر تاسي زيات دا لمسيان تر سترګو دوري دوري کيږي. نه پوهيږم څه وکم، ما ته دا ښاری ژوند خوند نه راکوي.

عطا محمد وويل:

ـ بابا، ته وا ما ته به دا ځای (ښار) ډېر خوند راکوی؟ وائې، "مجبوره ته مه وايه چي غښتلي يی". د ژوندانه

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجبوريت دئ. خوار خلگ هر ځای خوار دي. خو دلته دا يو شی سته چي په ښار کي يو څه کار پيدا کيږي، د کشرانو د پاره مکتب سته، يو روغتون سته؛ دغه شيان دي چي سړی اړباسي په دغه تنگو او د بويونو ډکو کوڅو کي ژوند وکي. دلته به مي دغه ورونه څه سم سبق ووائې. گوندي خدای وي، يو منصب په سرکار کي په لاس ورسي، پر ما خو ژوند دغسي تير سو.

سليم اکا د خپل زوی عطا محمد پخې خبري واورېدې؛ وپوهيدئ چي دغه ښاری ژوند عطا محمد تر پخوا هوښيار کړی دئ. نو ئې د خپل زوی خبره ومنله؛ ورته وئې ويل:

- ښه دئ زويه، چي ته وائې در سره پاته به سم.

سهار عطا محمد خپل ورور بنگ حکومتی روغتون ته ور وستی. يوه نرس ئې د لاس زخم ور ومينځی، څه پوډر ئې پر وشندل او بيرته ئې ور وتاړه، را رخصت ئې کی. کله چي عطا محمد بنگ د کور پر خوا راوستی، پر لاره ئې په ليلامی کي يو پطلون بنگ او بل کولی ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رانیول. ماپښین ئې نژدې مکتب ته ور وستل، او هلته ئې شامل کړل. نور نو بنګ او کولی مکتب ته روان سول. ښار د کلي په شان نه دئ چي یوازي به څه هلکان مکتب ته تلل؛ دلته په ښار کي پر هلکانو سر بیره نجوني او ښځي هم مکتب ته ځي. په ښارکي د بنګ د مکتب په لاره کي سهار او غرمه ډېري مکتبی ښایسته نجوني وي. ده فکر کاوه، چي یوازي د سردار لور صدفه ښاېسته او ښه کالي اغوندي. بیا هم یو مخ ئې زړه د خپل کلي او صدفي څخه نه صبر کیدی.

یو دوی هفتی وروسته، سلیم اکا عطا محمد ته وویل:

- ما ته به دی اجازه راکړي وای، چي یو ځل تر کلي تللی وائې. ژمی را روان دی، هغه خپل دوه درې پاته زاړه تلتکه، یوه کمبله او هغه خپل سامان به مي راوړی وای. که بارانونه شروع سول، بیا نو تګ نه کیږی، او دا بنګ به مي هم د ځان سره بیولای وای، چي د سامان په راوړلو کي ئې مرسته راسره کړی وای.

عطا محمد وخپل پلار ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- بابا، بنګ او کولی مې تازه په مکتب کې شامل کړي دي، دستې ئې د مکتبه را اېستل ښه نه دي. ستا تلل وکلي ته يوازې ښه کار نه دئ، ځکه تر کلي پورې د پښو ډېره لاره ده. هوا سړه ده، او بل د کلي ښځه به څنګه د کور کالي او سامان تر موټره راوړي؟ ښه دا دئ چې دا ژمی دلې سره تيرکو. په دوبي د خيره سره چې مکتبونه رخصت سي، بنګ او کولی به هم د ښار، مکتب او کار سره بلد سوي وي. بيا به زه دوکان دوی ته پرېږدم. ما او تا به يو ځای د کالو او سامان په راوړلو پسې ولاړ سو.

*** *** ***

په کلي کې د ډاکټر تر تللو وروسته، سردار صاحب ماښام خپل شاتر تاجو ته وويل:

ـ سهار وختي به د کوره ښځه يوه ناليچکه درسره واخلې، يابو راوباسه. کله چې دي ځل پر واچوی، د هغه پر سر به نالي واچوې، ښه ټينګه ئې وتړه. صدفه او

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور به ئې بازار ته نژدې د شير اغا تر کوره ورسوې. ته هم هلته د شير اغا په سراچه کي شپه تيره که. هوښ کوه چي د هغې خوا ناوخت را رهي نه سي، چي په لاره کي دربانديي شپه نه سي. بله ورځ، وختي حرکت را وکه، چي په رڼا تر کلي ځان را ورسوې.

تاجو د سردار صاحب څخه پوښتنه وکړل:

- بې بی او صدفه هلته پرېږدم؟

سردار وختدل هو هلته ئې پرېږده.

- هو، دوی هلته څو شپې تيروي.

تاجو نو اوس ځان د سردار د کورنۍ محرم سړی ګڼي؛ سردار ته ئې وويل:

- صاحبه، چي ته هم راسره تللي وای، ځونه به ښه وای. يو خو دا لاره ډېره اوږده، سپيره او ښتی بيابان دئ، هيڅ پناه ځای نسته. نه ويل کيږي يو ضرورت پيدا سي. بل، دوی ښځينه دي، هلته بازار دئ، بيا ډاکټر ته ځي، صدفه ناجوړه ده، شئ مئ به ئې په کار سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهیږم چې شیر اغا خپل سړی دئ، خو هغه بیوزلـه د دې نه دئ، چې د دوی سره وځغلي. بې بی او صدفه بـه چا ته وایی، چې مرسته را سره وکه.

سردار تاجو ته وویل:

ـ لیونیه، پر لاره تـه ورسره ئـې ،هلتـه پیسـې ورسـره دي، هر څوک مرسته ور سره کوي.

تاجو سر وښوراوه، یعني چې سردار مي پـه مطلب نـه پوهیږي، نو ئې وویل:

ـ که چیرې نه پسې راځې، نو بیا زه دوی یوازي نه پرېږدم، هر څونه، وخت چې ئې تیراوه، زه ورسره هلته پاته کیږم.

سردار ته د تاجو دغه ښه نیت لړل، ښه خوند ورکی . هغه تاجو تـه هم د سلو روپو یو سور نوټ ورکی، او زیاته ئې کړه:

ـ سمه ده، هلته ورسره اوسه.

سهار وختي چې تاجو اس سره برابر کی، بې بی او صدفي ته ورغئ، خبر ئې ور کړی، چې اس تیار دئ. د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صـدفي مـور يـوه غوټـه د كـاليو او څـه شـيانو تـاجو تـه وركړل، چې ته دغه در واخله، مور در وځو.

تر لږ ځنډ وروسته، د سردار صاحب درې واړه ښځې او اولادونـه د صـدفي او د هغـې د مـور مخـه ښـې تـه را ووتـل. بـې بـى او صـدفي د ټولـو څخـه د خـداى پـه امـاني واخيستل. سردار خپلي ښځي او لور ته وويل:

ـ دلته لږ د جهاندارى كارونه دي، دغه به يو ډول د چا پـه غـاړه كـي ور واچـوم، زه هم ان شـا الله يـوازي دوې ورځي وروسته پسي درځم. تـاجو زمـوږ خپـل سړى دئ، هغـه در سـره دى. شـير اغـا دوى تـه مـي سـلامونه كـوى، ځې، نور مو په مخه ښه سه، چي لاره اوږده ده، دربـانـدي ناوخته كيږي.

په هر ډول چي و، تاجو بـې بـى او لـور ئـې صـدفه پر اس سپرې كړې او حركت ئې وكـئ، په لاره كي څو ځلـه ښځي او خپلـه تـاجو د رفـع حاجـت د پـاره تـم سـول. نـژدې مازديگر ته د شيراغا تر كوره ځانونه را ورسول.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښـځي كورتــه ننــوتلې. د شــيراغا د كـور ښـځو چــي بې بی او صدفه وليدل، حيرانـي سوې، يو يو ئـې جوړ کی چي تاسي او دا ځـای، خدای مو راولـه. ښځو ئـې د سرو څخه بـوغرې (چادری) واخيستي، د ناستي د پـاره ئــې لـوی دالان تـه بـوتلې. د صـدفي مـور، چـي دوی هـم بـې بـی بللـه، پخـه ښـځه وه. د شير اغـا د ښـځو پدې شـان کړو خفه سول. خير، كښينسل؛ دستي ئـې څـه ونـه ويل. صدفه د خپلي مور په مزاج پوهه سوه. كرار ئـې د موره وپوښتل:

- مور، ولي داسي بل ډول سوې؟ لږ سمه سـه، د رنـګ دي هرڅوک پوهيږي چي په قهر ئې.

بـی بـې خپلـي لورتـه سر ور نږدې كـی، ورتـه وئـې ويل:

- زويه، ولي ورته په قهر نه سم؛ پس لـه ډېرو كلونـو، نن د دوی کور ته راغلم؛ دوی دبانـدی كښـينولم. دوی پـدر لعنتی هر وخت ما ته په هغه سترګه نـه ګوری، لکه زما بنو ته چي ګوري. ځكه زه د بله كوره پـه دوی واده سوې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یم؛ پدې ئې دباندې کښینولم. د یوې همسایه او پردې په سترګه ئې را ته وکتل. خوني ئې خیرنیږی چې ما او تا ئې خوني ته بیولي وای .ما دي ماښام پلار ته وویل: چې په بازار کې څو شپې به زه او لور مې د خپل خوریې ننګو کره تیري کړو. خیر دئ، چې خوریی مې غریب دئ. هغه زموږ په ورتلو خوشحاله کیږي.

د صدفې مور زیاته کړه:

خوریی (د خورزوی)، د هغه ښځه او اولادونه زموږ په عزت پوهیږي. دا ستا خپلوان شیر اغا وي که هر بل یو، زموږ قدر نه لري. زویه، و دی لیدل چې هغه زما خبره سوه. خیر دئ ، اوس راغلي یو، یو دوی شپې به تیري کړو، تر هغو به دي پلار هم راسي.

*** *** ***

تاجو چې ښځې د سرای په د روازه کې کښته کړې، نو ئې اس تر جلو ونیوئ، د شیراغا دوی د غویی وسرای ته ئې ور وستئ. اس ئې هلته پر یوه اخور

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وتړئ. د وښو خوني ته ورغی، څه شپیشتی ئې په بغل کي را واخیستې او اس ته ئې په اخور کي واچولې.

د شیر اغا د غویو مزدور راغی، وئې لیدل، چي تاجو د خپل اس اخور د شنو شپیشتو ډک کړی دئ؛ خوا ئې بده سوه. ورغی سمي نیمي ئې بیرته ځیني راټولی کړې؛ بد بد ئې تاجو ته وکتل.

تاجو ته دې کار خوند ورنه کی، راغی، د شیراغا سراچې ته، هیڅ د یوې پیالې چایو ست هم چا ورته و نه کی. دغسي ستړی هلته د سراچې په یو څنډه کي یو ساعت کښینستی او بیا ولاړی.

تاجو د شیراغا د سراچې څخه را ووتی هلته لنډ بازار ته ورغی، پر یوه سماوار ئې یوه چاینکه خوړی چای د دوو وچو ډوډیو سره ځانته را وغوښتل؛ هغه ئې ځای پر ځای نوش جان کړې. تاجو ډېر ستړی و؛ هلته پر هغه ځای خوب یوړئ او بیده سو. شپه پر راغله سماوارچی ورته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- مسافره وروره زه سماوار بندوم، که څوک په کلي کي پيژني، هلته ورسه او که څوک نه پيژني، نو راځه زموږ په ماجت (مسجد) کي به شپه تيره کې؛ مسجد دشپې تود دئ؛ دلته دي د شپې يخ وژني.

تاجو سماوارچی ته وويل:

- نه، وروره؛ دشپې د تير يوځای لرم، کور دي ودان، چي راوبښ دي کړم.

تاجو بيا د شير اغا سراچې ته راغئ. کله چي تاجوپه سراچه کي ناستو خلکو او شير اغا ته سلام واچوی،بيچاره ورغی د شيراغا لاسونه ئې ور مچ کړل. بيا هلته ارام کښينستئ؛ نور هيچا وتاجو ته ستړې مه سی ونه ويل. لږ وروسته ډوډۍ را وړل سوه، وخوړل سوه، لمونځونه چا وکړل، چا ونه کړل، او بيا ټول پرېوتل بيده سول.

په سبا سهار څه ناوخته تاجو د صدفي مور وليدله. هغې ته ئې وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- بې بی، دلته خو والله که ماته هیڅ چا د سړی په سترګه کتلي وي؛ چای او ډوډۍ مي پرون په بازار کي وخوړل، اوس د اس د خوړو دپاره هیڅ واښه په خونه کي نسته. که ستا کار نه وي، زه به ولاړ سم د اس دپاره به څه واښه را نیسم؛ دلته خو بازار دئ، هرڅه په پیسو دي.

تاجو بیا زیاته کړه:

- تیر ماښام مي د شیر اغا دغویو په سرای کي د دوی د وښو څخه څه واښه اس ته وا چول، نفر ئي راغی، بیرته ئې واښه د اس د مخه را ټول کړل. حیوان دی، وږی دئ؛ که ستا اجازه وي، زه څه واښه ورته را وړم، اس مړوم. نور زه دلته نه پاته کیږم؛ کلي ته ځم، سردار صاحب به سبا د خیره راسیي.

د صدفي مور وتاجو ته وویل:

- یه، تاجو؛ ته یوازي نه سي تلای، ورسه اس دي موږ که؛ بیا راسه، زه او صدفه هم در سره ځو.

تاجو وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دا څه وائې بې بی؟ زما دي خوله ماته سي، چې دا خبره مي وکړه. صدفه ناجوړه ده، چې ډاکټر ئې ونه ګوري، دوا ور نه کي او خپله ډاکټر د تلو اجازه و نه کي، ته څنګ ځي؛ زه نه ځم، دلې در سره یم.

د صدفي مور وویل:

- نه، تاجو؛ کلي ته نه ځو، د شیراغا د کوره ځو؛ زما د خورئې کور ته.

تاجو د صدفي مور ته وویل:

- سردار صاحب به څه وایی؟

د صد في مور وویل:

- هغه ما ته پرېږده؛ ته ورسه، یو ځل دي اس موړ که، ژر راسه.

تاجو اس مځکو ته بوتی، هلته ئې څه شپیشتي په خپلو پیسو ورته را نیولې؛ اس ئې ښه موړ کی، اوبه ئې کی؛ بیا د اس سره د شیراغا د کور دروازی ته راغئ. احوال ئې د صدفي مور ته واستا وه، چې تاجو راغلئ دئ. د صدفي مور د ښځو د منځه را ولاړه سوه، رخصت

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخيستی، د شيراغا د کور ښځې ټوله حيرانی او وارخطا سوې. د صدفي مور ته ئې خورا ډېر وويل، بس د دې يوې شپې دپاره راغلې وي؟ ته خو به چې کله مخکې راغلې، لس پنځلس شپې به دې تيرولې؛ دا اوس څه پيښه ده؟ څنګه په يوه شپه ځې، لکه چې زموږ څخه خفه سوې؟

د صدفي مور دوی ته حال ونه وايه، يوازې ئې وويل:

- تاسي مې وليدلاست، تاجو کارونه لري. دا چې دی ولاړ سي، او بيا راځي، دا لوی تکليف دئ بيا د خيره سره په بې غمې راځم، ښه ډېرې شپې به د رسره وکم.

د شير اغا ښځو ورته وويل:

- بيا خو دې خدای راوله، هرکله راسې اوس تياره راغلې ئې، څو شپې پاته سه خورې؛ تر اوسه خو دې شيراغا لا نه دی ليدلئ، دا چې ته ولاړه سې، هغه به موږ ته څه وائي، چې څنګه در څخه ولاړه؟ ستا دې د ښادی کار سي، په دا يوه شپه را تلو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هر صورت، د صدفي مور د شیر اغا د ښځو څخه رخصت واخیست، دا او لور ئي بیا پر اس سپرې سوې، تاجو اس تر جلو ونیوئ او د شیراغا د کور څخه راووتل. د صدفي د مور د خوري (ننګو) کور لیري نه و، یو ګړی پس، د هغه کور ته ور ورسیدل.

ننګو د دوی په لیدو ډېر خوشحاله سو. په یوه خونه کي ئې تاجو او بله خونه کي ئې ښځي کښینولې؛ چای ئې ورکړې، غرمې ته ئې ډوډۍ ورکړه. اس ئې د کور څنګه ته د شنو شپیشتو په مامته کي وتړۍ.

د صدفي مور، صدفي او هم تاجو درو سرو ښه ارامه شپه د ننګو په کور کي تیره کړه. د ننګو او ښځي ئې هیڅ باور نه را تلئ، چي خاله (د صدفي مور) دي د دوی کور ته راسي. ځکه چي هغه لوی کور ته ور واده سوه. لویان خو د غریبو سره په تلو راتلو شرمیدل.

ننګو او ماینه ئې ډول ډول فکر کوي، بیا هم د خپلي خاله، د خاله د لور حتا د شاتر تاجو عزت کوي. د ننګو د خاله لور صدفي سره خبري شروع کړې، ژر ننګو

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وپوهیدئ، چي د خاله لور ئې خفه ده. د خپلي خاله څخه ئې وپوښتل:

- دا صدفه خو ناجوړه نه ده؟

خاله ئې ننګو ته وویل:

- هو، زویه؛ صدفه لږ ناجوړه ده. ته به راسره ولاړ سې؟ ډا کټر ته به ئې ورولو.

ننګو وویل:

- ولي نه؟ ډاکټر صاحب خو زما اشنای دئ؛ هغه ډېر ښه سړی دئ. هلته د ورتلو ضرورت نسته؛ زه به ورسم، ورته وبه وایم، چي ماښام کور ته راسي. د ډاکټر صاحب کور زما د کور د څنګه دئ، دلې به ډوډۍ هم را سره وخوري، صدفه به هم وګوري.

خاله ئې وویل:

- خیر یوسې زویه، خدای دي خیر درکي.

خاله په ضمن کي و تاجو ته و ګوري، چي داسي ښه خوريی لرم.

ننګو ولاړی، ډاکټر ته ئې وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ډاکټر صاحب، خاله او د خاله لور مي پس لـه ډېرو کلونو د کلي ځخه راغلي دي. لور ئې ناجوړه ده؛ ماښام چـي د کـاره خـلاص سـي، ډوډئ بـه زمـوږ. کـره سـره وخورو؛ بيا به مي د خاله لور هم وګورې.

ماښام، ډاکټر راغلی؛ ډوډئ وخوړل سوه. ننګو د چايو خوړلو پر وخت ډاکټر ته وويل:

- ډاکټر صاحب، يو ځل به صدفه وګورې، بيا به چای په ارامه سره وخورو. ډاکټر چې د صدفي نوم واورېدی، ور ياده سول، چې دا هغه د سردار لور ده. ننګو ته ئې وويل:

- ننګو، زه خبر نه وم، چي صدفه ستا د خاله لور ده.

ننګو فکر يو وړئ، چي د ډاکټر د صدفي نوم ځنګه زده و؟ د ډاکټره ئې پوښتنه وکړه:

- ته هغه پيژنې؟

ډاکټر وويل:

- هو، ننګو؛ دري ورځـي مخکـي زه سردار صـاحب کلي ته ورغوښتئ وم. ما صدفه وليده. دا چي صدفه ستا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خاله لور ده، دا خو بيخي ښه کار وسو. اوس به ته هم زما ملګرۍ سي ما خو د صدفي مور او د هغې پلار ته وويل: چي خپلي لور ته د هغې د ناجوړۍ دوا ورکي.

ډاکټر بيا زياته کړه:

- دوا ئې د دوی سره ده. که ما او تا په دواړو وکولای سو، چي هم د صدفي او هم ئې د مور او پلار ژوند وساتو، دا به مو ښه کار کړی وي.

ننګو حيران سو، چي ډاکټر صاحب څه وائې؟ د صدفي مور خبره سوه، چي ډاکټر صاحب راغلی دئ، د ميلمنو خوني ته ورغله. د ډاکټر صاحب سره ئې پوښتنه وکړه. ډاکټر د ننګو مخ ته دا ځل د صدفي مور ته روکه (سپينه) خبره وکړه:

- خوري، ستا د لور په ناجوړي هلته هم پوه سوم، تا ته مي يو څه وويل. د صدفي ناجوړي تر دې هم زياتيږي؛ بيا ئې جوړېدل ډېره مشکل، حتا ناممکنه کيږي؛ سر له اوسه ئي چاره وکئ. چاره ئې ته او ستا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

میره کولای سئ. زه او نور ډاکټران هیڅ نه سو کولای؛ که د لور ژوند غواړئ، د دې په خوښه ئې واده کې.

د صدفي مور چې د ډاکټر خبري ئې مخکې هم اورېدلي وي، سر ئې نه و په خلاص سوې. دا ځل ئې وویل:

- یو، یو؛ دا څه وائې، ډاکټر صاحب؟ خدای دي مرګ را کي، دا څه خبري اورم، زه به دغه پیغور څنګه وړم او څنګه به ئې خپل سړی ته یادوم، چې لورمې میړه غواړي. زموږ په غم لړلي کورنی کې چې نجلۍ ۳۰ کلنه سوې نه وي، ترهغو ئې نه ودوي او نه تر دا اوسه څوک واده سوې دي. دا خو تر اوسه شلو کلو ته نه ده رسیدلې. تر دې مشراني نجوني لرو هغوی ناستي دي. او بیا چې ودوي ئې هم، پردو ته خو خپله ښځه نه ورکوي، وای خدایه، اوس څه وکم؟

ډاکټر د صدفي مور ته وویل:

- خوری، تا خوځه مکتب لوستی دئ، په خبره دي سر خلاصیږي؛ ته ورسه، خپله د صدفي سره خبري وکه،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیچا تـه تر مور نژدې بل دوست نسته. تـه د خپلـي لـور څخه پوښتنه وکه، د لور باور پر ځان پیدا که چي دا خپل درد در سره شریک کي.

- وروره، زه پوهیږم، ما هم مکتب ویلی و، پلار د څو خشمړو روپـو پـه خـاطر د دوو بنـو پـر سـر و سـردار تـه ورکړم. یوازي دوه کاله زما تر ودولو وروسته، سر دار څلرم واده وکړ؛ یعني څلور بني په کور کي یو. خدای دي زما د سر دښمن زموږ د حاله وساتي.

د صـدفي مـور د خـوني ووتلـه او صـدفي تـه ورغلـه. هغې صدفي ته وویل:

- زویه، ډاکټر راغلی دئ. ما خو ویل، تـا بـه وګـوري، دوا به درکي، خدای به دي روغه کیـي لیکن ډاکټر وائـې: ستا لور پـه دوا او ډاکټر نـه جوړیږي. هغـه وائـې چـي ستا لور پـه ورکولـو او واده کولـو جـوړیږی. ایـا دا ډاکټر رښتیا وائي زویه؟

صدفی مور ته په جرات وویل:

- مور جانـي، هغه ډاکټر دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صدفی ته مور وویل:

- زویه، ولې دي دا خبره ما ته نه کول؟

صدفي وویل:

- موري، ما خو ډاکټر ته هم نه دي ویلې. موري، رښتیا در ته وایم: هیڅ مي واده او میره په فکر کي هم نه و، په هغه ورځ چي بنګ زموږ کور ته راغلی و، او تا را ته وویل، ورسه؛ دروازه ور وښیه. دروازه مي ور وښول، بنګ خپل کار کاوه؛ پورته ئې نه کتل. ما د ده ځوانی، کار او غریبی ته کتل. په فکر کي ورته ډوبه تللي وم. یو ځل بنګ غریب متوجه سو، چي زه ده ته ګورم. هغه و، چي هغه خپل د لاس ګوتی ووهلې کله چي ئې تر ګوتو وینی جاري سوې، بیا ئې ما ته په عاجزانه توګه سترګی را واړولې؛ د ده کتو زه لیونی کړم.

صدفي له لږ سکوت وروسته بیا وویل:

- موري، پر ما د بنګ اخیري کتلو دونه تاثیر وکئ، چي نور په ځان نه پوهیږم، تر اوسه مي د بنګ سترګي او ویني په فکر کي را ګرځي. دا چي بنګ به زما په باب

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه فکر کړئ وي، پدې هم نـه پـوهېږم. اوس نـو چـي تـه، پلار او نور دوستان څـه فکر کوئ، دا ستاسي خوښـه ده، او څه را سره کوي، بيا هم ستاسـي خوښـه ده. خدای ښـه پـوهيږي، زمـا پـه زړه کـي بـدي نسـته. ستاسـي او د خپلـي کورنۍ عزت را باندي ګران دئ، دا مي په واک نه ده.

صدفه بيا يو څه غلې سوه او وروسته يي پـه غلـي اواز وويل:

- زه تاسي ته نه وايم چي ما بنګ تـه ورکـی او نـه مـا د بنګ سره خبري کړي دي. زه تر مرګ ستاسي نـوم سـاتم، تر څو چي مړه کيږم، در سره ناسته بـه يم؛ اما پـه خپـل زړه مي زور نه رسيږي.

د صدفي مور چي د لـور د ډک زړه خبـري واورېدې، بيرته راغله، ډاکټر ته ئي وويل:

- ډاکټر صاحب؛ ګوره، دا خوريی ننګو مـي هم ناست دئ، خدای به کوي او ته به کوي، زمـا سره مرسته وکـه، دا لـور مـي ډېره را بانـدي ګرانـه ده؛ بيـا هـر امـر چـي را باندي کوي منم يی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکټر وویل:

- خوري، زه نوره مرسته نه سم کولای، دا ستاسي کورنۍ مساله ده. زه نه پکښي ځايیږم، زما کومک دغه و، چي ناحق دواوي مي درباندي خرڅي نه کړې، پیسې مي درڅه وا نه خیستي، ته مي د لور د ناجوړې په سبب پوهه کړې.

د صدفي مور وویل:

- کور دي ودان ډاکټر صاحب، دا مرسته هم را سره وکه، سبا شپه د صدفي پلار را رسيږي؛ دا خبري به هغه ته هم وکې.

ډاکټر وویل:

- زه خو به ورته ووایم، فکر نه کوم، چي زما خبري دي پر هغه اغیزه ولري. ستا په روی به ورته ووایم. خو بیربیږم، د کلونو کلونو اشنای مي دئ، د دې خبري په ور یادولو راڅخه خفه نه سي.

- یه، وروره؛ زه پوهیږم، د یوازني سړي څخه چي هغه نه خفه کیږي، هغه ته ئې. هغه ما ته ئې څو ځل ستا

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صفتونه کړي دي. ته پوهېږې چې مېره کله ښځي ته د بل نارېنه صفتونه کوي.

ډاکټر پر را درسته کړل:

ـ لکه ښځي چي د مېړه په مخکي د بلی ښځي صفت نه کوی.

*** *** ***

بله ورځ چي سردار پر اس سپور بازار ته راغلی، نو سیده ورغی، د شیراغا د کور په دروازه کي دخپله اسه را کښته سو. د شیر اغا د کور کوچنیان پر را ټول سول؛ یو او نیم وځغستل کور ته، شیر اغا ئې خبر کی، چي سردار صاحب راغی. شیر اغا ږغ وکئ:

ـ هلکو، ژر ورسئ، د سردارصاحب څخه اس ونسئ، او دی کور ته را ولئ، زه هم در وځم.

شیر اغا انډي پر انډي سو، لکړه ئې را واخیستله، د کلا د دروازی پر خوا را روان سو. د لیري ئې سترګی پر سر دار صاحب ومښتې او ورته وئې ویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- راځه، راځه؛ ولې دی پښه نيولې ده، دستر څوک خو نسته او نه دا پردی کوردئ.

روغبړونه دي چې کيږي، د شير اغا د کور ښځې راغلې، د سردار صاحب لاسونه ټولو مچ کړل. د شير اغا د کور د ټولو ښځو ښې الوتې دي او خپله شير اغا هم په فکر کې سو. يو دا چې سردارصاحب هيڅ کله هم بې له مخکنۍ خبرتيا د دوی کره نه راتلی. بل دا چې دوې ورځې مخکې ئې ښځه او لور داسې بې خبره راغلې او دغسې په تلوار بيرته د دوی د کوره ولاړې.

دستې چای راغلې، د ډوډۍ وخت سو، د لاسو اوبه را وړل سوې، سردار په فکر کې سو، چې ښځه او لور ئې ولې نه معلوميږي، پوښتنه هم نه کوي؛ خو فکر ئې بند سو. بيا ئې فکر کوي چې ډاکټر ته به تللې وي، را وبه رسيږي. اما دا چې شير اغا او د هغه د کور ښځې هيڅ د هغوی نوم نه يادوي، ډوډۍ ئې هم د هغو را تلو ته و نه ځنډوله، نو اشتباهي سو، چې حتمي څه پيښه ده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه چې د سردار تشویش ډېرېږی، بڼه ئې هم تغییر خوري، خبري هم یو ډول بل ډول ځیني سي. هلته د شیر اغا او ښځو هم فکرونه ګډوډېږی.

څو شیر اغا وسردار ته وریاده کړه:

- بې بې او صدفه په خیر کور ته در ورسیدل؟ هغوی راغلل او یوه شپه ئې تیره کړه بیرته داسي په عجله ولاړل؛ زه هیڅ پوهه نه سوم.

د سردار نور هم فکر خراب سو، و شیر اغا ته ئې داسي سم جواب ور نه کړی.

*** *** ***

د خپل خوريي دکوره څخه د صدفي مور تاجو واستاوه، چي د شیر اغا کور ته ورسي، وګوري، چي سردار را رسیدلی دئ که نه. که را رسیدلی وي، خبر ئې کي چي مور د ننګو په کور کي یوو.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاجو چي د شير اغا كور ته را نژدې سو، اول د چوبند خوا ته ورغلی، چي وګوري كه سردار راغلی وي، نو حتمي به ئې اس په چوبند كي تړلی وي. تاجو چي د سردار صاحب اس وليدئ، نو راغی، د سرای په د روازه كي ئې نفر ته وويل: چي سردار صاحب خبر كي، تاجو راغلی دئ، وائې:

د سر دار صاحب سره مي كار دئ.

د تاجو په راتګ شيراغا او د هغه د كورنۍ ټولي ښځي حيراني سوې. اوس ئې نوعقيده پخه سوه، چي حتمي څه پيښه سوې ده. خپله سردار داسي وانګيرل چي ښځي ئې لكه چي نه غوښتل، خپل د لور په ناجوړی دوی خبر كړي، نو د دې كوره تللي ده.

شير اغا خپله زړه نه كاوه، چي د سردار صاحب څخه پوښتنه وكي، چي څنګه ئې دوې ورځي مخكي ښځه او لور راغلل. څنګه بيا ته دا سي په عاجله پسي راغلې، چوپ ناست دئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شير اغا مشره ښځه د ده (سردار صاحب) سکه د اکا لور ده. هغې دا جرات وکړ، د سردار صاحب څخه ئې وپوښتل:

- سردار اغا، خدای دي ئې خير کي، څه خو به پيښنه نه وي، چي هغه ورځ صدفه او مور ئې راغلي او داسي ژړ ولاړې، او نن ته پسي راغلې؛ فکر دي هم سم نه رامعلوميږي،اوس بيا تاجو درپسي راغئ. موږ او شيراغا هم خبر کړ، خو دا دي هم ورور دئ. موږ او تاسي خو يو کور يو. زموږ داسي مو ګروم سو.

- نه شا ببو، داسي څه خبره نسته؛ بيا ژمی راتلی، صدفه او مور ئې راغلل، څه سودا به ئې په کار وه، او زما هم د سرکار سره لږ کار و، بيا په ژمي نه سوای راتلای؛ راغلم، دلاري را وګرځيدم ما ويل، ښه دئ لالا،تاسي اوټول به هم ووينم.

- ځه، شکر چي څه نسته.

سردار تاجو ځان ته را وغوښتئ؛ تاجو راغی، سردار ته ئې وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- موږ د صدفي د مور د خوريی ننګو په کور کې يو؛ صدفي ته مو ډاکټر صاحب د ننګو کور ته راوغوښتی او صدفه ئي وليدله. د صدفي مور ويل، که ته خپله هم يو وار د ډاکټر سره ووينې، ښه به وي.

تاجو زياته کړه:

- د ډاکترسره ستاسي تر ليدو وروسته به د خيره سره خپل کور ته ځو. ځکه ډاکټر دا هم و ويل، صدفه کور ته بوځئ؛ نوره دوا ورته په کار نه ده.

سر دار تاجو ته وويل:

- ښه، مازيګر درځم، ډاکټر به وګورم، اوس ستړي يم.

تاجو رخصت سو،مازيګر چي سردار د ډاکټر وليدو ته ورغلی، ډاکټر هغه خبري چي د صدفي مورته ئي کړي وي، سردار ته هم وکړې. سردار ډېر وغورېدی، په قهر سو، تر خوله يي چټيات ووتل. بيا يي وويل:

- زه به ور سره ګورم، دې (صدفي) څنګه دا خبره کړې ده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکټر ورته وويل:

- سردار صاحب، هغي دا خبره نه ده کړې؛ زه يو ډاکټر يم، زه دا خبره درته کوم.

سردار وويل:

- که مي د ډېر وخت اشناى نه واى، تا هم والله که د ژوند څکه راڅخه کړې واى.

بيا ئي په قهر تاجو ته وويل:

- دوى در رهي که.

تاجو وويل:

- صاحب، اوس شپه ده، سهار وختي به حرکت وکوو.

په هر ډول چي و، بله ورځ کور ته تول ولاړل. سردار هم لنډ په دوى پسي ور ورسيدئ.لاهغسي غوريږي. لور ئي چي د ده په نسبت هوښياره او ارامه نجلۍ وه، اوس نو پوهه هم سوه، چي مور ئې پر خوا ده. په کراره ئي خپل پلار ته وويل:

- پلاره، زه ناجوړه يم. ما دا خبره چي واده غواړم،هيچا ته نه ده کړې. دا چي ډاکټر د خپلو تجربو د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخې څه وايې، زما ګناه څه ده؟ زه ستاسې څخه هيڅ نه غـواړم؛ يـوازې دونـه وکـې چـې خپلـې نـاجوړې تـه پرېږدئ.پلار که ډېر راباندې په قهرئې په خونه کې مې قفل که، چې هيڅ راونه وځم. دا چې ستا نوم په ما بدېږی، ما مړه که چې نوم دې ښه سي.

د صدفې تر دې خبرو وروسته د صدفې پلار او مور څه نرم سول بيا ئې نو د څه وخت دپاره کوښښ کاوه، چې کور ته ښځينه ميلمنی راولی، ښه ډوډۍ ګانې پخې کړې. يـا بـه د صـدفې مـور صـدفه د خپلوانـو او نـورو شناخته ګانو کورونو ته بيولـه، کـه ئـې پـه دې کړوسـره د لور فکر څه سم سي.

د صدفې مور او پلار په ګډه هر څه کوښښونه چې وکړل، ګټه ئې نه کوله. لور ئې ورځ تر بلی کمزورې کيدله، ډوډۍ به ئې نه خوړله، د چا سره ئې مجلس نه کاوه؛ هلته به ليرې د ښځو څخه داسې په چورت کې ډوبه ناسته او يا پرته وه.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر وخت تېر نه سو، چې صدفي ته ټوخی هم پيدا سو.ټوله ورځ به ئې ټوخل او کله توده او کله به ئې سړه تبه کيدله. پلار ئې بيا ډاکټر ورته راوغوښتئ. دا ځل چي ډاکټر راغلی، د صدفي پلار ته ئې وويل:

- لور دي په لوی لاس سل (توبرکلوز) کړه. ما خو درته وويل، چي دوا ګټه نه ورته کوي؛نورئې د قبر او هدېرې غم وخوره.

په دې ډول، ډاکټر يوازي خپل نظر ورته ووايه او بيرته ولاړ.

سردار چي د ډاکټر خبره واورېدله، حيرانی واخيستئ، چي اوس څه وکړئ؟ د ښځي سره ئې خبري وکړی. ښځي ئې ورته وويل:

- ما خو درته وويل، چي داسي ناروغي بل علاج نه لري. زما خبره دي نه منله، د خپلي سرداری او سرداري کورنۍ په نشه مست وي. اوس يي نو خدای ته پرېږده.

سردار خپلي ښځي ته وويل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دا يو کار بـه لا وکم؛ هغه دا چي خبر سوم، سليم د خپلو زامنو سره يو ځای ښار ته تللي دئ. د هغې ورځې څخه ورک دئ. دا مانا چي دی هم په دي خبره خبر سوی دئ، چي د کلي تللی دئ. زه به ښار ته په بنګ پسی ولاړ سم؛ مجبور يم چا ته څه پيسې ورکم، چي بنګ مړ کي کله چي د بنګ پـه مرګ صدفه خبره سي، زړه بـه ئې ځينـي پرې او صبر سې. وروسته به ئې وخپل وراره تـه ورکم او ژر به ئې ور واده کړم. ستا سره مي سلا کوله.

ښځی ئې ورته وويل:

- سړيه! دسليم اکا د زوی بنګ بيچاره پـه دې کـي څـه ګنـاه ده، چـي وژنـی ئـې؟ دغـه دلاس ګـوتي خـوږ سـوې، ناجوړه سو پلار بيوزلـه ئـې ښـارته بوتی، او کـه پـه بنګ پوهه سوې وي،هغه دئ کلـي ئـې پرېښـوئ.ته کـه د لـور ژوند غواړی، زما خو خوښه ده، چي بنګ پيدا که، صدفه ورکړه؛ لور به دي جوړه سي د بنـګ د قتـل د ګنـاه بـه هم خلاص سي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار خپلي ښځي ته و ځېښمېدئ، بیا یي په قهر وویل:

- دا یوازي زما خبره نه ده؛ دلته د ټولي سرداري کورنۍ دعزت خبره ده، تا ته څوځکه زموږ د کورنۍ نوم څه اهمیت نه لري.چي په ختېه زموږ نه ئي،ته دپردې ټبره را واده سوې ئې.زه څنگه یوه خوار، غریب هلک ته لور ورکړم، چي بیا به زما تر مرگ وروسته حق غواړي. د سرداري کورنۍ په جایداد به شریکیږي. لور راباندې گرانه ده، خو نه دونه چي په مځکو او میراث کي مي پردي را گډ سي.

بیا یي زیاته کړه:

- ته وا، موږ چي دا جایدادونه په مفته ساتلي دي. دغریب مرگ څه دئ اوغم ئي څه؟؟؟ یو څو پیسي به مي مصرف سي، بلا په پیسو، ولاړي دي سي.

***   ***   ***

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار پر خپله خبره ټينګ و درېدئ. بلـه ورځ د کلي څخـه ښـار تـه ولاړئ. اوس نـو سـردار ښـار تـه د سـليم د زوی بنګ په وژلـو پسـي د کلـي راغلـی دئ. پـه ښـار کـي ئې د خپلو باوری خپلوانو او پخوانيو اړيکو په مرسته ژر د پيسو په زور، دوه سړی وژونکی را پيدا کړل.

د سړو سره ئې د بنګ د وژلو بيه هم خلاصه کړه او نيمايی قيمت ئې وژونکو ته هم ورکی. تر هغه وروسته، د سليم اکـا د زوی عطـا محمد د دکـان پـه پيدا کولـو پسـې سو. دوی ورځې لا تيري نه وي، چي د عطـا محمد دکـان ئـې هـم پيـدا کـی. د سـليم اکـا مشـر زوی عطـا محمـد د نجاری دکان په بازار کي و.

سـردار بلـه ورځ هغـه د بنـګ د وژلـو دپـاره سـړی وژونکـی د ځانـه سـره رهـي کـړل؛ ځکـه د دوی تـر منځ قرارداد داسي و، چي سردار به نيمـی پيسـې مخکـي ورتـه سپاري او پاته د بنګ تر وژلو وروسته ورکول کيږی. بل شرط دا و، چي سردار به بنګ دوی تـه ورښـئی چي ويـي پيژنې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی چې درې سره د عطا محمد دکان ته نژدې سول، سردار هغوی ته وویل:

- تاسي لږ لري ودریږئ؛ زه دکان ته ورځم. تاسي راته ګورئ، زه بنګ درښیم. نور تاسي پوه سه او کار مو، چي څنګه ئې وژنئ.

سردار دکان ته ورغي، ګوري چي سلیم اکا هلته په دکان کي یوازي کار کوي. سردار د عطا محمد د دکان په خوله کي ودرېدئ؛ سلام یي ور واچوئ. سلیم اکا سردار پر ږغ وپیژندئ؛ خپل د کار د ځایه ورته را ولاړ سو، د سردار ئې ډېر عزت وکړ او د ناستي بلنه ئې ورکړه.

سردار چي مقصد ئې د بنګ لیدل او خلګو ته ورښول و، او اوس په دکان کي هغه نسته، نو د سلیم اکا غوښتنه ئې ومنله او کښېنستئ.

سلیم اکا ژر چای ورته راوغوښتلې. په اول کي سلیم اکا فکر کوی، سردار صاحب به نو حتمي دلته په دي راغلې وي، چي دروازه یا کم (کوم) بل شی به ئې په

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار وي. هغه بیوزله ژر ژر د کلیوالو او خپلو ملګرو پـه باب پوښتني ځیني کولې. مګر، سردار داسي نا ارامه و.

سلیم اکا اشتباهي سو. بیا هم څه نه وائي، هغه لکه خوب چي ویني. د سردار راتلل، بیا ځنګه د ده سره کښینستی او چای خوري. دا بیخي عجایب او نابلده خبره وه. هر څه ئي هیر سول. په دې وخت کي عطا محمد هم دکان ته راغی.

د عطا محمد چي سترګي پر سردار ومښتې، فکر یووړی، چي سردار ځنګه زموږ غریبانو دکان ته راغلی دئ؟؟؟ په هرصورت، سلام ئې واچوئ. د سردار سره ئې روغبړ وکي، هلته ګوښه په خپل کار بوخت سو. غوږ ئې نیولی دئ، چي سردار به ئې پلار ته څه وائي؟

سردار د سلیم اکا څخه وپوښتل:

- ډېر وخت دي دلته په ښار کي تیر کی. ما ته داسي ښکاری چي کلي ته دي د راتلو نیت نسته. که زما خبره منې، ستا دپاره خو به په ښار کي ژوند ښه وي؛ مګر، د هلکانو دپاره ښار ښه ځای نه دئ. دلته په ښار کي هلکان

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژر سپین سترګي کیږي. اول بد کار ئې دا دئ چي د مور او پلار په خبره نه وي.

وروسته ئې وویل:

- بنګ او کولی چیري دي، نه معلومیږي، درڅخه تللي خو به نه وي؟

سلیم اکا وویل:

- ښه سو، چي را په یاد دي کړل؛ زماهم په بنګ تشویش و، ستا سره په خبرو اخته سوم، هغه مي هیر سو.

سلیم اکا ور پسي زیاته کړه:

- د بنګ پوښتنه دي وکړه، ته وده؛ سهارعطا محمد د بنګ سره تللي و.

هغه ته ئې ور ږغ کړل؛ عطا محمد ورته را نږدې سو:

- زویه، د بنګ کار څنګه سو؟

عطا محمد وویل:

- بابا، د شکر ځای دئ، بنګ په خیرسره ولاړئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چي عطا محمد وویل، بنګ په خیر ولاړی، ناڅاپه د سردار د لاسه د چایو پیاله ولوېدله او بي اختیاره یي تر خوله راووتل، چیري؟

عطا محمد پر را درسته کړل:

- بنګ سرکار کابل ته بوتی، چي هلته سبق ووایی.

سردار خو د اوله سره څخه هم داسي امانت ناست و؛ کله چي ئې د بنګ د تلو او بیا دا چي هغه سرکار بیولی دئ، واورېدل؛ ژر د ځایه ولاړ سو، او بې له خدای په اماني څخه روان سو. سلیم اکا او عطا محمد لکه څنګ چي د سردار په راتلو سره په فکر کي و، اوس په بې پر وائې ولاړېدلو شکمن کړل.

زوی او پلار څو څو ځله دا خبره سره کوله: څنګه راغی او څنګه ولاړی؟ د را تلومطلب ئې څه و، او د ولاړېدو سبب ئې څه و؟ دواړه نه پوهیدل.

سردار چي د عطا محمد د دکانه څخه څه لیري سو، ورسره هغو سړو ته چي ده پیسي ورکړي وي او غوښتل ئې چي هغوی به بنګ ورته وژني؛ اوس چي بنګ نسته،

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار د دوی څخه د خپلو پیسو بیرته د ورکولو مطالبه لرله، او سړو نه دا چي هغه پیسي نه ورکولې، د پاته پیسو غوښتنه کوله.

سړي هم د سردار په اصلي مطلب نه دي خبر. هغوی سردار ته وویل:

ښه، چي بنګ نسته، پلار به ئې در ته ووژنو، یا به ئې دا بل زوی درته مړ کړو، پر تا ئې بیا څه فرق دئ؟ مطلب زموږ پاته پیسي به راکوې.

د سردار ټینګار زیات سو؛ خبره تهدید او بدو ویلو ته سره ورسیدله. سردار هغوی ته وویل:

- د حکومت په زور خپلي پیسي در څخه اخلم، بندیان کولای مو سم.

رښتیا هم د سردار خبره حکومت اورېدله. د بنګ د قتل دپاره کرایه کړو جنایتکارانو فکر وکئ، چي سردار حتمي دوی ته مشکلات جوړوي او پیسي هم را څخه اخلي. نودوی دا ښه لاره وګڼله،پر موږ ئې څه فرق دئ راځه چي خپله سردار مړکو. هغوی همداسي وکړل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سردار ئې پر سر په هغو ګولیو وویشتئ، چې سردار دوی ته د بنګ د وژلو دپاره ورکړي وې.

سمدستي په ټول ښار کې اوازه خپره سوه، چې د لوی کلي سردار نن په ښار کي دنامعلوم سړو لخوا وژل سوی دئ. ټولو حکومتي سړیو، یوی خوا او بلی خوا ته سره ځغستل. مازیګر چي کولی د مکتبه دکان ته راغی، پلار ته ئې دا خبره وکړه، چي نن هغه زموږ د کلي سردار په ښار کي چا وژلی دئ.

سلیم اکا او عطا محمد دواړه حیران سول، یو بل ته ئې وکتل. سلیم اکا و کولی ته وویل:

- زویه، هلته مي څه غوښي راوړي دي، هغه واخله، کور ته ځه؛ موږ هم پسي درځو.

کله چي کولی د دکانه ووتی، سلیم اکا عطا محمد ته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زويه، پر خوله لاس نيسه، هيچا ته دي تر خوله ونه وځي، چي سردار زموږ دکان ته راغلی و، او يا موږ وليدئ.

*** *** ***

سبا ته حکومت د سردار د وژل کيدو په تور ډېر بې گناه خلک ونيول او په خورا درنو مراسمو ئې د سردار مړی تر کلي ورساوه.

کله چي د سردار جنازه کلي ته ورل کيده، سليم اکاعطا محمد ته وويل:

- زويه، زه به د سردار د مړي سره کلي ته ولاړ سم؛ يوې خوا ته به مي په جنازه کي برخه اخيستې وي، بلی خوا ته به هغه کليوال ووينم، ښه يي لا دا چي د هغې خوا به خپل کالي او سامان د يو چا په موټر کي واچوم او را به ئې وړم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عطا محمد هم دا خبره خوښه سوه. سليم اکا په جنازه پسې د خلګو سره يوه موټر تـه پورتـه سو. جنـازه کلـي تـه ورسيدل، سردار ئي خاورته وسپاره.

کليوالو د سليم اکا سره ډېر په مينه روغبړونه کول.

معلـم مرجـان سـليم اکـا خپـل کـور تـه بـوتـئ د سـليم اکـا تلوار و، چي د ښاره د راغلو خلګو سره بيرته د هغوی په موټرونو کي ځان او خپل لږ کالي او سامان ورسوي. خو کليوالو سليم اکا پرې نه ښود، چي په هغـه ورځ دي بيرتـه ولاړسي.

هلتـه د سـردار پـه کـور کـي صـدفه او د صـدفي مـور خبـري سـوې، چـي سـليم اکـا هـم هـدېرې تـه راغلـی دئ. دواړې دونه خوشحاله سوې، چي د سردار مرګ ئي هير سو. تاجو ته ئي وويل:

- سيلم اکا پيدا که، د نورو خلګو پټ ورته ووايـه، چـي د صدفي د مور په کار يی.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاجو راغی، سلیم اکا د معلم مرجان په کور کې و. خپله خبره ئې سلیم اکا ته په کراره وکړه. سلیم اکا په چورت کې سو؛ د ځانه سره ئې وویل:

- یا خدایه،ته فضل وکې!

سلیم اکا نه پوهیږي، چې د سردار ښځه به ده ته د ویلو څه لري. هغه تاجو ته وویل:

- ښه، اوس خو شپه ده، سهار به ئې سلام ته ورسم، فاتحه به هم ورکړم.

سلیم اکا ټوله شپه خوب و نه کی. ډول ډول فکرونه ورته پیدا کیدل. سهار یې معلم صاحب مرجان ته وویل:

- زه به یو ځل د سردارصاحب کور ته ورسم؛ ښه دي دا ښځو ته به ئې فاتحه ورکړم؛ ډېر کلونه مو سره تیر کړي دي. بیا به نو زه د خیره رخصت واخلم، او ځم به.

معلم صاحب سلیم اکا ته وویل:

نن شپه لا تیره که، ډېر خلک د ښاره څخه سبا فاتحې ته راځي؛ سبا سهار به دي د هغو سره په موټر کې واستوم. سامان به دي هم درسره ورسوي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سليم اکا وويل:

- ياره معلم صاحب، تا دي خداى ژوندى لري، هر وخت دي زما خدمت کړى دئ؛ زما سره خو څه نسته، په هر لمانځه کي دعاوى درته کوم؛ سمه خبره ده، زه به پاته سم.

*** *** ***

سبا ته کله چي سليم اکا د سردار کور ته ور ننوتى، د سردار ټول کهول پر را تاو سو. سليم اکا يوه دعا وکړه، او وئې ويل:

- سردار صاحب ښه سړى و، خداى دي ئې وبخښي؛ تاسي دى خداى د نورو غمونو څخه په امان لري.

د صدفي مور د سليم اکا څخه پوښتنه وکړه:

- سليم اکا ښار ته ګډه کيږى؟

سليم اکا جواب ورکى:

- هو، بې بى. هلته هلکان عطا محمد مکتب ته واچول، بنګ خو سرکار د نور زيات سبق ويلو دپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل ته بوتی، ما او کولی ته دلته یوازي ژوند سخت و، هلته د عطا محمد سره اوسیږم.

د صدفي مور وپوښتی:

- بنګ جوړ و؟

سلیم اکا وویل:

- هو، شکر دئ جوړ و. هغه ګوتي چي ئي خوړ سوي وې، څو ورځـي داسـي ورسـره زهیـر و؛ مګر، د خدای فضل و، ښه سو، چي حکومت کابل ته واستاوه؛ ان شا الله هلته به نور هم ښـه سـي ،درې څلور کالـه وروسته بـه پـه حکومت کي یوه ښه وظیفه پیدا کي.

د صدفي مور د سلیم اکا څخه د عطا محمد د دکان پتـه واخیستله، او سلیم اکا ته یي وویل:

- زه څو ورځي وروسته ښار ته درځم، بیا څـه خبري درسره لرم.

د سلیم اکا نژدې و، چي تر خولـه ووځـی، چي سردار صاحب هم د مرګ په ورځ دکان ته یوځل راغلـی و. هغه د صدفي مورته وویل:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- خدای دي هرکله راوله.

نور سلیم اکا د سردار د کورنۍ څخه رخصت واخیستۍ.

بله ورځ سلیم اکا د معلم صاحب، بدي اکا او یتیم محمد اکبر په مرسته خپل پاته کالي او لږ سامان د ښاره راغلیو سړیو په موټر کي سره واچول. هغه د ټولو کلیوالو څخه رخصت را واخستئ او د خپل کور پر خوا را روان سو. مګر، بیا هم ډیر نا ارامه و. ټوله لاره ئې په سوچونو او چرتونو تیره کړه. یوه ورځ د عطا محمد د دکان مخ ته یوموټر ودرېدئ.

سلیم اکا ځیني راکښته سو. عطا محمد او کولی ورته راغلل. سامان ئې د موټره کښته کی. هغوی خوشحاله سول، چي پاته کالي او سامان ئې پلار را ورسول.

سلیم اکا د خپل مشر زوی سره دا خبره شریکه کړه، چي د خدای بخښلي سردار ښځي را ته وویل:

- زه ښار ته درځم، هلته څه خبري درسره کوم. زویه، خدای دی ئې خیر کی، چي څه به راته وائي.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عطا محمد پلار ته وویل:

- فکر کوم چې د سردار د وژل کیدو په باب به کم چا څه ورته ویلې وي، یا به سردار چې زموږ دکان ته راغلی و، چا لیدلې وي؛ دغی ښخي ته به چا ویلي وئ.

سلیم اکا او عطا محمد هره ورځ جلا جلا فکرونه کول.

په دې منځ کي ښه ډېر وختونه تیر سول. دا دئ یوه ورځ ډاګی د عطا محمد دکان ته یو خط راوړی. کولی چي خط ولیدی، پر پلار او ورور ئې زېری وکئ، چې شکر دی د لالا(بنګ) مي خط راغئ.

سلیم اکا او عطا محمد کښېنستل؛ کولی د بنګ خط خلاص کړ، سربیره پر خط بنګ خپل یو عکس هم ورته راستولې و. اول د بنګ عکس ټولو وکوت، سلیم اکا وویل:

- ماشا الله دا خودا دئ ښاېسته ضابط ځیني جوړ سوی دئ. ځکه عکس په نظامی یونیفورم کي اخیستل سوی و. وروسته کولی د خط په لوستلو پیل وکئ.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګ په ښه او واضح خط سره تر ټولو مخکي خپل پلار ته ليکلى و:

- پلار جانه، لاسونه دي در مچوم؛ ستا سيورى دي زما د سره څخه پاک خداى نه ليري کوي ....

بيا ئي په ترتيب: عطا محمد، ورېنداری، کولی او ورېرو هريوته د محبته ډکی جملي ليکلي وي. په خاصه ئې د کولی څخه غوښتي و، چي ډېرپر خپلو سبقو زور واچوي.

د بنګ په روغتيا، خط او هوښيارو خبرو ټول خوشحاله سول؛ بيا ئي عکس هر يو جلا جلا وکتى، خو سليم اکا تر ټولو زيات. هغه عطا محمد ته ويل:

- ولچی (والله چي) په دي اول کال کي دا مکتب او مسافرۍ مي زوى را هوښيار کړى دئ. زړه مي را ژوندى سو، خداى دي ئې د بدي ورځي راوساتي. څونه پخي خبري ئې کښلي وې. دا عکس او خط ئې نو نور ما ته را کى، زه ئې ساتم، ستاسي څخه ورک نه سي. سليم اکا د بنګ عکس او خط په خپل جيب کي وساتل.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

*** *** ***

دا دی یوه ورځ دکان ته دوی ښځې په چادریو کې ورننوتې. سلیم اکا او عطا محمد ته ئې سلام واچوی. یوې ښځې خپل مخ لڅ کی. سلیم اکا ولیدل، چې د صدفي مورده. ښه روغبړ ئې ورسره وکئ. ښځې ورته وویل:

- کور مو چیرې دئ؟ شپه در سره تیروو!

سلیم اکا ورسره د دکانه راووتی. ښځې ئې خپل کور ته بوتلې. د سلیم اکا مړور(اینګور) د ښځو هر کلي وکئ. عطا محمد او کولی هم کور ته ورپه سي راغلل. د شپې غریبانه ډوډۍ ئې سره وخوړل. وروسته، د سردار ښځې او د صدفي مور خپل د ورتللو سبب سلیم اکا او عطا محمد ته داسي بیان کی:

- زه پدې راغلې چې دا نن ټوله کیسه تاسي ته وکړم، چې څنګه صدفه په بنګ پسي ناجوړه سوه.سردار ښار ته په څه پسي راغلی و؟

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوخدای څه ور پیښه کړل............کله چي د صدفي د مور خبري خلاصي سوې. سلیم اکا او عطا محمد څه چي د هغې خپله لور صدفه هم داسي په چورتو کي ډوبه ولاړل. ځکه صدفه هم د خپل پلار پدې نیت نه وه خبره، چي هغه د بنګ د وژلو پلان لاره.

د صدفي مور بیا وویل:

- د دې ټولوخبرو څخه مي مطلب دا دئ، چي غواړم خپله لور ستا زوی بنګ ته ورکړم.

سلیم اکا او عطا محمد هکی اریان سول. چي دوی څه ووایي،تر څه فکر کولو وروسته ورته سلیم اکا په کراره ورته وویل:

- خوری، ستا ئي کور ودان؛ خو ته دا زموږ بې کوری او غریبی ته و ګوره؛ تاسي خو شکر الحمدالله د مځکو، باغو او پیسو خاوندان یاست. دا چي ته وائي صدفه بې له بنګ ژوند نه سي کولای، نو ما ته هم لږ وخت راکه؛ د بنګ د رخصتي ورځي را نږدې دي. هغه به په خیر په رخصتي کور ته راسي، یوه پوښتنه بنه ده

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه به هم وپوښتو.دغه دئ تازه ئې خط راغلی دئ او عکس ئې هم راستولی دئ.

د صدفي مور د سليم اکا څخه د بنګ خط واخيسته، وئې لوستی، بيا ئې د بنک عکس وکوت. ژر ئې صدفي ته ور بږغ کړل؛ د بنګ عکس او خط ئې هغې ته ورکړل. صدفي هم د بنګ خط ولوستی او عکس خوئې د ځان سره واخيستی.صدفه په زړه کې خوشحاله سوه، ځکه بنګ نور هم ښايسته سوی و.

صدفی او د صدفي مور په هغه شپه خطونه وليکل او د بنګ په ادرس ئې هغه ته ور واستول.

سليم اکا د صدفي د مور سره وعده وکړه، کله چې بنګ په رخصتي د خيره سره کور ته راسي، د هغه په خوښه به دغه کار کوو.

سهار چې د صدفي مور او صدفه د سليم اکا د کوره په خوشحالی ووتلې، تر وتلو مخکې ئې کولی ته څه پيسې ورکړې، چې د مکتب دپاره شيان په واخله. هغې

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سليم اکا مړور او د عطا محمد ټولو اولادو ته يو څه پيسې اېښې وې. دصدفي مور د تللو په وخت کي وويل:

- موږ د خيره سره ژر راځو.

صدفه د بنګ په خط او د هغه د عکس په ليدو ډېره خوشحاله وه. هغې د بنګ عکس هر ځل کوت.

د صدفي مور څو شپې د خپلو نورو دوستانو په کورونو کي تيري کړې، او د سردار هغه کور چي په ښار کي و، او څوک په کرايه پکښي اوسيدل، د هغه د ورخالي کيدو خبره ئې هم وکړل. بيا نو مور او لور دواړه کلي ته ولاړل.

کله چي دوی کلي ته ورسيدل، اول د سردار د کورنۍ ښځي او بيا کليوالو چي صدفه وليدله، ټول حيران سول، چي صدفه په ښار کي څنګه ښه جوړه سوې ده. هر چا به د صدفي د موره پوښتل، چي کم ډاکټر ته دي ور وستله؟ کم ښه پير ته دي وروستله؟ چي دا سی ښه سم ئې جوړه کړه.

د صدفي مور حال نه وايه. هغې به دا يوه خبره کوله:

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- په ښار کې ئې د دوستانو په لیدو سره فکر سم سو، شکر جوړه سوه.

*** *** ***

دلته د سردار په کور کې د سردار نازولي په سر پک زوی مشر سو، چې نه په کورنۍ ژوند پوهه و، او نه د کلیوالو سره په تیر او بیر پوهیدئ.

د صدفي او مور ئې هم په دغه دبنو ډک کور کې ګوذاره ورځ تر بلې سختیدله، نو ئې د بن زوی او بنو ځخه د خپل حق د جلاوالي خبره را پورته کړه. دبني زوی ئې خپله پلرګنۍ ټوله را وغوښتل. د خپلې میری او میری زوی خور غوښتنه ئې د دوی په منځ کې واچول.

د سردار ورونږو د سردار پک زوی ته مشوره ورکړه، چې د صدفي مور خا مخا حق غواړي او درځخه جلا کیږي، دا غلطي دي پلار کړې ده، چې له پردو (بل قوم) ځخه ئې ځان ته ښځه وکړه. اوس موږ ته را پیښه ده؛

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نـوم د نامـه نـه پـرې کيږي، حق بـه ئـې ورکړو. خـو پـه جايداد، مځکو او باغونو او اوبو کي ئې نـه سو را سره شريکولای، چي دا او يـا د دې خپلـوان بـه زمـوږ د مځکو په منځ کي تناب کش کړي.

د هري ورځي تر زوکليدو، او هميشني غم څخه ښـه دا ده چي لاس ئې د غاړی وباسو. د هري خوا چـي ئـې کوو، په نغدو به ئې غاړه وبا سو. موږ پوهيږو، بې لـه هغه هم دا زموږ سره نه کښيني، ښار ته ځي، او که خپلي پلرګنی ته ځان نږدې کوي. بس همدا مو فيصله ده. د شير اغا خبره ټولو ومنلـه. د صـدفي او مـور د حق حسـاب ئـې وکئ.

کلـه چـي ئـې د دوی دوو د مځکو او بـاغونو قيمت پـه خپل زړه وټاکئ، بيا هم ډېري پيسې کيدلې. د سـردار پـک زوی وويل:

- اول خو زه دا دونه پيسې نه لرم؛ دوهم دونه پيسې نه ورکوم.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صدفی او مور ئې په خبرو او مجلس کې برخه نه لرله.

بیا شیر اغا وویل:

- خیر دی، نیم قیمت به ئې ورکړو.

وروسته د سردار زوی د شیراغا خبره ومنله، او پر زیاته یي کړه، چې نیمی پیسي اوس او نیمی نوري پر کال چې حاصل واخلم.

پک ،غوښتل چې یوه بله لانجه جوړه کي هغه وویل:

- د صدفي مور ته به خپل حق ورکړو، اما صدفه نه پرېږدم، چې حق واخلی. هغه خو زموږ وینه ده. هغه به دلې دشیر اغا زوی ته ورکوو. دشیر اغاخو داخبره د اوله سره خوښه وه.وئې ویل دا خو ډېره ښه خبره ده ښه دئ چې زما په ژوندونی په خپل لاس خپله وریره را واده کم.

د صدفي میری زی درور وویل:

- شیراغا! ته ښه وایی، خو زه فکر نه کوم، چې صدفه دي د موره را جلا سی. هغه هم خپلي مور ته

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوې ده. که زما خبره منې، هيڅ خپل د خولې خوند مه بده وه، مه ئې ور يادوه. که دي وريا ده کړه او وئې نه منله، خلګ را خبر سول، بيا به ئې نو يا ودوو يا به ئې وژنو.

د ټولي کورنۍ ئې پر دی سلا سول، چې ميری او خور ته د حق په نوم څه ورکړي. صدفي او مور ئې هم قناعت وکړ. هغو د خپل حق د نيمو پيسو د اخيستلو پر وخت د ښار د کور غوښتلو خبره وکړه.

د ښار پر سرای باندي ئې بن زی څه ټينګار وکئ؛ خو شير اغا فيصله وکړه، چې کور به درکړو، خو د پيسو برخه دی څه کموم. د صدفي مور د شير اغا خبره ومنله.

*** *** ***

صدفه او مور ئې ښار ته راغلي. څو شپې ئې د خپلي پلرګنی سره تيري کړې، چې کور ئې ورته خالي

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سو. پدې شپو کې بنګ هم د کابله په رخصتي کورته راغلی.

سليم اکا بنګ ته د صدفي د ورغوښتلو خبره وریاده کړه.

بنګ ته خو هر څه روښانه و. ځکه صدفي او د هغې مور ځو خطونه وراستولي وو. بیا ئي هم پلار ته وویل:

- هرډول چې بابا جانه ستا او د لالا (عطا محمد) خوښه وي.

سليم اکا د خپل زوی بنګ پدې مودبانه جواب زیات خوشحاله سو.

*** *** ***

سبا، په داده زړه باندي سليم اکا، عطا محمد او څو سړی سره را ټول او د صدفي دوی کور ته ورغلل. د صدفي مور هم د خپلو دوستانو رضایت حاصل کړئ و. هغه ئي را غوښتی وو. خو د صدفي میره زی ورور او نور سرداران خوښ نه وو. ځکه د صدفي د شیرینی د

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړی په مراسمو کې ئې برخه وانه خیستل دوي دا ځان اوخپلې کورنۍ ته یو توهین وباله،چي څنګه دیوه سرداري کورنۍ نجلۍ دیوه غریب او(اُپره) سره واده کوي..

په هر ډول چي و، د صدفي د مور له خوا دوستانو، وسلیم کاکو او ورسره راغلو خلګو ته د صدفي شیرینی ورکړه.

د صدفي مور او صدفه پوهیدل، چي بنګ او پلار ئې خپل کور نه لري. نو له پخوا څخه ئې فیصله دا وه، چي په ښار کي به د خپل غټ کور یوه برخه د صدفي په نوم کوي، چي بنګ، پلار او ورونه ئې پکښي ژوند وکړي.

د صدفي د شیرینی د ورکړی سره سم، د صدفي مور د سلیم کاکو څخه غوښتنه وکړه، چي د خیره سره تیاري ونیسی، دغه زموږ کور ته به را کډه سی. ښه دئ لور او زوم به مي په څنګ کي اوسیږي. زه بل داسي تیرونی دوست بي له دغه لور څخه نه لرم، او ته به هم د خپل زوی او مړور څخه لیري به نه ئې.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلیم اکا په خبرو کې داسې پېښه ونیوله، فکر ئې وکړی، چې د صدفي مور غواړي، یوازې زه او بنګ د دوی کور ته را کډه سو. هغه وویل:

- خورې، زه عطا محمد، اولادونه او کولی زوی مې یوازې نه سم پرېښولای.

د صدفي مور بخښنه وغوښتله، او بیا ئې خپل خبره پوره کړه:

-زما مطلب داسې نه و، چې یوازې ته او بنګ به دلته اوسیږی، بلکې تاسې ټول به دلته یو ځای را سره اوسیږئ. زما او صدفي دواړو هیله دا ده چې صدفه د خپل خُسر او لیورو سره یو ځای وي، ځکه ښځه په خپله خُسرګنۍ کې ښه وي. ان شا الله چې تاسې را کډه سئ، ژر به د بنګ او صدفي د واده سربښته وکړو. غریبي دې ځان وخوری. سلیم اکا د صدفي مور ته وویل:

- خورې، خبرې به لڅی کوو. ستاسې ئې کور اباد، چې خپله لور مو زما زوی ته مفته بې له ولوره راکړه. د واده کولو دپاره څه وخت را کړه، چې زه او عطا محمد

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو څو پيسې سره برابري کړو. واده خو څه لګښت غواړي.

د صدفي مور سليم کاکو ته اطمنان ورکړئ، چې صدفه غواړي، د خپل واده ټول لګښت په خپله وکړي؛ هر څه ئې را نيولی دي؛ ته بيغمه اوسه.

سليم اکا او عطا محمد ډېر خوشحاله سول؛ رخصت ئې واخيستی او خپل کور ته راغلل.دظلمه په امان ژوند ولری.

پای

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ضمنی خبرتيا:

انجمن د وستي افغانستان

محبت ؛ ګاهنامه"

"mahabbat
Anoneperiodical
newsletter

published by ADS

(Afghan Dosty Society) UK

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره یکم سال هجدهم جولاي ۱۰۱۵م

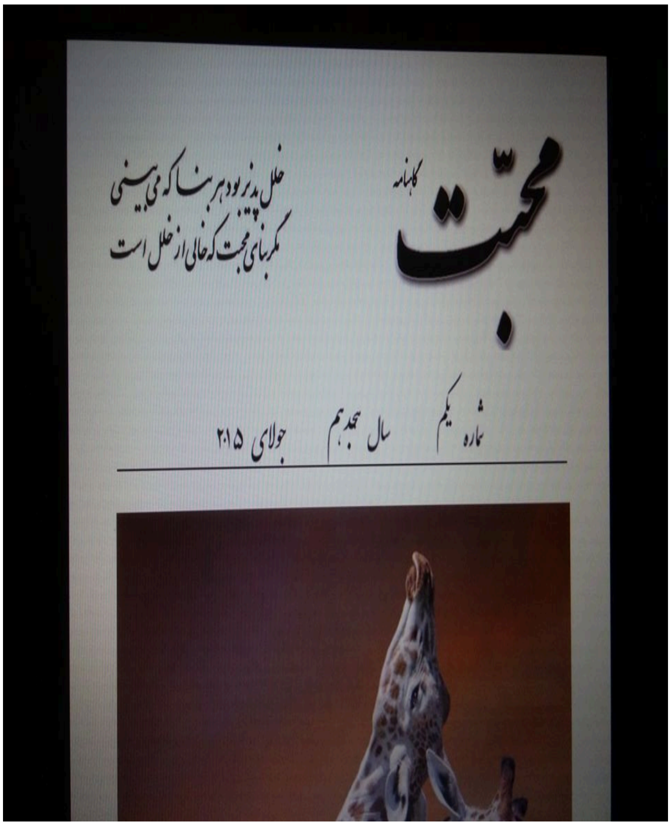

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

"محبت,ګاهنامه" دهغي نوم وتي افغاني مجلې نوم دئ چي د ليکوال،سياستوال ښاغلي محمدهمايون "تاج"په سر پرستۍ نژدې شل کاله په انګليستان کي په پښتو او درى ژبو باندي نشرات لري. يوه غيري وابسط،مجله ده، افغاني پاخه ليکوال، اديبان، شاعران، کيسه ليکونکي او دهر پند ماهيرېن هلته خپل مضامين د نشر لپاره ورکوي.د هغي مجلي په (۶۰ او ۶۱)صفحو کي تردي سرليک لاندي "ديوه نوي کتاب معرفي اوخبرتيا " د ښاغلي "انځورګر" صاحب په قلم ليکنه نشر سوې ده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

همـــــــــدا ډول د ښـــــــــاغلي "انځورګر"صاحب ليکنه "

ديونـــوي کتـــاب معرفـــي او خبرتيـــا" دکندهارغښتلي يـا ناميـان. پـه جرمنـي کـي د (کــاخ ســخن)kakhe sokhan ارګــانِ

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشراتی کانونِ فرهنگی افغانانِ مقیم ایالت بایون. یا"دباین دولایت دافغانانودکولتوري اوفرهنګـي مرکز"لخـوا پـه خپـل نشـراتي ارګـان (مجلې): درشماره (۳۳/۳۴)،سال دوازدهـــم تابســـتان وخـــزان ۱۳۹۴ خورشـــیدی،(نوامبر ۲۰۱۵)م پــــه ۲۹/۳۰صفحه کي نشر کړې ده.

زه د ښاغلي انځورګرصاحب د محبت د مجلې د محترم مسول همایون "تاچ" اوهمکارانو اوپه جرمني کي د"کاخ سـخن" د مسـول مـدیر، وویراسـتار: دوسـتدار او دټولني دټولوغړوځخه یو جهان مننه کوم.اود انځور ګر صـاحب لیکنـه د لتـه ستاسـي د لوستو دپاره کټ مـټ رانقل کوم.

کوم چي زما پر کتاب د **" کندهار غښتلي"** باندي یې لیکلې ده.

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیوه نوي کتاب معرفي او خبر تیا!

انځورګر: 60 صفحه.

دکندهار غښتلي"نامیان "پدې وروستیوکي یو نوی کتاب «دکندهار غښتلي "نامیان" » په نامه. په ښکلي صحافت د چاپه راوتلی دئ. د کتاب لیکوال ښاغلي عبدالقیوم دئ. دغه اثرچي په "۱۲۱" مخونو کي کښل سوی د ئ. د لیکوال د کلتوري زیارونو،ټولنیزو د ردونو،احساساتو او هیلو یو نوی ابتکاري او د اهمیت وړ څیړنه ګڼل کیدای شي. په د ې لیکنه کي ډېري خبري شته. خو تر هر څه وړاندي. د دغه څیړني ټول محتویات او مطالب،د سیمي د نامیانو، ټینګانو، میړنیو،غښتلو پیژندګلوی ته وقف دی. لیکوال د دغو غښتلو. با استعداده او انرژي لرونکي ځوان قشر، چي د استبدا د او ظلم په وړاندي د مقاومت کولو په ګناه او یا دا چي پر دوی باندي د کوم تپل شوي جرم په مقابل کي په پټه خوله په کلکه د رېدلي دي او ظالم او توطیه کونکي ئې د ماتي سره مخامخ کړي دي،نو دوی ئې بیا و زندانونو ته ټیل

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهلي دي. او هلته بيا د د سيسو او توطيو قربانيان شوي دي، پرده پورته کوي.

همدارنګه. ليکوال بيا د دغو ټينګانو ټولنيز، اخلاقي خويونه او د ټينګوالي د علتونو ځانګړتياوي د بيلابيلو شخصيتونو په وجود کي په ژوندی توګه بيانوي. مينه وال کوالي شي پورتنی خبري د کتاب په متن کي ولولي. ليکوال د کتاب د سيريزي په لومړي مخ کي ليکي: ځيني ليکوال. ليکني د تفسير لپاره کوي اوڅوک ئې بيا د تغير لپاره ليکي. خو زه ئې د تغير او تفسير د واړو لپاره ليکم". د تفسيرڅخه مي مطلب دا دئ چي تر وسه د مسلي ښه وضاحت وسي. خلک آګاه او خبر کړم. د تغير څخه مي مطلب د هغه منفي ذهنيت سمون دی چي د کندهار د غښتلو "پاي لوچو" په باب سرکاري سړو،پردو او پردوپرستو د کلونو کلونو را په ايسته د دوی د منفي تبليغ په وجه،زموږ د يو شمير وطنداړانو، په خاصه د ښاري روشنفکرو په فکرونوکي ئې منفي ځاي نيولي د ی"

دغه څيړنه، په لومړی سر کي ځکه د پام لرني وړده،چي ليکوال، له يوې خوا شخصاً په حوادثو او پيښو کي حضور لري اوله بلي خوا. ليکوال په کلک هوډ سره د اولس په موضع کي ولاړ دی. د ليکوال دغه ټولنيز د ريځ د کتاب اهميت او کيفيت ته ئې نوي په زړه پوري او د منلو وړ ګرځولی دئ.

په دې اساس که ليکوال له يوې خوا خلک په پيښو او حوادثو خبروي او له بلي خوا وائی: "دا پرځان باندي د غښتلو حق بولم چي زه د دوی پيژندګلوې د خپل شناخت

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پیمانه وخلګو ته په ربښتني توګه وکړم او هم مسؤلیت لرم هغه څه ولیکم چې لیدلي مي دي. " باید څرګنده شي چې د ښاغلي عبدالقیوم د دغه حاضر کتاب څخه وړاندي نورو لیکوالو اوپوهانو هم کار کړی دئ او اثارئي لیکلي دي او پخپله لیکونکي هم د یو شمیر نورو لیکوالو نومونه په خپل دغه اثر کي ذکر کړي دي.

همدارنګه ښاغلي نوزادي هم په تقریظ کي د یو شمیر پوهانو اولیکوالانو نومونه ئي یادکړي دي. خو اصلي خبره په دې کي ده چي یادشوي پوهان اولیکوالان چي په د ي اړوند ئې هرڅه لیکلي دي. د بیلا بیلو منا بعو،نقل قولونو،خاطراتو، روایاتو او په کتابونوکي ئې مندلي دي. خو پدي اړوند ښاغلي عبدالقیوم ځکه مستحق دی چي د ی پخپله شخصاً د ذکر سوو شخصیتونوسره یوځای،په وارو وارو سره د زندان په سلولونو کي، په کلي والي ژوند کي،په نورو ولاړو او ناستو کي په بیخ او ریښه کي حضور او شناخت لري او خبري ئې د سند پر بنا ربښتني، معتبره او د منلو دي.

ښاغلي عبدالقیوم د کتاب په شلم مخ کي ودغي موضوع ته د اسي ایشاره کوي: " د تیرو پنځو سو کلونو په جریان کي،هغه د خپل وخت غښتلي چي ما لیدلي وه او ما ورسره ناسته لرل او بیا مي تر اوسه هغه څه چي زموږ د وستانو د غښتلو "پاي لوچو"په هکله لیکلي دي او لوستي مي دي،د غښتلو د کړونو،عاداتو او صفاتو سره مځکه تر آسمانه تفاوت لري.

د ټولو تیرو تاریخ لیکونکو او لیکوالو د معلوماتو منبع یا ماخذ یو دی چي نورو نقل کړی دئ. " د کتاب

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل اهميت په دې کې دی چې ليکوال،ښاغلي عبدالقيوم د يو ټولنيز شخصيت په حيث د ټولني په منځ او موضع کې ولاړ دی. د ده په باور د ولسونو د تاريخ د څرخ حرکت د طبقاتي مبارزې پر بنا ټاکل کيږي. نه د نورو لاپو. شاپو او کاغذ بازيو پربنا !ليکوال وايی: که ولسونه مو نا لوستي نه وای او په خپل رسالت پوهه وای او خپل سياسي،اقتصادي او ټولنيز تشکيلات ئې لرلای بيا نو حاکميتونو د دوی پر برخليک باندې لوبې نشوای کولای.

دکتاب بل د يادولو وړ اهميت په دې کې دی چې ليکوال په دې اړوند ډېر ټولنيز مسائل مطرح کوي او هدف ئې دا دئ چې لوستونکي ته د مسؤليت احساس ور کړي اولاربښونه کوي چې خپل د ژوند وچارو او تاريخ ته له سره نوې کتنه وکړي. ليکوال وائي: دا ځکه زموږ تاريخ يا زموږ د ولس تير ژوند هغو کسانو ليکلی دی چې د وی د حاکميتونو او جبارانو د فشار او استبدا د په وجه کولای نشو چې حقائق او تاريخي پيښې بې طرفانه وڅيړي او منفي خواوي ئې د جزئياتو او علتونوسره روښانه کړي.

دمثال په ډول. ليکوال د کتاب په ۱۱ مخ کې ليکي: په خفگان سره د اسې يادونه کوي چې ډېره زياته برخه د تاريخ مو همداسې جوړ سو ...په پاي کې د خبرو لنډيز او نتيجه دا ده. چې دغه کتاب د هغو محقيقنو او څيړونکو لپاره چې غواړي په خاصه د دغه قشر "ناميانو" ميرني، ټينگان يا غښتلي وپيژني او د دوی په د ردونو،محروميتونو،په علتونو پوه شي او په دې اړوند په سيمه کې د کورني ژوند څخه نيولي بيا تر

www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مکتب،بازار،محبس،ماموريت،باغونو.،سماوارونو او د کوڅو بنډارونو او لوبځايونو او کلتوري ژوند باندي،څيړنه وکړي يوغني او د لومړي لاس د ماخذ په توګه پوره ګټه تري اخيستلای شي.

پاته دي نه وي چي ليکوال د کتاب په وروستی مخ کي خپل غوښتن ليک د اسي وړاندي کوي " :يو غوښتنه ! راځی د خپلو غښتلو نوم ژوندی وساتو.د د وستانو او لوستونکو څخه هيله لرم چي د د غو څو جملو تر لوستلو وروسته. د دې ليکني د غنيتوب او بشپړ توب د پاره خپل انتقادات او معلومات راسره شريک کړی. ځکه د کندهار غښتلي زموږ او ستاسي غښتلي دي. ستاسي په مرسته به په د وهم ځل چاپ کي کمبودی پوره او ستاسي معلومات ستاسي په نوم پکښي زيات کړو .که چيري د پخوانيو يا اوسنيو غښتلو کيسي،خاطري او عکسونه ولري راته را ايمل کړي انشا الله په امانت د ارى به ئې چاپ کړم. ډېر د وستان به تر ما زيات او د قيق شناخت ولري. د غښتلو سره به خپلوۍ او د وستۍ لري. که هر د وست خپل معلومات را سره شريک کول غواړي. ايمل : Aqayum7@gmail.com

www.ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library